

2020

Tizenkét hónap krónikája

Január 1. Nincs teljes egészséges emberi élet a természet teljessége nélkül. Ma már az a kérdés, hogy ugyanolyan lesz-e a környezetünk, mint amilyenek kaptuk, vagy mi leszünk az a nemzedék, amelyik elherdálja évezredes örökségét
– mondta Áder János köztársasági elnök hagyományos újévi köszöntőjében. *„Miért nem vesszük észre, hogy ha bajban van a természet, akkor bajban vagyunk mi is? Nekünk nem a természetet, hanem saját természetünket kell legyőzni. Mindannyiunk felelőssége, hogy megőrizzük, rajtunk múlik.”*

Január 5. *„A teremtett világ megőrzésének csak egy kis szelete a klímavédelem problémája”*
– mondta Áder János köztársasági elnök a Kossuth rádió Vasárnapi újság című műsorában. A klímavédelem nem érinti például a fenyegető vízválságot, a műanyag hulladék újrahasznosítását, a termőföld védelmét, a biodiverzitást, az élővilág sokszínűségének megőrzését. Bírálta az államfő a főváros új ellenzéki vezetőit, mert szerinte önmagában deklarálni a klímavész helyzetet nem több, mint politikai retorikai fogás. Amikor vész helyzet van, akkor evakuálják az embereket és rendkívüli intézkedéseket kell bevezetni, ám Budapesten ilyen nem történt. Áder János azt mondta, Magyarország a közé a huszonegy ország közé tartozik a világon, amelyekben 1990 óta úgy csökkent az energiafelhasználás és a szén-dioxid-kibocsátás, hogy közben az ország GDP-je jelentősen nőtt. Magyarországnak ezt a pozíciót meg kell tartania.

„Nem először van az a zavarba ejtő érzésem, hogy valami gond van azzal a tudásmennyiséggel, amit elnök úr megkap” – reagált Karácsony Gergely főpolgármester. Hozzátette, hogy már több mint 1250 szervezet (kormányok, városok, egyetemek, civil szervezetek) hirdetett klímavész helyzetet, többek között az Európai Parlament is. *„Az új városvezetés tervezési, fejlesztési és üzemeltetési döntéseinél a klímaszemponatok prioritást élveznek”*, ezt jelenti a klímavész helyzet a gyakorlatban. *„Nincs bal- és jobboldali klímaválság, ebben egyetérték Áder Jánossal, itt nincs különbség. Felelősség és felelőtlenység, továbbá tájékozottság és tájékozatlanság tekintetében azonban van.”*

Január 6. Szanyi Tibor volt országgyűlési és európai parlamenti képviselő számos konfliktus után kilépett az MSZP-ből. Az Indexnek adott nyilatkozata szerint *„örületes baloldali vákuum keletkezett Magyarországon, jelenleg nincs egyetlen valódi baloldali tömörülés sem, csak neoliberális pártok működnek, holott ebben a társadalomban ma is sokan, sok fiatal is kifejezetten baloldali érzelmekkel és meggyőződéssel bír, így joggal igényli ezek hiteles politikai képviseletét. ... nincs semmi meglepetés ebben, mintegy 15 éve mondom, hogy számomra az MSZP nem, vagy nem eléggé baloldali.”*

Másnap az LMP-hez közeli Azonnali.hu-ban éles támadást intézett a pártvezetőség ellen: *„Az MSZP-elnökség egyes tagjai és a pártelnök között teljesen obskúrus, átláthatatlan, titokban tartott pénzügyi megállapodás van, ami azt jelenti, hogy az elnök és frakcióvezető biztosít neki valamilyen fizetést, nem tudni, honnan.”*

Január 9. Orbán Viktor miniszterelnök sajtótájékoztatót tartott, amelyet úgy harangoztak be, hogy ellenzéki orgánumok kérdéseire is válaszol – amit egyébként nem szokott –, de például a Direkt36, a 24.hu és az Átlátszó nem jutott be az új várbeli kormányfői székhelyre, a 444-et és a 168 órát nem is hívták oda.

Bevezetőjében a miniszterelnök méltatta a foglalkoztatás jó állapotát. Az egészségüggyel kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy megakadályozzák a kórházi adósságok újra meg újra felhalmozódását. Kijelentette: „A klímabajnokság élmezőnyéhez tartozunk. Megelőzzük Németországot, Hollandiát, az osztrákokat a klímavédelmi politika tekintetében. A magyar energiatermelés 90 %-a karbonsemleges lesz 2030-ra.” Ez a paksi atomerőműre és a napenergiára fog épülni – ígérte.

Migráció: két teljesen különböző jövőfelfogású országcsoporthoz tartoznak. Az egyik csoport a bevándorlók befogadásával változtatná meg életét. Ezeknek az országoknak a véleménye szerint az ezzel járó nehézségek megéri. A másik csoport ezzel szemben a saját kulturális gyökereinek megőrzésével akarja magát újraépíteni, „ezért küzdöttünk a kommunisták ellen”. „Nincs Soros-fóbiánk, egyszerűen arról van szó, hogy szemben állunk egy erőcsoporttal, amelyet Soros György és egy egész klán vezet”, amely politikusokat hálóz be, civilnek mondott szervezetekkel dolgozik. Orbán szerint a Soros-féle univerzum / világ/ háttérhatalom és Magyarország közötti vita fennmarad. „Soros György tehetsége magyar, jobb lenne barát, mint ellenségnek, de az élet így alakult.”

Pártcsalád: „Az Európai Néppárt zsugorodik, veszít az erejéből, mert rossz az irány, egyre inkább liberális, szocialista, centrista irányba tart. Ha az irány rossz, akkor nem a mai formájában érdekel minket az EPP, hanem egy jövőbeni formájában.” Kérdés, van-e elég ereje a FIDESZ-nek arra, hogy ezt a változást elérje. „Ha nem, akkor egy új, kereszténydemokrata kezdeményezés kell. Ha ez EPP-n belül erre nincs mód, akkor új európai kezdeményezéssel fogunk élni. Most a baloldal van feljövőben, mi pedig zsugorodunk.” A kilépés nem taktikai, hanem stratégiai kérdés.

Saját magáról: „Jól érzem magam, van egy rendes állásom, és elég tisztességes fizetést kapok. Ami az én életemhez kell, az rendezve van. Amíg az emberek úgy látják, hogy erre a munkára képes vagyok, addig én folytatom. ... Ránk pénzzel, hatalommal nyomást gyakorolni nem lehet, azért, mert én ezt nem hagyom. Én boldog vagyok azzal a helyzettel, amiben vagyok, a fake newsokkal együtt. Szívesen folytatom a munkát, ha hagyják a választópolgárok.” Készen áll arra, hogy 2022-ben ismét elinduljon a kormányfői székért, de a FIDESZ-ben erről még nincsen döntés.

Nagy – és élesen ellentétes – visszhangot váltott ki a miniszterelnök kijelentése Gyöngyöspatáról. Ennek előzménye: Horváth László FIDESZ-képviselő panaszolta, hogy a körzetébe tartozó települést tönkretelheti, ha ki kell fizetnie 80 millió forint kártérítést egy jogerős, de még kúriai felülvizsgálatra váró ítélet alapján azoknak az egykori roma diákoknak, akiket éveken át törvénysértően, az Alaptörvénnyel is ellentétesen szegregáltak, megalázó módon elkülönítettek a nem romáktól, nem tanították őket rendesen, és ezzel egész életükre kiható hátrányt okoztak nekik. Azt nem említette a képviselő, hogy a pénzt az önkormányzatnak és az államnak együtt kell megfizetnie, mert az iskolákat egy idő múlva államosították, továbbá hogy a diszkrimináció miatt járó, nagynak látszó nem vagyoni kártérítés fejenként néhány százezer, legfeljebb 1-2 millió forintot jelentett, a legmagasabb 3,5 millió volt.

Erről kapott kérdést a miniszterelnök, aki ezt válaszolta: „Túl azon, hogy mi a jogi helyzet, meg mi a gazdasági helyzet, az nagyon fontos, hogy minél kevesebb olyan ügy legyen, ami sérti az emberek igazságérzetét. ... ha ott élnék, mégiscsak megkérdezném, hogy az hogyan van, hogy egyébként valamilyen okból a velem egy közösségben, egy faluban élő, etnikailag meghatározó népcsoport tagjai egy nagy jelentőségű összeget fognak kapni mindenfajta munkavégzés nélkül. Miközben ezért a pénzért én nem tudom hány órát, hány napot, vagy évet kell dolgozzak. ... És azt gondolom, hogy ezeknek az embereknek igazuk van.” Szerinte vitatható, hogy mi minősül egyáltalán szegregációnak, és hogy ezért kiket és miért ítélnének el. A felzárkóztatás és a szegregáció fogalmainak összekeverése hozott létre politikailag igazságtalan helyzetet, és noha egyelőre nem tudja, mit kell tenni, de az biztos, hogy tenni kell valamit. „Tehát szerintem a gyöngyöspataiaknak igazságot kell szolgáltatnunk.”

A FIDESZ-KDNP-frakciók rögtön egyetértettek, a kormányajtó pedig Soros Györgyöt kezdte ismét szidalmazni, mert az általa támogatott jogvédő szervezetek és az érintettek számára ingyen dolgozó ügyvédek vívták meg a sokéves harcot, amely az államot és az önkormányzatot elmarasztaló jogerős ítéletig vezetett. A gyöngyöspatai nem roma lakosok egy része azt kezdte

mondogatni, hogy a romák állítólag rossz magatartásukkal maguk okozták a diszkriminációjukat. Az érintettek és a jogvédők viszont elkeseredve fogadták, hogy a kormányfő kétségbe vonja a bíróság ítéletét, és munka nélkül szerzett jövedelemnek nevezi a sokéves bántalomért járó kártérítést. → február 16., február 23., május 12., július 3.

Január 14. Manfred Weber, az Európai Néppárt EP-frakcióvezetője reagált a Euronewsnek a miniszterelnök január 9-i sajtótájékoztatóján a Néppárttól elhangzottakra: *„A Néppárt értékei világosak, annak, aki közénk szeretne tartozni, világossá kell tennie, hogy tiszteletben tartja ezeket. Az én pártom, amelynek tavaló a csúcsteljesítő voltam, a legutóbbi választáson 40 százalékos eredmény felett teljesített: ezért nem kérünk kioktatást sem a politika, sem a választások ügyében. A mi irányvonalunk és az értékeink világosak.”* Viszontválasz másnap Novák Katalin FIDESZ-alelnöktől a Facebookon: *„Magyarországon nem szokás valakit letorkolni azért, mert véleményt fogalmaz meg. A Néppártban mostanság igen? ... nincs szükségünk arra, hogy Manfred Weber demokrácia-leckéket adjon nekünk”*.

Január 15. Javasolt formájában nem támogatta az új Nemzeti alaptanterv bevezetését a Nemzeti Pedagógus Kar. Azon túl, hogy késve és szakmai egyeztetés nélkül készült a tervezet, az NPK legfőbb kifogása az volt, hogy bár a kormány új alaptantervnek nevezte a szöveget, valójában nem az: hiányzik a bevezetőjéből a Csépe Valéria pszichológus akadémikus csapata által összeállított bevezető, amely rögzíti például az új változat módosult szemléletét, alapelveit, kitévéseit, a tanár, a diák, a szülő és az iskola viszonyrendszerének, az értékelésnek és visszajelzésnek az elveit, emellett részletesebben is leírja például az egyes tantárgyak legfontosabb elvárásait. A szervezet fájlalta azt is, hogy a bevezetni tervezett verzióban éppen a legfontosabb cél nem valósul meg, amely miatt a kormány egyáltalán elhatározta, hogy új alaptanterv kell: a tananyagcsökkentés, és a lehetőség, hogy az iskolában korszerű és fontos kompetenciákkal ruházzák fel a gyerekeket. Az állásfoglalás azért volt meglepő, mert az NPK az állami és önkormányzati iskolák közalkalmazott pedagógusainak kötelező tagságú, bár önkormányzattal rendelkező köztestülete, amelyet kezdetben sokan formális, a kormányt kiszolgáló hivatott, a szakszervezetekkel szembeállított képződménynek tartották. A következő napokban kiderült: még több változata forog az alaptantervnek, tehát nem biztos, hogy a Pedagógus Kar a véglegesnek szánt szövegről mondott véleményt.

Január 16. *„Amikor arról döntünk majd, hogy maradjon-e a FIDESZ a Néppártban, a mai szavazás súlyos érv lesz amellett, hogy új szövetségeseket keressünk”* – mondta Novák Katalin pártalelnök, családügyi államtitkár (szokás szerint úgy téve, mintha nem a Néppárt készülne dönteni a FIDESZ felfüggesztett tagságáról) azután, hogy az Európai Parlament elfogadta azt az állásfoglalást, amely a magyar és lengyel jogállamiság védelméért folytatott hetes cikk szerinti eljárásban konkrét lépéseket sürgetett, és kimondta, hogy romlott a helyzet a két országban az eljárás megindítása óta. A határozatot elsöprő többséggel fogadták el, 446 támogató és 178 nem szavazat ellenében. A benyújtók között volt az Európai Néppárt, és 155 jelenlévő képviselőjéből 99 meg is szavazta. Ezek Novák szerint *„ismét azt bizonyították, hogy számukra a szövetség mit sem ér. Fontosabb a rájuk nehezedő liberális nyomásnak és elvárásoknak való megfelelés, mint a jog és az igazság.”* Hidvéghi Balázs (FIDESZ) EP-képviselő pedig azt nyilatkozta: az állásfoglalás elfogadása a bevándorláspárti erők újabb nyomásgyakorlási akciója Magyarországra, *„szoros együttműködésben a különböző Soros-szervezetek embereivel és szervezeteivel, akik sorozatosan gyártják a lejárató anyagokat Magyarországgal szemben”*.

Senyei György, az Országos Bírósági Hivatal elnöke együttműködést ígért a Magyar Bírói Egyesületnek a szervezet választmányi ülésén, és visszaadta székhelyét, amelyet elődje, a MABIE-t bírálatai miatt ellenszenvvel kezelő Handó Tünde elvett.

Január 17. A miniszterelnök kommentárja a Kossuth rádióban az EP-szavazásról: „*továbbra is bevándorlaspárti többség van, ezért szavaznak ellenünk, és lenéznek bennünket. A balliberálisok szerint [ahová, úgy látszik, Orbán Viktor a néppártiak kétharmadát is sorolta] jótétemény a muszlimok beengedése, és minket elmaradottnak tartanak. Nem az ész alapján, hanem indulatosan viszonyulnak a magyar állásponhoz. Kellemetlen, hogy az EPP-ben óriási vitát kellett folytatni, egy centire voltunk a kilépéstől. Azért nem tettük, mert a franciák, a spanyolok és olaszok velünk voltak. Ha nem áll ki az EPP Magyarország mellett, akkor egy új kereszténydemokrata mozgalmat kell indítani. Nem fognak a magyar érdekek sérülni, ha esetleg elhagyjuk a Néppártot.*” Szokás szerint nem esett szó arról – kérdésként sem –, hogy az elmarasztalás egyáltalán nem a migrációval kapcsolatos magyar intézkedésekre vonatkozott, hanem az igazságszolgáltatástól a médiáig a jogállamot gyengítő kormányzati lépésekre.

A diszkriminált gyöngyöspatai romák ügyéről → január 9. ezt mondta: „*A magyarok nem rasszisták. Keresik a magyarok az együttműködés minden útját, de azt senki nem fogadja el, hogy pénzt adunk a semmiért. Az utóbbi évek felzárkózási programja sikeres volt, és a mostani ítélet ezt veri szét. Úgy nem lehet orvosolni a bajt, hogy pénzt adunk a semmiért. Ha szolgáltatást adunk nekik, az egy járható út. Szerencsétlen bírói ítélet született, ráadásul a Soros-szervezetek provokációja eredményeként indult el az eljárás.*” A jogerős ítéletről szóló, a jogvédelmet provokációnak nevező kijelentést azt a korábban már szóba került megoldási elképzelést vetítette előre, amely szerint a megítélt pénzbeni kártérítés helyett, amelyet szabadon használhatnának fel az egykori sértettek, oktatással, tanfolyamokkal próbálnák őket kárpótolni. Ezt az érintettek egy másnapi gyűlésen elutasították. → július 3.

Január 18. A kormány azonnali hatállyal felfüggeszti a börtönkártérítések kifizetését - mondta Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára az MTI-nek. Ezzel jogerős bírósági ítéletek végrehajtását tagadta meg az ezek felülbírálatára egyáltalán nem jogosult kormány. Ez a téma is a miniszterelnök sajtótájékoztatóján, majd rádióinterjújában került elő: szerinte az rendben van, ha egy elítélt valamilyen kínzás után, a nemzetközi egyezményeknek megfelelően kártérítést kap, de szerinte „*eszes jól ismert ügyvédcsoportok rájöttek, hogy az európai szabályok a kínzásról lazák és abszurdak. [Itt Magyarország által törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményekről volt szó.] És ezen jó üzletet lehet csinálni*”, ez pedig joggal való visszaélés. „*Nem a jogszabályok helyes alkalmazásáról van szó, ezért nem fizetünk*”, mert eddig 12 000 pert indítottak és már a 10 milliárdot is eléri az az összeg, amit az államnak ki kell fizetnie. Völner államtitkár kijelentette: súlyos bűnözők is milliókat tesznek zsebre a dörzsölt ügyvédek segítségével, mindenféle mondvacsinált ürüggyel indított perrel. Azt is hozzátette, „*az esetek jelentős részében egyértelműen a balliberális oldalhoz, illetve a Soros-szervezetekhez kötődő ügyvédek járnak el, mint például Magyar György és ügyvédi irodája*”. Az ismert ügyvéd válasza: „*a saját maguk által hozott törvények alapján meghozott, jogerős bírói ítéletet kifogásolják, azért, hogy ne mással foglalkozzunk, hanem legyen új ellenségkép. ... Nagyon furcsállom, és elfogadhatatlannak tartom, hogy egy jogász végzettségű miniszterelnök politikai érdekből, hogy elterelje a figyelmet arról, hogy a milliárdok hogyan kerülnek a családtagjaihoz és a hűbéri rendszerének egyéb tagjaihoz, cigányokat, ügyvédek, és rabokat állít be pénzlelőzőnek azért, hogyne azzal foglalkozzon a magyar társadalom, hogy miért fizetünk mi 700 milliárdot a Tiborczoznak EU-s pénzeiből. ... a miniszterelnök bírósági eljárásokkal kapcsolatos nyilatkozatai megítélésem szerint alkalmasak a magyarországi jogállami működés hitelének lerontására és a Magyarországgal szembeni nemzetközi eljárások folytatására, hiszen a végrehajtó hatalom igazságszolgáltatásba történő önkényes beavatkozásának lehetőségét vetítik előre*”. Kádár András Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság társelnöke az Indexben mutatott rá arra, hogy a börtönkártalanításokra azért tarthatnak igényt az elítéltek, mert gyakran évekig olyan körülmények között töltik a szabadságvesztésüket, „*ahogyan kutyát sem lehetne tartani*”, a kártalanítás rendszerét pedig ugyanaz a kormány hozta létre, amely most elfogadhatatlannak nyilvánította. A kártérítési tételek az Orbán-kormány idején hozott törvényben szerepelnek, az összegeket tehát nem a magyar kormányt többször elmarasztaló

strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága (az Európa Tanács intézménye, semmi köze az Európai Unióhoz és annak luxemburgi bíróságához) állapítja meg.

Január 21. Kormányhatározat jelent meg a vitatott börtönkártérítésekről, amely csak a kifizetések halasztásáról szólt, de nem ment el a jogerős ítéletek végrehajtásának megtagadásáig: „A Kormány álláspontja szerint a börtönzsúfoltságra hivatkozással elindított kártalanítási eljárásokat egyes elítélt bűnözők és segítők visszaélészerűen, a saját meggazdagodásukra használják fel, amely joggal sérti a társadalom és különösen a bűncselekmények áldozatai igazságérzetét, ezért ennek megakadályozása azonnali cselekvést követel.

Ennek érdekében a Kormány felhívja az igazságügyi minisztert, hogy az egyes ügyekben a jogszabályok által biztosított legvégső időpontig a börtönzsúfoltság miatti kártalanítások kifizetését haladéktalanul függessze fel; a hatályos szabályozást haladéktalanul vizsgálja felül és annak eredményéről tájékoztassa a Kormányt.” → január 18., január 21., február 20.

Miután Karácsony Gergely főpolgármester szóvá tette, hogy a megválasztása óta eltelt több mint három hónapban egyszer sem szólaltatta őt meg a közpénzből finanszírozott, elvben közszolgálati M1 TV, meghívták egy interjúra, amelyben Mészáros Kata riporter, Füzesi Péter XVII. kerületi FIDESZ-es alpolgármester felesége főleg azzal foglalkozott, hogy a korábban kerékpáros és BKV-s munkába járást ígérő politikus miért autóval érkezett a belvárostól távoli stúdióba este a januári időjárásban. Városvezetői elképzeléseinek kifejtésére kevés lehetőséget kapott. Az eset még kormánypárti politikusok bírálatát is kiváltotta, de a Közszolgálati Kuratórium az ellenzéki tagok kérését elutasítva nem volt hajlandó foglalkozni ezzel.

Január 25. Jakab Péter országgyűlési frakcióvezető lett a Jobbik új elnöke – egyetlen jelöltként a szavazatok 88%-át kapta –, és a többi vezető tisztségre is az általa javasoltakat választotta meg a pártkongresszus. Egy később kiszivárgott hangfelvétel szerint azonban az új elnök éles szavakkal bírálta párton belüli ellenfeleit, amire válaszul február 19-én Bencsik János képviselő, fővárosi pártelnök kilépett a pártból és frakciójából. Február 25-én Szávay István volt képviselő lépett ki a pártból. Március 3-án Bana Tibor képviselő követte. Az ő közleménye szerint „...a Jobbikban jelenleg a tisztességtelenség és becstelenség uralkodik. Jakab Péter, az antiszemita botrányairól elhíresült, orosz- és törökbarát Gyöngyösi Mártonnal együtt diktátorként vezeti a pártot. Mindenkit ellehetetlenít vagy eltávolít, aki nem ért vele egyet mindenben. Hiába dolgozik valaki keményen, ha kritikát is meg mer fogalmazni, nincs helye a rendszerben. ... Ahhoz, ami most zajlik a pártban, nem tudom a nevemet adni.” → március 4.

Január 26. Megtartotta Győrt a FIDESZ: a Borkai Zsolt lemondása miatt kiírt polgármester-választást 41,5%-os részvétel mellett, elődje 2019 októberi eredményénél sokkal nagyobb, 56,1%-os támogatottsággal nyerte a kormánypárt által jelölt Dézsi Csaba András szívgyógyász, a város közismert – korábban Borkai által kiszorított – közéleti szereplője. Az őt ellenzéki párt által indított szocialista Pollreisz Balázs 39%-ot kapott. Márciusban külön törvényt hoztak kormánypárti képviselők egyéni indítványára azért, hogy az új győri polgármester ezen állása mellett tovább dolgozhasson orvosként, amit az addigi szabályozás tiltott.

Január 31. Bemutatták a módosított Nemzeti Alaptantervet, amely mind tartalma, mind formája és a szakmai egyeztetések hiányossága miatt erős bírálatokat kapott az oktatásügy számos szereplőjétől. Főleg a magyar irodalmi fejezet miatt tiltakozó aláírásgyűjtések indultak. A következő hetekben heves viták folytak erről. Az ATV a FIDESZ február 12-i balatonfüredi frakcióülése után név nélkül nyilatkozó részvevőktől megtudta: a miniszterelnök kijelentette, „esze ágában sincs azt visszavonni a tiltakozások ellenére sem, úgy gondolja, hogy rendben van”. Valaki ezt azzal egészítette ki, hogy „történelmi léptékben” lehet, hogy más szempontok is érvényesülhettek volna.

Február 3. Az Európai Néppárt továbbra is felfüggesztve tartja a FIDESZ tagságát, és a magyar kormánypart addig nem térhet vissza teljes jogú tagként a pártcsaládba, amíg nem változtat a politikáján – közölte Donald Tusk, az Európai Néppárt elnöke. *„Nem változott semmi a demokrácia, jogállamiság, szólásszabadság területén.”* Ugyanakkor a pártcsalád továbbra is erősen megosztott maradt a kérdésben.

Február 8. A Lehet Más a Politika ezentúl az *LMP – Magyarország Zöld Pártja* hivatalos elnevezést használja, a rövidített elnevezés *Zöldek lesz* – közölte Schmuck Erzsébet társelnök a párt kongresszusának szünetében.

Február 12. Hivatali vesztegetés miatt vádiratot nyújtott be az ügyészség Ódor Ferenc volt FIDESZ-képviselő (1998-2014), a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közgyűlés volt elnöke (1998-2002, 2006-2010) ellen, aki a vád szerint az encsi járási hivatal vezetőjeként a földhivatal vezetőjével együtt 4 millió forintot kért egy útépítő cégtől az eljárás befolyásolásáért.

Február 13. Újabb „nemzeti konzultáció” jön – közölte a FIDESZ évnyitó frakcióülése után a Kormányinfón Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter. Orbán Viktor szerint erre azért van szükség, mert *„egy-egy aktivistacsoportok számára az erőszakos bűnözők jogai fontosabbak lettek a törvénytisztelő emberek jogainál.”* A kormány egyebek közt tudni szeretné, miként vélekednek a magyarok *„az iparágá vált börtönbizniszről”*, a feltételes szabadságra bocsátás szigorításáról, a Szeviép-üggyel összefüggésben felmerült bírói korrupció gyanújáról és a gyöngyöspatai romák kártérítése kapcsán felszínre került kérdésekről. A témákat a kormány elfogadta. → január 18., január 21., február 20.

A Fővárosi Törvényszék helyben hagyta a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság elsőfokú ítéletét, amely szerint a DK országgyűlési képviselői 2018. december 16-án és 17-én jogszerűen tartózkodtak az MTVA székházában.

Az ítélet szerint az ellenzéki politikusok mindössze a jogaikkal éltek, így az óbudai jegyző birtokháborítási határozata érvénytelen és semmis. A megsemmisített határozat az MTVA vezérigazgatója, Papp Dániel kérésére született, miután az egyoldalú és hamis tájékoztatás ellen tiltakozókkal érkezett néhány ellenzéki képviselő bement az épületbe, hogy elérje ötpontos követelésük ismertetését a híradóban. A DK üdvözölte a bíróság döntését: *„Bízunk benne, hogy igazságos döntés fog születni Varju László ügyében is, akit igaztalanul vádolnak azzal, hogy erőszakosan lépett fel a biztonsági őrök ellen, miközben éppen hogy őt bántalmazták.”*

A kormány gazdaságfehérítő intézkedései a csökkenő adókulcsok mellett is egyre több adóbevételt eredményeztek – mondta Izer Norbert, a Pénzügyminisztérium adóügyekért felelős államtitkára a Nemzeti Adó- és Vámhivatal országos évertékelő értekezletén. Kiemelte az online pénztárgépeket, a közúti áruszállítás ellenőrzésének online rendszerét, valamint az online számlázást. Elmondása szerint ezek bevezetésével 9 %-ra csökkent az adóelkerülés mértéke.

4,7% volt a januári infláció, különösen az élelmiszerárak nőttek feltűnően, miközben a nyugdíjak csak 2,8%-kal emelkedtek. A forint árfolyama rövid időre túllépte a 340 Ft/euró szintet, de a Nemzeti Bank megnyugtató nyilatkozata után ez némileg javult.

Február 14. Az Európai Parlament többséget alkotó négy frakciójának (Európai Néppárt, szociáldemokraták, liberálisok, zöldek) vezetője közösen írt levelet Charles Michelnek, az Európai Tanács elnökének és többek között azt kérték, hogy az uniós források kifizetését kössék a jogállamisági feltételek teljesítéséhez. *„Ezúton is szeretnénk megerősíteni, hogy szükséges egy új mechanizmus létrehozása az EU-s költségvetés védelmében ott, ahol a jogállamiságot nem tartják tiszteletben, vagy rendszerszinten fenyegetik az európai értékeket.”* A Lengyelország és Magyarország ellen folyó vizsgálathoz kapcsolódó levélben ugyanakkor a magyar kormány törekvését támogató pont is volt: a frakciók ragaszkodtak ahhoz, hogy a költségvetésből a jelenlegihez képest ne jusson kevesebb a mezőgazdasági és a strukturális alapokra.

ezen a héten vitázott a költségvetés tervezetéről, ahol a FIDESZ részéről Deutsch Tamás szólalt fel. Azt mondta: *„tisztességtelen és igazságtalan költségvetési javaslat fekszik a Tanács asztalán. Magyarország számára elfogadhatatlan, hogy a javaslat a szegényebb tagállamoktól kíván pénzeket átcsoportosítani a gazdagabb tagállamok irányába.”*

Február 16. Trianon halálos ítélet volt, nem volt még olyan ország a történelemben, hogy egy ország túlélte volna egy ilyen veszteséget. De *„száz évvel a trianoni halálos ítélet után azt jelenthetem Önöknek, hogy élünk és Magyarország még mindig megvan”* – ezzel kezdte 22. évértékelő beszédét a Várkert-bazárban Orbán Viktor miniszterelnök. Tíz éves kormányzását így értékelte: azért lehet sikeres, mert nem az emberek feje felett, hanem az emberekkel együtt cselekedett. *„Populista az, aki ígéreteket tesz a választóknak, bár tudja, hogy azokat nem lesz képes betartani. Aki ígéretet tesz és teljesíti, az nem populista, hanem demokrata.”* Kifejtette: folyamatosan nő a magyar gazdaság teljesítménye, a sérülékeny csoportokat sikerült munkához juttatni.

a garantált bérminimum megduplázódott, rengeteg a beruházás, melyek értékének 60 %-a keletről származott, megdöntöttük az exportrekordot is. Bírálta az elődöket: *„egy volt kommunistákból álló kormány vitte csődbe az országot a liberális politikájával”*, vagyis *„a liberális nem más, mint diplomás kommunista”*. Nem maradt el Soros György bírálata sem: szerinte *„háromszor próbálta kifosztani az országot”*. Először akkor, amikor fel akarta vásárolni a teljes magyar államadósságot. *„Hála Antall Józsefnek, aki ezt megakadályozta.”* Másodszor, amikor megpróbálta megszerezni az OTP Bankot. *„Köszönet Horn Gyulának, hogy ezt nem hagyta.”* A harmadik kísérlet Orbán emlékezetében az volt, amikor 2015-ben *„emberjogi szervezetek bőrébe bújt embercsempész hálózatok százezrével hozták a migránsokat”*.

Ismét szóba került a cigányság és Gyöngyöspata, a miniszterelnök változatlanul munka nélkül szerzett jövedelemnek minősítette a nem vagyoni kárért a FIDESZ-többség alkotta törvény alapján megítélt kártérítést. *„Elkötelezettek vagyunk a cigányság felemelkedése mellett, ebben társadalmi konszenzus is létrejött”,* a gyöngyöspatai ítélet *„egy ígéretes felemelkedési pályára csapott be villámként”*. A származás nem adhat stigmát, de előjogot sem, *„a pénzért pedig származásra való tekintet nélkül mindenkinek meg kell dolgoznia”*. → január 9., január 17., február 23., május 12., július 3.

A következő évek veszélyeire figyelmeztetett Orbán Viktor: okunk van az aggodalomra. *„Fenyeget a klímaválság, a demográfiai hanyatlás és baljós árnyak fenyegetik az európai gazdaságot. ... riadót kell fújni”*. A klímavédelem politikai divattá vált, a sok üres beszéd pedig lerontja az ügy fontosságát, de 2050-re célul tűzzük ki, hogy klímasemleges legyen a gazdaság. Betiltják az egyszer használatos műanyagokat, lehetővé teszik a fém és üvegpalackok visszaváltását. Támogatni fogják az elektromos autók vásárlását. 2019-ben a német ipari termelés visszaesett, míg a magyar 5 %-kal nőtt. *„Igazi intellektuális és gazdaságpolitikai kihívás elé nézünk: növekedhet-e úgy a magyar gazdaság, ha közben az európai stagnál”*.

Gúnyolta az ellenzéki összefogást: *„próbálgatják a közös szerelést, avantgard kombinációk jönnek létre: nyilas gatyá, vörös mellény, rajta szivárvány kitűzővel”*.

Újdonság volt, hogy a rendezvényen, amelyet hagyományosan a Magyar Polgári Együttműködési Egyesület szervez, első ízben egyenruhás katonatisztek is jelen voltak, élükön a Honvédség vezetőivel, ami több ellenzéki vezető szerint szakítást jelentett a hadsereg politikamentességének a rendszerváltozás óta követett elvével. *„Nem pártrendezvény, hanem kormányzati évértékelő”* volt – válaszolta erre a Honvédelmi Minisztérium, noha a szervező még Németh Szilárd FIDESZ-alelnök és honvédelmi államtitkár bírálatokat visszautasító Facebook-bejegyzése szerint sem kormány szerv volt, hanem egy *„igazi civil szervezet”*. Február 19-én pedig a FIDESZ pártalapítványa, a Szövetség a Polgári Magyarorszáért a Népszava kérdésére elismerte: *„társzervezőként”* működött közre.

Az ellenzék élesen bírálta a beszédet. A Demokratikus Koalíció szerint soha nem fordult egymással szembe magyar a magyarral annyira, mint az elmúlt 10 évben. Nemzet és nemzeti kormányzás helyett pártállam és pártlogika diktál.

Fekete-Győr András, a Momentum elnöke úgy fogalmazott Facebook-oldalán: Orbán Viktor megöregedett. *„Tőle most már kormányzása – remélhetőleg mielőbbi – végéig csak ugyanezt várhatjuk: alufóliasisakos összeesküvés-elméleteket Soros Györgyről, némi önfényezést, illetve kommunisztázást.”*

Ujhelyi István, a szocialisták EP-képviselője Facebook-oldalán csak annyit tett hozzá a beszédhez: az emberek egy megfáradt, *„diplomás kommunistát”* láttak beszélni. *„Végig olyan volt, mint ha egy kiöregedett roksztárt néztünk volna, aki a tőle elvárt rutinnal letolja a haknit”.* Szabó Tímea, a Párbeszéd frakcióvezetője, társelnöke szerint eredmények nincsenek: az irredenta, migránszós, kommunisztázós, sorosozós, unió-, bíró- és cigányságellenes retorika mögött üresség, szegény és kudarc bújik meg. Orbán nem adott választ sem az egészségügy, sem az oktatás, sem pedig a lakhatási válság kérdéseire, a klímaválság kapcsán nemhogy válaszokat nem ad, de még a kérdéseket sem érti. A Jobbikból kivált szélsőjobboldali A Mi Hazánk viszont azt emelte ki, hogy nem elég bátor a kormány politikája. Gyöngyöspatán a magyaroknak járna kártérítés, mert valójában ők az áldozatok, a börtönbiznisz felszámolásához pedig ki kellene léptetni hazánkat a strasbourgi bíróság fennhatósága alól.

A nap folyamán született egy bizonyíték az ellenzéki összefogás sikerére: a dunaujvárosi választókerületben kiírt időközi országgyűlési képviselő-választáson, ahol az addigi képviselő, a jobbkios Pintér Tamás 2019 októberi polgármesterré választása miatt lemondott, a teljes ellenzék (DK, LMP, MSZP, Párbeszéd, Momentum, Jobbik) támogatásával az ő közvetlen munkatársa, a szintén jobbkios Kálló Gergely nyert 56,43%-os eredménnyel. Igaz, nagyon alacsony, 29,1%-os részvétel mellett, míg ez az adat a 2018-as választáson 69% volt. A kormánypártok saját jelölt helyett a függetlenként indult Molnár Tibor iváncsai polgármestert támogatták, aki azonban csak 37,6%-ot kapott. Négy további jelölt nem játszott érdemi szerepet.

Február 17. *„A kormány most a koronavírus elleni küzdelemről szóló tájékoztatást ítélte a legfontosabbnak, és a legsürgősebbnek, arról pedig Kásler Miklós miniszter tud hiteles és alapos tájékoztatást adni”* – ezzel indokolta Havasi Bertalan sajtófőnök, hogy a miniszterelnök szokatlan módon nem jelent meg az országgyűlés tavaszi ülésszakának – egyébként szintén minden korábbtól eltérően mindössze fél napos – nyitóülésén. Az emberi erőforrások minisztere valóban tájékoztatást adott a Kínából indult járványról.

Február 18. Memorandumot írt Orbán Viktor az Európai Néppártnak. Bírálta, hogy a párt nem vállalja fel a harcot a baloldali-liberális szellemi körökkel és médiával. *„Egy centrista, keresztény jobboldalról baloldali irányba csúszó pártszövetség lettünk”* – fogalmazott a miniszterelnök. Azt kérte, hogy az EPP vezető testületeiben fejeződjön ki a pártcsalád sokszínűsége, és a centrista irányvonal mellett *„a jobboldali keresztény irányzat”* képviselői is kapjanak helyet.

Február 20. Az országgyűlés a kormány kérésére összehívott rendkívüli ülésen törvényt tárgyalt *„a börtönsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében”.* Az indoklás arról szólt, hogy *„a kormány elítéli a börtönviszonyokkal kapcsolatos fogvatartotti sérelmek kártalanítására indított perek körüli visszaéléseket, amelyek súlyosan sértik a társadalom igazságérzetét”* (hozzátéve, hogy *„és elkötelezetten védi a bűncselekmények áldozatainak jogait és érdekeit”*), de Varga Judit igazságügyi miniszter semmilyen bizonyítékot nem ismertetett, sőt utalást sem tett arra, hogy a jogerős bírósági ítéletekkel lezárt ügyekben milyen visszaélések történtek a kormány szerint. A törvény felszólította a kormányt, hogy *„a nemzeti konzultáció eredménye alapján a bűncselekményekből származó károk enyhítéséről szóló és a bűncselekmények áldozatainak érdekeit érvényre juttató új szabályozási rendszert dolgozzon ki 2020. május 15-éig”*, továbbá *„a börtönsúfoltság megszüntetése érdekében 2020. szeptember 30-áig biztosítsa, hogy a*

büntetés-végrehajtási intézetek átlagos kihasználtsága ne haladja meg a teljes (száz százalékos) kihasználtságot” (az átlagosan 113% helyett). Ez utóbbit számos szakértő lehetetlennek tartotta. → február 27. Egyúttal kimondták, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási igény tárgyában e törvény hatályba lépése után hozott határozatban megítélt kártalanítási összeg 2020. június 15-ig nem fizethető ki. → január 18., január 21., február 13., február 25. A minisztérium szerint 13 000 ítélet született 9 milliárd forint kártalanításról, és az összegnek csak egy tizedét kapták meg a sértettek, illetve az áldozatok családtagjai.

Vejkey Imre KDNP-képviselő, az igazságügyi bizottság elnöke a vitában az Emberi Jogok Európai Bíróságát bírálva azt mondta: „*el kellene gondolkodjunk az Európai Emberi Jogi Egyezmény felmondásáról, vagy legalább az egyezmény bizonyos pontjainak a felfüggesztéséről, illetve módosításáról*”. A szélsőjobboldali A Mi Hazánkban a függetlenek közt ülő képviselője, Duró Dóra utána ugyanezt mondta. Vejkey az Index kérdésére kifejtette: „*Én úgy gondolom, hogy nem bűn elgondolkodni az általam felvetett kérdésen, annak esetleges előnyeit és hátrányait feltárva és összevetve! Én örülök annak, hogy napjainkban Magyarországon bármilyen kérdésről szabadon gondolkodhatunk, szabadon vitatkozhatunk, mert ez ma adott!*” Szövetségesei azonban azonnal elhatárolódtak tőle. Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető az atv.hu-nak azt mondta: „*A FIDESZ az Emberi Jogok Európai Egyezményének tartalmával egyetért. Az elhangzott mondat egy KDNP-s képviselő véleménye, amit nem osztunk*.” Később a Miniszterelnökség is kiadott egy közleményt. „*A kormány soha nem tárgyalta olyan előterjesztést, amely az Emberi Jogok Európai Egyezményének felfüggesztésére vagy felmondására irányult volna. Az Országgyűlés az egyezményt 1993-ban ratifikálta, ezzel az a hatályos magyar jogrendszer része. A kormány a börtönbizniszről indít nemzeti konzultációt, nem az Emberi Jogok Európai Egyezményéről.*”

Kiss László III. és Szaniszló Sándor XVIII. kerületi polgármester otthagya az MSZP-t, és átlépett a DK-ba. Az Indexnek elküldött indoklásuk: „*A polgármesteri programunk végrehajtásához a DK politikai közösségétől kaptunk megfelelő garanciákat és politikai támogatást. Másrészt az európai politikát illetően az a vonal áll hozzánk a legközelebb, amelyet a Dobrev Klára vezette EP-delegáció képvisel például az európai minimálbér, minimálnyugdíj és családi pótlék kérdésében.*” Molnár Zsolt MSZP-pártigazgató az ATV Híradójának azt mondta: „*Sajnálatosnak, meglepőnek és természetesen nem tartjuk korrekt lépésnek, ami történt*”, ez nem segíti az együttműködést a DK-val, de a közös cél továbbra is a 2022-es kormányváltás, ebben pedig szövetségesek maradnak. Élesebben fogalmazott Tóth Bertalan, az MSZP elnöke Szegeden: az átlépők „*örömlányos viselkedéssel teremtenek nehéz helyzetet, pedig a párt nem lábtörő, hanem erős bástya*”, és „*hibát követ el az, aki az MSZP kifosztására építi személyzeti politikáját*”. Közölte: a pártválasztmány úgy döntött, hogy akik kilépnek a Magyar Szocialista Pártból, és későbbiekben önkormányzati vagy országgyűlési választásokon más pártok színeiben kéri az MSZP támogatását, „*ez a közösség ezt a támogatást nem fogja megadni*”. Gyurcsány Ferenc Facebook-bejegyzése ugyanerről: „*Azoknak van igaza, akik amikor az ellenzékről gondolkodnak, azt mondják, hogy nem azért kell együttműködni, mert nincsenek vitáink, hanem azért, hogy egyszer majd lehessenek.*” Szerinte „*nem lehet olyan csalódás, amely megkérdőjelezi egymás tisztességét és közös hitét*”.

Február 23. Több ezer ember vett részt a vasárnap délutánra meghirdetett „*Szabad Bíróság! Szabad Gyöngyöspata!*” nevű demonstráción Budapesten. A főszervező az Idetartozunk Egyesület volt, de több civil szervezet (TASZ, Magyar Helsinki Bizottság) és politikai párt (Párbeszéd, LMP) is csatlakozott hozzá. A szervezők azt írták előzetesen, azért hirdetik tüntetést, mert a kormány beavatkozása a gyöngyöspatai kártérítési ügybe a jogállam és a bíróságok függetlenségének megsértése. Részt vett a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, A Város Mindenkié, az Amnesty és a Magyar Helsinki Bizottság, továbbá vidékről is számos roma szervezet érkezett kisebb-nagyobb csoportokban. A gyöngyöspatai Roma Nemzetiségi Önkormányzat buszokat is szervezett, hogy a gyöngyöspataiak ott tudjanak lenni a tüntetésen, de Csemer Géza elnök arról beszélt a Mércének, hogy 15 busztársaság visszamondta félórával-órával a telefonos egyeztetések után a megrendeléseket. A kormány szerint csak az a megmozdulás célja, hogy „*a Soros-hálózat*” egymás ellen uszítsa a magyarokat és a romákat a gyöngyöspatai iskolaügyben. Erről Nacsá Lőrinc,

a KDNP országgyűlési képviselője azt mondta: az Idetartozunk Egyesület is „Soros-pénzből működik”. A szervezet vezetője, Setét Jenő erre reagálva azt mondta a tüntetésen, hogy a tüntetés magánemberek, vállalkozók adományaiból tudott megvalósulni, „sajnos” nem kaptak Sorostól pénzt. A januárban Raoul Wallenberg-díjjal kitüntetett Setét Jenő szerint az elmúlt harminc évben nem látott olyan kormányfőt, aki „ilyen intenzitással, ilyen direkt és indirekt eszközökkel ment volna neki a hazai roma közösségnek”. „Senki nincs a törvény felett, se cigány, se nem cigány, se dolgozó, se nem dolgozó, se miniszterelnök.” Horváth László miniszterelnöki megbízott, a Gyöngyöspatát is tartalmazó választókerület képviselője viszont arról beszélt a Parlament előtt, hogy „a politikai tüntetés szervezői saját magukat leplezték le”, hiszen a demonstrációra egy nem egész busznyi ember érkezett, a gyöngyöspataiak 98 %-a nemet mondott erre a politikai akcióra. Szerinte világossá vált, hogy „a Soros György által támogatott szervezetek” nem akarnak békés együttélést magyarok és cigányok között, és „nem akarnak tisztességes, jó és igazságos válaszokat a meglévő problémákra”. → január 9., január 17., február 16., május 12., július 3.

Február 25. Kormánypárti és jobbkios szavazatokkal, sürgős eljárással elfogadták a február 20-i rendkívüli ülésen tárgyalta törvényt a börtönkártérítésekről.

„Szeptemberre minden elkészül”, és a következő tanévben bevezetik a megújult Nemzeti alaptantervet, illetve kerettanterveket az iskolákban – mondta Kásler Miklós miniszter a Kossuth rádióban. Kifejtette, a tantervek rendkívül hosszú megbeszéléssorozat után, konszenzus alapján jöttek létre. „Soha nem tudjuk elérni, hogy mindenki elégedett legyen, de ez a terv a jelenlegi adottságok alapján készült, és lényeges továbblépést jelent az előző tervhez képest”. Szerinte „csekély” a tiltakozás, miközben számos szakmai egyesület és szakszervezet éppen az egyeztetést hiányolta, még a kötelező tagságú Pedagógus Kar is halasztást javasolt, és például a magyar irodalmi terv ellen csaknem minden egyetem magyar tanszéke, továbbá a leghíresebb elitgimnáziumok tantestülete emelt szót. Erre a miniszter azt mondta: a bírálatok „nem érdemi észrevételek”, hanem „politikai megfontolások”. Két nap múlva azonban több tucat felekezeti – katolikus, protestáns és zsidó – iskola több mint 1000 tanára is csatlakoztak a tiltakozásokhoz, amit a híres budapesti Piarista Gimnázium tett közzé. Igaz, némelyik egyház rögtön a pedagógusok magánvéleményének minősítette ezt, de Szilvássy László piarista tartományfőnök helyeselte az önálló gondolkodást.

Február 27. A kormány 30 milliárd forintot bocsátott a Belügyminisztérium rendelkezésére, amiből börtönöket építhetnek és csökkenthetik a zsúfoltságot – közölte Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter a Kormányinfón. Ezt részben mobilbörtönökkel (konténerekkel) lehet megvalósítani. Ezzel teljesítenék a két napja elfogadott törvényt a zsúfoltság csökkentéséről. Kádár András Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság társelnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy az ilyen cellákban nyáron elviselhetetlen, 40-50 fokos meleg lehet.

Minden parlamenti párt kész közösen fellépni a Kínából kiindulva világszerte több száz ember halálát okozó újfajta koronavírus magyarországi terjedése ellen, ha szükséges, akár jogszabályok gyorsított elfogadásával is – jelentették be kormánypárti és ellenzéki képviselők azt követően, hogy Pintér Sándor belügyminiszter meghívására egyeztettek Budapesten. Ekkor Magyarországon még nem észlelték a betegséget, de több környező országban igen. Március 4-én maga a miniszterelnök jelentette be a Facebook-oldalán, miután részt vett az operatív törzs ülésén a Belügyminisztériumban: „Megvan az első fertőzött, sőt, mindjárt kettő olyan betegünk is van, akit koronavírus fertőzés miatt kellett egészségügyi intézménybe szállítani.” Két iráni diákról volt szó.

Február 28. A vita most ott tart, hogy a tagállamok hány százalékát fizessék be a jövedelmüknek a közös politikákra. Egyesek 100 forintból 1 forintot, míg mások 1 forint 30 fillért fizetnének be – magyarázta az Európai Unió költségvetési tárgyalásainak állását a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Szerinte Magyarország több pénzt fizet be egy főre vetítve, mint Németország, vagy Hollandia, a lehangosabban európai szolidaritást követelők. Igazságos költségvetés kell, és a

gazdagabbak ne fizessenek be kevesebbet arányaiban, mint a szegények. Azt nem ismertette Orbán Viktor, hogy Magyarország az általa befizetett összegnél mennyivel többet kap vissza az említett nettó befizetők pénzéből.

Március 1. Teljes ellenzéki összefogásra, egy közös listára, egy miniszterelnök-jelöltre, minden egyéni körzetben egyetlen ellenzéki jelöltre van szüükség 2022-ben – mondta a teljes párttagság online szavazásán elnökké már újraválasztott Gyurcsány Ferenc a DK kongresszusán, ahol a párt a legnagyobb ellenzéki erőként ünnepelte magát. *„Közös listából közös győzelem, közös győzelemből pedig közös Magyarország lesz”* – jelentette ki.

73 éves korában elhunyt Balsai István alkotmánybíró, az Antall-kormány igazságügyi minisztere (1990-1994), volt országgyűlési képviselő (1990-2005 MDF, 2005-2011 FIDESZ).

Egy önmagában nem jelentős kerületi önkormányzati időközi képviseléválasztás keltett érdeklődést azért, mert az ellenzéken belüli ellentéteket mutatta. A budapesti XIII. kerületben 2019 októberében képviselővé választották a momentumos Kerpel-Fronius Gábort, aki azonban hamarosan lemondott, mert a főváros főpolgármester-helyettese lett. Viszály támadt, hogy az MSZP vagy a Momentum jelöljön a helyére utódot. Végül mindkettő megtette, és az októberi 44%-nál jóval kisebb, 18%-os részvétel mellett az MSZP jelöltje nyert 42,4%-kal, míg a Momentumé 34,8%-ot kapott. (Ez százalékban összeadva ugyanannyi, mint amennyien októberben Kerpel-Froniust mint egyedüli baloldali jelöltet támogatták.) A FIDESZ-KDNP-jelölt csak 19,4%-ot kapott a jobboldalnak kevés esélyt adó kerületben, ahol a szocialista Tóth József polgármester támogatóinak testületi többségét amúgysem veszélyeztette semmi.

Március 4. *„Nagyon sajnálom, hogy a Jobbik elnöksége azt a következtetést vonta le a távozó országgyűlési képviselők búcsúüzeneteiből, és a lassan tömeges kilépési hullámból, hogy nyilvánosan kell megszarolni a képviselőtársaimat és engem”* – reagált a Facebookon Sneider Tamás volt pártelnök arra, hogy kedden a Jobbik elnöksége bejelentette: nem támogatják azokat 2022-ben, akik otthagyták a frakciót. Sneider azt is hozzátette, hogy őt sem a saját pártja, sem más párt nem zsarolhatja meg. *„Jobbikosként külön szégyellem, hogy a kiadott közlemény azt sugallja a magyar társadalomnak, hogy a képviselőtársaim sakkban tarthatóak egzisztenciális fenyegetéssel. Ezzel a demokráciába vetett kevéske maradék hitet is elveszik a magyar emberektől”*. → január 25. A következő napokban több helyi vezető hagyta el a Jobbikot, például Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

Március 7. A kormány, a főváros és az ellenzéki pártok a terjedő koronavírus-megbetegedések miatt lemondták a március 15-i ünnepeket, mert nagy tömegek összegyűlése veszélyt jelenthetett.

Március 10. *„Egy világvilágjárványra kell felkészülni”* – figyelmeztetett Orbán Viktor miniszterelnök a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara gazdasági évnitóján. (Ekkor 12 magyarországi fertőzöttről lehetett tudni, többségük iráni volt.) Kínában 5-6 hónap után jutott túl a tetőpontján a járvány, és ha ez nálunk is így lesz, akkor *„a nemzetgazdaság is bajba kerül, a turisztikai szezonnak kampó. Akinek az emberek utazási kedvéhez van kötve a vállalkozása, a logisztikában, idegenforgalomban, vendéglátásban dolgozik, az arra készüljön, hogy komoly visszaesés várható.”* Ezért szerinte célzott ágazati programokra van szükség. A gazdasági eredményekről azt mondta: *„az elmúlt száz év legsikeresebb tíz éve van mögöttünk”*: 3 % alatt van a költségvetési hiány, alacsony az infláció, a külkereskedelmi számok is rendben vannak, stabil a munkaerőpiac, 66 %-on az államadósság, és az államadósságon belüli devizaarány is jelentősen csökkent.

Március 11. E napon 15 órai hatállyal rendkívüli jogrend, az egész országra kiterjedő veszélyhelyzet elrendeléséről döntött a kormány a koronavírus-világjárvány miatt. → június 17. A legfontosabb intézkedések: beutazási tilalom Olaszországból, Kínából, Dél-Koreából és Iránból; a

szlovén, osztrák határokon visszaállították a határellenőrzést; bezárták az egyetemeket, az egyetemi oktatás csak távoktatásként történhetett (a többi iskolatípust ez ekkor még nem érintette); a 100 főnél nagyobb beltéri és 500 főnél nagyobb kültéri rendezvényeket betiltották, bezárták a szórakozóhelyeket, mozikat és színházakat. A misékre, istentiszteletekre a tilalom néhány napig nem vonatkozott, de aztán az egyházak maguk szüntették meg a hívek részvételével zajló szertartásokat. Zárt kapus meccseket rendeltek el a fociban. Este a kormány képviselői az ellenzéki frakciók vezetőivel tanácskoztak, és azt ígérték, hogy javaslataikat megfontolják. *„A mostani válsághelyzetben még az ellenfelekkel is szükség van partneri viszony kialakítására, ezért rendszeres lesz a kapcsolattartás a frakciók képviselőivel”* – mondta erről Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter. *„Komoly és elhúzódó krízissel kell számolni”* – nyilatkozta másnap Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke. Szerinte a költségvetés rendelkezik olyan tartalékokkal, amelyeket a kormány, de a nyereséges vállalkozások és a lakosság egyaránt mozgósítani tudnak mind a járvány, mind az előrelátható gazdasági következmények kezelésére.

Március 13. *„Képesek vagyunk arra, hogy annyi szakembert mozgósítsunk, ami elég a járvány megfékezéséhez”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. A gazdaságban, mint hangsúlyozta, nagyon súlyos következményekkel kell számolni. Az egész 2020-as és 2021-es költségvetést át kell dolgozni, és erre lesz szükség az önkormányzatoknál. Az emberélet az első. Azt is kijelentette: *„kétffrontos háborúban vagyunk. Egyik a koronavírus, a másik pedig a migráció. A két dolog között logikus összefüggés van, mivel mindkettő mozgással terjed. ... semmilyen migrációs szétosztási paktumban nem veszünk részt.”* Ez utóbbi megjegyzés arra vonatkozott, hogy néhány uniós tagország hajlandónak mutatkozott legalább a kísérő nélküli és beteg gyerekeket befogadni azok közül, akik a görög-török határon Erdoğan török elnök lépése, az országában tartózkodó menekülttömeg kiengedése következtében embertelen körülmények közé kerültek, mert Görögország nem engedte be őket.

Hétpárti egyeztetést tartottak a parlamenti frakciók, és mindannyian egyetértettek hogy indokolt az iskolák bezárása. Kocsis Máté, a FIDESZ frakcióvezetője tette közzé: valamennyien azt javasolják a kormánynak, hogy rendeljen el szünetet az oktatási intézményekben. A szakértők véleménye megoszlott ennek hasznosságáról, bár sok ország már megtette ezt a lépést. Estére a miniszterelnök megváltoztatta reggel még ezzel ellentétes álláspontját (*„az iskolák bezárása nem indokolt”*, mondta a Kossuth rádióban), és bejelentette: március 16-ától tantermen kívüli digitális munkarendet vezetnek be, vagyis a diákok otthon tanulnak. Ez szerinte lehetővé teszi, hogy a diákok felkészüljenek az érettségire, amit így a szokott rendben meg lehet tartani. Ezen kívül Izraelre vonatkozó beutazási tilalmat is életbe léptetnek, tíz akciócsoportot állítanak fel és újabb, védekezéshez szükséges eszközöket vásárolnak. *„Arra kell készülnünk, hogy az életünk legalább néhány hónapra változik majd meg, és ezekhez a változásokhoz alkalmazkodnia kell mindannyiunknak.”* – tette hozzá. Számos kereskedelmi, vendéglátóipari, rendezvényszervező cég máris bajba került, és elbocsátásokba kezdett.

Március 16. Ezt erősítette meg az országgyűlésben a miniszterelnök is: *„komoly munkanélküliségi hullám fenyeget, a költségvetést újra kell tervezni”*. A védekezéshez szükséges költségvetési keret korlátlan. Beutazási zárlatot rendeltek el, követve ezzel több más európai országot: Magyarországra csak magyar állampolgár léphet be. Az éttermek, kávézók, üzletek csak 15 óráig maradhatnak nyitva, kivételek az élelmiszerüzletek, drogériák, patikák. Minden nyilvános rendezvényt betiltottak. Orbán arra kért mindenkit, a családi eseményeken kívül minden összejövetelt halasszanak el, a 70 évnél idősebbek pedig saját egészségük érdekében ne hagyják el a lakásukat. Az ellenzéki frakcióvezetők bírálták egyebek közt a kormánykommunikáció zavarait és sok helyütt a védőeszközök hiányát, a miniszterelnök azonban megróttta őket, hogy *„még mindig nem tudnak felülkerekedni a politikai csatározásokon”*.

A nap folyamán a forint árfolyama tovább zuhant az euróhoz képest (348 Ft/euró, március 18-án 350 Ft fölé emelkedett), a tőzsdeindex is nagyot romlott. Másnap leállt több nagy gyár, köztük a győri Audi, a szentgotthárdi Opel, az esztergomi Suzuki és a kecskeméti Mercedes.

Március 18. Rendkívüli gazdasági intézkedéscsomagot jelentett be Orbán Viktor miniszterelnök a veszélyhelyzet miatt nehéz helyzetbe került emberek és vállalkozások érdekében. Magánszemélyek és vállalkozások e napig megkötött hiteleinek tőke- és kamatfizetési kötelezettségét az év végéig felfüggesztették. (Ez nem elengedést jelentett, hanem futamidő-hosszabbítást.) A rövid lejáratú vállalkozási hiteleket július 30-ig meghosszabbították. Az olyan súlyos gondokkal küszködő szektorokban, mint a turizmus, vendéglátás, a szórakoztatóipar, a sport, a kulturális szolgáltatások, a taxizás, a munkáltatók járulékfizetés-kötelezettségét teljes egészében elengedték. A munkavállalók járulékát jelentősen csökkentették. Ezekben az ágazatokban a helyiségbérleti szerződéseket nem lehetett felmondani és a bérleti díjakat megemelni. A munkavállalási szabályokat rugalmasabbá tették, hogy a munkaadók és a munkavállalók könnyebben meg tudjanak egyezni egymással. A késő este kiadott rendeletből kiderült: a munkáltatók jogait növelték meg a Munka Törvénykönyvétől és az adott cég kollektív szerződésétől eltérő módon a munkaidőbeosztással kapcsolatban.

A szakszervezetek reagálása: a fel nem sorolt ágazatok dolgozói is súlyos helyzetbe kerültek, a cégek gyakran fizetés nélkül küldik el őket kényszerszabadságra. Rajtuk is segíteni kellene.

Március 19. Benkő Tibor honvédelmi miniszter, a koronavírus-járvánnyal összefüggésben létrehozott, létfontosságú magyar vállalatok biztonságáért felelős akciócsoport vezetője előző esti bejelentésének megfelelően 71 vállalatnál, köztük hazai és külföldi magáncégeknél is, honvédelmi irányító csoportok jelentek meg. (Összesen 140-nél tették ezt lehetővé.) Ezek a miniszter magyarázata szerint a különleges jogrendben olyan infrastruktúrát képviselnek, hogy ott a Magyar Honvédségnek szerepe lehet. Példaként említette az energetikai, a távközlési, a közlekedési és az egészségügyi szektort. A csoportok feladata kettős: a fizikai biztonság és a működőképesség feltételeinek biztosítása.

A könnyítéseket azért nem terjesztik ki minden szektorra, hogy ne legyen túl nehéz újraindítani a gazdaságot, ne álljon le minden, meg kell őrizni a munkahelyek többségét – mondta Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Százezres munkanélküliséggel számolnak, „*az a kérdés, hány százezres lesz*”. „*Minden olyan irány, ami a munkanélküliséget szociális támogatásokkal konzerválja, az rossz*”, válaszolta arra, hogy növelik-e a munkanélküli segélyt.

Március 20. A 85 igazolt betegből 6 súlyos – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. „*Most még a csoportos megbetegedések időszakában vagyunk, de el fog jönni a tömeges betegségek kora is, a kormány célja az, hogy ezt lassítsák*.” A gazdasági akciótervvel kapcsolatban úgy fogalmazott, újabb intézkedésekre lesz szükség. „*Most a cél az, hogy a lehető legkevesebben essenek ki a munka világából, aki pedig kiesett, minél hamarabb visszatérjen*.”

Március 23. További adókedvezményeket jelentett be a miniszterelnök a veszélyhelyzet miatt, valamint azt, hogy felfüggesztik a kilakoltatásokat és a tartozás miatti lefoglalásokat, és meghosszabbítják a lejáró gyest, gyedet.

Az országgyűlésben nem kapta meg a szükséges négyötödös többséget az a javaslat, hogy „*A koronavírus elleni védekezésről*” szóló törvényjavaslatot a házszabálytól eltérve már másnap elfogadják, mert a kormánypártiakon kívül csak a Jobbikból kivált négy független képviselő értett egyet vele. (Az ellenzék érvei alább következnek. A kormányoldal által a gyorsításhoz gyakran alkalmazott kivételes eljárás itt nem volt használható, mert az előterjesztés sarkalatos, azaz kétharmados törvényeket érintett, és ezek esetében a házszabály tiltja a kivételes eljárást.) Így csak az enyhébb gyorsítást jelentő, de kétharmaddal elfogadható sürgősséget szavazták meg, ami azt jelentette, hogy a veszélyhelyzet március 11-i kihirdetése után megjelent és parlamenti megerősítés nélkül az Alaptörvény szerint csak 15 napig érvényes kormányrendeletek egy része március 26-30-án hatályát veszítette, és egy-két napos exlex állapot állhatott volna be. Ezt az országos tisztifőorvos járványtól függetlenül létező törvényi felhatalmazásával élve normatív határozattal hidalták át, tehát

a kormányoldal vádjaival szemben semmilyen jogi bonyodalmat nem okozott az, hogy az ellenzék nem járult hozzá a házszabálytól eltéréshez. *„Ezt a válságot önök nélkül is meg fogjuk oldani”* – mondta az ellenzéknek a miniszterelnök. → március 30., november 10.

A törvényjavaslat lényege az volt, hogy a kormány *„az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat”,* de ezt csak *„a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan”* gyakorolhatja *„a járvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából”*. Ez azt is jelentette, hogy az országgyűlés jóváhagyja az addigi kormányrendeleteket, és felhatalmazza a kormányt ezek hatályának meghosszabbítására. Javasolták a Büntető Törvénykönyv kiegészítését a *„járványügyi védekezés akadályozása”* paragrafussal, amely alapesetben három év, de ha a cselekmény halált okoz, akár nyolc év szabadságvesztéssel büntethető. Aki pedig *„különleges jogrend idején nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt vagy való tényt oly módon elferdítve állít vagy híresztel, amely alkalmas arra, hogy a védekezés eredményességét akadályozza vagy megghiúsítsa, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”*

A tervezet kiváltotta több jogvédő civil szervezet tiltakozását, amelyek szerint *„a különleges jogrend nem tarthat örökké, csak előre meghatározott időre szólhat, amely szükség esetén meghosszabbítható akkor, ha a veszély továbbra is fennáll”*. A jogállami működés alapvető szabályai nem írhatók felül járványügyi vészhelyzetben sem, az alapvető jogok a veszélyhelyzetben is megilletik a polgárokat. Néhány óra alatt több tízezeren írták alá azt az ismert közéleti személyek által indított petíciót, amely szerint *„Nagy a veszélye, hogy a kormány a saját hatalmának véglegesítésére akarja felhasználni a veszélyhelyzetet. A felhatalmazási törvény határidő nélküli, korlátlan hatalmat készül adni egy olyan politikus kezébe, aki minden adandó alkalommal bizonyította, hogy a hatalommal gátlás nélkül visszaél, ha érdekei úgy kívánják.”* A javasolt BTK-módosítást többen úgy értékelték, hogy az *„korlátozná a sajtószabadságot és megpróbálná elhallgattatni a független sajtót”*.

Az országgyűlésben a miniszterelnök napirend előtti felszólalása után több órás heves vita folyt minderről. Az ellenzék ragaszkodott ahhoz, hogy a felhatalmazás csak meghatározott ideig szóljon, mert a jogkorlátozás határidő nélküli fenntartása totális diktatúrát eredményezhet. A szocialisták pedig külön törvényjavaslatban válaszoltak arra a kormánypárti érvre, amely szerint lehetséges, hogy valamikor az országgyűlés nem tud összeülni: szerintük digitálisan is szavazhatnának a képviselők. Az ellenzéki frakciók a kormányoldal szemére vetették, hogy bár tárgyalt, de semmiben nem volt hajlandó engedni. A kormánypárti frakcióvezetők ezzel szemben azt állították, hogy több ellenzéki javaslatot elfogadtak, például így került be a szükségesség és arányosság követelménye. Erre hivatkozva visszautasították, hogy a kormány korlátlan hatalmat követelne, a miniszterelnök pedig azt mondta: azért nem kell határidő, mert az országgyűlés bármikor, akár másnap visszavonhatja a felhatalmazást. Igaz, rögtön hozzátette, hogy itt értelemszerűen az országgyűlés kétharmadát alkotó kormánypárti frakciókról van szó, nem az ellenzékéről, de ez a választások eredményeként alakult így.

A házszabálytól eltérés elutasítása után Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető az ellenzékét a védekezés akadályozásával, súlyos felelőtlenséggel vádolta. A Jobbik, az MSZP, a DK, az LMP, a Párbeszéd, a Momentum, a Liberálisok, valamint Hadházy Ákos és Szél Bernadett független képviselők viszont közös nyilatkozatban indokolták szavazatukat: *„Bízunk a magyar emberekben, bízunk Magyarországon, de nem bízunk Orbán kormányában. Ezért nem adhatunk korlátlan felhatalmazást még ilyen válságos időben sem a regnáló rezsimnek. A járvány valóban közös ellenségünk, megmaradt és sokszor meggyalázott szabadságunk és demokráciánk viszont közös kincsünk. Ahogy védjük egészségünket, életünket, úgy kell védenünk hazánkból azt, ami megmaradt belőle. Mi, ellenzéki pártok együttesen azt látjuk, hogy az elmúlt hetekben a kormány alkalmatlannak bizonyult időben felismerni a veszélyt és kezelni azt. Azt látjuk, hogy továbbra se partnerként kezeli a magyar polgárokat és képviselőit, hanem jelentős részében legyőzendő politikai ellenfelet lát. Mi nem így gondolkodunk. Szerintünk közösen kell cselekedni, ehhez közösen kell*

tervezni, dönteni. Ezt tagadták meg tőlünk és milliányi magyar honfitársunktól. Közös értelmes és szükséges döntésekben részt tudunk és kívánunk venni, hogy megküzdjünk a járvánnyal, de nem engedjük meg, hogy valós veszélyre hivatkozva megcsúfolják, elrabolják hazánkat. Ezért nem engedjük, hogy átgázoljanak a Parlamenten, a nép képviselőin, végső soron Magyarországon. Az ellenzéki pártok megakadályozták, hogy Orbán diktatúra-törvényét, házszabálytól eltéréssel, azonnal elfogadják. Azonban a FIDESZ hataloméhségét ismerve, sajnos biztosak lehetünk abban, hogy a jövő héten a kétharmad birtokában, minden korlátozás nélkül meg fogják szavazni.”

Közben Karácsony Gergely budapesti főpolgármester – a törvény adta lehetőséggel élve, a képviselők egészségére hivatkozva – nem hívta össze a Fővárosi Közgyűlést, hanem a frakcióvezetőkkel történt egyeztetés után egy személyben hozott meg több fontos döntést. A FIDESZ erre azt mondta: Karácsony pontosan olyan jogokkal él, amilyenekkel az őt támogató parlamenti ellenzék a kormányt nem akarja felruházni.

Március 24. Az előző napi ügyrendi döntés alapján csak az általános vitáját folytathatták le a járvány elleni védekezéshez kormányfelhatalmazást adó törvényjavaslatnak. Változatlan hevesseggel megismételték a 23-i vitát.

Az országgyűlés a március 12-én elhunyt Balsai István helyére Juhász Miklóst, a Gazdasági Versenyhivatal elnökét választotta alkotmánybíróvá. A minimálisan szükségesnél eggyel több, 134 szavazatot kapott. 22-en ellene szavaztak, egy fő tartózkodott, egy érvénytelen szavazatot adott le, 41 képviselő nem szavazott. Az ismeretlen volt ügyvéd 2010-es kinevezését a GVH élére meglepetés fogadta, mert nem volt járatos a versenyjogban. Most 68 éves kora nem volt akadály a 12 évre szóló megválasztásnak, mert az AB tagjaira már korábban eltörölték a 70 éves felső korhatárt. Juhász utódja a GVH élén Rigó Csaba matematikus-közgazdász, a Közbeszerzési Hatóság elnöke, korábbi (2011-2015) Zala megyei kormány megbízott lett.

A Magyar Olimpiai Bizottság és a sportolók többsége üdvözölte a Nemzetközi Olimpiai Bizottság döntését, hogy a világjárvány miatt egy évvel elhalasztják – de nem törlik – a tokiói olimpiát.

Március 26. Előreláthatóan június-júliusra tetőzik a járvány – mondta Gulyás Gergely miniszter a Kormányinfón. Azt is elmondta, hogy miután már márciusban 30-40 000 állás megszűnik, áprilisban és májusban tömegessé válik a munkanélküliség az országban. Nem hosszabbítják meg a nemzetközi összehasonlításban igen rövid segélyezési időt, mert „*a cél az, hogy három hónap után mindenkinek legyen munkája. ... a kormány elsődleges célja nem a segélyezés, hanem a munkahelyek lehetséges megtartása és a gazdaság újraindítása*”.

Március 27. „*Kijárási korlátozás*” lép életbe március 28. és április 11. között – jelentette be a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Csak munkavégzés és alapvető szükségletek céljából szabad elhagyni a lakást. Nyilvános helyeken egy helyett másfél méteres távolságot kell tartani. Ezt a lépést több ellenzéki párt, a budapesti főpolgármester és az Orvosi Kamara már napokkal előbb ajánlotta, de akkor a kormány még elutasította. Most Orbán Viktor azzal indokolta véleményének megváltozását, hogy megállt az emberek közti kontaktusszám csökkenése. A szabálysértőket pénzbüntetés fenyegette.

Március 30. Az országgyűlés 138:53 arányban (a kormánypártokon és a velük rendszerint együtt szavazó Ritter Imre német nemzetiségi képviselőn kívül négy volt jobbkios független, köztük három A Mi Hazánk tagja támogatásával) elfogadta a „*A koronavírus elleni védekezésről*” szóló törvényt. → március 23. Előtte a több órás heves vitában megismétlődtek a kölcsönös szemrehányások a kormány és az ellenzék között a járvány politikai kihasználásáról. Az ellenzék ismét elmondta: támogatja a rendkívüli intézkedéseket – bár az állásukat, bevételeiket elvesztők támogatását kevesli –, ha a felhatalmazásnak határídeje van. → március 23., november 10. A kormánypártok ezzel szemben azzal vádolták az ellenzékot, hogy nem hajlandó segíteni a járvány elleni védekezést. „*A veszélyhelyzet végén minden jogkört hiánytalanul fogunk visszaadni*” – reagált

a miniszterelnök a szavazás után Jakab Péter Jobbik-elnök és frakcióvezető felszólalására, amely szerint az a legerősebb vírus, amikor ő „*korlátlan ideig akar élőszködni a magyarokon*”.

Áder János köztársasági elnök a szavazás után két órával aláírta a törvényt, még aznap kihirdették, és így másnap hatályba lépett. A járvány ügyében addig meg nem szólaló államfő közzétette indokait a jogszabály jóváhagyására: „...*megnyugtató, hogy egyetlen képviselő sem tartotta indokolatlannak az eddig megtett intézkedéseket, és senki nem állította a már meghozott döntésekről, hogy azok veszélybe sodornák a demokráciát. Ugyanakkor az ellenzéki képviselők a magyar demokráciára veszélyesnek tartották a kormány jövőbeli 'korlátlan' felhatalmazását. Ezért két kérdést kiemelten vizsgáltam. Az első: Korlátlan-e a kormány felhatalmazása időben? A kormány felhatalmazása nem határidő nélküli, hanem feltételtől függő, a járvány megszűnésével véget ér. A második kérdés: Korlátlan-e a kormány felhatalmazása a döntések tartalmát illetően? Egyszerűbben, mindent megtehet-e? Nem. A kormány felhatalmazása csak a járvány megelőzésére, kezelésére, felszámolására, a káros hatások mérséklésére vonatkozik. Az Országgyűlés ellenőrző szerepe, a kormány beszámolási kötelezettsége a járvány idején is megmarad. A járványt követően pedig az Országgyűlés dönt a rendkívüli intézkedések sorsáról. Mindannyian tudjuk, hogy még nehéz hetek várnak ránk. A védekezés kérdései tartósan az Országgyűlés napirendjén szerepelnek majd. Ezért is fontos, hogy mindenki tanúsítson önmérsékletet. Ez nem a politikai haszonlesés ideje.*”

Április 1. Nemzetközi tiltakozás fogadta a magyar törvényt, elsősorban a határidő nélkül adott kormányfelhatalmazás miatt. Tizenhárom európai uniós tagország kormánya közös nyilatkozatban kérte az Európai Bizottságot arra, hogy vizsgálja meg azokat a rendkívüli lépéseket, amelyeket az országok hoznak a koronavírus elleni küzdelem jegyében. „*Ebben a példa nélküli helyzetben elfogadható, hogy a tagállamok rendkívüli intézkedéseket hozzanak a válság ellen és polgáraik védelmében. Ugyanakkor mély aggodalommal tölt el minket az, hogy egyes rendkívüli intézkedések a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok megsértésének kockázatát hordozzák*” - áll ta közös nyilatkozatban, amelyet a német, a belga, a dán, a finn, a francia, a görög, az ír, az olasz, a luxemburgi, a holland, a spanyol, a portugál és a svéd kormány írt alá. Később Lettország, Litvánia, Észtország, sőt a visegrádi négyek tagja, Szlovákia is csatlakozott. Felhívták a figyelmet arra, hogy a rendkívüli intézkedéseket a szigorúan a védekezéshez szükséges dolgokra kell korlátozni, arányosnak és ideiglenesnek kell lenniük, továbbá az intézkedések „*nem korlátozhatják a szólás- és a sajtószabadságot*”. Ez a közlemény ugyan nem említette név szerint Magyarországot, de az utalás egyértelmű volt. (A magyar kormány ennek ellenére – úgy téve, hogy ezt nem érzékeli – maga is csatlakozott: „*Teljesen egyetértünk a tizenhárom tagállam által tegnap közzétett nyilatkozattal, miszerint ebben a kihívásokkal teli időszakban is fenn kell tartanunk és meg kell védenünk a szabadság, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok értékeit.*”) Az Európai Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen is közleményben fejezte ki nemtetszését, ő már konkrétan Magyarországról beszélt. A washingtoni külügyminisztérium szóvivője szintén bírálta a felhatalmazási törvényt, az Európai Néppárt elnöke, Donald Tusk pedig azt közölte: ha vége a járványnak, elszámolnak a FIDESZ-szel. Az EPP 13 tagja (két-két belga és svéd, illetve egy-egy cseh, finn, görög, litván, luxemburgi, holland, norvég, dán és szlovák tagpárt) a FIDESZ kizárását követelte: „*Már egy ideje figyeljük a jogállamiság leépítését Magyarországon. A FIDESZ tagsága fel van függesztve az Európai Néppártban, mert nem tartotta tiszteletben a jogállamiságot. A mostani fejlemények azonban meggyőztek minket arról, hogy ezzel a politikával a FIDESZ nem maradhat a Néppárt tagja.*”

Szijjártó Péter külügyminiszter reagálása a Facebook-on: „*A nemzetközi liberális mainstream ismételten ösztűz alá vette Magyarországot: ... amikor mi valami nagy bajtól védjük meg a magyar embereket, ők mindig megtámadnak minket. ... A nemzetközi liberális mainstream megtámadott minket most is, amikor felhatalmazást kaptunk a demokratikusan választott magyar Országgyűléstől arra, hogy megvédjük hazánkat a világjárvánnyal szemben. A nemzetközi liberális mainstream pártjai és politikusai frusztráltak és irigyek: ők legfeljebb csak álmodhatnak az olyan társadalmi támogatottságról, mint amilyennel az elmúlt három parlamenti*

választást kétharmados többséggel megnyerő magyar kormány rendelkezik. A nemzetközi liberális mainstream pártjai és politikusai mélyen antidemokratikusak, mert semmibe veszik, sőt megkérdőjelezzik a magyar emberek akaratát. Azoknak a magyar embereknek az akaratát, akiknek felhatalmazása alapján kormányzunk.”

Április 2. Nem teljesítette az uniós jogból eredő kötelezettségeit Lengyelország, Magyarország és Csehország, amikor megtagadta a nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmusnak való megfelelést – így ítélt az Európai Unió luxembourgi székhelyű bírósága. 2015 nyarán, a menekültválság legnehezebb időszakában két olyan döntést hozott a tagállami kormányokat képviselő Európai Unió Tanácsa, melynek értelmében 120 000 menedékkérőt osztottak volna el kötelező, de ideiglenes jelleggel az uniós tagállamok között annak érdekében, hogy a görög és olasz hatóságokat tehermentesítsék. Magyarország, Csehország és Lengyelország nem volt hajlandó átvenni a mechanizmusban nekik szánt menedékkérőket – Magyarországnak 1294 személyt kellett volna ideiglenesen befogadnia, és a menedékkérelmét elbírálnia –, így az Európai Bizottság 2017 decemberében kötelezettségszegési eljárást indított az országok ellen. A bíróság most kimondta, hogy *“a tagállamok azzal a céllal, hogy kivonják magukat az áthelyezési mechanizmus végrehajtása alól, nem hivatkozhatnak sem a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos feladataikra, sem az e mechanizmus állítólagos működésképtelenségére”*. *„Magyarország továbbra sem kér a migránskvótából”* – ezzel címmel kommentálta közleményében a magyar kormány a bírósági döntést. *„Bár a történelem bennünket igazolt, mégis Magyarországot citálták bíróság elé. Különösen felháborító ez annak tükrében, hogy a 2015-ös 'kvótahatározatok' szinte egyetlen másik tagállam sem teljesítette maradéktalanul”* – jelentette ki Varga Judit igazságügyi miniszter. *„Az ítéletnek nincs további következménye. Mivel a 'kvótahatározatok' már régen hatályukat veszítették, nincs kötelezettségiünk arra, hogy menedékkérőket vegyünk át.”*

Boldog István FIDESZ-képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte Polt Péter legfőbb ügyész hivatali vesztegetés elfogadása és más bűncselekmények gyanúja miatt. A közlemény szerint a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program egyes pályázatainál követhettek el bűncselekményt különböző személyek, Boldog pedig *„hivatali helyzetével, befolyásával visszaélt, jogellenesen befolyásolta a pályázatok elbírálásának eredményeit, amiért vállalkozóktól jogtalan előnyt kapott”*. Több ellenzéki képviselő és a független sajtó már hónapok óta beszélt Boldog István érintettségéről, amit ő mindig cáfolt, bár egy közvetlen munkatársát letartóztatták. *„Az én lelkiismeretem tiszta”* – reagált az MTI-nek a képviselő.
→ december 21.

Varju László, a Demokratikus Koalíció képviselője ellen viszont már vádiratot nyújtott be az ügyészség *„választás rendje elleni büntett, súlyos testi sértés büntette és garázdaság vétsége miatt”*. Az MTVA-székházban 2018 decemberében történt incidens során a politikust a biztonsági őrök leteperték és kivitték az épületből. Ennek során megsérült, mentő vitte el a helyszínről. A vád szerint azonban *„kirívóan közösségellenes cselekmény”*-t elkövetve be akart menni a stúdiókba (valójában az ott lévő ellenzéki képviselők azt követelték, hogy álláspontjukat ismertesse az őket következetesen mellőző, elvben közszolgálati televízió), amiben megakadályozták. Erre lefeküdt a földre, az egyik őr lábát megfogta, aki emiatt elesett, és 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. Továbbá azzal is gyanúsították a képviselőt, hogy a 2018-as országgyűlési választás előtt anyagi juttatást ígért egy függetlenként induló jelöltnek azért, hogy visszalépjön a javára. Varju szerint mindez *„a legfőbb ügyész koholmánya”*. A DK közleménye pedig így szólt: *„az Orbán-rezsim a vírus leple alatt szigorítja a büntető eljárás szabályait, majd megvádolja az ellenzék egyik legkeményebb és legállhatatosabb politikusát. A hatalmi tébolyba beletekeredő diktátor, ahelyett, hogy védőfelszerelésről, maszkról gondolkodna minden magyar számára, ahelyett, hogy mentené a munkahelyeket, kirakatpert gyárt, hamis, hazug vádakkal illetve a FIDESZ-t Újpesten legyőző képviselőt.”*

Április 3. Járványügyi alapot állít fel a kormány, minden egészségügyi dolgozó 500 000 forintnyi pluszjuttatást kap – jelentette be a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Ugyanakkor, miközben számos európai országban az állam pótolta ki a váratlanul bevétel nélkül maradt ágazatok dolgozóinak a bérét, hozzátette: *„hitel nélkül nem lehet ingyenpénzhez jutni, és ez egy nagyon fontos szempont a mostani tervezések során. Annyi munkahelyet kell teremteni, hogy az elpusztultak helyett legyen. Nem szabad visszakanyarodni a segélyalapú gazdasághoz. Ha nem sikerül ezeket megvalósítani, akkor a végén az IMF és a Soros-féle spekulánsok állnak.”* Az uniós bírálókatra válaszolva visszautasította, hogy túlhatalmat kapott volna. Bár az EU-nak kevés hatásköre van a nemzeti kormányok feladatai közé tartozó egészségüggyel kapcsolatban, így fogalmazott: *„Brüsszel velünk foglalkozik és nem a vírussal. Nekünk minden magyar élet elvesztése fáj, és nem lehet senkinek fontosabb dolga, hogyan lehet több életet megmenteni. Brüsszelben buborékban élnek és nem azzal foglalkoznak, hogyan lehet több életet megmenteni.”* Hozzátette: bízik benne, hogy az ellenzék is belátja, hogy *„most nem a politikai viták ideje van”*.

Április 4. Közös teherviselésre kötelezik a multikat, a pártokat, a bankokat és az önkormányzatokat, csak így lehetséges, hogy a járvány utáni gazdasági helyzet helyreállhasson – közölte a kormányinbfón Gulyás Gergely miniszter. . Eddig 1345 milliárd forintot csoportosítottak át a tárcáktól. A párttámogatások 50%-t a járvány elleni védekezési alapba kell befizetni, a multik elleni különadóból is a védekezést segítik majd, 36 milliárd forintra számítanak így, a bankoktól 55 milliárd forintot várnak, az önkormányzatoktól pedig a gépjárműadót kérik az alapba. További bejelentések: novemberben 20 %-os béremelést kapnak a védőnők és az egészségügyi szakdolgozók. Azután, hogy az ellenzék 2000 milliárd forint uniós adományról beszélt, a miniszterelnök pedig ezzel szemben arról, hogy egy fillért sem kapunk, a Miniszterelnökség vezetője most pontosan fogalmazott a pénzfelvételi könnyítést jelentő vagy visszafizetést törlő uniós segítségről: az uniós források *„lehívhatóságának megkönnyítése”* Magyarországnak kisebb segítség, mint más országoknak, mert mi minden alapot túltervezünk, és minden forrás le van kötve Magyarországon. De *„azt a legfeljebb néhány százmilliárd forintot, amit Magyarország le tud hívni ezekkel, azt természetesen le fogjuk hívni”*. Arról nem szólt, hogy az enyhített szabályok alapján a már lekötött, de a járvány idején nem annyira fontos programokra szánt forrásokat át lehetne csoportosítani.

Az ellenzék és az önkormányzatok bírálták a tervnek az utóbbiakra vonatkozó részét: a tervezett 34 milliárdos elvonás működésképtelenné teheti a településeket, amelyekre az idősellátás és a szociális gondozás hárul, miközben bevételeik a vállalkozások forgalomcsökkenése, az elengedett bérleti díjak, Budapesten egyebek közt a tömegközlekedés zuhanó forgalma miatt amúgyis csökkennek. Sokan hiányolták a munkavállalókat védő intézkedéseket.

Április 5. A kormány a veszélyhelyzet idejére ingyenessé tette a közterületi parkolást – arra hivatkozva, hogy a saját autó használata csökkenti a fertőzésveszélyes érintkezést az emberek között –, ami azonban újabb jelentős bevételt vont el az önkormányzatoktól, miközben azok kiadásai a járvány miatt megnöttek. Ellenzéki polgármesterek tiltakoztak, kormánypártiak viszont elfogadták a döntést.

Április 6. A GDP 18-20%-ának átcsoportosításával módosítják az idei költségvetést – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök. 2,7%-ra emelik a költségvetési hiányt. A program öt pillére: Munkahelymegőrzés: rövidített munkavégzés esetén készen állnak arra, hogy átvállalják a munkaadóktól a bérköltségek egy részét. (Ezt hiányolták a bírálók hetek óta.) Munkahelyteremtés: 450 milliárd forint értékben beruházásokat támogatnak, például a turizmus, építőipar, film- és kreatívipar, mezőgazdaság, egészségipar terén. Vállalatok finanszírozása: kamat és garanciatámogatott hiteleket adnak magyar vállalkozásoknak. Család- és nyugdíjasvédelem: visszaépítik a 13. havi nyugdíjat. *„Nehéz időket élünk, de láthatják, egyetlen magyar sincs egyedül. Sikerülni fog, ha vigyázunk egymásra.”* – mondta.

Az ellenzék bírálta a bejelentéseket. Gyurcsány Ferenc, a Demokratikus Koalíció elnöke: „A kormányfő által bejelentett mai gazdasági csomag mentőöv helyett fullasztó hullámokat kínál. Menekülés helyett süllyedést. ... Nem kezeli a munka nélkül maradt növekvő tömegek gondját, az elbocsátással fenyegetett százazrek reménytelenségét, a gyerekekkel otthon maradt szülők nyavalyáit, a kisvállalkozók félelmeit. ... A kormányfő szociális, gazdasági válságnak engedett ma utat.” „Adjanak több pénzt a nyugdíjasoknak, de ne jövő februárban, könyörgöm” – mondta az MSZP elnöke, Tóth Bertalan, aki hangsúlyozta: „Több pénzt az önkormányzatoknak! Amit önök az önkormányzatokkal tesztek, az bűn!” Jakab Péter, a Jobbik elnöke szerint a kormányfő elkésett a gazdaságvédelmi bejelentéssel, „az elmúlt hetekben nem a gazdaságot akarta stabilizálni, hanem sokkal inkább a saját hatalmát. ... Csak közben Orbán Viktor egy hónap alatt elveszített 30 ezer munkahelyet.”

Eröss Monika, a Kúria főtitkára lett az Országos Bírósági Hivatal egyik alelnöke. Pályázaton nyert. A hír azért keltett feltűnést, mert ő Varga Judit igazságügyi miniszter anyósa. A miniszter kijelentette, nincs ebben semmilyen összeférhetlenség. A tapasztalt jogásznő addigi tisztsége is fontos vezetői pozíció volt, mégsem volt ellene kifogása senkinek.

Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter és Karácsony Gergely főpolgármestere aláírt egy 2024 végéig érvényes megállapodást a fővárosi színházak támogatásáról és működtetéséről. Eszerint a főváros egyedül, kormányzati támogatás nélkül finanszírozza a Katona József, a Radnóti, az Örkény és a Trafó színházat, vezetőik kinevezéséről a Fővárosi Közgyűlés önállóan dönt. A József Attila, a Madách, az Új Színház, a Vígszínház, a Bábszínház és a Kolibri megmarad fővárosi fenntartású színháznak, de működésüket egyedül a kormány fizeti, vezetőikről a miniszter dönt. Jelentősen megnőtt a világhírű Budapesti Fesztiválzenekar állami támogatása: évente 2 milliárd forint lett, míg az önkormányzat évi 240 millió forint támogatást ígért Fischer Iván társulatának. A megállapodás azt a 2019-ben indult folyamatot zárta le, amelynek során a kormány a Katona József Színházban Gothár Péter rendező által elkövetett szexuális zaklatás ürügyén megpróbálta befolyása alá vonni a színházakat. A főváros ez ellen tiltakozott, de képtelen volt vállalni, hogy minden színházat maga finanszírozz, ezért kénytelen volt kiválasztani néhányat, amelyet megtartott.

Április 7. Ha egy cég a megrendeléseinek 15-50 %-át elveszíti, az állam három hónapig – igazságos plafon mellett – 70 %-kal támogatja a bérköltségeket (később pontosították: a kieső munkaidőre vonatkozó bér 70 %-át adja oda az állam) – ismertette Palkovics László innovációs és technológiai miniszter. Szeretnék, ha ezen idő alatt a dolgozó nem otthon lenne, hanem a cég számára fontos tevékenységet végezne. Vagyis az elbocsátottakra – sok más országgal ellentétben – nem vonatkozott ez, bár a kisebb vállalkozók képtelenek voltak megtartani dolgozóikat akár rövidített munkaidőben, ha bevételeik nullára csökkentek. Ez utóbbi vállalkozókra sem vonatkozott, csak a legfeljebb 50%-os veszteséget szenvedettek. A kutatás-fejlesztésben feltétel nélkül 40 %-os bértámogatást adnak szintén három hónapra. Ezek azonban nem automatikusan járnak, hanem pályázni kell. A fizetés nélküli szabadság alatt a biztosítási jogviszony nem szünetel. A turizmusban 200 000 ember dolgozik, ám vendégek híján az egész szektor veszélyben van, ezért felfüggesztik az idegenforgalmi adót december 31-ig, továbbá fejlesztési és felújítási hitelprogramok lesznek, hogy magasabb szolgáltatási színvonalat tudjanak nyújtani az iparágban dolgozó cégek az újrainduló ágazatban – ezekre 600 milliárd forintot szánnak. Az elmondottak általában költségvetési átcsoportosításokat jelentettek, nem új pénzt.

Az ellenzék értékelése ismét: kevés, elkésett, a legnagyobb bajban lévőkön nem segít a kormány terve.

A jegybank is jelentős gazdaságélénkítő programot hirdetett meg.

Április 9. Orbán Viktor Facebook-oldalán jelentette be, hogy a kormány döntése értelmében határozatlan időre meghosszabbítják a kijárási korlátozást. Hetente fognak mérlegelni és dönteni az esetleges további hosszabbításokról.

A polgármesterek a húsvéti ünnepekre, azaz április 13-án, húsvét hétfőn éjfélig a saját településükre nézve további speciális, szigorító szabályokat alkothatnak és vezethetnek be – ezt főleg a turisztikai célpont települések vezetői kérték, mert attól féltek, hogy a jó időben érkező kirándulók tömege megfertőzheti a helyi lakosokat. A miniszterelnök arra kért mindenkit, hogy tartsák be a korlátozó intézkedéseket; kerüljék a csoportos összejöveteleket; tartsák a távolságot a közterületeken; fokozottan figyeljünk az idősekre; fogadjuk el, hogy ez a húsvét másmilyen lesz, mint a húsvétjaink lenni szoktak.

Április 10. *„Sikerült elérni, hogy a járvány lassan terjedjen, ez is volt a cél, mivel magát a járványt elkerülni nem is lehetett. A lassítással lehetőség van arra, hogy az egészségügyi rendszer legyen felkészülve arra, ami majd jön”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. *„De a nagy megpróbáltatás, az igazi teszt még előttünk van.”* Kifejtette: tartani kell a 2,7-re tervezett, legfeljebb 3 %-os költségvetési hiányt, még ha most Brüsszel engedné is akár az 5-10 %-ot is. *„Nagy ára lenne a hiány elengedésének. Meggyőződésem, hogy pórul fognak járni azok, akik eladósodnak, ezért nem érdemes engedni a költségvetési hiányt. ... Aki sérülékeny, el van eladósodva, azt megtámadja a spekuláns, ezért a pénzügyi védelmi képességeinket nem szabad úgy meggyengíteni, hogy spekulációs támadás esetén ne tudjunk védekezni”*. Ugyanakkor *„menni fog a tervünk, ez a terv működni fog. Ez meg fogja oldani a bajokat, ez visszaadja a munkahelyeket és növekedési pályára állítja a gazdaságot.”* Szerinte ezúttal is a munkaalapú gazdaságfilozófiát kell elővenni, szemben a „balliberális”, „segélyalapú”, megszorításokban gondolkodó megközelítéssel. Az ellenzék ezzel szemben arra figyelmeztetett, hogy az intézkedések éppen a legnagyobb bajban lévőkön nem segítenek: azokon, akik elveszítették az állásukat, illetve azokon a vállalkozókon, akik kénytelenek voltak megszüntetni a működésüket. Április 20-án némileg bővítették a jogosultak körét, és egyszerűsítették az eljárást.

Több mint egy hónap után először szólalt meg a járvánnyal kapcsolatban Áder János köztársasági elnök. *„Ez a húsvét nem a közös ünneplésről szól, hanem a köszönetnyilvánításról és a türelemről.”* – mondta. Hosszasan mondott köszönetet azoknak, akik maszkot készítenek, bevásárolnak az idős szomszédoknak, összekötik a segítőt a rászorulóval, akik ételeket készítenek a kórházakban robotoló orvosoknak és ápolóknak. A tanároknak, akik leleményességgel, alkotó fantáziával és rengeteg plusz munkával alkalmazkodnak a távoktatás nehézségeihez. A boltokban dolgozóknak és a szállítóknak, akik miatt *„e bémult állapotban sem áll le az élet”*. *„Ha most tudunk várakozni, és önként lemondunk a nagyobb térről, azzal teret adunk a legfontosabbnak: a gyógyulásnak. ... Gondoljanak azokra, akik a legközelebb állnak önökhöz. Ne az legyen a kérdés, hogy mi mindenünk nincs, hanem az, hogy kik vannak nekünk, kikért kell türelmesnek lenni.”*

Április 15. Heves tiltakozásokat váltott ki, hogy a kórházakból központi utasításra hazaküldtek súlyos beteg, magatehetetlen, éjjel-nappali gondozásra szoruló embereket, annak ellenére, hogy állapotuk, vagy a család lakáskörülményei és a családtagok saját egészségi állapota miatt otthoni ápolásuk lehetetlen volt. A kormány válasza: *„a legrosszabb forgatókönyvre”* kell felkészülni, hogy a koronavírus-járvány további terjedése esetében is legyen elég kórházi ágy a fertőzötteknek, ezért ürítik ki a kórházakat. Müller Cecilia országos tisztifőorvos azonban azt is közölte: a hazaküldés *„orvosszakmai”* döntés, és csak olyanokat érint, akiknél nem kell állapotromlástól tartani. Az ezt cáfoló, a közösségi médiában terjedő esetekről nem szólt. *(„Ahol sürgős, intenzív ellátásra van szükség, onnan senkit nem lehet hazaküldeni”* – mondta másnap Gulyás Gergely miniszter, hozzátéve: *„de a kormány nem engedheti meg magának, hogy ha berobban a járvány, akkor ne legyen elég szabad hely a kórházakban”*.) Közben kiderült, hogy a kórházakból haza vagy az idősotthonokba visszaküldött emberek egy része is vírusfertőzött volt, ami súlyos helyzetet teremtett a zsúfolt otthonokban. Mivel ez először a fővárosi önkormányzat egyik nagy intézményében derült ki, a kormánypárt és személy szerint a miniszterelnök hanyagsággal, tehetetlenséggel vádolta meg a főpolgármestert, aki azzal válaszolt, hogy hiába kérte a lakók szűrését, továbbá hogy a kormányhivatal nem talált szabálytalanságot. Később állami és

egyházi otthonokban is kialakult hasonló helyzet, ám ezt nem követte az ottani fenntartók elleni FIDESZ-vád.

Április 16. Csak írásbeli érettségi lesz, csak azoknak, akiknek ez az azévi felvételihez kell, és másfél méteres távolságtartással szervezik – jelentették be a kormányinfón. A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete és több más, szakmai szervezet tiltakozott, mert a diákoknak többnyire tömegközlekedéssel kell eljutniuk a helyszínre, és ott megfertőződhetnek, majd hazavihetik a vírust családtagjaiknak. A vizsgák végül zavartalanul zajlottak le, senki nem betegedett meg.

Április 17. *„A neheze még csak most jön. Óriási bravúr lenne, ha a 0-hoz lenne közel a magyar gazdasági teljesítmény. A gazdasági szereplőknek arra kell figyelnie, hogy mindenki azt szeretné, ha az élet visszatérne a járvány előtti állapotba, de soha nem lesz már olyan az élet, mint akkor.”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. A fővárosi idősothonokban kialakult súlyos járványhelyzetről ezt mondta: *„Ma nem a felelősséget, hanem az összefogást keressük. Ha majd túl vagyunk az egészen, akkor érdemes az önkormányzati fenntartású idősothonokra kitérni. A lehető legszorosabb együttműködésre törekszem.”* Ez azonban nem akadályozta meg pártja politikusait és kormánya tagjait, hogy folyamatosan támadják a főpolgármestert.

Az Európai Parlament 395 szavazattal 171 ellenében, 128 tartózkodás mellett elítélte a magyar kormányt a járványveszély idején gyakorolt, *„európai értékekkel teljes mértékben összeegyeztethetetlen”* túlhatalmát. A néppárti-szocialista-liberális-zöld javaslatot, amely alapján véve a járvány elleni összehangolt uniós fellépésről szólt, és csak két bekezdése az uniós értékek fontosságáról, a néppártiak nagy része is megszavazta. Ellene az euroskeptikusok, a szélsőbal- és szélsőjobboldaliak szavaztak. 27 néppárti képviselő, köztük a 13 FIDESZ-es tartózkodott, mert nem akartak az egész ellen szavazni, de a magyar – és a lengyel – kormány elleni bírálatot elutasították. A FIDESZ-csoport, Varga Judit igazságügyi miniszter, Kovács Zoltán államtitkár és mások tiltakoztak a *„rágalmak”* ellen, és kifogásolták, hogy amikor a vírus ellen össze kell fogni, az EP egyes tagállamokat bírál. Ugyanakkor Věra Jourová, az Európai Bizottság alelnöke két nap múlva, Varga Judittal folytatott megbeszélése után a közszolgálati cseh hírtelevízióban kijelentette: *„Magyarország az új koronavírus-járvány elleni védekezés során eddig nem fogadott el olyan törvényt, amely ellenkezik az európai uniós joggal”*. Erre aztán a magyar kormány sokszor hivatkozott, de a cseh politikusnő a Frankfurter Allgemeine Zeitungban május 10-én megjelent interjúban pontosított: eszerint azt ő egyszer sem mondta, hogy a magyar felhatalmazási törvény nem ütközik bele a közösségi jogba. Sőt nagyon is nyugtalanító a jogszabály. Hiszen a magyar politikában olyan rendszerszintű változások mennek végbe, amelyek a FIDESZ és Orbán Viktor korlátlan hatalmához vezetnek. A sajtót megfélemezik. Az újságírókat hatalmas nyomás alá helyezi, hogy a büntetőjog módosítása folytán öt évet kaphatnak, ha *„eltorzítva”* adják vissza a tényeket. Jourová hangsúlyozta, hogy Brüsszel különösen éber Magyarország esetében, és megismételte, hogy *„csupán egyelőre nincs jogalap a kötelezettségszegési eljárás megindításához”*. Ám figyelik, milyen intézkedéseket hoz a magyar kormány a különleges jogkör alapján és azokat miként ülteti át a gyakorlatba. Varga Judit reagálása erre másnap: *„a liberális fősodor nyilvánvalóan még nagyobb nyomás alá helyezte”* Jourovát.

Április 23. Május elején lazíthatnak a járvány miatt elrendelt szabályokon, de óvatosan, mert még nem vagyunk a járvány végén, emelkedik a fertőzöttek száma, és összefoglalóan *„berobbanhat”* a járvány – mondta a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. Amíg nincs oltás a koronavírus ellen, addig együtt kell élnünk vele. Az érettséggel kapcsolatban elhangzott: egy-két hét csúszás lehetséges, de aztán maradt a május 4., annak ellenére, hogy a miniszterelnök az előző napra tette a járvány várható tetőzését.

Április 28. A koronavírussal kapcsolatos kormányzati döntési mechanizmus komoly tudományos alapokra, matematikai és epidemiológiai modellszámításokra támaszkodik, ezek

alapján dolgozták ki az úgynevezett csúszó mód szabályozást – nyilatkozta Palkovics László innovációs és technológiai miniszter. Ennek lényege egyszerűen fogalmazva a húzd meg, ereszd meg – ez azt jelenti, hogy három kritérium optimális viszonyát kell tudni meghatározni és folyamatosan szabályozni: az egyik a vírus terjedésének egészségügyi következményei, különösen a kórházi kezelésre szoruló betegek száma, a másik a gazdaság állapota, a harmadik a társadalmi, közösségi élet minősége. Az első „húzd meg” szakasz a mostani, szigorú korlátozó intézkedések vannak, ezt követi majd egy „ereszd meg” fázis, amikor a miniszter szerint fokozatosan, szigorú menetrend szerint enyhítenek a korlátozásokon, újraindítják az ország életét és a gazdaságot. *„A személyes kontaktusok számának növekedésével várhatóan nőni fog a fertőzöttek és a súlyos betegek száma, de az ő megfelelő ellátásukra már fel vagyunk készülve. Ha a járvány túllépne az előre meghatározott mértéken, akkor ismét jön a 'húzd meg', tehát szigorítunk, így megint lelassítjuk a vírus terjedését. Ezzel a csúszó szabályozással tudjuk kézben tartani a járványt, ez a logikája a kormányzati döntéseknek.”*

Másnap a vidékre vonatkozó nyitvatartási lazításokat jelentettek be, Budapestre és Pest megyére még nem. Viszont a fővárosban bevezetett maszkkötelezettséget a boltokban és a tömegközlekedésben országosan kiterjesztették.

Május 2. Az országgyűlés Áder János köztársasági elnök részvételével és beszédével ünnepi ülésen emlékezett meg az első szabadon választott országgyűlés alakuló ülésének 30. évfordulójáról. Kormánypárti szavazatokkal olyan politikai nyilatkozatot fogadtak el erről, amelyet kizárólag FIDESZ- és KDNP-képviselők nyújtottak be, az ellenzékkel nem egyeztették, és egyebek közt egyoldalú, a rendszerváltozás utáni első húsz évet (benne kimondatlanul az első FIDESZ-kormányzás időszakát) is elmarasztaló részt tartalmazott: *„a rendszerváltoztatás továbbvitele során hozott döntésekkel nem sikerült gátat szabni a társadalom jelentős részét érintő kiábrándulásnak és a kommunista diktatúrát korábban fenntartó csoportok meg-megújuló uralmi törekvéseinek. E – posztkommunizmusként jelölhető, az ország újbóli lecsúszásának és külső függésbe kerülésének veszélyét többször felidéző – korszakot az új Alaptörvény 2012. január elsejei hatályba lépése zárta le”*. Az ellenzék – a Jobbikból kivált két független kivételével – ezért részt sem vett az ülésen.

„Miközben állítólag a rendszerváltozásra emlékeznek, és azt ünneplik, valójában a rendszerváltozás gyilkosai és tolvajai azok, akik leváltották a harmadik köztársaságot, meggyalázták a harmadik köztársaságot, és nem kiteljesítették az abban foglalt közös reményeket, hanem sutba vágta és egy új, illiberális rendszert építettek” – mondta ez alkalomból Göncz Árpád óbudai szobránál Gyurcsány Ferenc DK-elnök. *„Magyarországon ma nincs igazi köztársaság, de soha nem fogunk letenni arról, hogy egy új, szabad magyar köztársaságot kiáltunk ki”* – jelentette ki ugyanott Hiller István szocialista képviselő, az országgyűlés alelnöke. Kunhalmi Ágnes MSZP-képviselő *„történelemhamisításnak”* nevezte a megszávozott nyilatkozatot.

Május 5. Az országgyűlés szokatlan módon, kereszténydemokrata kezdeményezésre politikai nyilatkozatban szólította fel a kormányt, hogy ne terjessze elő ratifikálásra az isztambuli egyezményt, azaz az Európa Tanács Egyezményét a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról, amelyet 2014-ben ugyancsak az Orbán-kormány írt alá, de azóta számos ellenzéki követelés ellenére semmit nem tett a törvénybe iktatás érdekében. Most a kormány azt mondta: a családon belüli erőszakkal szemben enélkül is megfelelő és hatékony jogszabályok érvényesülnek – ezt az ellenzék vitatta –, viszont az egyezmény szemlélete, világnézete nem felel meg a magyar kormány gondolkodásának, egyebek közt azért, mert a társadalmi nem (gender) fogalmát használja. Arra nem adtak magyarázatot, hogy miért írták alá az egyezményt, hiszen már akkor is ugyanezt tartalmazta. Mivel a kormány elvben hat éve köteles lett volna az aláírt dokumentumot ratifikálásra benyújtani, és zavarták a rendszeres, bár mindig elutasított ellenzéki próbálkozások, önmagát viszont nem hatalmazhatta fel a ratifikálási javaslat mellőzésére, ezért választották a furcsa jogi megoldást: saját parlamenti többsége szólította fel, hogy ne ratifikálják az egyezményt.

3%-os visszaeséssel számolt a kormány 2020-ra az Európai Bizottságnak öt nap késéssel benyújtott frissített konvergenciaprogramban – azt feltételezve, hogy a növekedés a járvány enyhültével már a második félévben elindulhat –, de 2021-re már 4,8%-os GDP-növekedéssel. Míg korábban hangsúlyozta, hogy az államháztartás hiánya 3%-nál magasabbra nem nőhet, ebben a dokumentumban 3,8% szerepelt, a GDP-arányos államadósság pedig 72,6%-kal. A tárgyévre 5,6%-os munkanélküliséget becsültek a 2019-es 3,4% után, de 2021-re már csak 4,3%-ot.

Május 6. Elhalasztják a debreceni BMW-gyár építését – jelentették be. *„Számunkra mindig a várható kereslet a fontos, ezért egy évvel elhalasztjuk a magyarországi gyár beindítását. Alapvetően a jelenlegi helyzetben minden projektet felülvizsgálunk, ebbe beletartoznak az építkezések és a termékekkel kapcsolatos döntések is”* – mondta Oliver Zipse, a BMW Csoport igazgatóságának elnöke. Az egyik legnagyobb, összesen egymilliárd euróra becsült magyarországi beruházás cölöpözési, alapozási munkálata és a munkaerő toborzása már zajlott, százmilliárd forintnyi magyar közpénzt is elköltöttek a feltételek megteremtésére, de az első negyedévben a járvány miatt jelentősen csökkentek a BMW csoport autóeladásai, ezért a vállalat menedzsmentje erőteljes költségkontrollt vezetett be. *„A BMW Group továbbra is elkötelezett az új, magyarországi gyáregységével szemben. ... A jelenleg kialakult koronavírus járványhelyzet feltételezéseink szerint hatással lesz a debreceni építkezési munkálatokra, így azok lelassulhatnak. A pontos időtartam ... várakozásaink szerint több hónap lehet”* – nyilatkozta Salgó András, a BMW Magyarország kommunikációs igazgatója. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter május 15-én így nyilatkozott erről: *„Minden fél tartja az ígéreteit és teljesíti a kötelezettségeit, a 2018 nyarán bejelentett, gyárépítésről szóló szerződés 2020 június végén, módosítás nélkül hatályba lép. ... A világjárvány okoz néhány hónapos eltolódást a világ gazdaságban is, ezért természetes, hogy az építkezés menetrendjét néhány hónapos túl-ig határral módosítani kell, de ... olyan kérdés nincs, hogy a gyár meg fog-e épülni, és olyan kérdés sincs, hogy el fog-e kezdődni az építkezés, mert az építkezés elkezdődött”*.

Május 8. Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban elmondta: azért írt magyarázó levelet írt az Európai Néppártot alkotó pártok elnökeinek a magyar veszélyhelyzeti törvény lényegéről és a védekezés kapcsán a tényekről, amelyben a *„legaljasabb és legcinikusabb”* támadásnak minősítette a határidő nélküli korlátlan rendeleti kormányzásra kapott felhatalmazás miatti bírálatokat, mert érzése szerint itt megint félrement valami. Szerinte azért vannak ezek a támadások, mert az európai birodalmat akarják építeni külföldön, és *„el akarják taposni a nemzetállami törekvéseket”*, Európai Egyesült Államokat akarnak létrehozni, de *„mi ki akarunk maradni ebből”*. Mivel a magyar kormány demokratikus felhatalmazás útján kormányoz és olyan lépéseket tesz, amik mögött erős a társadalmi támogatottság, ezért érvelése szerint *„akik támadnak minket, azokat egyáltalán nem érdekeli a demokrácia, hiszen mi olyan dolgokat csinálnunk, amiket az emberek akarnak, kérnek, elvárnak.”* Arra ezúttal sem adott választ, hogy ha a kormány érvelése szerint az országgyűlés bármikor visszavonhatja a felhatalmazást, akkor annak miért nem szabtak határidőt, hiszen ugyanezen logika alapján azt az országgyűlés szükség esetén meg is hosszabbíthatná.

Május 12. Döntött a Kúria: ki kell fizetni a korábban megítélt 99 millió forintos kártérítést annak a 60 roma diáknak, akiket a gyöngyöspatai Néksei Demeter Általános Iskolában jogellenesen elkülönítették társaiktól és alacsonyabb szintű oktatást adtak számukra. Ezzel a Kúria elutasította az alperesek felülvizsgálati kérelmét, amelyet az iskola fenntartói (a gyöngyöspatai önkormányzat, és a Hatvani Tankerület) nyújtottak be, hogy pénz helyett természetben kártalaníthassák a diákokat, és jóváhagyta a Debreceni Ítéltábla 2019 szeptemberi határozatát. A bírák azt állapították meg, hogy *„a nem vagyoni károk megtérítésénél a kártérítés megítélésének egyetlen módja a pénzbeli kártérítés, természetbeni kártérítés alkalmazására nincs jogszabályi lehetőség”*. A pénzbeli kártérítés képzéssel való kiváltására csak a felek peren kívüli megállapodása esetén kerülhetne sor, írják, ez azonban nem történt meg, mivel az érintett családok nem fogadták el

a kormány ajánlatát. „Szóhoz se tudok jutni, annyira örülünk” – mondta az Indexnek Mohácsi Erzsébet, a diákokat képviselő Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány vezetője. Reméljük, hogy fizetnek az alperesek és nem kell végrehajtást indítani ellenük, tette hozzá Mohácsi, és azt is hangsúlyozta, hogy nem a gyöngyöspatai önkormányzat bedöntése volt a céljuk, hanem a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól kérik a kártérítést, amely mögött pedig ott az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Július 7-én kiderült: valóban az állam fizeti ki a pénzt.
→ január 9., január 17., február 16., február 23., július 3.

„Ez a döntés rossz és igazságtalan. Rossz, mert felrúgja a társadalmi békét. Igazságtalan, mert egyoldalúan és túlzóan büntet egy egész települést egy kisebbség vélt vagy valós sérelmeiért” – reagált Horváth László, a körze FIDESZ-es országgyűlési képviselője. Sajnálatosnak nevezte, hogy a bíróság elvetette a kártérítés természetbeni kifizetését, és törvénymódosító javaslatot ígért, „hogy hasonló eset ne történhessen meg a jövőben”. Másnap Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón azt mondta: a jogerős ítéletet természetesen végrehajtják, de az azt kiharcoló jogvédőket vádolta, mert szerinte ebben az ügyben „csak vesztesek vannak: azok is, akik nem oktatásban kapnak kompenzációt, azok is, akik ma Gyöngyöspatán joggal háborodnak fel, hogy ilyen ügyben lehet komoly kártérítést kapni, ezért is van helye törvénymódosításnak. Felelőtlen helyzetet idéztek elő azok, akik ezt az eljárást elindították.”

Május 14. Őrizetbe vételnek minősül, hogy embereket nem engednek ki a tranzitónából, azonnal szabadon kell engedni őket – döntött az EU Bírósága. Eszerint a kiutasítási határozat hatálya alatt álló menedékkérőknek vagy harmadik országbeli állampolgároknak a röszkei tranzitónában történt elhelyezését „őrizetnek” kell minősíteni, mert az elszigetelt helyzetben lévő menedékkérők mozgásszabadságát magas fokon korlátozzák, az uniós jog pedig legfeljebb 28 napos őrizetet enged. Két iráni és két afgán állampolgár, akik Szerbián keresztül érkeztek Magyarországra, 2018 végén és 2019 elején menedékkérelmet nyújtott be a magyar hatóságokhoz. A hatóságok a szerb–magyar határ melletti röszkei tranzitónát jelölték ki részükre szálláshelyként, ők azóta is ott tartózkodnak. A magyar hatóságok ezt követően azt kérték Szerbiától, hogy fogadja vissza a menedékkérőket, onnan azonban megtagadták ezt. Arra hivatkoztak, hogy a négy menedékkérő nem jogellenesen lépett Magyarország területére. Ezután rendelte el a magyar hatóság a négy ember kitoloncolását Iránba, illetve Afganisztánba. Az uniós bírósághoz a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság fordult az ügyükben, miután pert indítottak a magyar állammal szemben. Álláspontjuk szerint Magyarországnak le kellett volna folytatnia menedékkérelmük vizsgálatát azután, hogy Szerbia nem fogadta vissza őket. A jogi helyzetet bonyolította, hogy a német alkotmánybíróság, amelynek függetlenségét és integritását senki nem vonta kétségbe, az Európai Központi Bank államkötvényfelvásárlásával kapcsolatban a közelmúltban egy ítéletében felülbírálta az Európai Unió luxemburgi bíróságát, ezzel első ízben kétségbe vonva az uniós jog és igazságszolgáltatás felsőbbtségét. Ez lelkes visszhangot váltott ki Budapesten és Varsóban. Másnap a miniszterelnök a Kossuth rádióban ezt mondta erről: már elég idős ahhoz, hogy ne feltételezze azt, hogy a tranzitónák ügyéről az Európai Bíróságon született ítélet ne lenne egy összehangolt támadás része. Szerinte az EU-ban „továbbra is az a cél, hogy menekülteket telepítsenek Magyarországra”. Varga Judit igazságügyi miniszter pedig május 16-án – nyilvánvalóan a német alkotmánybírósági precedensre utalva – kijelentette: „Ez elfogadhatatlan és ellentétes a magyar Alaptörvénnyel, ezért e jogi helyzetet és következményeit a kormány alkotmányossági szempontból is megvizsgálja.” → május 21.

„Boszorkányüldözés, koncepciós eljárás, ahol előre megírták az ítéletet” – így minősítette Gulyás Gergely miniszter az Európai Parlamentben éppen akkor folyó újabb vitát a magyar jogállamiságról, amelyben Orbán Viktor miniszterelnök kérése ellenére nem engedték felszólalni a maga helyett megbízott Varga Judit igazságügyi minisztert, mert az EP vezetői szerint erre csak állam- és kormányfőknek van joguk. Liberális, zöldpárti és szociáldemokrata EP-képviselők is azt kérték, hogy az EU „függessze fel a Magyarországnak szánt uniós támogatásokat”. A FIDESZ EP-frakciója szerint viszont az intézmény „a demokrácia és a parlamentarizmus karikatúrája lett, miközben Európában már 160 ezren haltak meg a koronavírus járványban, és milliók lettek

munkanélküliek, a baloldal és a Soros-hálózat nem az európai polgárok sorsával, hanem továbbra is Magyarország megtámadásával van elfoglalva”. Jelenleg minden erejét és energiáját a járvány elleni védekezés köti le – ezzel indokolta a miniszterelnök, hogy nem megy személyesen Brüsszelbe, de másnap elutazott Belgrádba Aleksandar Vučić elnökhöz. Ott azt mondta: a magyar védekezés a különleges jogrend miatt volt sikeres, és talán már a hónap végén visszaadhatja a különhatalmát. „*Illene mindenkinek bocsánatot kérnie, aki kételkedett abban, hogy a magyar kormány jóhiszeműen nyúlt a különleges jogrendhez*” – tette hozzá.

Budapest kivételével az egész országban megengedték az éttermek, szállodák, parkok, játszóterek kinyitását, a boltokét is 15 óra után, de a maszkviselés és a távolságtartás kötelező maradt. Budapest miatt folyamatos éles szócsata zajlott a főpolgármester és a kormány között a nyitásról, amelyet a kormány végül május 18-ától a fővárosra is kiterjesztett.

Május 19. Sok fontos törvényről döntött az országgyűlés. Egyebek közt a Budapest-Belgrád vasútvonal kínai hitelből történő – sokak által vitatott értelmű – újjáépítéséről, és arról, hogy ennek iratai tíz évig titkosak, az esetleges kivételről pedig a külgazdasági és külügyminiszter „*a Kínai Népköztársaság Kormánya véleményének beszerzése után*” dönthet. A beruházás összege elérte a 700 milliárd forintot, de a járvány miatti elvonások ezt a tételt nem érintették.

Megvonták a közalkalmazotti jogállást a kulturális intézmények – könyvtárak, levéltárak, múzeumok, színházak – dolgozóitól. A kormány a húsvéti négy napos munkaszünet alatt kért véleményt az érintett szakszervezetektől és más szervezetektől – nagycsütörtökön este küldte ki a kör-e-mailt, amelyre a húsvét utáni kedd reggelig kellett válaszolni –, majd amikor a tiltakozó, a tervezet ellen érvelő vélemények mégis megérkeztek, azokat nem vette figyelembe, hanem még aznap benyújtotta a törvényjavaslatot. A kormány szerint a közalkalmazotti státusz nem tette lehetővé a gyengén dolgozók elküldését, a jövedelmek differenciálását, de ezt számos intézményvezető cáfolta, szembeállítva ezzel azt a biztonságot, amit a közalkalmazotti előlépési rendszer adott. Az érintettek politikai tisztogatástól tartottak, amit új státuszuk megkönnyít. → augusztus 27.

Törvényi úton, utólag érvénytelenítették a Fővárosi Közgyűlés törvényesen elfogadott és kihirdetett rendeletét: az országgyűlés ugyanis kimondta, hogy a Városligetre kimondott változtatási tilalom akkor se érvényes, ha azt az önkormányzat elrendelte a végleges rendezési terv elfogadásáig. Ez ellentétben volt Orbán Viktor miniszterelnök korábbi kijelentésével, hogy sajnálja ugyan, ha egyes tervek nem valósulnak meg, de semmi nem épül fel a Városligetben, amit a főváros 2019 őszén választott vezetői nem akarnak.

Hat további állami egyetemet alakítottak magánalapítvánnyá a Budapesti Corvinus Egyetemhez hasonlóan, de azzal a lényeges különbséggel, hogy nem rendeltek hozzájuk a működésüket megalapozó tőkét, mert ezt későbbi kormánydöntésre bízták. Az érintettek a Soproni, a Miskolci, az Állatorvostudományi, a győri Széchenyi István, a kecskeméti Neumann János és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem. → június 11. Ugyanakkor a Tombor András, kormányhoz közeli üzletember által magánalapítványként létrehozott Mathias Corvinus Collegium tehetséggondozó intézményt, amely a nagy egyetemeknél sokkal kisebb létszámot látott el, ugyanakkora tőkével látták el, mint korábban a hasonló nevű, de tőle független Budapesti Corvinus Egyetemet: a MOL és a Richter Gedeon gyógyszergyár állami részvénytársaságjának 10-10%-ával, mégpedig bizalmi vagyonkezelés helyett – ezt utólag az egyetemnél is megváltoztatva – tulajdonba adva. Bogsch Erik, a Richter elnöke, az egyik legismertebb és legtekintélyesebb magyar üzletember figyelmeztetett: mivel a kétszer 10% átadása után az államnak már csak 5% részesedése marad a cégben, az új tulajdonosok pedig – a bizalmi vagyonkezelőtől eltérően – nem kötelesek az állammal együtt szavazni a közgyűlésben, ez ellenséges kivásárlás kockázatának teszi ki a Richtert, az egyik legfontosabb magyar iparvállalatot.

Egy úgynevezett salátatörvény keretében azt is eldöntötték, hogy a jövőben a születéskori nemet nem lehet átírni az anyakönyvekben, ami lehetetlenné teszi, hogy a transzneműek valódi nemi identitásuknak megfelelően éljenek. Ez kiváltotta az érintettek és a hazai és nemzetközi jogvédő szervezetek tiltakozását, de a kormány nem engedett, bár érdemi indoklást nem adott a

változtatáshoz. Ugyanez a törvény felhatalmazta a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatot arra, hogy egy Magyarországot érő kibertámadás elhárítása érdekében ellenőrizze az állami és önkormányzati szervezetek „*elektronikus hírközlési hálózatait*”. Ezt még Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke is bírálta, aki – a belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának írt levelében – kifejtette: a törvény „*korlátlan megfigyelést eredményezhet*”, „*nem áll összhangban az alapjogi követelményekkel*”, ráadásul „*nem nyújt garanciát a személyes adatok és a magánélet védelméhez*”. Bírálatait később enyhítette, a törvény ugyanis világosan fogalmaz: az elektronikus hálózat ellenőrzésekor nem lehet annak tartalmát ellenőrizni, mindössze a forgalmát, ami azért lehet szükséges, mert a terheléses kibertámadások egyik jellemzője, hogy az adatforgalom hirtelen jelentősen megnő.

Május 20. A járványveszély mértéke érdemben csökkent, az óvodák és a bölcsődék a megyékben május 25-étől, a fővárosban június 2-ától visszatérnek a normális működési rendhez. Az intézményeknek külön igazolás nélkül is fogadniuk kell a gyerekeket, nyáron egy intézmény legfeljebb két hétre állhat le – jelentette be Maruzsa Zoltán oktatási államtitkár a Facebookon. A tantermen kívüli digitális oktatás szerinte jól működött, ezért a tanév végéig, június 15-ig érvényben maradt, és a tanév hossza sem változott.

Május 21. A kormány megszünteti a tranzitónákat – közölte a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. Bár a Európai Unió luxembourgi bíróságának ítélete „*elfogadhatatlan*” számukra, nem értenek egyet azzal, mégis megszüntetik a létesítményt, mert „*az ítélet kötelező*”. (Az előző héten még alkotmányossági felülvizsgálatáról beszéltek a kormány képviselői. Bakondi György miniszterelnöki főtanácsadó május 19-én az MTI-nek azt mondta, hogy „*a tranzitóna jól működő, bevált határőrzeti elem, amelynek lebontása csökkentené a határkerítés visszatartó erejét, és akár a 2015-ös migrációs válsághoz hasonló helyzetet okozna*”). A tranzitónában tartózkodó 284 ember menekültügyi őrizetbe, nyitott szállásra került. Az ügyet a bírói fórumok elé vivő Helsink-i Bizottság a Facebookon üdvözölte, hogy a kormány megszüntette az átlagosan majdnem egy évig tartó jogellenes fogvatartást. „*Az ügyfeleink érdekében végzett kitartó jogi munkánk eredményeként a hazai és a luxembourgi bíróságok döntései végül kimondták, hogy a magyar kormány menekültügyi szabályozása az uniós joggal összeegyeztethetetlen. Elértük, hogy hogy véget érjen százak, köztük rengeteg gyermekes család, egyedülálló nő jogellenes sanyargatása.*” → május 14. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága azonban közölte: az nem megoldás, amit a kormány most mond, hogy menekültkérelmet csak a magyar külképviseleteken lehessen benyújtani. A kérelmezőket be kell engedni az országba kérelmük kivizsgálásának idejére, fogvatartás nélkül. A későbbi szabályozás mégis szinte lehetetlenné tette a kérelmek benyújtását.

Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár másnap már nem az ítélet kötelező jellegére hivatkozott a kormánydöntést magyarázva, hanem arra, hogy „*a tranzitónák bezárásával Magyarország bezár egy kikaput, amit az unió döntése megnyitott volna az illegális migránsok előtt*”. Hozzátette: az Európai Bíróságot is beleértve az Európai Unió bürokratái, illetve azok a Soros-szervezetek, amelyek aktívan segítik az illegális migránsokat a határok különböző oldalain, azon dolgoznak, hogy „*a legtöbb kikaput hagyják nyitva az európai jogrendszerben és engedjék az illegális migránsok Európába áramlását*”. Szerinte több százezer, oltalomra nem jogosult ember tartózkodik Európában, akik visszaküldésére nincs lehetőség. Mivel „*Magyarországot minden irányból biztonságos országok veszik körbe, a magyar álláspont következetes: ha valaki üldöztetés elől menekül, akkor az első biztonságos országban kell benyújtania menekültkérelmét. Ez nemcsak önvédelem, nemcsak Magyarország jogi és fizikai biztonságát védi, hanem az egész Európai Unió biztonságát*” – fejtette ki.

Az Állami Számvevőszék felfüggesztette a Demokratikus Koalíció költségvetési támogatását mindaddig, amíg a párt helyre nem állítja törvényes gazdálkodását és azt dokumentumokkal nem igazolja – jelentette be a számvevőszék főtitkára. Holman Magdolna azt mondta, a DK nem igazolta az időszakról közzétett adatok valódiságát: pénzügyi kimutatásai nem mutatnak megbízható és valós képet a párt bevételeiről és kiadásairól, a valótlán pénzügyi

kimutatások közzétételével a párt a saját tagságát is megtévesztette. A számvevőszék tájékoztatta a DK elnökét, milyen dokumentumokkal kell igazolnia a párt törvényes gazdálkodásának helyreállítását. A DK korábban azt mondta, az ÁSZ olyan papírok eredeti példányait követeli, amelyek megsemmisültek a DK székházának 2018-as tűzvészében, a másolatok ugyanakkor ott vannak a számvevőszéknél. A párt szerint az ÁSZ jelentésében nem tesz említést irodájuk leégéséről, és ezzel azt a látszatot kelti, hogy rossz szándékból nem mutatják be a kért iratokat. Holman Magdolna erre azt válaszolta, hogy nem dokumentumok hiányáról van szó, tehát „*a számvevőszék jelentésének semmi köze nincs a párt székházában történt tüzesethez*”. Nem 2017-2018-ra vonatkozóan kérnek adatokat, hanem jelenlegi dokumentumokkal kérik a törvényes működés igazolását. Szerinte a DK „*nem igazolta, hogy kizárólag a jogszabályban engedélyezett forrásokból gazdálkodott, és nem vett igénybe tiltott támogatást*”. Gazdálkodását évek óta törvénysértések jellemzik, az ÁSZ célja ezek megszüntetése, sőt a számviteli, a párt- és a kampánytörvényt is megsértette a kampány során, ezért különösen fontos, hogy a párt gazdálkodása a jövőben megfeleljen a törvényi előírásoknak. Sebián-Petrovszki László képviselő, pártigazgató szerint a DK 207 millió forintot kap egy évben az államtól, ez a párt teljes költségvetésének a kétharmada. „*Ha elhúzódik a peresedés, akkor előfordulhat, hogy a 2022-es kampány teljes finanszírozását veszik ki a kezünkől, ez pedig már a választások eredményét is befolyásolhatja.*” „*Hogy elnémuljunk, ahhoz előbb meg kellene, hogy öljetek bennünket. De a ti hazugságotok előbb fog meghalni. ... a számvevőszék eljárása törvénytelen*” – üzenté Gyurcsány Ferenc pártelnök a Facebook-on.

Az intézkedést az ÁSZ július 28-án visszavonta, mert a DK 2019-re vonatkozóan dokumentumokkal igazolta a törvényes gazdálkodását, „*megteremtve ezzel a lehetőséget a vagyonmegvonási intézkedés visszavonására.*”

Május 22. A rendkívüli jogrend a legjobb döntéseik közé tartozott – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. „*A védekezés olyan hatékony volt, hogy nem lett a járvány tömeges.*” A rendkívüli jogrend azért volt segítség, hogy nem kellett egy rendelettel bemennie a parlamentbe „*egy ilyen ellenzékhez*”, gyorsan tudott dönteni. A helyi, polgármesterek által vezényelt védekezésről Orbán azt mondta, azok a polgármesterek, akik a baloldali pártközpontok utasítását követték és nehezítették a védekezést, azok rosszul teljesítettek, akik azonban az emberek védelmét helyezték az előtérbe, jól. Visszaüthet a lazítás? Erre a kérdésre Orbán Viktor azt mondta: „*a veszély reális*”, ezért a járványügyi készültséget a veszélyhelyzet visszavonása után is fenn kell tartani.

Május 26. „*A magyar tulajdonú cégeket is meg kell védeni, nem engedhetjük meg, hogy a válságot kihasználva külföldi cégek szerezzenek tulajdont bennük. Ha a tulajdont átengedjük külföldi cégbe, a magyar gazdaság és a magyar emberek érdekei háttérbe szorulhatnak.*” – ezzel magyarázta Schanda Tamás innovációs és technológiai államtitkár azt az előző este kiadott kormányrendeletet, amely szerint 2020 végéig csak miniszteri engedéllyel szerezhet tulajdoni részt külföldi szereplő stratégiainak nevezett magyar cégben, (A „stratégiai” fogalmat igen szélesen határozták meg.) De hozzátette: a külföldi tulajdonos is lehet jó tulajdonos, ezért tiltani nem lehet. A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról hozott törvény azonban ezt – éppen nem átmeneti szabályként – véglegesen beiktatta a magyar jogrendbe.

A kormány benyújtotta a következő évi költségvetési javaslatot, amely szerint a járvány miatti 2020-as visszaesés után újra növekedhet a magyar gazdaság, de igen jelentős tartalékokat építettek be a bizonytalanságok miatt. A Költségvetési Tanács kockázatokra hívta fel a figyelmet. Egyúttal a 2020-as költségvetési törvény kis terjedelmű, számszaki adatokat nem érintő módosításáról is megjelent egy törvényjavaslat. A következő évi tervezet a gépjárműadó addig ott hagyott 40%-át végleg elvette az önkormányzatoktól, állandósítva a járványveszélyben hozott intézkedést, noha sok településnek ez volt az egyetlen jelentős bevétele. Jelentősen emelték a gazdagabb településektől szolidaritási hozzájárulás címén elvont részt az iparüzési adóbevételekből. Ez például Budapestről 10 helyett 35 milliárd forint elvonást jelentett, amivel Karácsony Gergely

főpolgármester szerint tönkreteszik az önkormányzatokat. Szerinte „ez a szószegés költségvetési tervé”, az ígért előzetes egyeztetés elmaradt. A tervezetbe beletettek egy táblázatot arról, hogy létrehozzák az Európai Unióból érkező, járvány elleni támogatások alapját, amelynek kiadásai és bevételei egyaránt 0 forintot tesznek ki – demonstrálandó a kormány állítását, hogy az EU nem segít. Ugyanakkor Orbán Viktor épp három napja hatalmazta fel Varga Mihály pénzügyminisztert, hogy aláírja a Magyarország számára is ideiglenes támogatást nyújtó közös uniós eszköz létrehozásáról szóló önkéntes garanciavállalási megállapodást, továbbá a tárgyévi költségvetés módosításban az szerepelt, hogy a gazdaságban az uniós forrásból finanszírozott intézkedések összege 397 milliárd forint volt.

Az ellenzék élesen bírálta a tervet. Varju László, a DK alelnöke, az országgyűlés költségvetési bizottságának elnöke: a 2021-es költségvetés épp olyan semmitmondó, mint a kormány összes többi intézkedése. Az Orbán-kormány „*módszeresen lepusztította az egészségügyet, a gazdaságot, cserbenhagyta a válság miatt tönkrement családokat, vállalkozásokat, nulla forinttal segítette a bajbajutottakat. ... a FIDESZ költségvetése a kozmetikázás csúcsa.*” A Jobbik szerint „*teljes magyar társadalmi csoportok maradnak ki ... Vérlázító a kormányzati kommunikációra félretett, mintegy 100 milliárd forint is, a lakhatási program szinte teljes hiánya, a szociális háló további foszladozása és az önkormányzatok kivéreztetésének a fenntartása*”. Az MSZP elnöke, Tóth Bertalan úgy fogalmazott: „*a koronavírus-járvány megmutatta, hogy hatalmas lyukak tátonganak a magyar szociális ellátórendszeren, és ez – érdemi beavatkozás nélkül – szociális katasztrófához vezet. ... növelni kell az állami támogatásokat, az álláskeresési támogatás időtartamát és összegét bővíteni kell 9 hónapra és minimum nettó 100 000 forintra, meg kell duplázni azokat a szociális juttatásokat, amelyeket az elmúlt 10 évben egyetlen forinttal sem emelt a FIDESZ (családi pótlék, GYES, GYET, anyasági támogatás). ... Elvárjuk, hogy a kilábalásra szánt adófizetői pénzek ne a miniszterelnök barátainak és rokonainak szálloda- és fürdőfejlesztésére menjenek, hanem a családi házak, társasházak energetikai felújítására.*” „*Az LMP meggyőződése, hogy a 2021-es költségvetésnek a zöld újjáépítést kellene szolgálnia*” – hangsúlyozta Schmuck Erzsébet társelnök, aki szerint a járvány által előidézett válság mögött ott tornyosul a klímaválság és az ökológiai válság fenyegetése, tetéztve a kibontakozó szociális válsággal, ezekre kellene válaszokat adnia a költségvetésnek.

Több magyar újságíró szólásszabadsághoz fűződő jogát sértette meg Kövér László, az országgyűlés elnöke az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntése szerint, amikor kitiltotta őket a parlamentből. 2016-ban a sajtó munkatársai arról érdeklődtek a képviselőknél, mi a véleményük arról, hogy a jegybank alapítványain keresztül, de a közvélemény tájékoztatása nélkül osztott szét közpénzmilliárdokat. Kövér akkor az Index, a 24.hu, a hvg.hu és a még létező Népszabadság munkatársait tiltotta ki határozatlan időre, a hivatalos indoklás szerint azért, mert az újságírók olyan helyen forgattak, ahol a házelnök szerint erre nem volt lehetőségük, e tevékenységüket pedig a felszólítás ellenére sem hagyták abba. Az ügygel – hazai jogorvoslati lehetőség híján, hiszen a szabályokat maga Kövér alkotta, ő bírálta el, hogy azokat valaki megszegte-e, és ugyanő döntött a szankcióról, fellebbezési lehetőséget nem adva – a Társaság a Szabadságjogokért a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságához fordult. A bíróság nem látta megalapozottnak, hogy az újságírók szenzációhajhászokdni mentek volna a Parlamentbe. Az indoklás szerint a jegybanki alapítványok közpénzköltésének politikai megítélése olyan ügy, amire „*a közvélemény okkal lehet kíváncsi*”. Ugyanakkor egyetértettek azzal, hogy „*a házelnöki rendelkezés a parlamenti munka háborítatlanságát szolgálja, és mivel azt az újságírók tudatosan megszegték, számolhattak azzal, hogy ezért szankció jár*”. A bíróság azért adott mégis a panaszosoknak igazat, mert határozatlan időre szóló kitiltásuk „*nem állt arányban a tetteikkel*”, és nélkülözötte az eljárási garanciákat. Az egyhangú döntésben részt vett Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság volt elnöke is, aki később az Orbán-kormány római nagykövete volt, és ezt követően került be a strasbourgi bírák közé.

„*Az ítéletről nem következik a sajtótudósítás rendjével kapcsolatos jelenlegi szabályok felülvizsgálatának kötelezettsége*” – reagált az országgyűlés sajtóirodája.

Ugyancsak az EJEB mondta ki: Azerbajdzsán nem tartotta tiszteletben a Ramil Safarov által 2004-ben Budapesten meggyilkolt örmény katonatiszt, Gurgun Margarjan élethez való jogát,

amikor İlham Aliyev azeri elnök kegyelemben részesítette a Magyarországon jogerősen életfogytiglani börtönre ítélt Safarovot, s hősnek kijáró fogadtatásban részesítették őt Bakuban. A bíróság egyben – többségi döntéssel – azt is megállapította, hogy Magyarország nem hibázott a kiadatással: a budapesti kormány az érvényes nemzetközi szabályok szerint engedte haza 2012-ben Safarovot Bakuba. Ezzel a bírák elvetették a Margarjan családját képviselő ügyvédek azon kezdeményezését, hogy marasztalják el Magyarországot azért, mert úgy adta ki Safarovot, hogy nem kért komoly biztosítékokat arra, hogy az elítélt valóban letölti a rá kirótt büntetést.

Május 27. A kormány benyújtotta az országgyűlésnek a veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot – amelynek hatályba léptetését a kormányra bízta –, és egy másikat átmenetinek nevezett, de véglegesként megfogalmazott szabályokról.

Az előbbi indoklása indokoltnak nevezte a különleges törvényt, és élesen támadta annak bírálót. *„Hála a magyarok áldozatvállalásának és fegyelmezettségének, mindeddig sikerült megakadályoznunk, hogy a járvány hazánkban a máshol tapasztalhatóhoz hasonló tragikus méreteket öltjön. ... Az állami szervek alkotmányos és jogszerű működésének felügyelete mindvégig biztosított volt. ... Magyarország veszélyhelyzeti intézkedéseivel szemben a kezdetektől fogva példátlan, összehangolt politikai kampány és hisztériakeltés zajlott hazánk határain belül és kívül. Bár az alaptalan támadások szerencsére nem befolyásolták a járványügyi védekezés sikerét, történelmi felelősséget viselnek mindazok, akik a küzdelem legnehezebb időszakában kérdőjelezték meg a rendkívüli intézkedéseket és próbálták meg aláásni a kormányzati döntések legitimitását.”*

A másik, címében átmeneti szabályokról benyújtott javaslat ezek részeként javasolta a koronavírus elleni védekezésről szóló, most hatályát veszítő törvényből szó szerint átvenni a katasztrófavédelmi törvénybe, hogy járványveszély esetén a kormány *„rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat”*. Igaz, most is hozzátették, hogy a kormány e jogokkal kizárólag *„a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából”* élhet. Ez azt jelentette, hogy a járvány esetleges visszatérésekor már a március 30-án elfogadotthoz hasonló külön törvényre, ezzel kapcsolatos eljárási és tartalmi vitákra sem lenne szükség, mert a katasztrófavédelmi törvény ezen kiegészítése alapján a felhatalmazás állandóan létezik. Az egészségügyi törvény kiegészítésével pedig olyan – az alaptörvény szerinti különleges jogrendbe nem tartozó, de ahhoz hasonló jogkorlátozásokat lehetővé tevő – egészségügyi veszélyhelyzet fogalmát vezette be a tervezet, amelyhez egyáltalán nincs szükség parlamenti hozzájárulásra, és a kormány egyszer hat hónapra vezethetné be, de utána korlátlanul meghosszabbíthatnák, amíg a körülmények ezt indokolják, és erről csupán tájékoztatni kellene az országgyűlés illetékes bizottságát. → június 16., november 10.

A Magyar Helsinki Bizottság, a Társaság a Szabadságjogokért és az Amnesty International Magyarország közös közleményt adott ki. *„A katasztrófavédelmi törvénynek – a felhatalmazási törvény egyik legproblematisabb szabályát átmentő – módosítása fontos garanciát iktatna ki az Alaptörvényből. Az Alaptörvény úgy próbálja megtartani veszélyhelyzetben is a hatalmi ágak egyensúlyát, hogy megengedi a kormánynak a törvények felfüggesztését és az azoktól való eltérést, de csak olyan körben és módon, ahogy azt az Országgyűlés előzetesen – a katasztrófavédelmi törvényben – szabályozza. A katasztrófavédelmi törvénybe most beleírnák: ha nem elégségesek ezek a parlament által előre körülhatárolt intézkedések, akkor a kormány bármilyen más intézkedést is meghozhat. Ezzel értelmét veszti az Alaptörvény azon kikötése, hogy a kormány ezzel a speciális felhatalmazással csak sarkalatos törvényben meghatározottak szerint élhet, mert a sarkalatos törvény immár semmit nem határoz meg, bármit engedélyez, amit a kormány az adott helyzetben jónak lát. Az átmeneti intézkedésekről szóló javaslat tartalmaz egy másik egyáltalán nem átmeneti rendelkezést: az egészségügyi válsághelyzet szabályainak módosításával létrehozta a különleges jogrend kistestvérét, amelyben a kormány eredetileg legfeljebb hat hónapig, de valójában korlátlanul meghosszabbítható időszakban rendeleti úton korlátozhat lényeges alapjogokat, így például a mozgásszabadságot vagy a gyülekezési jogot. Ennek az alkotmányban nem szabályozott,*

félkülönleges jogrendnek mind a bevezetése, mind a vége a kormány belátásától függ gyakorlatilag, és az ez alapján hozott rendeletek esetében nincs meg még az a garancia sem, hogy bizonyos idő eltelte után hatályukat veszítik parlamenti felhatalmazás nélkül. A fentiek alapján tehát megerősítést nyert, hogy azoknak volt igaza, akik arra figyelmeztettek: a kormány vissza tud, és vissza is fog élni a járvány kapcsán megszerzett hatalmával. Az elmúlt két hónap során sorra születtek olyan szabályok, amelyek nem kapcsolódtak a védekezéshez vagy aránytalanul korlátoztak alapvető jogokat. A felhatalmazási törvény visszavonásának ígérete és a veszélyhelyzet megszüntetése egyszerű szemfényvesztés: ha a törvényjavaslatokat ebben a formában elfogadják, az a kormány újabb határozatlan ideig tartó rendeleti kormányzását teszi lehetővé, és ezúttal már a minimális alkotmányos garanciák sem érvényesülhetnek.”

Újabb válság a Jobbikban: lemondott parlamenti alelnöki tisztségéről és kilépett a Jobbik országgyűlési képviselőcsoportjából Sneider Tamás volt pártelnök, akit utóda indoklás nélkül vissza akart hívni országgyűlési megbízatásából. Farkas Gergely frakcióvezető-helyettes és Varga-Damm Andrea is bejelentette, hogy kilép a Jobbik frakciójából. Ezzel az eredeti 26-ból 17 képviselője maradt a pártnak. (Varga-Dammot júliusban kizárták a pártból.) Sneider a Facebookon ezt írta: *„Jakab Péter elnökségének mindössze négy hónap kellett ahhoz, hogy minden nemzeti és konzervatív gondolatot kihajtsjon az ablakon, a közösség belső életéből pedig elképesztő kegyetlenséggel száműzze a kifelé hangoztatott szolidaritást és a bajtársiasságot.”*

Jakab Péter pártelnök válasza: *„soha nem az a fontos, hogy kik mennek, hanem az a fontos, hogy kik maradnak”*. A választók szerint továbbra is számíthatnak a Jobbikra.

Május 28. *„A járványügyi készültség csak az Alaptörvényen belüli korlátozást tesz lehetővé, alapjogokat nem lehet korlátozni. Alapvető jogok korlátozására csak a rendkívüli jogrend ad lehetőséget, a járványügyi válsághelyzet nem. Rendkívül szerény jogkörei maradnak a kormánynak.”* – jelentette ki az előző éjjel benyújtott törvényjavaslatot ért bírálatokra válaszolva Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Szerinte *„nem lesz lehetőség rendeleti kormányzásra”*. Amire lehetőség lesz, az az, hogy a tisztifőorvos által gyakorolt jogkörökről a kormány vagy Müller döntsön, iskolabezárást lehet elrendelni, és a boltokban az idősebbeknek külön idősáv maradjon, de ezekkel nem lehet visszaélni. A jelenlegi rendkívüli jogrendi helyzetnek voltak tanulságai, magyarázta Gulyás, a katasztrófavédelmi törvény határozza meg a kereteket. Reméli, ennek évtizedekig nem lesz jelentősége és nem kell rendkívüli jogrend. Ha 5-10-20 év múlva újra kell rendkívüli jogrend, akkor az utánuk következő kormányoknak nem kell a mostani nehézségekkel megküzdnie.

Az EU Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből, amely a koronavírus-járvány utáni helyreállításhoz, fellendüléshez szükséges közberuházásokat és reformokat támogatja majd, Magyarország 6,6 milliárd euróra, napi árfolyamon számítva folyó áron 2320 milliárd forintra lenne jogosult (ez részben vissza nem térítendő támogatás, részben kölcsön), ami a teljes keret csaknem 2 %-a – jelentették be Brüsszelben. Efölött hitel igényelhető, amely elvileg nem haladhatja meg a bruttó nemzeti jövedelem 4,7 %-át. A támogatások és hitelek igénybevételéhez szükséges egy összehangolt helyreállítási reformterv elkészítése, amelyhez 2024-ig meg kell határozniuk a reformok és beruházások menetrendjét.

Május 29. Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban megemlékezett arról, hogy tíz éve kormányoz folyamatosan. Arra a kérdésre, hogy az egészségügyi válsághelyzet fogalmának bevezetése mennyiben jelent újabb teljhatalmat, azt válaszolta: *„az ellenzők fejében zavar van, tévednek. Maradnak ugyan fenn jogosítványok, megmarad az operatív törzs, maradnak a kórházparancsnokok is, illetve az országos tiszti főorvos megerősített jogköröket kap – de csak ennyiben változik az életünk, amíg csak készültség van”*. Újabb *„nemzeti konzultációt”* hirdetett a koronavírusról, a gazdaság újraindításáról és Soros Györgyről. Beszélt az EU-tervről is, amelyben 750 milliárd eurót szán Brüsszel a gazdaság helyreállítására. Orbán szerint ezt minden országnak vissza kell fizetnie [valójában csak mintegy a felét], ezért higgadtan kell döntenie erről. Ő első ránézésre berzenkedik, de még nem határozta el magát végérvényesen a kérdésben.

Június 2. Mirkóczki Ádám egri polgármester kilépett a Jobbikból, de a párttal közös közleményt adott ki, amely szerint *„semmilyen nézeteltérés, semmilyen konfliktus nem áll ennek a háttérében, és Mirkóczki Ádám döntésének egyáltalán nincs köze az utóbbi időben a párt körül zajló eseményekhez. ... Kiemeljük, hogy nem politikai döntés született sem a Jobbik, sem pedig Mirkóczki Ádám részéről: a polgármester csak és kizárólag az Eger városáért érzett felelősségtudata miatt hagy fel a pártpolitikával. Mirkóczki Ádámnak semmilyen konfliktusa nincs és nem is volt a párt mostani elnökségével, és egyetért a Jobbik irányvonalával is”*.

Június 3. Az országgyűlés elfogadta a járvány miatt átmenetileg bevezetett néhány adófajta véglegesítését. Míg azonban a rendkívüli bankadót a pénzügyek később leírhatják a rendes adójukból, a kiskereskedelmi különadónál ilyen döntést nem hoztak. Vagyis ez a nagyon széles körre kiterjedő elvonás tartósan bekerült a jogrendbe.

A kormánypártiakon kívül csak a Jobbikból kilépett függetlenek szavazták meg azt, ami a FIDESZ-es átírás után maradt a klímavészhelyzetről beadott ellenzéki javaslatból. 2019 decemberében váratlanul felvették a tárgysorozatba, azaz a megtárgyalandók közé Tordai Bence és más Párbeszéd-képviselők *„A klímavészhelyzet kihirdetéséről”* című törvényjavaslatát, valamint Schmuck Erzsébet (LMP) és mások *„Az éghajlatváltozási veszélyhelyzetből fakadó, halasztást nem tűrő feladatokról”* című határozati javaslatát. Áprilisban napirendre is tűzték. Az illetékes szakbizottságban és a törvényalkotási bizottságban azonban a kormánypárti többség átírta mindkét tervezetet. Még a jogszabály címe is más lett, a klímavédelemről szól, nem vészhelyzetről. Schmuck Erzsébet LMP-társelnök, a fenntartható fejlődés bizottság elnöke ezután azt kérte a kormánypártoktól, hogy ne szavazzák meg a javaslat *„kiüresítését”*, amelyre előterjesztőként rá sem ismer. A változtatás lényege ugyanis szerinte az volt, hogy a kormánynak semmilyen komoly feladatot, célkitűzést nem kell vállalnia az éghajlatváltozás megfékezése érdekében, az Európai Unió szigorú célkitűzéseinél lényegesen csekélyebb vállalást tesz a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése és a megújuló energia arányának növelése érdekében. A Párbeszéd politikusa, Tordai Bence szerint is csak egy legyengített, kiüresített jogszabály került a Ház elé szavazásra: *„A FIDESZ politikai hullarablóként bánt el a Párbeszéd klímatorvényével: megölte a kezdeményezést és elrabolta (szinte) minden értékét”*, mert a Párbeszéd által meghatározott négy célból a módosító javaslatok hármát elvetettek, egyedül a 2050-re kitűzött klímasemlegesség maradt benne az iratban. Így alakult ki az a helyzet, hogy mind a törvényjavaslatot, mind a határozati javaslatot – pontosabban ami maradt belőlük – a szerdai szavazáson végül elutasította az összes ellenzéki frakció és a függetlenek többsége is, köztük az eredeti előterjesztők. FIDESZ- és KDNP-szavazatokkal léptek hatályba.

Június 4. Az országgyűlés ünnepi ülést tartott a trianoni békeszerződés aláírásának 100. évfordulójára emlékezve. A DK nem vett részt, tiltakozva az ellen, hogy ellenzékiek nem szólalhattak fel, bár kormánypártiak sem szólalhattak fel, a nyilatkozattervezetnek csak az előterjesztése hangzott el. A vita a következő hétre maradt. Azt viszont minden ellenzéki frakció kifogásolta, hogy a szöveget vezető kormánypárti politikusok egyedül, egyeztetés nélkül nyújtották be, noha a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán az ellenzékiek is támogatták. → június 16.

Kövér László, az országgyűlés elnöke az előterjesztők nevében azt mondta: *”a trianoni diktátum által okozott tragédia nemcsak történelmi múlt, hanem folyamatos jelen, ami nem kívánt esetben megismétlődő jövővé is válhat. Aki restségből, gyávaságból nem képes megvédeni, ami a sajátja, el fogja veszíteni.”* A múltat nem lehet megváltoztatni, csak a legfájdalmasabb pontjait kezelni. A nemzetet fenyegető veszély nem múlt el, a politikát ennek megfelelően kell alakítani. Mindig súlyos ára lehet, ha nem figyelünk arra, mi történik a nagyvilágban. Tanulság szerinte az is, hogy *„a nemzetközi porondon magányosan, szövetségeseik nélkül nem lehet sokáig jutni. 1000 éve hajlamosak vagyunk azt érezni, hogy egyedül vagyunk.”* Ha az EU szavatolja a nemzetek identitását, felmerül a kérdés, ki a nemzeti identitás alanya, hordozója. A mi válaszuk: az alany az adott állam

területén élő nemzeti közösségek, független attól, hogy számbeli többségben vagy kisebbségben élnek-e. Nem a határok, hanem az állampolitikák megváltoztatásával lehet eredmény elérni.

Ezúttal a házelnök nem bírálta az ellenzéket, de ennél sokkal élesebben nyilatkozott két nappal korábban a Magyar Nemzetnek, ami szintén felháborodást váltott ki: „*a magyar baloldal – immár több mint száz éve – újra és újra rátámad a saját nemzetére*”. Ehhez hozzátette azt, amit a történészek már rég megcáfoltak, hiszen a határok lényegében már 1918-ban eldőlték: „*Trianonban sem így szabták volna meg a határainkat, ha 1918-1919-ben a magyar baloldal nem árulja el a nemzetet*”. Szerinte a baloldal politikusainak egy kisebb része szégyelli és nem szívesen hirdeti a nemzettel kapcsolatos álláspontját. Más részük politikai számításból próbálja bizonyos kérdésekben nemzetinek beállítani saját magát, de a döntő pillanatban mindig kilóg a „balliberális lóláb”. Mint mondta, Karácsony Gergelyt is ebbe a csoportba sorolja. (Ezért utasította el a kormányoldal egy része a főpolgármesternek azt a – más oldalról saját támogatói által is bírált – gesztusát, hogy a fővárosi tömegközlekedési eszközök 16.30-kor, az egykori aláírás pillanatában egy percre leálltak. De ebben nem volt egység, Orbán Viktor miniszterelnök egy újságírói kérdésre válaszolva nagyra értékelte Karácsony intézkedését, mert „bár politikai különbségek lehetnek közöttünk, mindannyian ugyanahhoz a magyar nemzethez tartozunk”.) A harmadik részt Kövér interjúja szerint a „megveszekedett nemzetgyűlölők”, Gyurcsány Ferencék és a momentumos élcsapat alkotja, akik „gyakorlatilag törölmetszett utódai az 1919-es bolsevistáknak”.

Az ünnepi ülésen ezután Áder János köztársasági elnök beszélt: „*Az ország sorsáról nem 1920-ban döntöttek, hanem jóval korábban, sunyi háttértárgyalásokon. 100 év elteltével joggal tehető fel a kérdés: békét hozott-e Trianon. Nem. 20 évvel később az öldöklés folytatódott. A térség gazdasági fejlődését sem segítette, az etnikai feszültséget sem csökkentette. ... A 100. évfordulón indokolt a saját ház előtt is söprögetni. Magyarország tragikus helyzetét az ország politikai vezetőinek katasztrofális ténykedése tovább súlyosbította a világháború vége és a békeszerződés között. Az alaptalan bizakodás miatt nem tudták kihasználni a szűk mozgásteret sem. ... Mi tiszteljük a szomszédainkat, de elvárjuk a tiszteletet tőlük is, az ott élő magyarok iránt is. Nem egymás ellen kell dolgozni. Amit a nagyhatalmak elrontottak, nekünk kell kijavítani. Ha így teszünk, lekerül rólunk a trianoni átok. Az elhallgatásban, történelemhamisításban, az anyaországon kívül élő magyarok megtagadásában nem leszünk partnerek. Senki sem vitathatja el a jogot, hogy azért dolgozzunk, hogy a nemzet lelki határai változatlanok maradjanak.*”

A benyújtott politikai nyilatkozattervezet sokkal mérsékelt hangú volt, mint az Orbán-kormány szokásos retorikája. „*Valamennyi nemzeti állam minden polgára és azok közösségei számára el kell ismerni a nemzeti önazonossághoz való jogot, azaz lehetővé tenni számukra, hogy elődeik anyanyelvét, kultúráját és szülőföldjük otthonosságát mindannyian megöröklhessék. és mindezt továbbadhassák az utódaiknak.*” Az I. világháború utáni béke jogfosztást jelentett a más államok fennhatósága alá került magyarok számára, áll a szövegben, de ők „*úgy maradtak hűségesek szülőföldjükhöz és a magyar nemzethez. Hogy mindeközben lojális és értékteremtő polgáraivá és közösségeivé váltak azon országoknak, amelyekben élnek*”. Mindig békésen harcoltak jogaikért, mégis még ma is gyakran találkoznak hátrányos megkülönböztetéssel és megalázással. Pedig „*a nemzeti sokszínűség nem veszélyforrást, hanem erőforrást képezhet*”, és szükséges, hogy „*a térség államai az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkelye szellemében mindannyian ismerjék el a nemzeti önazonossághoz való jogot alapvető emberi jogként*”. A nyilatkozat felhívta a kelet-közép-európai államalkotó nemzetek parlamentjeit, hogy ismerjék el ezt az alkotmányos alapjogot, és kezdeményezzék ezt az elismerést nemzetközi szervezeteknél is. Az Európai Bizottságot pedig arra hívják fel, hogy „*az uniós tagállamokban számbeli kisebbségben élő őshonos nemzeti közösségek több mint ötvenmillió tagjára tekintettel kezdeményezze erről kötelező érvényű uniós jogszabály megalkotását*”.

Egy korábbi, de ehhez a naphoz kapcsolódó és most hatályba lépett módosítás nyomán Csongrád megye neve Csongrád-Csanádra változott.

Június 7. Fekete-Győr Andrászt nagy többséggel újraválasztották a Momentum elnökévé. A 34 jelölt közül nyolc menetben megválasztott hat tagú elnökségben azonban cserék történtek:

kikerült belőle Donáth Anna EP-képviselő, nem került be Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes, viszont elnökségi tag lett Körömi Attila volt FIDESZ-es országgyűlési képviselő, aki 2004-ben kilépett a FIDESZ-ből és belépett az akkor még élesen szélsőjobboldali Jobbikba. Magyarország európai uniós csatlakozása ellen szavazott a parlamentben. Megválasztása a Momentum tagságának egy részben felháborodást keltett, ő maga viszont az Indexnek úgy nyilatkozott, hogy „*az én útkeresésem a Polgári Magyarországról szólt. Sohasem egy politikai terméknek tekintettem, hanem a mai napig hiszek benne, ez is fájt nagyon, amikor a FIDESZ ezt elengedte*”. Most már hibának tartja, hogy az EU-tagság ellen szavazott, de mint elmondta, „*én a szavazás előtt két héttel léptem ki a FIDESZ-ből, és eléggé háborgott a lelkem*”, kifogása főleg a Medgyessy-kormány EU-t népszerűsítő kampányával szemben volt. Az ismert és befolyásosnak tartott Donáth Anna, akinek kiesése meglepetést keltett, így reagált: „*Büszke vagyok arra, hogy nálunk mindig van választási lehetőség*”.

Június 9. Herman van Rompuy, az Európai Tanács volt elnöke, korábbi belga miniszterelnök Twitteren közölte: ő kérte az úgynevezett bölcsek tanácsának felosztatását, amelynek az lett volna a feladata, hogy megítélje, ki kell-e zárnia az Európai Néppártnak a FIDESZ-t azért, mert a magyar kormány megsérti a jogállamiságot. Rompuy azt írta: azért döntött a felosztatás mellett, mert a tagok (rajta kívül Wolfgang Schüssel volt osztrák kancellár és Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament volt német elnöke) nem tudtak közös nevezőre jutni a magyarországi helyzet megítélésében, így pedig nem látta értelmét a folytatásnak. Ezzel Schüsselt cáfolta, aki egy interjúban azt állította: Donald Tusk, a Néppárt elnöke állította le őket, és ő emiatt nagyon csalódott: „*Véleményem szerint a tanács előrehaladást ért el, majd jött Tusk és hirtelen mindennek vége lett. Nagyon furcsának találtam az egészet.*” Az tisztázatlan maradt, hogy mi lesz a FIDESZ sorsa.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma rémhírterjesztés miatt feljelentette Korózs Lajos szocialista képviselőt, aki közzétett egy videót egy magát Németh Athina mentőtisztnek nevező nővel. Az asszony megrendítő történeteket mesélt el a koronavírus-járvány miatt kiürített kórházi osztályokról kezelhetetlen állapotban hazaküldött és otthon rövid időn belül meghalt emberekről. Amikor az Országos Mentőszolgálat közölte, hogy ilyen nevű személy sosem dolgozott ott, és nem szerepel a szakdolgozók nyilvántartásában sem, az illető azt mondta, hogy egy magáncégnél dolgozik, de annak a nevét nem akarta elárulni. Az állítólagos tragikus áldozatokról semmilyen konkrétumot nem árult el. A szóba került Samaritanus Mentőszolgálat ugyancsak azt nyilatkozta, hogy a nő nem dolgozik nála. Valószínűvé vált tehát, hogy N.A. csaló, amire Korózs Lajos azt válaszolta, hogy „*nem nyomozgattam*”, elhitte a felháborító esetekről szóló állításokat. A videót azonban eltávolította. Másnap kiderült: Szalay Tamás Lajos, a Népszabadság egykori újságírója, Ujhelyi István MSZP-s európai parlamenti képviselő asszisztense, sajtósa készítette a videót, de Ujhelyi közölte: munkatársa mindössze technikai segítséget nyújtott a szabadidejében, annak előkészítésében és tartalmában semmilyen szerepe nem volt. Erről Szakács László, az MSZP elnökhelyettese azt mondta az ATV-nek: az a felelőse a videónak, aki előkészítette és elkészítette a videót. Nevet nem mondott, de kijelentette: lesz vizsgálat és felelősségre vonás a pártban a botrány miatt – ám hangsúlyozta: szerinte nem Korózs hibázott. Maga a képviselő azt mondta: „*Ha az ápolást végző nő nem az, akinek állította magát, és ezzel félrevezette a nyilvánosságot, kárt okozott a hazai közéletnek és az MSZP-nek, amiért vállalnia kell a felelősséget.*” Ő a videóban Kásler Miklós miniszter hibás döntéseire és annak következményeire akarta felhívni a figyelmet. „*Ha a videóban felhasznált illusztrációs képek félrevezetőek voltak, és megbántottuk az OMSZ dolgozóit, akkor elnézést kérünk. De bocsánatot Kásler Miklósnak kell kérnie a gyógyulásra váró betegektől és az elhunytak családtagjaitól.*” A videóban szereplő nő június 11-én közölte: valamennyi panaszos mellette áll, és dokumentumokkal is tudja igazolni az állításait, de azt elismerte, hogy sosem állt szerződésben mentős céggel. Az ügy miatt a kormánypártok néhány hónappal később bojkotálni kezdték az országgyűlés Korózs Lajos által vezetett népjóléti bizottságának üléseit, követelve a politikus leváltását.

Karácsony Gergely főpolgármester kijelentette: csődbe megy a főváros, ha a kormány ragaszkodik az önkormányzati bevételek elvonásához. A kormány politikusainak válasza: az új budapesti vezetők ügyetlenek, pazarolnak, nem tudnak gazdálkodni. A kisebbségbe került FIDESZ-es kerületi polgármesterek sem támogatták a főpolgármester panaszát. Láng Zsolt volt II. kerületi polgármester, a Fővárosi Közgyűlés FIDESZ-frakcióvezetője szerint Budapest továbbra is kiemelt támogatást élvez, a működési támogatás a fővárosban 2 milliárd, a kerületekben összesen 21,8 milliárd forinttal lesz több a korábinál. Arra, hogy Budapestnek 10 milliárd forint helyett 21,8 milliárd forint szolidaritási adót kell fizetnie, Láng azt mondta, ez még mindig kevesebb, mint máshol, és ezt ellensúlyozza a várható adóbevétel-növekedés. A Pénzügyminisztérium előrejelzése szerint idén 25 milliárd forinttal több iparüzési adóra számíthat a fővárosi költségvetés – Karácsony Gergely ezt légből kapott jóslatnak nevezte. Ugyanakkor a FIDESZ-es tabi polgármester, Schmidt Jenő által vezetett Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége is arra figyelmeztetett: a városok, falvak többségének nincs tartaléka, a gépjárműadó addig ott hagyott 40%-ának elvonása és más intézkedések súlyos helyzetbe hozzák őket. Jómódúnak tekinthető, FIDESZ-es vezetésű nagyvárosok is megszorításokra kényszerültek, mint például Székesfehérvár. Lombár Gábor balatonfenyvesi független polgármester, a Balatoni Szövetség elnöke azt írta Gulyás Gergelynek, a Miniszterelnökséget vezető miniszternek, hogy „a járványügyi helyzet kezelésével kapcsolatos kormányzati intézkedések a Balaton-parti önkormányzatokat lényegesen komolyabban terhelik, mint az egyéb településeket. ... A már bevezetett és a 2021-es költségvetés tervezetében megfogalmazott lépések egyes települések működőképességét is veszélyeztetik. Emiatt már most több településen el kellett halasztani a fejlesztéseket, a települések nagy része nem tud a pályázatokon indulni, mivel a szükséges önrészt képtelenek kigazdálkodni. A balatoni önkormányzatok 14-40 %-os költségvetési hiánnyal képtelenek ellátni a turizmussal kapcsolatos feladatokat.”

Valóban nő az önkormányzatok támogatása 130 milliárd forinttal jövőre, ahogy a kormány állítja, de 5-600 gazdaságilag erős település ennyit be is fizet pluszban szolidaritási adóként – derült ki a következő napok vitáiban. Az állam által megrendelt feladatokat finanszírozzák, másra alig marad pénz. „A tehetősebbek zsebéből kihúzott 130 milliárdból 2021-ben Budapestre 32-36 milliárd forint jut, ami azt jelenti, hogy a város nettó befizetővé válik” – mondta a hvg.hu-nak Kiss Ambrus főpolgármester-helyettes, hiszen mindeközben feladatellátásra 17, a BKV-ra 12 milliárdot kap a főváros az államtól. Kiss szerint butaság az a kormányzati érv, hogy ilyen helyzetben gazdag városként Budapesttől elvárható, hogy a szegényebb településeket támogassa. „A kormány el tudja engedni a hiányt, az önkormányzat nem. A kormány a jegybankon keresztül tud pénzt nyomni, a főváros értelemszerűen erre sem képes. Az adókitétést is kimaxolták a legfeljebb 2 „%-os iparüzési adóval. Hiba az önkormányzati rendszeren elverni a rossz válságkezelést.”

Június 10. A kormány úgy döntött, hogy Debrecenbe költözteti a Természettudományi Múzeumot. Figyelmen kívül hagyták a tudományos élet tiltakozását, amely szerint a budapesti színhelyre sok milliárdot költöttek, mielőtt a terjeszkedő Nemzeti Közszolgálati egyetemnek kezdett útjában lenni, továbbá hogy így az ország jelentős részének lakói, iskolásai számára elérhetetlen lesz az egyik legnépszerűbb múzeum, mert a Dunántúlról, sőt még a Dél-Alföldről sem fognak Debrecenbe kirándulni a távolság és a közlekedési nehézségek miatt. Palkovics László miniszter az RTL Klub Híradójának erről azt mondta: „Az, hogy Magyarországon minden Budapesten legyen, sehol nincs megírva. Debrecen Magyarország második legnagyobb városa, és azt gondolom, hogy egy természettudományi múzeum kedvéért többen le fognak ide jönni. Az, hogy sérülhetnek az ott található tárgyak? Ne sérüljenek, erre vannak technológiák, hogy hozzuk le.”

A bejelentett újabb „nemzeti konzultáció” egyik kérdésében a kormány azt állította: „Brüsszel arra készül, hogy megtámadja a magyar alkotmány bevándorlással kapcsolatos szabályait. Arra akarnak kényszeríteni bennünket, hogy megváltoztassuk Alaptörvényünk migrációs tiltó rendelkezéseit.” Věra Jourovának, az Európai Bizottság alelnökének az Euronews tudósítója tette fel a kérdést sajtótájékoztatóján: igaz-e, amit a magyar kormány állít. Jourová úgy felelt, hogy bár még nem látta a szöveget, ha tényleg az van benne, akkor az „fake news, nem igaz”. Kovács Zoltán nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár válasza a Twitteren:

„Věra Jourová tehát azt mondja, hogy a nemzeti konzultációnk egyik kérdése állhír, pedig az igazság az, hogy az Európai Bizottság szisztematikusan dolgozik a migráció elleni erőfeszítéseink gyengítésén. A Soros Györgyhez fűződő kapcsolatairól nem beszélve...”

Június 11. Közzétették az alapítványba kiszervezett hat állami egyetem alapítványi kuratóriumának névsorát. Több helyen politikusok kaptak tisztséget, amivel az ellenzék megerősítve látta félelmeit, hogy az intézmények autonómiája sérül, a választott testületek – a szenátus és a rektor – háttérbe szorulnak, amire az elsőként átalakított Budapesti Corvinus Egyetemen több példa volt. Az Állatorvostudományi Egyetem – Marek József Alapítvány kuratóriumi elnöke az oda szakmailag nem kötődő Náray-Szabó Gábor vegyész akadémikus, volt helyettes államtitkár, gyakori kormánytámogató fellépéseiről ismert tudós lett, a Miskolci Egyetem – Universitas Miskolcensis Alapítványé Varga Judit igazságügyi miniszter (ugyanott tag Kriza Ákos volt FIDESZ-es polgármester, aki 2019-ben betegsége miatt nem indult a tisztségért, de javasolt utódja megbukott egy független jelölttel szemben), a kecskeméti Neumann János Egyetemért Alapítványban Csizmadia Norbert, az MNB PADMA elnöke vagyis Matolcsy György jegybankelnök munkatársa, a Soproni Egyetemért Alapítvány kuratóriumi elnöke Csányi Sándor, az OTP Bank Zrt. elnök-vezérigazgatója. A győri Széchenyi István Egyetemért Alapítvány élére Knáb Erzsébet, a városban fontos szerepet játszó Audi Hungaria Zrt. személyügyért és szervezetért felelős igazgatója került, de tag lett a városból származó Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter.
→ május 19.

Június 12. „Az önkormányzatok nem önálló, leválasztható egységek, hanem Magyarország részei, hozzá kell járulniuk a védekezéshez” – így szólt hozzá az előző napok vitáihoz Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. Szerinte az önkormányzatok bevétele 2021-ben nőni fog, „semmi ok arra a hangütésre, amit most tapasztalunk”. A Visegrádi Négyek miniszterelnöki találkozájáról elmondta: teljes az egység abban, hogy az EU-s járványkezelési alap ellentétes a magyar szemlélettel. Mi ugyanis először megdolgozunk a pénzért, aztán költjük el. Az uniós szemlélet ezzel szemben Orbán szerint a hitelfelvétel. De be kell látnia, valamit most csinálni kell uniós szinten, mert vannak országok, amik rossz állapotban vannak. Nem a magyar szerint, igaz, minket is „oldalba vágott a válság, szenved a gazdaságunk”, de az államadósságunk alacsony, kibírjuk a válságot. Az EU-s hitelfelvételről azt mondta Orbán, ezt a módszert most az egyszer alkalmazni kell, de nem lehet „baleknek nézni” Közép-Európa országait ebben. „Egy-két ponton változtatni kell az EU-s hitelfelvételen, aztán pedig imádkozzunk.” Néhány óra múlva egy sajtótájékoztatón így fogalmazott: most „az életösztöneinket háttérbe szorítva” elfogadjuk a hitel lehetőségét.

A magyar járvány kedvező alakítása lehetővé tette, hogy négy lépcsőben helyreállítsuk az egészségügy megszokott eljárásrendjét, és a betegek ellátását a halasztható beavatkozások tekintetében is kiegészítsük – jelentette be Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere. „Jelen pillanatban június 15-től minden olyan diagnosztikai és terápiás tevékenységet el lehet végezni minden magyar egészségügyi intézményben, amire a betegeknek szüksége van.”

Igor Matovič új szlovák miniszterelnök Budapesten kijelentette: elkötelezett abban, hogy a szlovákiai magyarok mindenben teljesen egyenlő állampolgárok lehessenek, és ebbe beleérti a nyelvhasználatot is. Hozzátette viszont, hogy ösztönözní kívánják a szlovák nyelv elsajátítását, mert ez fontos a boldoguláshoz Szlovákiában. A Trianon témáját feszegető szlovák újságírói kérdésre válaszolva Matovič emlékeztetett arra, hogy a szlovákok a régi Magyarország részei voltak, ezt kár lenne tagadni, ahogyan azt is, hogy nem érezték magukat mindig jól ott. A szlovák kormányfő kifejezte megértését a Trianon utáni magyar fájdalommal kapcsolatban, de objektív történelemszemléletre és előre tekintésre szólított fel. „Együttműködésre ítéltünk, legyünk barátok” – mondta. „Lehetetlen, hogy Trianonról ugyanazt gondoljuk” – válaszolta Orbán. Emiatt szerinte nem kell róla sokat beszélni, hanem annak ellenére folytatni az együttműködést, ami történt. Matovič erre reagálva megígérte, hogy Szlovákia minden segítséget megad a magyaroknak, hogy nyelvüket és kultúrájukat fejlessék. A szlovák kormányfő, arra utalva, hogy a magyar etnikai

pártok kiestek a pozsonyi parlamentből, megjegyezte, hogy a magyarokat is képviselni kívánják, illetve hogy a kormánypárti frakcióban számos magyar származású képviselő ül.

Június 15. A kormány úgy döntött, hogy a veszélyhelyzet megszűnését követően is fenntartja a járványügyi készenléteket és létrehoz egy ideiglenesen működő szervezeti egységet, amelynek feladata, hogy szükség esetén gyorsan és azonnal tudjon reagálni, ha valahol rövid időn belül nagy számban regisztrálnának új koronavírusos megbetegedéseket. A hatfős egység vezetője Szabó Enikő, a hónapok óta főszereplő Müller Cecilia országos tisztifőorvos helyettese lett, tagja Jackovics Péter, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főosztályvezetője, Cseh Krisztián, az országos kórházfőparancsnoki támogató törzs vezetője, Pápai György, az Országos Mentőszolgálat orvosigazgatója, Lénárt Endre, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ helyettes főigazgatója, valamint Miklovich János, a Magyar Honvédség 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóaljának parancsnoka. A bevetési egység vezetője jogosult azonnali korlátozó intézkedések bevezetéséről dönteni, például látogatási tilalmat, kijárási tilalmat, területlezárást, kijárási korlátozást rendelhet el, határozhat az egészségügyi személyzet átrendeléséről, valamint fertőtlenítéseket is elrendelhet.

Június 16. Az országgyűlés elfogadta a trianoni emlékülésen előterjesztett, → június 4. „*A nemzeti önazonosság védelméről*” című politikai nyilatkozatot. Ellenzavazat és tartózkodás nem volt, de a DK frakciója nem szavazott.

Ugyancsak megszavazták „*A veszélyhelyzet megszüntetéséről*” (ezt teljes egyhangúsággal) és „*A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és az egészségügyi készenlétről*” szóló törvényjavaslatokat.

→ május 27.-28. Az utóbbiban a heves viták ellenére csak csekély, a lényegét nem érintő változtatások történtek, így egy volt Jobbikos függetlenül kívül csak a kormánypártiak szavaztak igennel. Müller Cecilia országos tisztifőorvos az operatív törzs szokásos napi tájékoztatóján kijelentette: „*életünk a veszélyhelyzet megszűnése után egyre inkább a régi kerékvágásba tér vissza*”, a járvány első szakasza lezárult. Ugyanakkor figyelmeztetett: számos országban még emelkedik a fertőzöttek száma, ezért „*a járványügyi készséget változatlanul fenn kell tartani, és muszáj ébernek maradnunk*”.

Törvényt hoztak a különleges gazdasági övezetekről, amely szerint a kormány által nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított, legalább 5 milliárd forintos, „*a megye területének jelentős részére kiható gazdasági jelentőségű, és munkahelyek tömeges elvesztésének elkerülését, vagy új munkahelyek létesítését*” szolgáló beruházások területét az érintett településtől elcsatolva, különleges gazdasági övezetként a megyének adhatja. Ezt először a járvány alatti kivételes felhatalmazással élve a gödi Samsung akkumulátorgyárral tette meg a kormány, ami ellen az ellenzéki vezetőségű város tiltakozott, mert ezzel adóbevételének jelentős részét elveszítette. Most ezt a lehetőséget véglegesítették törvényben. Ez szakítást jelentett azzal az alapelvvel, hogy az ország területének minden négyzetmétere valamely település területéhez tartozik (az egyetlen korábbi kivétel az volt, amikor a Margitszigetet a XIII. kerülettől átadták a fővárosnak), hiszen az egyébként az utóbbi években kiüresedett hatáskörű, érdemi feladatokkal nem rendelkező megyéknek sosem volt saját területük és ott adószedési joguk. A kormány arra hivatkozott, hogy a jelentős beruházások haszna így nem kizárólag azt a falut vagy várost szolgálja majd, amelynek a területére épül, de a pénz mindenképp az önkormányzatoknak jut. Az ellenzék ezzel szemben az önkormányzatok gyengítésének, kifosztásának újabb bizonyítékát látta a javaslatban, és úgy gondolta, hogy ez elsősorban a 2019-es választások óta megszaporodott ellenzéki vezetőségű településeket fogja sújtani. A kormány egyetlen lényeges kérdésben engedett, feltehetőleg a nagyvárosok többségét és a budapesti kerületek egy részét irányító FIDESZ-es polgármesterek nyomására: a megyei jogú városokban és a fővárosban nem létesülhet különleges gazdasági övezet. Ez utóbbi módosító pontot az ellenzék is megszavazta, bár az egész törvényt nem.

Június 17. Utolsó napi tájékoztatóját tartotta az operatív törzs. Müller Cecilia országos tisztifőorvos elmondta: a járvány kezdete óta 567-en haltak bele a COVID-19 betegségbe, gyógyultnak 2547 embert nyilvánítottak. Az aktív fertőzöttek száma e napon 964 fő volt. Összesen 210 koronavírusos beteget ápolnak kórházban, közülük 16-an voltak lélegeztetőgépen.

A köztársasági elnök aláírta és késő este kihirdette az előző nap elfogadott két törvényt, majd éjfél előtt nem sokkal a miniszterelnök hatályba léptette a veszélyhelyzet megszűnéséről szóló törvényt, a kormány pedig másnapi hatállyal visszavonta az azt elrendelő március 11-i rendeletét. Egyúttal az új törvény alapján „egészségügyi válsághelyzet elrendelésével járványügyi készültséget” vezetett be úgy, hogy azt 3 havonta felülvizsgálja, és december 18-án mindenképp megszűnik, ha újabb lépés nem történik. A március óta érvényben volt korlátozások zöme megszűnt, de a tömegközlekedésben és az üzletekben a maszkviselési kötelezettség megmaradt, és 500 főnél több részvevővel továbbra sem lehetett zenés-táncos rendezvényeket tartani. Megmaradtak a kórházparancsnokok, de továbbra is úgy, hogy az erre kinevezett tiszt „ápolási, gondozási és orvosszakmai kérdésekben nem tehet javaslatot, és nem hozhat döntést”. „Remélik, hogy nem tér vissza a vírus, de reális egy második hullám veszélye.” – tette hozzá mindehhez másnap a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. → november 9.

Június 18. A civil szervezetek külföldi személyek általi finanszírozására vonatkozóan a magyar állam által előírt korlátozások nem egyeztethetők össze az uniós joggal – mondta ki ítéletében az Európai Unió Bírósága. Ezzel a testület helyt adott az Európai Bizottság keresetének, mely kötelezettségszegési eljárást indított a 2017-ben elfogadott jogszabály miatt. A bíróság megállapította: Magyarország azáltal, hogy nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségeket írt elő a bizonyos összeghatárt meghaladó mértékű külföldi támogatásban közvetlenül vagy közvetve részesülő civil szervezeteknek, és szankciókat helyezett kilátásba az e kötelezettségeknek eleget nem tévő szervezetekkel szemben, „a szóban forgó szervezetek és a számukra ilyen támogatást nyújtó személyek vonatkozásában hátrányosan megkülönböztető és indokolatlan korlátozásokat vezetett be”. A korlátozások sértik a szabad tőkemozgást, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt jogot a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához, a személyes adatok védelméhez való jogot és az egyesülés szabadságához fűződő jogot. A kormány 2017-ben az átláthatóságra hivatkozott, miközben az érintett szervezetek addig is minden támogatást nyilvánosságra hoztak. Ezzel érvelt reagálásában Varga Judit igazságügyi miniszter is: „A kormány álláspontja továbbra is az, hogy a magyar szabályozásban előírt nyilvántartásba vételi és közzétételi kötelezettségek nem nehezítették meg a támogatott szervezetek finanszírozását vagy működését. ... jogos elvárás a társadalom részéről, hogy a civil szervezetek finanszírozásuk forrására is kiterjedően átláthatóan működjenek. A kormány a bíróság ítéletére is figyelemmel biztosítani fogja az ehhez szükséges eszközöket”. Orbán Viktor ugyanerről másnap a Kossuth rádióban: „Liberális imperializmus uralkodik Nyugat-Európában, amiben az amerikai demokraták és gyakran a nemzetközi bíróságok is benne vannak. Háttérhatalmi szervezkedések vannak, könnyen megtalálható ennek kapcsolata a Soros-féle hálózattal, amely mindennek a főparancsnoksága. ... Az átláthatóságnak 100%-ig érvényesülnie kell, ezt nem lesz nehéz betartani, a politikával foglalkozó civil szervezetekre ezért ugyanazok az átláthatósági szabályok vonatkoznak, mint a pártokra.”

Június 21. Tüntetés zajlott a Színház- és Filmművészeti Egyetemért, miután a kormány május végén váratlanul, senkivel nem egyeztetve törvényjavaslatot nyújtott be az intézmény alapítványi kézbe adásáról rendkívül rövid – szeptember 1-i – határidővel. A művészvilág jelentős része, az egyetem tanári kara és diáksága napok óta tiltakozott, féltve az intézmény függetlenségét, és a többi átszervezett egyetem sorsát látván attól tartva, hogy kormánypolitikusok fogják vezetni az alapítványt. → május 19., június 11. Rossz jelnek tartották, hogy a szenátus által már 2019 végén szabályosan jelölt Upor László dramaturgot, aki rektorhelyettesként vezette az egyetemet M.Tóth Géza filmrendező, rektor megbízatásának lejártá óta, a minisztérium nem volt hajlandó kinevezésre felterjeszteni a köztársasági elnöknek. A tüntetésen egy diák ezt mondta: „Nem vagyunk hülyék,

tudjuk, hogy ez miért szükséges. Értjük, hogy mi vagyunk a következők a sorban számtalan egyetem és intézmény után. ... Igen, tönkre lehet minket tenni, el lehet minket lehetetleníteni, de azt a tudást és gondolatokat, amiket ezen az egyetemen kaptunk, senki nem veheti el tőlünk.” Hegedűs D. Géza rektorhelyettes, Kossuth-díjas színész-rendező szerint „törvénybe akarják iktatni, hogy a mi másfél évszázados történelmünk nincs többé. Azt akarják, hogy szeptember elsejével új történet kezdődjön. Az ő történetük.”

Ezzel szemben Hollik István FIDESZ-szóvivő képviselőként az országgyűlés vitájában június 4-én ezt mondta, kiváltva sokak tiltakozását: „Ehhez az intézményhez 30 éve nem nyúltak hozzá. Változatlan formában működik, és azt gondolom, hogy így ebben a helyzetben a nemzeti identitás megerősítéséhez átörökítéséhez nem tud megfelelő mértékben hozzájárulni”. A Magyar Teátrumi Társaság pedig, amelyet Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház főigazgatója, az SZFE kontrasztjaként indított kaposvári egyetemi színészképzés tudományos fokozat nélküli vezetője a Magyar Színházi Társasággal szemben alapított meg, így nyilatkozott: az egyetem oktatási munkájának minőségét „a szakma jelentős többsége régóta alacsony színvonalúnak tartja ... tudományos munkáját ... sem az általános elfogadottság, sem az időállóság nem jellemzi ... merev és elavult struktúrákhoz ragaszkodva, beszűkült elképzelések mentén oktatnak”, ezek miatt elengedhetetlen, hogy a „hazai színházi és filmes felsőfokú képzésben változások történjenek, a felsőoktatási autonómia messzemenő figyelembevételével”. Továbbá „nehezen elhessegethető az az érzés, hogy az SZFE jelenlegi 'küzdelmének' politikai motivációi vannak”. Palkovics László, a felsőoktatást is felügyelő miniszter június 24-én tárgyalt az egyetem képviselőivel. A hallgatók egy, az egyetem autonómiáját garantáló dokumentumot szerettek volna – sikertelenül – aláíratni a miniszterrel, amely rendelkezett volna az egyetemen már korábban megválasztott rektor, Upor László kinevezéséről, arról, hogy az egyetemet majd fenntartó alapítvány alapító okirata nem kerül át az államtól az alapítványhoz, a szenátus függetlenségéről az alapítvánnyal szemben, arról, hogy az alapítvány kuratóriumába három tagot az egyetem jelöl, valamint arról, hogy az állam nem vonul ki a finanszírozásból. A miniszter utóbb indoklás nélkül annyit közölt, hogy nem fogadja el a javaslatokat, és szerinte „politikai rendezvénybe fordult az egyeztetés”. Kijelentette: „a korszerű, világszínvonalhoz közelítő képzés sokkal jobb esélyeket teremt a hallgatók számára arra, hogy neves külföldi szakemberektől tanulva az országhatárokon túl is sikeresek legyenek a filmiparban, színházi világban. ... az átalakítás nyomán nő az egyetem önállósága, enyhül az intézmény állami támogatásoknak való kiszolgáltatottsága”. → július 3, július 31., október 1., október 16., november 6., november 27.

„Az Index szerkesztősége veszélyben van” – tette közzé a független hírportál, miután olyan javaslatok születtek, hogy az újságírói munka jelentős részét szervezzék ki. „Kívülről ugyanis olyan befolyás ért minket, amelynek vége a szerkesztőség megszűnése lehet. Aggódnak, hogy egy csapásra, egy szervezeti váltással elvesznek azok az értékek is, amelyek miatt ma az Index az ország legnagyobb és legolvasottabb lapja lett. Nem vagyunk biztosak abban, hogy sokáig tudunk ilyen lapot csinálni, és mivel hiszünk a nyilvánosságban, úgy gondoljuk, hogy erről önöknek, nektek, olvasóinknak is tudnia kell.” Továbbra is olyan lapot szeretnének, amelynél „nem a tanácsadóként feltűnő, kétes hírű politikai kavarók határozzák meg, hogy a szerkesztőség hogyan és milyen felállásban dolgozzon, nem kívülről döntenek el, hogy kikkel dolgozunk és kikkel nem a hírszerkesztőségben”. „A következő napokban eldől az Index sorsa. Beszámolunk a fejleményekről itt, az Indexen és a Facebookon, ameddig tudunk. Ameddig lehet. Ameddig szabad.” Pár órával később megszólalt az Index.hu-t tulajdonló Magyar Fejlődésért Alapítvány kuratóriumának elnöke, aki szerint félreértésről van szó, „félrevezették az Indexet”. Bodolai László a Média1-nek azt mondta, egy tanácsadó valóban kidolgozott egy működési koncepciót, de azt az igazgatóság nem fogadta el. Szerinte „szó sincs arról, hogy szétdarabolnák az Indexet”. Másnap Bodolai bejelentette, hogy Dull Szabolcs főszerkesztő igazgatósági tagságát megszünteti, mert belső döntéseket vitt a nyilvánosság elé, de a főszerkesztői posztról nem mentette fel. Június 23-án Pusztay András vezérigazgató távozott. → július 24., november 23.

Június 22. Terek, utak felújításai, fejlesztések maradhatnak el Budapesten, miután az adóbevétel-kiesések és az elvonások miatt 65 milliárd forintot zárolt a Fővárosi Önkormányzat – derült ki. A zárolást október 15-ig rendelték el, mondván, hogy akkor dőlhet el végleg, hogy mire nem tud költeni Budapest. A főpolgármester plakátkampányt indított, hogy felhívja a figyelmet, a kormány hogyan von el forrásokat a fővárostól. A plakátok szerint a kormány jövőre több mint 35 milliárd forintot akar elvenni a budapestiektől szolidaritási hozzájárulás néven, míg ez az összeg 2018-ban csak 5 milliárd forint volt. A városvezetés kijelentette, hogy a kieső összegből minden évben fel lehetne újítani a Lánchidat, amiről már hetek óta üzengetett egymásnak a főváros és a kormány. Karácsony Gergely egy tévéműsorban azt mondta: *„A Lánchidat nemzeti kincsnek tekintjük, ezért akkor is fel fogjuk újítani, ha beleroskadunk. Márpedig lehet, hogy beleroskadunk, mert a kormány éppen annyi pénzt készül elvonni Budapesttől, amiből minden egyes évben fel tudnánk újítani újra és újra a Lánchidat.”* A miniszterelnök ezzel szemben azt állította: csak *„szerencsétlenkedés”* folyik, hiszen a főváros *„tele van pénzzel”*. *„Ha Tarlós István lenne a főpolgármester, akkor a felújítás már menne, és egy év múlva kész lenne”* – jelentette ki Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón. Helyette, Orbán Balázs államtitkár pedig úgy érvelt: *„elvárható, hogy Budapest is támogassa a szegényebb településeket”*.

Június 23. Négy év után váratlanul hozzányúlt az MNB az alapkamathoz: 15 bázisponttal, 0,75%-ra csökkentette. A cél a gazdaságélénkítés volt, mert Matolcsy György jegybankelnök – többször nyilvánosan vitába szállva a GDP-csökkenésre számító Varga Mihály pénzügyminiszterrel – továbbra is abban bízott, hogy az év egészét tekintve a járvány okozta átmeneti (a második negyedévben 7%-ra becsült) visszaesés ellenére 0,3-2 %-os gazdasági növekedés várható. A hivatalos indoklás: *„A Monetáris Tanács megítélése szerint az erős dezinflációs hatások miatt az inflációs kilátások tartósan lefelé mozdultak el, míg a hazai gazdaság idei évi teljesítménye a korábban vártnál mérsékeltabb lehet. Az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács szükségesnek tartotta a kamatkondíciók általános finomhangolását.”* Július 21-én ezt újabb 15 százalékpontos csökkentés követte, 0,6%-ra.

Június 29. Kétszer sem tudta megválasztani a Jobbikból kilépett, azóta függetlenként politizáló Sneider Tamás országgyűlési alelnöki tisztségébe korábbi párttársát, Brenner Kolomant a parlament. A szavazásban nem vett részt a jelenlévő FIDESZ-es képviselők nagy többsége és a Jobbikból kilépett független országgyűlési képviselők. A Jobbik közleményben reagált: *„A kormánypártok ezzel újra egyértelművé tették, hogy a Magyar Tudományos Akadémia függetlenségéért is kiálló, valamint az egyetemek szabadságáért is küzdő országgyűlési képviselőn és pártján, a Jobbikon bosszút állnak, méghozzá azért, mert a párt nem hajt fejet az Orbán-rezsim előtt.”* A FIDESZ viszont arra hívta fel a figyelmet, hogy a hiányzó DK-képviselők megjelenése esetén a nem szavazó kormánypártiak nélkül is sikeres lett volna a választás. Július 3-án a választás megtörtént, mindössze egy-egy ellenszavazat és tartózkodás mellett.

Július 3. Az országgyűlés a nyári rendkívüli ülészak zárásaként elfogadta a 2021-es költségvetést és az azt megalapozó törvénycsomagot. Az ellenzék módosító indítványai közül egy sem kapott többséget.

Törvény született az osztatlan földtulajdonok 30 éve megoldatlan helyzetének rendezéséről és az egyszer használatos műanyag csomagoló- és egyéb eszközök betiltásáról. (Ez utóbbit 195 szavazattal, egyhangúlag fogadták el.) Számos ellenvélemény ellenére elrendelték iskolarendőrök alkalmazását az erre igényt tartó iskolákban, akik elvben elsősorban az agresszív szülők ellen védenek a tanárokat, de bizonyos esetekben erőszakot alkalmazhatnak kiskorú tanulókkal szemben is. Egyúttal Horváth Lászlónak, a Gyöngyöspatát magába foglaló választókerület FIDESZ-es képviselőjének javaslatára a köznevelési törvényben kimondták: a jövőben – ellentétben a pert nyert gyöngyöspataiakkal, akiknek a jogerősen megítélt összeget kifizeti az állam – pénzbeli kártérítést nem kaphatnak a diszkriminált diákok, a bíróságok csak ingyenes oktatási szolgáltatást ítéhetnek

meg nekik. A jogvédők hiába hívták fel a figyelmet arra, hogy a több évig elhúzódó perek után az addigra már felnőtt, családos emberek számára ez nem igazi segítség. → január 9., január 17., január 21., február 16., február 23., május 12.

Törvénybe iktatták, hogy a Színház- és Filmművészeti Egyetem magánalapítvány kezelésébe kerül → június 21., július 31., október 1., október 16., november 6., november 27. – eredménytelen maradt a művészvilág tekintélyes részének tiltakozása (bár voltak olyan ismert művészek is, akik támogatták a törvényt) –, valamint hogy a 2021 elején kifizetendő egy heti többlet nyugdíjjal elkezdi a 2009-es válsághelyzetben megszüntetett 13. nyugdíj fokozatos visszaépítését a rendszerbe. A kormány nem reagált arra az ellenvetésre, hogy ennél sokkal fontosabb lenne az infláción kívül a béremelkedést is figyelembe vevő nyugdíjmelési rendszer visszaállítása, mert az utóbbi évek jelentős jövedelem-emelkedése miatt egyre nagyobb a szakadék a bérből-fizetésből élők és a nyugdíjasok jövedelme között.

Orbán Viktor miniszterelnök a koronavírusról beszélt a Kossuth rádióban: *„Azt kell a magyaroknak megérteni, hogy ez egy szakaszgyőzelem. Nincs vakcina, tehát nem tudjuk magunkat beoltatni, hogy ne kapjuk el a fertőzést. Mivel az országot nem tudjuk kiszakítani Európából, és nem is akarjuk, ezért a környező országok hatással vannak ránk”,* közben pedig *„az emberek úgy érzik, kitört a szabadság”,* ami veszélyes lehet. Az EU költségvetéséről ezt mondta: *„Ne legyünk balekok. Áll is a bál Brüsszellel, késhegyre menő viták zajlanak Európában a gazdaság újraindításával kapcsolatban”.* A 2021-es költségvetés elfogadása a parlamentben szerinte megnyugtató, de azért *„nem lesz kolbászból a kerítés”.*

Július 7. Lovász László matematikus megbízatásának lejárta után távsvavazáson 58,5%-os többséggel Freund Tamás agykutató lett a Magyar Tudományos Akadémia új elnöke Pléh Csaba nyelvessel szemben. *„A kormánnyal való kiegyezést, nem politizáló Akadémiát”* ígért, amely *„mint nemzeti intézmény nem lehet ellenzékben”.* Ellenfelei azért támadták, mert 2019-ben, amikor az MTA-t megfosztották kutatóintézeteitől, néhányszor a kormány mellé állt és tudóstársait, főleg a társadalomkutatókat sértő megjegyzéseket tett. Másfelől viszont ő is bírálta az átalakítást és az azt erőltető Palkovics László minisztert, ami kérdésessé tette, hogy valóban olyan jó viszonyban van-e a miniszterelnökkel és olyan befolyása van-e rá, mint sokan hitték. Első nyilatkozatában azt mondta: lát rá esélyt, hogy visszakapják a kutatóhálózatot, de nem azzal kezdi az elnöki működését, hogy erről meggyőzze a kormányt. A kiválóságokat politikai hovatartozástól függetlenül ismeri el, van helye a kormánykritikának is, ha azt kiváló, szakmailag nem megkérdőjelezhető kutatók teszik, a gyengék ellen viszont továbbra is kritikát fogalmaz majd meg – mondta. A július 9-i Magyar Nemzetnek pedig kifejtette: *„A kormányzat helyében én óvakodnék attól, hogy tudománytalan elméletekre, háttér-információkra alapozzam a kormányzást, csak azért, mert így azt hallom, amit szeretnék. Kell egy szigorúan tudományos alapon meghúzott alapvonal, aminek tudatában persze a döntéshozó egyéb megfontolásokat is figyelembe véve különböző döntéseket hozhat”.* Kiegészítés az Indexnek adott július 10-i interjúból a kutatóintézetekről: *„egyértelműen a kormányt kell, hogy hibáztassam. Az Akadémiával való kormányzati bánásmód, az, hogy 54 percet kaptunk a sorsunkról döntő törvényjavaslat elbírálására, nem volt méltó az Akadémiához mint nemzeti intézményhez. A kutatóhálózat elvétele és az Akadémián születő eredmények eljelentéktelenítése a kormányközeli sajtóban ahhoz vezetett, hogy sok független gondolkodású tudós elvesztette a hitét a kormányzatban”.*

Július 10. Az Európai Unió pénzügyi terveiről beszélt Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. A járvány miatt *„sürgős és gyors pénzügyi segítségre van szükség, ezért a költségvetés mellé odatesz az Európai Unió a tervek szerint egy magyar elme számára felfoghatatlan méretű, nagyságú pénzügyi, gazdasági újraindítást szolgáló csomagot. 750 milliárd euróról beszélünk. ... ezért úgy döntöttek a nagyok – beszéljünk egyenesen –, hogy hitelt vegyünk fel, mert a pénzpiacon van hitel, a tulajdonosaink oda is adják, ha fizetünk nekik kamatot, mert ők azt szeretik ha felvesszük ezt a nagyösszegű hitelt, akkor utána osszuk szét egymás között, mondja az*

unió, a gazdaságaink újraindítása érdekében. ... 26 országgal kerülne szembe, ha megvétóznánk a hitelfelvételt. Ezt csak a legvégső esetben szabad megtenni „– hangsúlyozta a kormányfő, hozzátéve: „fontos, hogy ne korlátozzuk egymást abban, hogy melyik tagállam hogyan használja fel a pénzt. Legyen a pénzelosztás igazságos, rugalmas, és ne keverjük bele a politikát”. Ez a megjegyzés arra vonatkozott, hogy mind az Európai Bizottságban, mind az Európai Parlamentben ismét többen felvetették: ne kapjon támogatást az az ország, amely megvétózza a jogállam alapelveit, az EU közös értékeit. Orbán szerint „szokássá vált az európai világban, hogy megtámadják azt, aki nem migrációpárti, aki védi családot, aki a nemzetét szereti, aki a keresztény tanítást próbálja beépíteni a politikájába. Nagyon jellemző a nagyszájú balliberális hőbörgés, ez azonban zsákutca. ... hiába támadják hazánkat, ha összehasonlítanánk a magyar és német jogállamiságot, mi kerülne ki győztesen. ... Most azonban bajban van Európa, foglalkozzunk ezzel, ne hozzuk elő a jogállami vitákat. Ne keverjük össze a kettőt, mert akkor nem lesz gazdasági újraindítás, nem lesz költségvetés, csak elhúzódo viták.” A miniszterelnök a barátja, Janez Janša által vezetett Szlovéniát és az EU-n kívüli autoriter Szerbiát példaként említve azt is kijelentette: „Nagyon fontos, hogy most barátokat kell gyűjtenünk.”

Deutsch Tamás, a FIDESZ EP-képviselője az origo-nak azt mondta: „Az Európai Parlament balliberális többsége [valójában ilyen többség nem létezett, a legnagyobb frakció a Néppárté volt] minden eszközt megragad annak érdekében, hogy az uniós fejlesztési források kifizetését az úgynevezett jogállamisági feltételekhez kösse. ... A magyarországi ellenzéki EP-képviselők által támogatott ötlet valójában a tagállamok politikai zsarolására alkalmas eszközt akar létrehozni a felzárkóztatási források zárolásának lehetőségével. A balliberális többségnek nem számítanak a gazdaságvédelem céljai, a koronavírus-járvány okozta gazdasági válságból való mielőbbi kilábalás szempontjai. Egy dolog fontos nekik: rágalomok és fake news híresztelések alapján folyamatosan nyomás alatt tartás a koronavírus-járvánnyal szemben jól védekező, a gazdaságvédelemben élen járó tagállamokat; a vállalkozásoknak, gazdálkodóknak járó fejlesztési forrásokat pedig komoly mértékben csökkentsék, hogy aztán az így elvett pénzeket például agresszív fellépésükről hírhedt nemzetközi liberális jogvédő szervezeteknek juttassák.” Szerinte a magyar ellenzék összes EP-képviselője „minden energiáját azért mozgósítja, hogy minél kevesebb pénz jusson Magyarországnak”.

Ugyanezen a napon világossá vált: Charles Michel, az Európai Tanács elnöke ragaszkodik ahhoz, hogy a következő uniós költségvetés és a hozzá kapcsolódó helyreállítási alap forrásainak elosztásakor figyelembe vegyék azt, hogy egy tagország mennyire tartja tiszteletben a jogállamiságot és az európai alapértékeket. Kiemelte: a jogállamiság erősítésének érdekében egyfelől kész azokat a szankciókat alkalmazni, amelyre még februárban tett javaslatot. (Ez alapján egyhangúság helyett minősített többséggel dönthetnek a tagországok pénzügyi büntetésről.) Ezen túl támogatja azt, hogy az Európai Bizottság (az Európai Számvevőszék bevonásával) folyamatos monitoring mechanizmust alkalmazzon ösztől, és azt is, hogy a 7. cikk szerinti eljárásokat vegyék figyelembe az uniós források felhasználásánál. Ezenkívül megerősítette azt a javaslatot is, hogy a jogállamiság erősítését az álhírek elleni harc és a független média támogatásával képzele el a 2021-től induló költségvetésben. → július 14.

61 éves korában, motorbalesetben meghalt Koncz Ferenc, a szerencsi választókerület FIDESZ-es képviselője. Ezzel formailag (a csaknem mindig a kormányoldallal szavazó Ritter Imre német nemzetiségi képviselőt, korábbi budaörsi FIDESZ-polgármesterjelöltet nem számítva) megszűnt a kormánypártok kétharmados többsége a teljes létszámot tekintve, de mivel a minősített többségű szavazások nagy részénél csak a jelenlévők között kell meglennie a legalább kétharmadnak, a továbbiakban az esetleges ellenzéki és független hiányzók számától függött, hogy a szükséges többség összejön-e.
→ október 11.

Július 12. A járvány több helyen újra fellángolt, a környező országokban nő a fertőzöttség. Az életet sikerült újraindítani, mi vagyunk az egyik legbiztonságosabb ország a világon, de meg kell akadályozni, hogy a vírust külföldről behurcolják – jelentette be vasárnap délelőtt Gulyás Gergely,

a Miniszterelnökséget vezető miniszter. Az operatív törzs javaslatára a kormány a határon belépés korlátozásáról döntött július 15-étől kezdődően. Vörös, sárga és zöld kategóriába sorolták az államokat. Ha sárga vagy piros jelzéssel besorolt ország területéről lép be magyar állampolgár, akkor megvizsgálják, és ha gyanús, karanténba kell vonulnia. Külföldiek a vörös országokból nem léphetnek be. (Ide Albánia, Bosznia, Belarusz, Koszovó, Macedónia, Moldova, Montenegró és Ukrajna tartozott ekkor.) A tranzit és teherforgalom kivétel.

Július 14. Az országgyűlés rendkívüli ülésen – Kövér László házelnök, Kocsis Máté FIDESZ- és Simicskó István új KDNP-frakcióvezető előterjesztésére – határozatot fogadott el „a koronavírus gazdasági hatásaival kapcsolatos európai uniós gazdasági intézkedésekről”, amely – bár négy nappal azelőtt a miniszterelnök azt mondta, hogy nem lenne jó 26 tagországgal szembe menni – ténylegesen ultimátumot jelentett: → július 10.

„A közösen felvett hitelt méltányos és kiegyensúlyozott módon kell szétosztani, a pénz felhasználhatóságát függetleníteni kell a politikai szempontoktól. A tagállamoknak a rájuk eső pénzügyi források felhasználásában szabad kezet kell biztosítani, de a közösen felvett hitelt kizárólag a gazdaság fejlesztése érdekében, a gazdasági növekedés szolgálatában szabad felhasználni.

Ezért az Országgyűlés felhívja Magyarországnak Kormányát, hogy az Európai Tanácsban a Következő Nemzedék (Next Generation) EU Eszköz és az uniós Többéves Pénzügyi Keret (MFF) elfogadása során a következő alapelvek szerint járjon el:

- az azonos helyzetben lévő tagállamoknak azonos elbánásban kell részesülniük;
- a gazdagabb tagállamok polgárai ne kapjanak több támogatást, mint a szegényebb országok polgárai;
- a folyamatban lévő, ún. 'hetes cikkely szerinti eljárásokat' a Következő Nemzedék EU Eszköz és az MFF elfogadása előtt le kell zárni;
- politikai pártok és politikai tevékenységet végző, civilnek álcázott szervezetek uniós forrásból nem támogathatóak;
- a források politikai és ideológiai feltételekhez kötése – 'jogállamiság' címszó alatt – elfogadhatatlan.”

Kövér László házelnök előterjesztőként egyebek közt ezt mondta:

AZ EU-költségvetési javaslat „ismét csak a brüsszeli bürokrácia egójáról szól ők már megint jobban akarják tudni, mi a jó megoldás, mint azok a kormányok, amelyek Prágában, Varsóban vagy éppen itt, Budapesten élvezik a polgáraik többségének bizalmát. És mindezt még meg is kívánják fejteni az úgynevezett jogállamisági kondicionalitással, azaz egy homályos, definiálatlan eljárásrend keretében a pénzek kifizetését össze akarják kötni valójában nem az úgynevezett európai értékeknek, hanem az EU globalista, bevándorlás párti, nemzet-, hagyomány- és családellenes, egyre agresszívebb és egyre destruktívabb elitje által megfogalmazott politikai kívánalmaknak való megfelelés kötelezettségével. ... természetesen egy magára és választóira valamit is adó kormányzat ezeket a feltételeket még az úgynevezett EU-s támogatás esetében sem fogadhatja el, hiszen azok sem segélyek, hanem az Unió működését elősegítendő, általunk vállalt hozzájárulás nekünk jog szerint járó ellentételezése. ... Ha közösen vesszük fel a hitelt, akkor a feltételekről is közösen kell döntenünk. Mint mondtam, nekünk erre a hitelre nem lenne szükségünk, ráadásul a 2028-ban kezdődő harmincéves törlesztési időszak végére többet fizetünk vissza, mint amennyit, 6-6,5 milliárd eurót most nekünk szánnak. De a déli államok iránti szolidaritásból, az EU működőképességének megőrzése érdekében mint egyszeri, a rendkívüli helyzet által kikényszerített kivételes eszközként hajlandók vagyunk hozzájárulni. Azonban csak akkor, ha mindez csak és kizárólag az Unió bajba jutott gazdaságainak stabilizálását és az egész gazdasági közösség versenyképesebbé tételének megalapozását, nem pedig a negyedik német-római szent birodalom létrehozatalának előmozdítását szolgálja. ... Mi azért csatlakoztunk az Európai Unióhoz, mert nemzeti érdekeink érvényesítésére fél évezredes visszatekintésben ez tűnt és tűnik egyelőre még ma is a legkedvezőbb keretnek. Mi továbbra is az erős nemzetek egyenrangú és szabad együttműködésén alapuló, erős Európai Unióban hiszünk, amelynek működtetéséhez és erősebbé

tételéhez hajlandóak voltunk szuverenitásunk egy részének az Unió intézményén keresztüli közös gyakorlásához hozzájárulni. De a haza nem eladó, legalábbis a mi hitünk szerint, ezért hát nem vagyunk hajlandóak önként felcsatolni a nyakörvet, melyen a lánc végét olyanok fogják, akiknek feltett szándékuk a közép- és kelet-európai kis államok újbóli gyarmati alávetése. ... Elfogadjuk, hogy az Unió alakítson ki egy, a jogállamiság érvényesülését vizsgáló eljárásmodot. Erre vonatkozóan 2014-ben már megszületett egy elvi egyetértés, amely szerint ennek kormányközi alapon, azaz az Európai Tanácsban, az Európai Unió intézményeinek hatásköri egyensúlyát fel nem borítva, a tagállamok nemzeti identitásának és egyenlőségének tiszteletben tartásával, az objektivitást, azaz a tényekhez való ragaszkodást szem előtt tartva kell működnie. ... Ne legyen illúziója senkinek sem Brüsszelben, sem itt Budapesten: az Országgyűlés nem fog a helyreállítási csomaghoz kötött semmilyen politikai feltételt elfogadni.”

A kormánypártok támogatták a javaslatot, az ellenzék nem. Jakab Péter, Jobbik: „Tudják, hogyan lehetne jóval több pénzt kiharcolni Brüsszeltől? Tudják? Nem tudják? Akkor mondom. Az Európai Tanács ülésén a miniszterelnök tegyen egy felajánlást: ajánlja fel, hogy Magyarország a nagyobb bizalom, vagyis a nagyobb pénzügyi támogatás érdekében készen áll arra, hogy csatlakozzon az Európai Ügyészséghez. Hogyha a miniszterelnöknek valóban Magyarország az első, akkor most kivételesen a sorozós lemezt bent hagyja a fiókban, nem ránt papírkardot Brüsszel ellen, hanem azt mondja, hogy tessék, itt vagyok, állok mindennemű vizsgálat elé, mert nem loptam el egyetlenegy forintot, egyetlenegy eurót sem, sem én, sem Mészáros Lőrinc, sem Tiborcz István, sem a többiek. Ha a miniszterelnöknek tiszta a lelkiismerete, akkor ezt megteszi. Ha nem tiszta, akkor nyilván majd hallgatjuk megint a szokásos szöveget Sorosról, meg arról, hogy Magyarországon valójában jogállamiság van, holott önök is tudják, hogy nincs, de azt is tudják, hogy Brüsszelt ez olyan nagyon nem érdekli. A lopás talán még igen. Úgyhogy én arra kérem önöket nagy tisztelettel, hogy győzzék meg Európát, de legfőképp győzzék meg a magyar embereket, ha tudják, hogy önök ezzel a mentőcsomaggal valóban a magyarokat akarják megmenteni, és nem saját magukat.”

Harangozó Tamás, MSZP: „A magyar kormánynak kéne az Európai Ügyészséghez csatlakoznia, méghozzá azonnal, pontosan azért, hogy a korrupciós kritikákat és vádakokat, amelyeket leginkább Magyarország és annak kormánya kap intézményesített korrupció címen, egyszer és mindenkorra az ország levethesse magáról, és ne kerüljünk olyan veszélybe, mint például az Elios cég fantasztikus beruházásai kapcsán, amikor végül a magyar költségvetésből fizették önök ki, a magyar adófizetők pénzéből fizették vissza Európának azt a pénzt, amit nagy valószínűséggel elsíboltak. ... mi se hiszünk abban, hogy bármelyik népet, bármelyik országnak a választópolgárait meg lehessen büntetni azért, mert a kormánya tisztességtelen, vagy mert nem tartja be a szabályokat, vagy mert korrump. És ezeknek a szankcióknak a kormányokat kell elérnie, és nem az embereket. Ezért arra teszünk javaslatot, hogy az országnak egyébként járó forrásokat ahogyan említettem az imént teljes összegében, közvetlenül lehessen megpályázni és hívni, akár magyar vállalkozásoknak, akár a magyar önkormányzatoknak, akár a magyar állampolgároknak vagy civil szervezeteknek.”

Dobrev Klára EP-képviselő a DK nevében: „ez a határozati javaslat, ez a szavazás nem az újjáépítési alapról szól, ez nem arról szól, hogy hány eurómilliárdot kap Magyarország. Ez egész egyszerűen arról szól, hogy Orbán Viktor meg tudja őrizni úgy a hatalmát, hogy korlátlanul garázdálkodik továbbra is európai uniós pénzekkel. ... Sajnos azt kell mondjam, hogy Európát nem nehéz zsarolni. ... vezetői nem akarnak minden vitát kenyértörésre vinni. És azt kell mondjam, hogy igazuk van, még akkor is, ha ez a politikai szédelőgöknak vagy a zsaroló csalóknak sajnos nagy teret enged. ... Amikor Brüsszel és az Európai Parlament és az európai intézmények a jogállamot védik a magyar kormánytól, akkor maguk, a Fidesz-kormány nem Brüsszellel állnak szemben, maguk a magánnyugdíjpénztári tagokkal állnak szemben, a trafikosokkal, a rokkantnyugdíjasokkal, a szolgálati nyugdíjasokkal; maguk szemben állnak azokkal a tanárokkal, akiket kirúgnak azért, mert a véleményük nem megfelelő; maguk szemben állnak azokkal az oknyomozó újságírókkal, akiket megaláznak mindennap; maguk szemben állnak a szabad sajtóval. És tudják, mit látok most? Maguk szemben állnak azokkal a magyar családokkal, amelyek egészen egyszerűen csak

szeretnének a Balaton-parton egy szabadstrandot találni. Amikor Brüsszel a jogállamot védi, akkor őket védi. És éppen ezért ebben a csatában nem nyerhetnek.”

Ungár Péter, LMP: „önök nagyon ódzkodnak az osztott szuverenitástól és attól, hogy bármilyen szinten más döntse el a magyar döntéseket, mégis szinte mindenben Berlinnel megegyezően döntenek, mégis az Audi, a BMW és az egyéb multinacionális vállalatok nem vállalnak közteherviselést, nem adóznak rendesen. Mégis az a helyzet, hogy a német nagytőke ellen, ami amúgy összefogásban működik az orosz nagytőkével ezt a Paks II. engedélyeztetési eljárása és a Mangold-ügy kristálytiszta megmutatta, az ellen önöknek egy szava nincs. Folyik a szabadságharc, folyik, kivéve, ha az Audinak vagy a BMW-nek káros. Az továbbá a helyzet, hogy az, hogy behozták ebbe a jogállamisági kritériumokat, szintén egy mese. Én nem gondolom, hogy a 7. cikkely szerinti eljárás valóban veszélyeztetné az önök hatalmát. ... Nem lehet egyszerre elvárni az Európai Uniótól, hogy hatékony legyen, ha közben minden egyes közös politikára azt mondják, hogy nem. Igenis vannak olyan dolgok, ahol még mi is azt mondjuk, hogy van helye közös európai politikának; ilyen akár a munkajog, ilyen a szociális transzferek egy része vagy akár ilyen a környezetvédelmi szabályozás, hiszen a klímaválsággal szemben Magyarország egyedül nem fog tudni küzdeni.”

A végül 128 kormánypárti szavazattal elfogadott határozatot a Jobbik elutasította, a többi ellenzéki frakció nem vett részt a szavazásban.

A javaslat megszavazása után Ujhelyi István EP-képviselő (MSZP) közleményében azt írta: ez az uniós tagságunk fekete napja. „A FIDESZ-KDNP a mai napon parlamenti határozatba foglalta, hogy nekik nem számít sem érték, sem erkölcs. Útszéli módszerrel akarnak zsarolni egy közösséget, felrúgva annak írott és íratlan szabályait. Ez nem ravasz kuruckodás, ez nem 'rafkós magyar virtus', ez egyszerű maffiatempó. Abból is a primitívebb fajta. A kormánypártiak a mai napon arról hoztak parlamenti határozatot, hogy tovább akarják lopni az uniós pénzeket, tovább akarják gyengíteni a demokráciát és továbbra is bankautomatának nézik az Európai Uniót. Ezzel egyszerre kockáztatják a teljes közösség gyors újjáépítését, de közvetlenül a Magyarországnak járó támogatásokat is. Világossá tették, hogy nekik nem Magyarország az első, hanem kizárólag csak saját hatalmuk és személyes gazdagodásuk.” → július 21.

Július 16. Elmaradnak az augusztus 20-i ünnepek a tűzijátékkal együtt, mert a tömeges rendezvények hordozzák magukban a legnagyobb veszélyt – jelentette be a kormányinfón Gulyás Gergely miniszter. „Örülök, hogy a kormány kivételesen hallgatott a józan hangokra, és idén elmarad az augusztus 20-i tűzijáték. Felelőtlenség lett volna, ha több százezres tömeg gyűlt volna össze a Duna-parton egy olyan időszakban, amikor a járvány bármikor belobbanhat.” – reagált Karácsony Gergely főpolgármester. Arról még nem született döntés, hogy a tűzijátéka elkülönített pénzzel ezután mi lesz, de „örülünk, hogy bármit meg tudunk spórolni”, mondta Gulyás Gergely, majd hozzátette: szerinte az ünnepek többet hoztak volna az államnak, mint amibe kerültek volna. Az ellenzék ezt hetek óta vitatta, hiszen a három napos rendezvényre a tűzijátékot is beleszámítva 7,5 milliárd forintot szántak volna, míg az ország egyik leghíresebb és legrégebb műemlékének, a Lánchídnak a biztonságossá tételére csak 6 milliárdot adtak, és ezen a tájékoztató is folytatódott a szócsata, hogy a fővárosnak a különböző rendkívüli elvonások ellenére lenne-e erre elég saját pénze. A kormány szerint igen. Szó volt azokról a könnyűzenei fesztiválokról is, amelyeknek a sorsa bizonytalan. Az utóbbi napokban több neves zenekar kérte, hogy koncertezhessen, mert nem igazságos, hogy sportmérkőzéseket lehet tartani, zenei eseményeket nem. Gulyás szerint van egy nagy különbség a focimeccs és a zenés rendezvények között: az alkoholfogyasztás (ezt később a sajtóban sokan cáfolták, mert sört a stadionokban is szabad árulni), így pedig kevésbé tartják meg a távolságot az emberek a rendezvényeken. Ha augusztus végére sem változik a vírushelyzet, akkor a kormány nyitott arra, hogy a szektort segítse majd az őt ért veszteségek miatt – tette hozzá a miniszter. Teljes kártalanításra nincs lehetőség, nehéz a méltányos elosztás, de azon vannak, hogy enyhítsék a károkat. Eddigre már kiderült, hogy más ágazatokban is nagyon kevés igazi segítséget jelentettek a kormány intézkedései, amelyek sokkal szűkmarkúbbak voltak, mint amit más országokban bevezettek.

Július 21. Öt napos, éjszakákba nyúló vita után egyezett meg a tagállamok állam- és kormányfőiből álló Európai Tanács az EU új hét éves költségvetéséről. 1824 milliárd eurós büdzsében állapodtak meg úgy, hogy a 2021-27-es időszakra vonatkozó hétéves költségvetés 1074 milliárd euró, és ehhez társul egy 750 milliárd eurós gazdasági helyreállítási alap is. Ebből az eredetileg tervezettnél kevesebb, 390 milliárd euró jut majd vissza nem térítendő támogatások formájában a koronavírus-járvány utáni gazdasági helyreállításra, és a tagállamok összesen további 360 milliárd euró hitelt vehetnek fel ugyanerre a célra. *„Ez a megállapodás az EU egész jövőjét meg fogja határozni”* – jelentette ki Charles Michel, az Európai Tanács elnöke, volt belga miniszterelnök. Orbán Viktor miniszterelnök igyekezete ellenére benne maradt a szövegben a jogállamiság mint feltétel, bár a korábbinál jóval enyhébben fogalmazva. Ez nem jelentette azt, hogy az uniós támogatások kifizetését ne kötnék (politikai) feltételekhez, ám ezek köre és az elfogadott szankcionálási mechanizmus igencsak megnehezítette, hogy valaha is alkalmazzák ezt a szankciórendszert. Nem született ugyanis megállapodás arról, pontosan mi alapján is döntenének, a határozatban csak annyi szerepelt, hogy visszatérnek a kérdésre. Elfogadták viszont azt, hogy egy ilyen döntést az Európai Bizottság javaslata alapján a tagállamok minősített többségének támogatásához kötnék (a magyar miniszterelnök egyhangúságot várt volna el), ugyanakkor megerősítik az ellenőrzést biztosító uniós szervek szerepét is. Mégis ez volt az első alkalom, hogy a költségvetési kiadásokat a jogállamisági kritériumrendszerhez kötötték. *„Ha az Európai Bizottság által javasolt új jogállamiság mechanizmus megállapítja, hogy egy tagállamban megsértik a jogállamiságot, akkor a tagállami kormányokat képviselő Európai Unió Tanácsában minősített többséggel fognak dönteni a szankciókról”* – magyarázta Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke. Orbán Viktor mégis szintén elégedett volt. *„Kiharcoltuk! Nagyon boldog hét év elé nézünk.”* – mondta a megállapodás pénzügyi részéről a Mateusz Morawiecki lengyel miniszterelnökkel tartott sajtótájékoztatóján. *„Ez egy hatalmas győzelem, közös, lengyel-magyar győzelem”*, és a másik két visegrádi ország, Csehország és Szlovákia is hozzájárult. Szerinte hazánk *„megvédte nemzeti büszkeségét”*, és minden kísérletet, amely össze kívánt volna kapcsolni két rendkívül fontos kérdést, az uniós pénzeket és a jogállamiságot, sikerrel visszautasítottak, mert *„azok részéről, akik örökölték a jogállamiságot, elfogadhatatlan, hogy kioktassák és kritizálják azokat a szabadságharcos népeket, amelyek nagyon nehéz időkben éltek meg és sokat tettek a kommunista rezsim ellen”*. A jogállamiság fogalmának tisztázása érdekében a kérdésre vissza kell térni a közeljövőben – mondta Orbán. Az előző napokban a magyar kormányfő éles személyes vitába került a takarékosnak nevezett országokat legmarkánsabban képviselő és a jogállami követelmények érvényesítéséért kiálló Mark Rutte holland miniszterelnökkel, akiről kijelentette, hogy *„gyűlöli Magyarországot”* és őt magát, és ő lesz a hibás, ha nem jön létre megállapodás. Erre a liberális holland politikus azt mondta, hogy nem érdekli a *„háttérzaj”*, neki a holland polgárok érdekét kell néznie. Bár Magyarország nem szeretne volna, hogy a nem kormányzati civil (jogvédő) szervezetek pénzt kapjanak az uniós költségvetésből, ez végül átment a csúcson, de Orbán szerint Magyarország továbbra is küzd a szerinte politikailag motivált szervezetek támogatása ellen. → július 14. A következő napokban kiderült: az Európai Parlament öt frakciója – köztük a Néppárt is – nem ért egyet a jogállami követelmények súlyának csökkentésével. Deutsch Tamás FIDESZ-delegációvezető azonban ezt *„szereptévesztésnek”* nevezte.

Július 24. Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban folytatta a témát. *„Ezeket a libernyákokat, akikkel vitatkoznom kell, elviszem a hátamon”* – fogalmazott. Szerinte mióta nemzeti kormány van, azóta támadják Magyarországot, hiszen ők sosem engednék meg, hogy kevert társadalom jöjjön létre, viszont ezek az erők *„nem akarják, hogy mi a saját ízlésünk szerint rendezzük be az országot. ...Gyűlölnék minket, nem túlzok”*, amiért hazánk nem fogad be menekülteket, ráadásul *„egy Soros György nevű magyar áll mögöttük, tőle kapják a fizetésüket”*. Orbán szerint csak fontos csatát nyertek, de háborút nem, a következő tíz évben sorozatosak lesznek ezek a támadások. Úgy látja,

két versengő nézet van Európában: az egyik oldal a multikulturalizmust képviseli, míg a másik oldal szerint a nemzeteket és a kereszténységet kell erősíteni. Mi szeretjük, ha biztonság és rend van, és nincs terrorizmus.

Hatalmas költségvetési sikereiről is beszélt, szerinte ugyanis a tárgyalások során mintegy 3 milliárd eurós plusz költségvetési forrást sikerült kiharcolnia azzal, hogy következetesen elutasított egy, számunkra kedvezőtlen bizottsági javaslatot, és azt, hogy a jogállamiság kérdését összekössék a költségvetési forrásokkal. Az nem derült ki, hogy az összeg csak a 2021-2027-es eredeti javaslatához képest nőtt, a lezáruló költségvetési időszakhoz képest csökkent.

Egy hét múlva, a július 31-i szokásos interjúban a miniszterelnök így fogalmazott: *„a nagy fenét, nem kapunk pénzt az Uniótól, csak visszaszereztük az innen a nyugatiak által kivitt pénz egy részét”*. Az szerinte jár nekünk, főleg a negyven év kommunizmus után, megalázó az a feltételezés, hogy az *„EU lők nekünk egy kis pénzt.”* Azt szeretné, ha önérzetesebbek lennénk ebben a kérdésben. *„Talpra álltunk, versenyképesek vagyunk.”*

Összeomlott a legfontosabb és leglátogatottabb független hírportál, az Index, miután Tóth-Szenesi Attila vezető szerkesztő, illetve Munk Veronika és Haász János főszerkesztőhelyettes kezdeményezte munkaviszonya megszüntetését. Távozásukkal egyidejűleg a szerkesztőség több mint 90 munkatársa – csaknem mindenki – szintén kezdeményezte a felmondását. Döntésüket azután hozták meg, hogy Bodolai László, az Index Zrt. igazgatóságának elnöke elbocsátotta Dull Szabolcs főszerkesztőt, majd nemet mondott a szerkesztőségnek arra a kérésére, hogy a szakmai függetlenség és az Index jövőjének megőrzése érdekében helyezze őt vissza a pozíciójába. A lap szerkesztősége egyhangú nyilatkozatban állt ki a menesztett főszerkesztő mellett, elfogadhatatlannak nevezve Bodolai döntését. *„Évek óta hangoztatjuk, hogy két dolgot tartunk az Index független működése feltételének: se az Indexen megjelenő tartalomba, se a szerkesztőség összetételébe, szerkezetébe ne történjen külső beavatkozás. Dull Szabolcs kirúgásával ez utóbbi feltétel sérült. A menesztése egyértelmű beavatkozás a szerkesztőség összetételébe, arra nem tudunk másként tekinteni, mint nyílt nyomásgyakorlási kísérletre.”* Az ügy mögött a kiadó és reklámszervezője homályos tulajdonviszonyai álltak, és bár a kormány felháborodva elutasította, hogy bármi köze lenne e magáncég ügyeihez, a háttérben kormányközeli emberek jelentek meg. Közben lemondott a mindössze két napja kinevezett Szombathy Pál, az Index.hu Zrt. vezérigazgatója is. (Augusztus 27-én visszakerült e posztra, sőt egyúttal főszerkesztő is lett, egyik helyettese pedig Balogh Ákos Gergely, több FIDESZ-es lap volt munkatársa, a miniszterelnök weboldalának korábbi üzemeltetője. Az utóbbit Szombathy rövidesen leváltotta, de novemberben ő kényszerült távozni, Balogh pedig visszatért → november 23.)

A portál működtetése az elsőszámú prioritás ebben a helyzetben – jelentette ki ezután Bodolai László: *„Az Indexet nem én vertem szét, ők szabtak nekem lehetetlen feltételt.”* A szerkesztőség tagjai a vele tartott megbeszélésre *„már eleve úgy mentek oda, hogy tudták, nem lesz semmiféle megegyezés. Mindent megtettem a felmondási hullám megakadályozásáért. Egyetlenegy dolgot nem voltam hajlandó engedni: egy olyan személyt visszavenni a szerkesztőség élére, aki konkrétan üzleti titkot szivároztatott ki a konkurenciának, aki most tapsol annak, ami történik most az Index környékén.”* Bodolai szerint nem korrekt vitapartnerként viselkedett vele a szerkesztőség, méltánytalanok tartja az ott történeteket. *„Ezt biztos nem érdemeltem meg”* azután, hogy 18 éven át képviselte őket ügyvédként. Hozzátette: az Index szétverésének üzleti céljai is vannak, ami mögött *„nem a jobboldal”* látja, mert szerinte a konkurenciának üzleti titkokat kiadó és általa ezért elbocsátott főszerkesztő DK- és MSZP-politikusokkal tárgyalt az ő háta mögött. Dull Szabolcs cáfolta ezeket a vádakokat.

A FIDESZ EP-küldöttsége július 28-án egy nyilatkozatban *„egy magáncégen belüli”* viszályként tüntette fel az Európai Bizottságban (Věra Jourová alelnök) és az Európai Parlamentben nagy visszhangot és éles bírálatot kiváltott Index-ügyet, amelyhez a magyar kormánynak semmi köze. Arról nem szóltak, hogy az origo-t mint független orgánomot megszüntető, majd a közpénzből fenntartott és elvben közszolgálati médiát (egykori Magyar Rádió és Magyar Televízió, Duna TV, MTI) tisztán kormánypropaganda-szócsővé tevő, aztán vezérigazgatóként a magántulajdonú TV2-t is azzá alakító Vaszily Miklós megjelenéséből (annak az Indamedióának a

tulajdonosaként, amelytől pénzügyileg függött az Index mint hirdetésszervezőtől, hitelezőtől és néhány aloldal tulajdonosától) könnyen lehetett következtetni a kormánypárt közvetett befolyására. *„Teljesen elképzelhetetlen, hogy a FIDESZ keze van az Index szétesésében”* – jelentette ki ezzel szemben egy interjúban Bodolai László, a kiadó és az azt tulajdonló alapítvány elnöke, aki addigi retorikájával éles ellentétben a szerkesztőségi közösséget kezdte bírálni. → június 21., november 23.

Július 30. A fesztiválok, koncertszervezők számára lesújtó döntést hozott a kormány: mivel Magyarországon stagnál a fertőzések száma, 500 fő feletti zenés-táncos rendezvényeket augusztus 15. után sem lehet tartani – hangzott el a kormányinfón. A zeneipar 5,3 milliárd forint támogatást kap. *„Nem szeretnék olyan helyzetbe kerülni, hogy lazítunk, aztán meghalnak emberek. Ne kockáztassunk, minden maradjon úgy, ahogy most van.”* – kommentálta ezt másnap Orbán Viktor a Kossuth rádióban. Viszont a tanév szeptember 1-jén rendesen elkezdődik. A kormány a következő napokban több támogatási döntést hozott a zeneipar érdekében.

Július 31. A Színház- és Filmművészeti Egyetem leghevesebb bírálója, Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház főigazgatója, az addigi kaposvári egyetemi színészképzés vezetője, az általa a korábbi szakmai szervezettel szemben létrehozott Magyar Teátrumi Társaság elnöke lett az egyetemet szeptember 1-étől fenntartó alapítvány kuratóriumi elnöke. A testületbe két művész – Lajos Tamás operatőr-producer és Rátóti Zoltán színész-rendező – mellett ismeretlen okból két olajipari szakember került: Bacsa György, a MOL stratégiai ügyvezető igazgatója és a szlovákiai Világi Oszkár, a SLOVNAFT Orbán Viktorral baráti viszonyban lévő elnök-vezérigazgatója. → június 21., július 3., október 1., október 16., november 6., november 27.

A Színház- és Filmművészeti Egyetem szenátusának másnapi közleménye: *„A sajtóból ismertük meg a leendő fenntartónkat – a Színház- és Filmművészetért Alapítványt – irányító kurátorok névsorát. A névsor világossá tette, hogy a kuratórium megbízója sem a kurátorok személyére tett javaslatainkat, sem a kiválasztásukra kidolgozott szakmai szempontrendszerünket nem vette figyelembe. Szemben a korábban lebegtetett lehetőséggel az egyetem egyetlen képviselője sem kapott helyet a testületben. A kuratórium nem ismeri az SZFE valós működését. Vidnyánszky Attila személyében olyan elnök kapott felhatalmazást, aki nyilatkozataival évek óta következetesen és céltudatosan rombolja egyetemünk hírnevét. A kuratórium további tagjainak ugyanakkor nincs számot tevő felsőoktatási tapasztalata. Mindezek együttesen ismét azt bizonyítják, hogy esetiinkben a modellváltás valódi célja nem az oktatás korszerűsítése, színvonalának emelése, hanem a minőséget és a hagyományokat semmibe vevő erőszakos térfoglalás, a szabad gondolat korlátozása.”* Több ismert oktató tiltakozásul lemondott állásáról. → október 1.

Augusztus 3. A DK kezdeményezésére rendkívüli országgyűlési ülést hívtak össze *„Az Európai Tanácsban 2020. július 21-én elfogadott megállapodásról”* című politikai nyilatkozattervezet megtárgyalására és elfogadására, de a kormánypárti frakciók távolmaradása miatti határozatképtelenségre tekintettel csak az ellenzék heves kormánykritikát megfogalmazó napirend előtti felszólalásai hangzottak el. Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető a meg nem jelenést azzal indokolta, hogy az ellenzék csak *„cirkuszolni akar a brüsszeli veresége után”*.

A meg nem tárgyalt, de többségi elfogadásra megtárgyalása esetén is esélytelen javaslat a július 14-i rendkívüli ülésen elfogadott, a miniszterelnöknek feladatokat szabó határozatra utalva megállapította, hogy *„a kormánypártok által a határozatban megfogalmazott egyetlen alapelvet sem sikerült a megállapodásban érvényesítenie”*. A jogállamisági kritérium *„olyan módon került a megállapodásba, amiből a majdani eredményére következtetni nem lehet, az Európai Parlament azóta elfogadott állásfoglalása viszont e kritériumnak az eredetileg javasoltnál is szigorúbb formában történő beemelését vetíti előre. ... Az Országgyűlés ... kifejezésre juttatja azt a szándékát,*

hogy 2020. december 31-ig kész fölülvizsgálni, és az Európai Bizottság, valamint a Velencei Bizottság ajánlásainak megfelelően módosítani mindazokat a jogszabályokat, amelyek kapcsán fölmerült annak veszélye, hogy Magyarország súlyosan megsérti a 2. cikkben említett értékeket. ... Az Országgyűlés sajnálatát fejezi ki, amiért a kormányfőnek – tíz másik ország állam-, illetve kormányfőjével ellentétben – a Next Generation felosztása során a Magyarország számára megajánlott források egyetlen eurócentnyi emelését sem sikerült kialkudnia, és az MFF elosztása tekintetében is képtelen volt Magyarország pénzügyi érdekeit érvényesíteni, aminek nyilvánvaló oka a 2010 óta hivatalban lévő kormány és a mögötte álló parlamenti frakciók jogállamot romboló döntései, valamint a hazai és uniós források elosztásának korrupt gyakorlata.”

Augusztus 6. A kormányinfón bejelentették, hogy az előző héten elfogadott 5,3 milliárd forintos támogatási keret után újabb 2,12 milliárd forintos támogatást különített el a kormány a zeneipar megsegítésére. Ebből kisebb és nagyobb vidéki klubok és koncerthelyszínek is részesülnek, több száz koncertet támogat a kormány. Ezeket a koncerteket, mint Gulyás Gergely miniszter ismertette, úgy kell elképzelni, hogy nagyobb, „raktár-típusú” helyszíneken veszik majd fel a zenét nézők nélkül, azután pedig az Antenna Hungária segítségével fogják streamelni az előadást.

Augusztus 7. A miniszterelnök szokásos interjújában a Kossuth rádióban szóba került, hogy két napja száz menekült próbált Röszkénél bejutni az országba. Orbán szerint az illegális bevándorlók biológiai, egészségügyi veszélyt jelentenek az országra. Az emberjogi harcosok „sokszor elrugaszkodnak a valóságtól, ugyanakkor abban abban igazuk van, hogy minden megszólalásnál vigyázni kell a másik ember méltóságára. Ha összekötjük a migrációt és a vírust, akkor olyan képzetet is kialakíthatunk, mintha minden migráns egy biológiai bomba lenne, aki megfertőz bennünket”, de ha összekötjük a migrációt és a vírusfertőzést, akkor azt a képzetet keltené a kormány, hogy minden migráns egy biológiai bomba. De „nem minden migráns ilyen, csak néhány. De nem tudjuk, hogy kik ezek, tehát mindegyiket úgy kell tekinteni, mint potenciális fertőző”. Épp ezért azt kérte a rendőrségtől és a belügyminisztertől, hogy „férfiasan állják a sarat”. A munkanélküliségi adatokról azt mondta: jó esély van arra, már ősszel annyian dolgozhatnak, mint amennyien egy évvel korábban ugyanabban az időszakban.

Augusztus 13. A DK, a Jobbik, az LMP, az MSZP, a Momentum és a Párbeszéd elnöke megállapodott arról, hogy 2022-ben minden egyéni választókerületben közös jelöltet indítanak a FIDESZ-essel szemben. Ahol erről nem tudnak tárgyaláson dönteni, előválasztást tartanak. Ígéretük szerint közös programot is kidolgoznak, amelynek alapján a győzelem esetén kormányoznak majd.

Augusztus 18. „Nem leszek 2022-ben miniszterelnök, házelnök és még ki tudja micsoda. Szolgálni fogom az új kormányt.” – írta közösségi oldalán Gyurcsány Ferenc DK-elnök, miután az ellenzék közös jelöltállítására kapcsán felvetődött az ő szerepe, tekintettel arra, hogy igen nagy az őt elutasítók tábora. A személyével kapcsolatos találgatásokat, mint írta, azért szeretné lezárni, hogy ez ne vesse vissza az ellenzéki együttműködést. Fekete-Győr András, a Momentum Mozgalom elnöke maga jelentette be, hogy Gyurcsány Ferenc nem kíván semmilyen tisztséget betölteni egy új kormányban, ám Vadai Ágnes, a DK képviselője ezt követően a Facebookon azt írta, hogy „Gyurcsány marad. És vezető szerepe lesz egy új Magyarország megteremtésében. És meg fogja találni a módját. Tudom. Mert ismerem.”

Augusztus 20. Felavatták a gyakran újabb Trianon-émlékűnek nevezett, utcaszint alatti 4×100 méteres rámpát, „Az Összetartozás Emlékhelyét” a budapesti Alkotmány utca Kossuth téri torkolatánál. Gránitburkolatú oldalfalába az 1913-as összeírás szerinti 12 537 magyarországi település nevét vésték, köztük olyanokét is, amelyekben magyarok nem éltek, és amelyeknek a XX. század eleji erőltetett magyarosítás keretében adott hivatalos nevét az ott élők nem használták.

Orbán Viktor miniszterelnök az avatáson azt mondta: Trianon után „száz év elmúltával azt kell szétkürtölni, hogy Magyarország nemcsak túlélte, nemcsak megmaradt, de zászlóit ismét magasba emelve, önbecsülését visszanyerve, nagy idők kapujában és győzelemre áll.” Kifejtette, hogy a XXI. századi Magyarország nemzeti politikájának hét törvénye van: „Haza csak addig van, amíg van, aki szeresse; minden magyar gyermek újabb őrhely; az igazság erő nélkül keveset ér; csak az a miénk, amit meg tudunk védeni; minden mérkőzés addig tart, amíg meg nem nyerjük; határa csak az országnak van, a nemzetnek nincs; egyetlen magyar sincs egyedül”. Beszült arról is, hogy „a nyugat elvesztette vonzerejét a mi szemünkben”, ugyanis „miközben a magyarok a nemzeti összetartozásukat ünneplik, tágabb hazánk, Európa hajója éppen megfeneklett, az évszázadok során megszerzett világpolitikai és világkereskedelmi pozíciója megbicsaklott”, mert „lemondott a keresztény Európáról. Helyette istentelen kozmosszal, a családok szívárványosításával, migrációval és nyitott társadalmakkal kísérletezik.” (Ez a mondat összefüggött azzal, hogy a járvány miatt kevesebb rendezvénnyel ünnepelt Meleg Büszkeség Napja alkalmából a fővárosi és néhány ellenzéki kerületi önkormányzat épületére kitett szívárványos zászlót néhány szélsőjobboldali, köztük Novák Előd, a Jobbikból kivált „A Mi Hazánk” alelnöke letépte, és ezt a kormánypárti sajtó lelkesen ünnepelte.) „Eközben Közép-Európa népei visszahelyezik jogaikba az ősi életöszönöket, a kereszténység felszabadító erejét, a munka becsületét, a nemzeti büszkeséget, a gyerekeik és szüleik iránti köteleességet, ezért mi megvédjük a határainkat, és migránsok helyett a saját gyermekeinkre hagyjuk a hazánkat.” Azt is mondta, hogy „ha idegenek szervezik meg Közép-Európa életét, az megosztottsághoz, ellenségeskedéshez és alávetettséghez vezet, és erőforrásaink, értékes munkánk és világszínvonalú szellemi teljesítményünk hasznait mások szedik és saját hatalmukat növelik vele”, de ezt nem magyarázta meg. Hozzátette: „évszázadok ködébe vész, mikor kínálkozott legutóbb ilyen remek esély, hogy a közép-európai népek a lengyel vezérhajó körül okosan elrendeződve a Balti-tengertől le, a Balkánig maguk szabják meg saját sorsukat. A magyarok annyit tehetnek, hogy felkészülnek az együttműködésre és sürgetik barátaikat.” A lengyelekre nem csak az általános „illiberális” szolidaritás és az EU-ban a jogállam leépítése miatt mindkét ország ellen folyó eljárás kapcsán hivatkozott a kormányfő, hanem azért is, mert miután június elején a demokratikus világban szokatlan módon nagyon barátságos légkörű látogatást tett Belaruszban Aljakszandr Lukasenka diktátornál, az elcsalt ottani augusztus 9-i elnökválasztás és az azt követő tiltakozások durva leverése után a magyar kormány napokig zavartan hallgatott, nem csatlakozva az általános – és közeli szövetségesei, a lengyel, a cseh és a szlovén kormány által is támogatott – elítéléshez. Ezt a dilemmát oldotta meg azzal, hogy a Lukasenkát elítélő, egyúttal az orosz beavatkozástól óvó lengyel nyilatkozathoz csatlakozott.

Augusztus 21. Szükség lesz új szigorításokra a járvány miatt – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. „A legtöbb európai országban romlik a helyzet, ezért a fertőzős behurcolása a legnagyobb veszély Magyarország számára” – mondta, ezért már nem elég az országok színekkel jelölése. Ez összefügg a tanévkezdéssel: Orbán Viktor kiemelte, hogy nem ugyanolyan jó a digitális oktatás mint a hagyományos. Tehát mindent meg kell tenni a rendes, a megszokott iskolakezdésért, és ezért is kell a járvány behurcolását megakadályozni. Ezzel kapcsolatban Orbán elismert valamit, amit a kormány képviselői addig tagadtak vagy lekicsinyeltek: „10 %-nyi diák eltűnt a rendszerből. Nem kapcsolódott be, nem vett részt vagy csak időnként az oktatásban.”

Szokatlanul durva hangon reagált a miniszterelnök a Vidnyánszky Attilának, a Nemzeti Színház főigazgatójának a Színház- és Filmművészeti Egyetem kuratóriumi elnökévé kinevezését ért támadásokra – arra utalva, hogy Gyurcsány Ferenc azzal fenyegette meg Vidnyánszky Attilát, hogy „földönfutóvá” teszi, ha hatalomra kerül –, amiről egyedül a kormányhoz közel álló origo számolt be. Miután a magyar színházi élet legnagyobbjainak jelentős része tiltakozott (bár a másik oldalon is megszólaltak jelentős művészek), és miután olyan alkotók hagyták ott az egyetemet több mint 40 év után, mint Zsámbéki Gábor és Székely Gábor rendező (a Kossuth-díjas Bánsági Ildikó, a Nemzet Művésze pedig a Nemzeti Színházból lépett ki, és még a soha nem politizáló Udvaros Dorottya is nyilatkozatban állt ki a Vidnyánszky által elmarasztalt híres rendezők mellett), Orbán

Viktor ezt mondta a tiltakozókról: „*miért vagyunk ezen meglepődve, mivel ezek kommunisták, és elvették az emberektől a pénzüket, vagyionukat. Miért gondoljuk azt, hogy ők megváltoztak? ... Az a kérdés, hogy mi mit mondunk: aki kardot ránt, az kard által vész el.*”

Augusztus 24. A SzFE szenátusának kérdése egy héttel az átalakulás előtt, amikor a kuratórium még semmilyen kapcsolatot nem vett fel az intézménnyel:

„**Egyetlen kérdést szeretnénk intézni Vidnyánszky Attilához** – aki Kossuth-díjas színházrendező, a Nemzeti Színház vezérigazgatója, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház főrendezője, az Emberi Erőforrások Minisztériuma döntés-előkészítő testületének, a Színházművészeti Bizottságnak elnöke, a színházművészet szakmai érdekeinek védelmét ellátó Magyar Teátrumi Társaságnak elnöke, a Szent István Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Karának művészeti képzésért felelős rektori megbízottja, a Madách Imre Nemzetközi Színházi Találkozó művészeti vezetője, a Déryné program szakmai bizottságának tagja és 2020. szeptember 1-től a Színház- és Filmművészeti Egyetemet fenntartó alapítvány tulajdonosi jogkörrel felruházott, korlátlan időre kinevezett kuratóriumának elnöke, és aki számtalan nyilatkozatának egyikében a következőt mondta: »A kuratórium és a szenátus, valamint a HÖK együttműködésére és tárgyalásra van szükség. Párbeszédet, szakmai vitákat folytatni, megalapozott álláspontokat ütköztetni. Ez a következő hónapok feladata.« –, **miként képzelem a megalapozott álláspontok szakmai ütköztetését, a párbeszédet** azok után, hogy kinevezése előtt is és azóta is folyamatosan becsmerli az egyetemünkön folyó munkát, annak minőségét köztudomásúan alacsony színvonalúnak tartja, nagy mestereink életművét lenullázza, a tanári kart megengedhetetlen jelzőkkel illeti, egy részét bagázsnek (etimológiai szótár: csöcseléknek) nevezi, többekről név szerint valótlanosságokat terjeszt, feltételezéseken alapuló határozott kijelentéseket tesz; az egyetem működését, elmúlt évtizedeit egyáltalán nem ismeri, de olyan érveket ismétel meggyőződéssel, amelyek nem igazak, azok tényekkel, adatokkal bizonyított cáfolataival nem törődik, és ezzel megteveszti a közvéleményt; a hallgatókat rendszeresen infantilizálja és sértegeti, az egyetemen felhalmozott tudást nem tiszteli, az elért eredményeket nem létezőnek tekinti, az oktatási hagyományokat megkérdőjelezi, az egyetemen végzett munka iránt nem mutat kíváncsiságot; saját bevallása szerint már 2014-től tervezi a változtatást, de ez ügyben az egyetem vezetését soha nem kereste, kurátori felkérése kapcsán sem kezdeményezett párbeszédet, ezzel szemben szüntelen erődemonstrációt folytat kormányzati felhatalmazással; a modellváltás folyamatában kialakult vitát buzgón politikai erőterébe helyezi, egyértelműen ideológiai harcot vív, direktívákat fogalmaz meg; az egyetem ügyében is következetesen és cinikusan végzi azt az áldozatos munkát, amit a magyar színházi szakma kettészakításáért vállalt magára; vérbeli kultúrpolitikusként meghatározza a magyar filmművészet iránymutató témáit; jövőbeni terveinek egyeztetés nélküli, határozott megfogalmazásával súlyosan és alaptörvénybe ütközően sérti az egyetemi autonómiát; megszólalásainak manipulatív retorikája kikezdehetetlen, önmagát mártírként és áldozatként tünteti fel, összekeveri egyetemünket kimondott és ki nem mondott ellenségképekkel, miként a »balliberálist« a szabad szellemisséggel; összeesküvés-elméletei és mellérendelt jelzői burkoltan kirekesztőek; megkérdőjelezi véleménynyilvánításhoz való jogunkat, nemzeti identitásunkat és elkötelezettségünket a magyar kultúra iránt, morális hozzáállásunkat a hallgatókhoz — **röviden: miként képzelem a kölcsönös tiszteleten alapuló párbeszédet, mi lesz az első mondat?**”

A vita egyre durvult. Olyan emberek álltak ki a támadott művészek mellett, mint Szinétár Miklós, Cserhalmi György, Stohl András és a kifejezetten jobboldali Blaskó Péter. Ugyanakkor trágár szidalmakat kapott a legjelentősebb rendezőtanárok egyike, Székely Gábor, mert 1975-ben (!) felszólt az MSZMP kongresszusán.

Augusztus 27. „*Annak ellenére, hogy a közalkalmazotti törvény friss módosítása megfosztotta a közművelődési és közgyűjteményi intézmények dolgozóit közalkalmazotti státuszuktól* → május 19., *a fővárosi intézményekben ezeken a területeken dolgozó 879 munkavállaló számára továbbra is biztosítottak lesznek a közalkalmazottival azonos jogok*” – jelentette be már májusban Karácsony Gergely főpolgármester. Erről döntött most a fővárosi közgyűlés: az önkormányzat 10

éves megállapodást köt a fővárosi kulturális intézmények dolgozóival és a Közművelődési Dolgozók Szakszervezetével a közalkalmazotti státuszról. Ez a Bartók Béla Emlékházat, Budapest Főváros Levéltárát, a Budapesti Művelődési Központot, a Budapesti Történeti Múzeumot, a Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központot és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárt érintette. Ezen kívül csaknem 400 millió forint többletpénzt adtak a fővárosi fenntartású időotthonoknak és hajléktalanellátó intézményeknek a koronavírus-járvány miatt keletkezett pluszkiadások fedezésére. Ugyanekkor Kásler Miklós miniszter bejelentette: 400 hátrányos helyzetű településen dolgozó több mint 10 000 pedagógus bruttó félmillió forint egyszeri juttatást kap. Másnap kiderült: valójában nem a kormány adományáról, hanem egy uniós támogatásról van szó, amely bizonyos feladatok elvégzéséért jár.

Augusztus 28. Gulyás Gergely miniszter közölte: Európában a járvány második hulláma elkezdődött, *„a behurcolás veszélye fennáll, a fertőzöttek többségének eredete külföldi”*. A kormány ezért a következő szabályokat hozta, hogy meg tudják védeni a magyar emberek egészségét és a biztonságos iskolakezdet, valamint a gazdaságot: szeptember elsejétől külföldi állampolgár Magyarország területére nem léphet be, csak indokolt kivételekkel. Külföldről hazatérő magyar állampolgároknak 14 napig karanténba kell vonulniuk és csak két, két napon belül saját költségükre elvégzett negatív teszt birtokában szabadulhatnak korábban. A tranzitfolyósokat biztosítani fogják, ezen kívül diplomáciai utakra is lesz lehetőség, a katonai konvojok is átutazhatnak Magyarországon. A külföldi egyetemi hallgatók két negatív teszt birtokában léphetnek be az országba. A sporteseményekre külön szabályokat hoznak. Három nap múlva – a baráti kormányfők kérésére – a visegrádi országok turistáira kiterjesztették a kivételt negatív teszteredmény esetén, bár ezeknek az országoknak éppen romlott a járványhelyzete. Ez az EU-országok közötti megkülönböztetés ráadásul kiváltotta az Európai Bizottság tiltakozását.

A felsőoktatást felügyelő minisztériumban az SZFE kancellárjának átadták *„a 2020. szeptember 1. napjától hatályos alapító okiratot, valamint a szervezeti és működési szabályzatot, amely az egyetem jelenlegi szervezetére épít és maradéktalanul biztosítja az intézmény Alaptörvénnyel összhangban álló autonómiáját.”* Kiemelt feladatként fogalmazta meg az egyetem infrastrukturális fejlesztését, az egyetemi kapacitások bővítését, a nemzetközi kapcsolatok építését és a szakmával való együttműködés szorosabbá tételét. Valójában, mint az egyetem közölte, *„az új tulajdonos szándékai szerint szeptember elsejétől a szenátus, az egyetem legfőbb döntéshozó szerve, amelybe demokratikus módon választottak az egyetemi polgárok oktatókat, hallgatókat, szakszervezeti delegáltakat, többé nem dönthet saját működési szabályzatáról, nem szólhat bele a költségvetésbe, nem fogadhatja el intézményfejlesztési tervét, nem választhatja meg az egyetem rektorát, nem jogosult önállóan intézetvezetőket és osztályvezető tanárokat kinevezni, osztályokat indítani.”* Mindezen jogok a kuratóriumra szálltak. Pedig *„az SZFE vezetőségét a minisztérium minden korábbi találkozáson úgy tájékoztatta, hogy ezek a dokumentumok tárgyalás és egyeztetés útján válnak majd szeptember elsejétől véglegesé.”* Ebből az is világossá vált, hogy a 2019 novemberében megválasztott, azóta megbízottként működő Upor László rektort nem nevezik ki. A szenátus tiltakozott, majd augusztus 31-én, az új kuratórium hivatalba lépése előtt az egyetem összes vezetőjével együtt lemondott. Ascher Tamás volt rektor az oktatói állását is felmondta. Vidnyánszky reagálása: *„nem örülök annak, hogy lemondott az egyetem vezetősége. Bennem különösképpen megvolt a szándék arra, hogy próbáljunk meg együtt gondolkodni, együtt dolgozni, hogy közösen egy másik fokozatba, egy másik szintre emeljük az egyetemet. Sok-sok tervünk volt, a tarsolyunkban a pozitív változás tervével érkeztünk, de már az első pillanattól kezdve éreztük, hogy valós párbeszédre nincsen igazi szándék.”* A világhírű filmrendező, Enyedi Ildikó ezután azt írta, személyesen is *„különösen felkavaró volt, hogy a saját hazámban bárki veszi a bátorságot, hogy majd ő megmondja, vajon elég nemzeti vagyok vagy sem. Miféle tempó az ilyen? Elképesztő volt olvasni az azóta sem igazolt vádakat, hogy az egyetemen ideológiai szempontú oktatás zajlik, majd, ugyanabból a szájból, ugyanezzel a lendülettel egy kifejezetten ideológiai programot meghirdetni. Gyalázkodni, aztán megsértődni, mint áldozat. Kifejteni, hogy a munkánk hányféle értelemben*

értéktelen, majd negédesen biztosítani, hogy minden marad a régiben, csak egy kicsit kiegészül...miféle becsülete van a kimondott szónak az ilyen ember számára?”

Augusztus 29. Az induló tanévben a normatíván felüli korábbi többlettámogatás felét, 95 millió forintot kap az Iványi Gábor vezette Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség oktatási intézményei után, a következőben azonban megvonják tőle ezt az összeget is – derült ki, mert az Emberi Erőforrások Minisztériuma szerint „nem térül meg” az, amit az elmúlt másfél évtizedben a MET intézményeire fordítottak. A MET Budapesten és az ország hátrányos helyzetű térségeiben több óvodát, valamint általános és középiskolát tart fenn. A lelkész azzal érvelt, hogy több száz gyerek végezte el náluk a nyolc osztályt, sokan érettségiztek vagy szakmát szereztek, és felvetette azt is, hogy „miután nagy hányaduk mélyszegénységből jön, az iskola nyújtotta egyéb támogatás, mint családgondozás, szociális ügyintézés, utógondozás, mentálhigiénés segítségnyújtás (étkezés, ruházat, sőt családi segítség, főleg télen és élelmiszer-csomagok formájában) miért ne lenne egyfajta jó megtérülés”. Maruzsa Zoltán államtitkár erre úgy ragált, hogy „ez is lehet egyfajta szempont”. A minisztérium szerint „a 2021-2022-es tanévtől többlettámogatásra ne számítsanak, az intézmény működését a jogszabályokban meghatározott támogatási formákból kell biztosítaniuk”, vagy az iskolákat átveszi az állam. Ez része volt annak az évtizedes harcnak, amelyet az Orbán-kormány az egyházi jogállásától megfosztott, a szegények, hajléktalanok, hátrányos helyzetben lévők érdekében dolgozó felekezeti és személy szerint az eredetileg csak polgári házasságot kötött, de később a vallási szertartást is fontosnak tartó Orbán-házaspárt egykor összeeskető, két nagyobb gyereket megkeresztelő Iványi Gábor ellen folytatott. Ugyancsak felére, 17 millióról 8,5 millió forintra csökkentették az L. Ritók Nóra vezette, az esélyteremtésért és mélyszegénység felszámolásáért dolgozó Igazgyöngy Alapítvány köznevelési megállapodás szerinti támogatását is. A szaktárca a járványhelyzettel indokolta ezt, egyben felajánlva, hogy ha nem tudják fenntartani az iskolát, „ott a lehetőség az államnak való átadásra”. Az alapítvány a berettyóújfalui kistérségben működött 1999 óta, fő tevékenysége a tehetséggondozás és személyiségfejlesztés, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyerekekre. Az alapítvány által fenntartott alapfokú művészetoktatási iskola a kistérség 6 településén végez művészei nevelő munkát, ahova 23 faluból mintegy 670 gyerek érkezik. A szóbanforgó összeg nagyságát érzékelteti, hogy miután a Szücs Lajos FIDESZ-politikus által vezetett Magyar Tenisz Szövetség 3,5 milliárdos hiányt halmozott fel (felelősségre vonását a kormány nem tartotta szükségesnek), a szervezet vezetését a miniszterelnök személyes kérésére Lázár János FIDESZ-képviselő, a Miniszterelnökség volt vezetője vette át, és egy augusztus 30-án (vasárnap!) közzétett kormányhatározattal a rendkívüli tartalékból 2,5 milliárddal segítették ki. Ez csaknem 300-szorosa volt az Igazgyöngyötől elvett összegnek. A nehéz sorsú cigány gyerekeket tanító miskolci Ámbédkár iskola teljes, 30 milliós támogatását elvették.

Augusztus 30. Nagy többséggel a 33 éves Kanász-Nagy Máté újpesti alpolgármestert választották az LMP új társelnökévé az egy évet szolgált addigi társelnök Kendernay Jánossal és Fábián Krisztinával szemben, a női társelnököt, Schmuck Erzsébetet pedig újraválasztották. A párt titkára Ungár Péter képviselő lett.

Szeptember 1. Elkezdődött a tanév, annak ellenére, hogy a tavaszt meghaladó mértékben nőtt a koronavírus-fertőzöttek száma, köztük fiataloké, akik ugyan nem mutattak tüneteket, de a fertőzést továbbadhatták. Sok panasz volt az iskolák hiányos felkészítésére, a takarítók és felszerelések hiányára, a távolságtartással kapcsolatos életszerűtlen, az iskolák többségében betarthatatlan utasításokra, de ezeket a minisztérium visszautasította.

Szeptember 2. Folytatódott a válság a Színház- és Filmművészeti Egyetem körül. Miközben a diákok elbarikádozták a bejáratot, azt hirdelve, hogy nem ismerik el a kuratóriumot, annak elnöke, Vidnyánszky Attila (aki szerint a diákokat pártok használják ki, ellene pedig „nagyon komoly nemzetközi háttérhatalom és hálózat szervezkedik”) lemondott vezetői tisztségéről, tárgyalta a tanévkezdésről, egyúttal cserbenhagyásnak minősítve távozásukat a vezetői tisztségekből. Azt

állította, hogy párbeszédre kész – bár a különböző szabályzatokat a választott vezetők bevonása és tudta nélkül készítették el – ám az ATV-ben ezt mondta az SZFE Doktori Iskolájának vezetőjéről, tekintélyes színháztörténész professzorról: „Karsai Györgynek én nem fogom soha tudni elmagyarázni, hogy mi a nemzet, meg a haza, meg a kereszténység, mert alkalmatlan arra, hogy befogadja azt, amit én gondolok. A gondolkodása ebben a tekintetben kizárólagos és kirekesztő.” A Doktori Iskola közleményben tiltakozott: „Vidnyánszky Attila, a Színház- és Filmművészeti Egyetem tulajdonosi jogait gyakorló alapítvány kuratóriumának kinevezett elnöke – a párbeszéd fontosságát ecsetelve – olyan szavakkal illette egyetemünk professzorát, a Doktori Iskola vezetőjét, amelyek a nemzetből és a keresztény kultúrkörből való kivasárlással egyenértékűek. A kirekesztő beszédmód használata azonban Vidnyánszky Attilát nemcsak a kuratórium, hanem bármiféle nemzeti és/vagy oktatási intézmény vezetésére alkalmatlannak mutatja. Amennyiben az őt posztjára helyező kulturális kormányzat és a kuratórium tagjai nem határolódnak el e fogalmazásmódtól, maguk is cinkossá válnak a megengedhetetlen kirekesztésben.” Mint utóbb kiderült, egy cikk szerint a professzor ezt mondta: „habár ő nem szokta ezeket a szavakat kimondani, az óráin minden arról szól, hogy mit jelent a hazaszeretet, a nemzetben, közösségben gondolkodás és az ezekért cselekvés”. Erre reagált Vidnyánszky ezzel: „Miért ne mondhatnánk ki ezeket a szavakat? Milyen gondolatrendőrség tiltja az egyetemen, hogy ne csak tegyük, de mondjuk is?” Majd hozzátette a tiltakozás láttán: „A Karsai Györgyre utaló mondataimat természetesen csak kellő rosszindulattal és szándékosan lehet félreértelmezni, és úgy tűnik, ez a szándék sokakban megvan. Felháborító, hogy érvek felsorakoztatása és érdemi párbeszéd kezdeményezése helyett szalmabábérvéléssel próbálják kiforgatni a szavaimat, és a magyar közéleti viták szomorú hagyományához hűen a túlon túl jól ismert, gyalázatos kártyát játsszák ki – ezúttal velem szemben”. Vidnyánszky ezután egy rádióinterjúban az egész egyetemről azt mondta: „Nincs nyitottság, nincs tárháza a szabad gondolatoknak, egy végtelenül kirekesztő légkör uralkodik ott.”

Szeptember 4. „Állig felfegyverkezve várjuk a vírus második hullámát, okosabbak vagyunk, több hónapnyi tapasztalat van a hátunk mögött” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban. Vagyis menteni kell az életet, működtetni kell az iskolákat, és a gazdaságot fel kell pörgetni, mert ha megint le kell állni, akkor nagyon nehéz helyzetbe fogunk kerülni mindannyian. Hangsúlyozta: a fiataloknak most nagyon nagy a felelősségük, lehetett tudni, hogy a nyárnak lesznek következményei. „Arra kell kérnünk a fiatalokat, hogy alkalmazkodjanak a helyzethez, az idősök élete most az ő kezükben van.” A tavaszi tapasztalatokkal ellentétben ugyanis augusztusban nagyjából fiatalok betegedtek meg. A fertőzések száma jelentősen megnőtt, nem elsősorban a külföldön jártak között, de a határátlépéssel kapcsolatos kapkodás, a szabályok sűrű változtatása sem segítette a védekezést. Szeptember 8-án kilépési és látogatási tilalmat rendeltek el az ország összes szociális intézményében, és az iskolák működésében is számos szigorítást vezettek be.

Szeptember 5. Lezárult a nemzeti konzultáció, a kérdőíveket 1 millió 793 ezren töltötték ki – jelentette be Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára. Minden egyes vélemény erősíti a koronavírus-járvány elleni összefogást, a mostani konzultáció volt eddig a második legnépszerűbb a kitöltők száma alapján – fűzte hozzá. Ez azonban – és ezt nem mondta – a választójogosultaknak kevesebb mint negyedrésze volt. Az 1,7 milliárd forintba került akcióban ezeket a kérdéseket tette fel a kormány:

1. A járvány újabb hulláma esetén Ön az alább javasolt intézkedések közül melyiket támogatná?

- kijárási korlátozás bevezetése
- távolságtartás elrendelése
- maszkviselés elrendelése
- országhatárok lezárása
- oktatási intézmények bezárása,
- átterés digitális oktatásrendezvények korlátozása
- a 65 éven felüliek külön vásárlási sávjának fenntartása

a védekezéshez szükséges eszközök kivitelének korlátozása
ingyenes parkolás

2. Ön egyetért-e azzal, hogy a járványügyi készültséget mindaddig fenn kell tartani az egészségügyben, amíg fennáll a járvány visszatérésének kockázata?

3. Ön szerint szükség van arra, hogy tovább erősítsük az idősotthonok járványügyi védelmét?

4. Ön egyetért azzal, hogy a kormánynak arra kell törekednie, hogy a védekezéshez szükséges felszereléseket Magyarországon lehessen előállítani, így csökkentve a kiszolgáltatottságunkat?

5. Ön egyetért azzal, hogy a járvány alatt az iskolás gyereket nevelő családok és tanárok számára legyen ingyenes az internet?

6. A járvány időben való észlelése és a védekezésre való felkészülés érdekében Ön szerint szükség van állandó magyarországi járványügyi figyelőszolgálatra, így csökkentve a kiszolgáltatottságunkat?

7. Ön szerint a járvány elleni védekezés idején a bankok és multinacionális vállalatok is járuljanak hozzá a védekezés költségeihez? *(A kérdés nem tért ki arra, hogy a cégek egyébként is fizetnek adót, részben különadókat is.)*

8. Ön egyetért azzal, hogy ösztönözni kell a hazai termékek, hazai szolgáltatások vásárlását, és népszerűsíteni kell a hazai turizmust?

9. Ön szerint a kormánynak a járvány elmúltával is fenn kell tartania a munkahelyvédő és -teremtő programokat? *(Ezeket sok érintett és szakértő megkésettnek, szűkkeblűnek és kevésbé hatásosnak tartotta.)*

10. Ön elutasítja Soros György tervét, amely beláthatatlanul hosszú időre eladósítaná hazánkat? *(A magyar születésű befektető ügynevezett örökötvény európai kibocsátását javasolta, amelynek a tőkerészét nem kell törleszteni, csak a kamatát – „örökre”, de ki is lehet váltani. Ez egy ritkán használt, bonyolult, még pénzügy szakon végzetek által sem ismert megoldás, amelyről az átlagos választópolgárnak a feltett kérdés alapján fogalma sem lehetett, és amelyet az EU amúgyis elutasított.)*

11. Ön mit gondol, Magyarország védje meg a magyar vállalatokat az ellenséges célú külföldi felvásárlástól? *(Az „ellenséges” felvásárlás fogalommeghatározását nem adták meg.)*

12. Ön egyetért azzal, hogy a kormány továbbra is lépjen fel a bevándorlás ellen, és tartsa fenn a magyar határ szigorú védelmét?

13. Ön egyetért azzal, hogy a magyar kormány a Brüsszellel való nyílt konfliktus árán is tartson ki a bevándorlást tiltó szabályok mellett? *(Azt nem közölték, hogy mi a konfliktus tartalma.)*

Hajnal Miklós, a Momentum elnökségi tagja szeptember 13-án kijelentette, miután több ezer összegyűjtött, kitöltetlen konzultációs űrlapot öntöttek Rogán Antal miniszterelnöki kabinetfőnök lakása elé (bár, mint kiderült, tévedésből egy szomszéd kertjébe): „A kormány legutóbbi, koronavírusról szóló propagandakonzultációja 2 milliárd forintjába került a magyar embereknek. Orbán Viktor kormánya az országot fenyegető legnagyobb veszélyben is arra költi a közpénzt, hogy magának kampányoljon, és adatokat gyűjtsön. Ezekért a manipulációs kampányokért Rogán Antal propagandaminisztériuma felel: az ő feladata, hogy a FIDESZ politikailag profitáljon a válságból – akkor is, ha emiatt nem jut pénz szappanra és fertőtlenítőszerre a kórházakban és iskolákban. Ha az ország vezetői nem jachtozással töltötték volna a nyarat és nem hazugságokra és propagandára herdálták volna el ezt a közvagyonot, nem káosszal indulna a második hullám.” Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára úgy értékelte az akciót: „Gyurcsány Ferenc és társult segédcsapata üzemszerűen támadják az egészségügyi vezetőket, álhírgenerátort üzemeltetnek, most pedig a konzultáció támadásával újra az összefogást gyengítik.” → szeptember 17.

Szeptember 6. Több ezer résztvevővel élőlánc juttatott el egy kiáltványt a Színház- és Filmművészeti Egyetem szabadságáért az egyetemtől az Országházig. A lemondott, de a hó végéig feladatát még ellátó Upor László rektorhelyettes – a törvényesen megválasztott, de államilag ki nem

nevezett rektor – egy héttel elhalasztotta a tanévkezdést, kiváltva ezzel az új alapítványi kuratórium rosszallását. A kuratórium reagálása a tüntetésre és az ott elhangzott beszédekre: „A kinyilatkoztatásszerű vélemények és politikai szövegek helyett a közös munkának és párbeszédnek van helye. ... Ismételten, sokadszor megerősítjük, hogy az SZFE minden tanára folytathatja a munkáját, vezetheti az osztályát, a kuratórium semmilyen módon nem tud, nem akar és nem is fog beleszólni egyetlen oktató munkájának tartalmába sem. Arra kérjük az SZFE hallgatóit, hogy készüljenek az oktatás megkezdésére és – miközben a legmesszebbmenőkig tiszteletben tartjuk jogukat a demonstrációra, a véleményük kinyilatkoztatására – vigyázzanak egymásra és tartsák be az egészségügyi szabályokat!” Egyre több neves művész, köztük politikailag jobboldaliak, például a Nemzeti Színház tagjai is kiálltak az egyetem mellett és az erőszakos változtatások ellen, és néhány további ismert tanár jelentette be távozását tiltakozásul. Az új felállás és Vidnyánszky Attila mellett főleg néhány vidéki színigazgató, az általa létrehozott Magyar Teátrumi Társaság tagja foglalt állást. Rátóti Zoltán kuratóriumi tag, színész és volt színigazgató arra hivatkozott, hogy „a keresztény nemzeti gondolatot is” érvényesíteni kell az oktatásban, ám nem határozta meg, hogy ez konkrétan mit jelent, és miből gondolják, hogy korábban nem érvényesült. Igen sok ott végzett művész jelentette ki, hogy az egyetemen nem ideológiai, hanem szakmai nevelés folyt és folyik. Másnap M.Tóth Géza filmrendező, a 2019 tavaszáig hivatalban volt utolsó kinevezett rektor is közölte: nem írta alá az új szerződését, mert nem tud ott tanítani, ahol az új vezetők kétségbe vonták szakmai munkáját és emberi tisztességét. Miközben a színházi és filmes világ legnagyobb nevei tömegesen álltak az egyetem tiltakozói mellé, és ezt tette sok ismert külföldi művész és oktatási intézmény is, Vidnyánszky Attila a Mandinernek nevek ismertetése nélkül ezt mondta: „Mind a civil, mind a szakmai világból annyi támogatás érkezik, hogy ezt muszáj végigcsinálni.” → június 21., július 3., július 31., október 1., október 16., november 6., november 27.

Szeptember 7. Feloszlatták az MSZP Pest megyei szervezetét, beleértve az összes helyi és választókerületi szervezetet is. Az országos pártelnökség, valamint az etikai bizottság szerint szabálytalanságok történtek a kongresszus előtti küldöttválasztások során, míg a leváltott megyei vezetők éppen az országos vezetőséget vádolták a párt szabályainak felrúgásával, és emiatt bírósághoz fordultak, illetve a feloszlátás ellenére megtartották küldöttválasztó gyűlésüket. A konfliktus mögött az állt, hogy Fekete Zoltán addigi megyei elnök a hivatalban lévő Tóth Bertalannal szemben az országos pártelnöki tisztségért újra induló Mesterházy Attilát (az MSZP 2010-2014 közötti elnökét) támogatta, aki úgy értékelte a történeteket, hogy nagyrészt az ő barátait és szövetségeseit távolították el, ami hátrányt jelent majd számára a tisztújító kongresszuson, hiszen az egyik legnagyobb taglétszámú megyének nem lesznek küldöttei. Két további jelentős régióban, Baranya és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a megye párttagságának küldöttei váltották le addigi tekintélyes vezetőiket, Szakács Lászlót, illetve Gúr Nándort, akiket szintén Mesterházy támogatójának tartottak. Szeptember 14-én azonban kiderült: az egész kérdés nem aktuális, mert Mesterházy nem adta le határidőre azt a listát, hogy megválasztása esetén milyen csapat vezetné az MSZP-t. Mint elmondta, azért, mert nem kérdezte meg senki arról, hogy egyetért-e az ilyen zárt listás indulással, amelyet még sosem alkalmaztak a pártban. „Nem tartom demokratikusnak az eljárást” – jelentette ki. Így egyedül a Tóth Bertalan – Kunhalmi Ágnes kettős jelölése lett érvényes.

→ szeptember 19.

Szeptember 10. A Színház- és Filmművészeti Egyetem dolgozói sztrájkot hirdettek. A sztrájkbizottság tájékoztatta a kormányt, hogy amennyiben nem teljesülnek a szeptember 21-én határozatlan idejű sztrájkba kezdenek. Azt követelik a kormánytól: garantálja az alkotás, az oktatás és az egyetem szabadságát, állítsa vissza a szenátus modellváltás előtti jogköreit, az egyetem belső működését önrendelkező, demokratikus úton, a szenátuson keresztül az egyetemi közösség határozhassa meg, az egyetem rektorát, intézetvezetőit, osztályvezetőit demokratikus úton, a szenátusi képviselőtől keresztül az egyetemi közösség választhassa meg. A sztrájkot később a

bíróság jogerősen törvényesnek minősítette, de a kuratórium nem volt hajlandó elkezdni a törvény által előírt tárgyalást a sztrájkbizottsággal.

Szeptember 11. *„Látom, hogy van bizonytalanság. Sokan attól tartanak, hogy az életünket ugyanúgy szigorú korlátozások alá kell vonni, mint tavasszal. Szeretném egyértelművé tenni: ilyenre nem készülünk. A cél most nem az, hogy mindenki maradjon otthon, hanem hogy megvédjük Magyarország működőképességét.”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban, azoknak a szakértőknek is válaszolva, akik újra szigorítást javasoltak. Nem lesznek általános iskolabezárások, mondta, de ha egy-egy intézményben felbukkan a vírus, amire több példa volt már, azt helyileg, egyéni korlátozásokkal kezelik. A kormányfő kiemelte: a kötelező maszkhasználatot komolyan kell venni, szükség esetén ki kell terjeszteni.

Újabb ellenzéki sajtóorgánum felszámolása indult el. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság kizárólag FIDESZ-delegáltakból álló Médiatanácsa szerint az éveken át törvénytelen zaklatott és vidéki frekvenciáitól megfosztott Klubrádió hamarosan lejáró *„médiaszolgáltatási jogosultsága alatt több alkalommal is megsértette a médiatörvényt”*, ezért úgy döntött, hogy a rádió 2021. február 14-én lejáró jogosultságát nem hosszabbítja meg, hanem pályázatot ír ki a Budapest FM 92,9 MHz-es közösségi rádiós frekvenciára. Ha a Klubrádió tovább akar működni az FM-frekvencián, akkor ezt csak újbóli pályázattal és annak megnyerése révén teheti meg. Ugyanez a hatóság néhány nappal korábban az egész országban megszüntette a digitális rádiózást – állítólag nem volt rá igény, de tájékoztatás sem volt róla –, amelyben nincs frekvenciaszűkösség, tehát az állam elvesztette volna befolyását arra, hogy ki sugározzon műsort. Így a Klubrádió is elvesztette digitális terjesztésének (DAB+) lehetőségét. *„Elolvastuk a Médiatanács közleményét, de az abban leírt hivatkozás a Klubrádió sorozatos törvényszegéseiről egyszerűen nem állja meg a helyét. Ha lett volna számottevő szabálytalanságunk, akkor számottevő büntetést szabtak volna ki ránk, ilyen azonban sohasem történt”* – reagált a 444-nek Arató András, a Klubrádió elnöke. Az eltelt években *„a működés természetes rendje szerint”* kaptak bírságokat, de nem jelentőseket. A rádió későbbi közleménye: *„A rádió és a hatóság kapcsolatára inkább a Médiatanács sokszoros törvénytelenítése a jellemző, amit jogerős bírósági ítéletek sorozata támaszt alá. ... A Médiatanács akciója a műsor hallgatóinak tömegét sújtja. Tettük súlyos merénylet a sajtószabadság, a média sokszínűsége ellen, élő cáfolata a létező demokráciáról szóló kormány-nyilatkozatoknak. ... A hatalomnak ez a lépése jogellenes, erkölcsstelen, ugyanakkor intellektuális mélypont, végtelen ostobaság is. Ezzel a döntéssel a kormány elveszti az utolsó hivatkozási pontot a hazai mediaszabadságról, a mai naptól nem mondhatja, 'de hiszen a Klubrádiót (is) hallgathatja bárki!' ”* Az NMHH honlapján található dokumentumok szerint a rádiót elmarasztalták a többi között azért, mert politikai hírhez fűzött hírolvasói véleményt, megszegte a műsorkvótát azzal, hogy nem játszott elég magyar zenét (többször is előfordult), hibázott a reklámnál, nem szolgáltatott adatot (állítólag ez volt a leggyakoribb hiba). A hatóság most konkrétan hat esetet sorolt fel: 2014. májusában a Klubrádió médiatanácsai engedély nélkül kapcsolódott a hálózatba, több évben is, hónapokon keresztül megszegte a havi adatszolgáltatási kötelezettséget (az egyik esetben megjegyezték, hogy a jogsértés nem csekély súlyú), többször sem teljesítette a magyar zenei művekre vonatkozó műsorkvóta-kötelezettséget, illetve egy héten át nem a vállalt műsorstruktúra szerint sugározta az adást. Az NMHH-közleményben az is szerepelt, hogy a Klubrádió egyik határozatot sem támadta meg a bíróságon, és mindegyik után befizette a büntetést (vagyis a hatóság szerint ezzel elismerte a jogsértést). December 16-án kiderült: három pályázó közül kettőt alakilag érvénytelennek minősítettek, vagyis a Klubrádió maradt az egyetlen és így esélyes pályázó a folytatásra, de a két elutasított cég bíróságához fordult, tehát az ügy nem zárult le.

Szeptember 12. A családok életszínvonalára figyelni kell, ezért a kormány létrehoz egy családügyekért felelős tárca nélküli miniszteri posztot – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök az M1-en. Novák Katalin család- és ifjúságügyért felelős EMMI-államtitkár, egyben a FIDESZ alelnöke hatáskörét és rangját emelik meg. Megismételte, hogy bár a fertőzések száma nő, a haláleseteké alacsony. (Ez a következő hetekben drámaian változott.) A legnagyobb veszélynek a

krónikus betegségben szenvedők és az idősek vannak kitéve. A kormány folyamatosan vizsgálja, hogy bezárják-e a kórházakat, megváltoztassák az idősotthonok látogatási rendjét, vagy hogy bemehetnek-e a szülők az iskolába, vagy az iskolába belépő gyerekek testhőmérsékletét megmérjék-e. Ez utóbbi október 1-től ez kötelező lesz. De a kormány nem akar újra kijárási korlátozást, digitális oktatást az iskolákban, azt akarja, hogy normális élet működjön Magyarországon. Továbbra is fontos viszont a maszkviselés: „*Ha az emberek nem tartják be a szabályokat, ki kell kényszeríteni.*”

Gyurcsány Ferenc DK-elnök Facebook-reagálása: „*Rendkívül kínos, hogy valaki félórán keresztül semmitmondóan tudjon beszélni arról, hogy semmit nem csinált, semmit nem csinál, semmit nem fog csinálni annak érdekében, hogy érdemben tudjuk kezelni a koronavírus-válságot. ... Ne ijedjünk meg attól, hogy hetente duplázódik a megbetegedések száma, hogy rohamosan növekszik a kórházban ápoltak száma, hogy egyre-másra zárnak be iskolai osztályok! Nem beszélt arról, hogy miért nem végzünk tömeges tesztek, hogy miért nincsen kontaktkutatás, hogy járványhelyzet esetén miért kell 20-50 ezer forintot fizetni az embereknek, miközben az ő pénzükön vették meg a rengeteg berendezést, eszközt, tesztet. ... Bárgyú semmitmondással reagál arra, hogy 14,5 %-kal, szinte soha nem látott mértékben csökkent az ország nemzeti jövedelme a második negyedévben, hogy a hiányt már a kormány is 7-9 % közé várja. ... Egy tehetetlen, cselekvésképtelen, ötletelen, sodródó ember vágott nyugodt képet a semmittevéshez. Egy válság felé rohanó ország kormányfője bizonyította ma este, hogy nem ért semmit, hogy nem lát semmit, hogy fogalma sincs a tennivalókról.*”

Szeptember 14. „*Mi még mindig azon vagyunk, a kuratórium, hogy el kell kezdeni az oktatást. Ha a mostani vezetés nem képes arra, hogy elindítsa, akkor mi elindítjuk.*” – jelentette ki Vidnyánszky Attila kuratóriumi elnök, miután folytatódott az épületfoglalás a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, bár a tanév megkezdődött. Ő a tanárokat és a diákokat vádolta azzal, hogy nem hajlandók a párbeszédre, míg az egyetemen az ő távozását követelték, mert bármiféle párbeszéd nélkül erőltette rá az új szabályzatokat a törvényesen választott testületekre. Palkovics László, a felsőoktatást is felügyelő innovációs és technológiai miniszter viszont, aki szintén párbeszéd nélkül, az egyetem jelöltjeit mellőzve nevezte ki a kuratóriumot, most közölte, hogy a kuratórium megfelelő, és a diákoknak ezzel a testülettel kell tárgyalnia, nem vele, mert már az a fenntartó. Vidnyánszky „*nagyon fájdalmas történetnek*” nevezte, hogy fia, ifj. Vidnyánszky Attila, a legtehetségesebb és legsikeresebb fiatal színészek és rendezők egyike vele szemben az egyetemet támogatta. „*Büszke, egyenes gerincű embereket kell képeznünk, akik büszkék arra, hogy ezt a népet, ezeket az embereket szolgálhatják vidéken és itt Budapesten is. Büszkék a kultúrára, kultúrájukra, és érzik a felelősséget ebben. Egyenes, nem összetákolt emberhalmaz, hanem akik a gyökereiket ismerik, tudják. Ezt kell erősíteni bennünk. Szóval lényegileg, filozófiáját tekintve másképp képzeljük ezt el.*” – jelentette ki a kuratóriumi elnök, ismét nem látva be, hogy milyen rendkívül durván sértegeti az egyetemet, ezúttal az „*összetákolt emberhalmaz,*” kifejezéssel.

Áder János köztársasági elnök Nagy Attila Mihályt, az Igazságügyi Minisztérium gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkárát nevezte ki kilenc évre a Nemzeti Választási Iroda elnökévé, miután a tisztséget az iroda megalakulása, 2013. május 24-e óta betöltő Pálffy Ilona nyugdíjba vonult.

Szeptember 16. A kormány a növekvő fertőzésszám és az újabb halálozások miatt úgy döntött, hogy fenntartják a beutazási korlátozást, kötelezővé teszik a maszkviselést a tömegközlekedési eszközök és a boltok mellett a mozikban, színházakban, egészségügyi intézményekben, ügyfélfogadási irodákban is, megállapították a tesztek hatósági árát 19 500 forintban (emiatt egy sor magánszolgáltató megszüntette a részvételét a vizsgálatban, mert ennyiórt nem volt számára kifizetendő), a szórakozóhelyeknek 23 órákor be kell zárniuk. „*A rendőrséget utasítottam, hogy szigorúan ellenőrizze, és tartassa be a szabályokat*” – közölte a miniszterelnök, hozzátéve, hogy „*mindenki megnyugodhat: ha elkapja ezt a betegséget, meg fogjuk gyógyítani.*” Szakértők eközben arra hívták fel a figyelmet, hogy az állam hiába vásárolt a legrosszabb esetben

szükségesnél is sokkal több lélegeztetőgépet irreálisan magas áron, ha nincs hozzájuk elegendő szakember.

Szeptember 17. Hadházy Ákos és Szél Bernadett független képviselő bemutatott 260 000 kitöltetlen konzultációs ívet, amelyeket felhívásukra az úgynevezett konzultációt elutasító polgárok küldtek nekik. Együttal tiltakoztak az ellen, hogy a visszaküldött, kitöltött ívek tartalmáról semmilyen adatokat nem közöl, nekik pedig nem mutatták meg ezeket. *„Ez gyávaság, tisztelt kormány! Ha valóban 1,8 millióan töltötték volna ki az íveket, akkor odaengednétek minket.”* → szeptember 5.

Szeptember 19. A Gazdaságvédelmi Operatív Törzs ülése után a kormány január 1-től további 6 hónapra meghosszabbította a háztartásoknak nyújtott hitelmoratóriumot néhány társadalmi csoport (gyermeket nevelő családok, nyugdíjasok, munkanélküliek, közfoglalkoztatottak) számára.

Online kongresszuson – egyedüli jelöltként → szeptember 7. – az MSZP társelnökeivé választották Tóth Bertalant és Kunhalmi Ágneszt. 261 szavazatból 225-öt (86%) kaptak. Első ízben kapott a párt egy-egy férfi és női vezetőt. A választmány elnöke Hiller István maradt. Kunhalmi Ágnes kijelentette: garantálják, hogy az MSZP a több mint félmillió szavazójával, az elmúlt harminc évben szerzett kormányzati tapasztalatával, erős szervezetével és a szociális demokrácia programjával hozzá fog járulni a 2022-es kormányváltáshoz. Az ellenzéki pártok összefogása mellett érvelt annak érdekében, hogy egy jelölt álljon szemben a FIDESZ jelöltjével az egyéni választókerületekben, továbbá egy lista és egy miniszterelnök-jelölt legyen.

Szeptember 21. Terjedelmes programcikket írt a Magyar Nemzetbe Orbán Viktor miniszterelnök. Ennek legfontosabb részei: a „libernyák” kifejezéshez visszatérve kifejtette, hogy *„a politikai korrektség, vagyis a libernyák doktrína-, beszédmód- és stílusdiktátumok elleni lázadás medre egyre szélesedik. Egyre többen és egyre bátrabban lépnek ki a már fojtogatón szűk egyetlen helyes beszédmód, egyetlen helyes demokráciafölfogás, egyetlen helyes Európa- és Nyugat-értelmezés kalodájából. ... A konzervatívok és kereszténydemokraták számára a legnagyobb kihívást és ellenfelet ma és újra a liberalizmus és a liberálisok jelentik”*. Bírálta a szociáldemokratákkal együtt kormányzó német és a zöldekkel kormánykoalíciót kötött osztrák kereszténydemokratákat. Majd így folytatta: *„Összebékíthetetlen különbségek mutatkoznak az oktatáspolitikában is. A konzervatívok szerint a karakteres nemzeti hagyományokra kell összpontosítani, s a nevelés célja, hogy a bevált hagyományainkat továbbvinni képes hazafiak lehessenek gyermekeinkből. A kereszténydemokraták pedig azt is elvárják, hogy az iskolák erősítsék meg a gyermekek születéskor megkapott és a Teremtő által eldöntött nemi identitását, segítsék a lányokat, hogy derék és tiszteletre méltó asszonyok, a fiúkat pedig hogy a családjuknak biztonságot és támaszt nyújtani képes férfiak lehessenek. Az iskolák védjék meg a család eszményét és értékeit, és tartsák távol a kiskorúaktól a genderideológiát és a szivárványos propagandát. A liberálisok mindezt jobb esetben sötét középkornak, rosszabb esetben klerikálfasizmusnak látják, mivel az iskolai oktatás célja szerintük nem lehet más, mint hogy elvezessük a gyermeket önmagához, képessé tegyük az önmegvalósításra, bevezessük az egyetemes politikai rend szépségeibe, s ezért megfosszuk azoktól a hagyományrétegektől, melyek a déd-, nagy- és édesszülei életeiből rakódtak rá.”* Nagy teret szentelt a 2022-es választásnak: *“Reményeim szerint így, egy sikeres járvány elleni védekezéssel, felizmosított egészségüggyel, soha nem látott magasságba lendített gazdasági növekedéssel, teljes foglalkoztatással, még a korábbiakat is túlszárnyaló otthonteremtési boommal és a visszaépítés alatt álló 13. havi nyugdíjjal érkezőnk meg a huszonkettes választáshoz.”* Ebben a „globális elit” eszköze szerine *„a már többszörösen bukott baloldal, amelynek vezére Gyurcsány Ferenc, ifjúsági szervezete a Momentum, dollármilliárdos szponzora pedig Soros György. A múlt erői ők, akik egyszer már tönkretették az országot.”* Ezek döntő ütközetre készülnek, *„hátuk mögött a nemzetközi médiával, a brüsszeli bürokratákkal és a civilnek álcázott NGO-szervezetekkel. ... a hatalomért és pénzért mindent meg fognak tenni.”* Ezért a miniszterelnök szerint *„a kormányzás*

nehéz évei után vissza kell térnünk a választási csataterre. Itt az ideje szedelőzködni, hogy a megfelelő pillanatban kilovagolhassunk. Nagy ütközet vár ránk 2022-ben. Készüljetek.”

Hasonló szellemben beszélt a kormányfő az országgyűlés őszi ülészakájának nyitónapján is, ahol igen éles ellenzéki bírálatokat kapott válaszul. Erre ő a konkrétumokra nem válaszolva úgy reagált, hogy *„tegyék félre a gondolatot, hogy egyszerre kell harcolni a vírus és a kormány ellen. Ez káros, hátrányos és erkölcstelen is a jelenlegi helyzetben.”*

Szeptember 24. Első fokon felmentette a kémkedés vádja alól Kovács Béla volt jobbikos politikust a Budapest Környéki Törvényszék. Költségvetési csalás miatt viszont másfél év felfüggesztett szabadságvesztésre és 600 000 forint pénzbüntetésre ítélték. A vád szerint a politikus, aki 2010 és 2019 között volt az Európai Parlament képviselője, 2017 végéig a Jobbik tagja, 2012 és 2014 között orosz hírszerzőknek adott át információkat a többi között energetikai ügyekről, EP-választásokról, a magyarországi belpolitikai helyzetről és a paksi atomerőmű bővítéséről. Az ügyészség letöltendő fegyházbüntetést kért. Ő mindezt visszautasította, és leszögezte: kizárólag Magyarország érdekeit képviselte, és nem segített semmiféle idegen titkosszolgálatot. A bíró a felmentő ítélet indoklásában ezzel szemben elmondta: a volt képviselő az orosz hírszerzés beszervezett embereként tevékenykedett, és kitanították, hogy miként maradhat rejtve az együttműködés. Például az oroszokat érdekelte a Gazprommal szembeni uniós eljárás, a Déli Áramlat kérdése, Ukrajna és az EU kapcsolata, az orosz vízumkérdés és egy sor másik aktualitás. Kovács minden esetben elmondta a véleményét ezekről, de nem kapott olyan feladatot, hogy bármilyen titkot fürkésszen ki ezekkel kapcsolatban. Ugyanakkor tudta, hogy a véleménye fontos Oroszországnak. *„Véleményének kifejtésével az orosz érdekeket segítette, de sem az EU, sem Magyarország érdekeit nem sértette ezzel”*. Ezért mentették fel a kémkedés vádja alól. A költségvetési csalás vádjával kapcsolatban, amely a gyakornokok foglalkoztatásával kapcsolatos szabályok megsértésében jelent meg, Kovács Béla elismerte, hogy hibázott, ugyanakkor kiemelte, hogy az okozott kárt megtérítette az Európai Parlamentnek.

Deutsch Tamás, a FIDESZ európai parlamenti képviselője másnap a Facebookon ezt írta, gúnynevén emlegetve a volt képviselőt: *„A 'független' magyar bíróság álláspontja szerint a volt Jobbikos KGBélát az orosz titkosszolgálat beszervezte, az orosz titkosszolgálatnak dolgozó ügynökök kiképezte, és KGBéla rendszeresen és konspiratív körülmények között találkozott a diplomata státuszban Budapesten tartózkodó fedett orosz titkosügynök tartótisztjeivel. Mindezek alapján a bíróság FELMENTETTE KGBélát a kémkedés vádja alól. Beszéljünk világosan: az ügyben eljáró elsőfokú bíróság nem jogerős ítélete nettó hazaárulás.”* Senyei György, az Országos Bírósági Hivatal elnöke nyílt levélben hívta fel a figyelmet, hogy az ítélet nem jogerős, hiszen az ügyész fellebbezést nyújtott be. Hozzátette: a magyar bíróságok idézőjelek nélkül függetlenek. *„A függetlenség nem jelenti azt, hogy a bírói ítéletek ne lehetnének kritika tárgyai, azonban tisztelt képviselő úr nyilatkozata a véleménynyilvánítás határait meghaladja. A fentiekre tekintettel a bíróság függetlenségét megkérdőjelező és az adott ügyben hozott ítéletet hazaárulóként minősítő megállapítását ezúton visszautasítom.”*

A Puskás Stadionban közönség előtt zajlott le az európai labdarúgó Szuperkupa Bayern München–Sevilla mérkőzése, amelyet nagy viták előztek meg, és sokan megengedhetetlen emberkísérletnek neveztek, tekintettel a vírusfertőzések egyre nagyobb számára. (Utoljára 197 napja játszottak UEFA-mérkőzést nézők előtt.) A tervezett – a stadion befogadóképességénél eleve jóval kisebb, 20 000 fős – nézői létszámnál is kevesebben, 14 000-en voltak jelen, mert a spanyol és a német szurkolók zöme visszalépett. Markus Söder bajor miniszterelnök, a CSU elnöke kifejezetten kérte honfitársait, hogy ne utazzanak: *„A gyomrom görcsbe rándul, ha a Szuperkupa-döntőre gondolok. Budapest rizikós hely.”*

Szeptember 25. 5-6 évet léptünk vissza adósságcsökkentésben, de a költségvetési stimulusra szükség van, hogy a kormány megpróbálja megmenteni ezt az évet és meg lehessen őrizni munkahelyeket, kapacitásokat – mondta Varga Mihály pénzügyminiszter a Magyar Köztársasági Társaság vándorgyűlésén. A miniszter szerint általában volt pár hibás feltevése sok magyar

közgazdasáznak, például az, hogy a magyar gazdaság akkor is tud majd növekedni, ha körülöttünk mindenki összemegy, és hogy az első hullám után visszapattan majd a gazdaság. (Nem nevezte meg Matolcsy György jegybankelnököt, aki ilyesmit hirdetett.) Pedig inkább lassú visszaépülés lesz, ami a második hullámmal tovább lassul majd. Varga Mihály közölte: a kormány 5-6 %-os GDP-zsugorodásra számít 2020-ban. Célja az, hogy 2-3 éven belül el kell érni és meg kell haladni a 2019-es gazdasági teljesítményt. Ehhez viszont szükség lesz a költségvetési élénkítésre, amiben egyelőre van mozgástér, már csak azért is, mert alig van olyan EU-s tagállam, amely be fogja tartani az uniós, maximum a GDP 3 %-át jelentő hiánycélt. A pénzügyminisztérium most azzal számol, hogy az államadósság szintje az év végén a GDP 76-78 %-át teszi majd ki az év végén, az államháztartás pedig 7-9 %-os deficitben lesz, ami 1400 milliárd forintos bevételkiesést jelent.

Szeptember 27. Magas, 53%-os részvétel mellett, 56%-os eredménnyel Pávkovics Gábor (FIDESZ-KDNP) nyerte a mohácsi polgármester-választást. Ez különlegessége miatt vált országos eseménnyé. 2019-ben rövidebbel a választás előtt meghalt a várost 21 éve vezető FIDESZ-es Szekó József, új jelöltet a törvényes határidő lejártá miatt már nem lehetett állítani. A visszalépni nem hajlandó Csorbai Ferenc (MSZP) egyetlen jelöltként a szavazatok mindössze harmadával nyert, a választók kétharmada érvénytelen szavazattal tiltakozott a helyzet ellen. Ezért a képviselőtestület 2020 nyarán feloszlatta magát. Az MSZP-vel közben szakított Csorbai egy Változást Akarók Nemzedéke nevű szervezet jelöltjeként indult újra, de csak 40%-ot kapott, és szervezete a testületben is csak 4 mandátumot szerzett a 11-ből. Így visszatért a kormánypárti vezetés a városban.

Szeptember 29. Orbán Viktor levélben fordult Ursula von der Leyenhez, az Európai Bizottság elnökéhez, melyben azt írta, hogy Magyarországot és a magyar embereket sértő kijelentései miatt felfüggeszti a kétoldalú politikai kapcsolatokat a testület cseh alelnökével, Věra Jourovával. A jogállamiság kérdéseit vizsgáló, egyébként az Orbánnal jó viszonyban lévő Andrej Babiš cseh miniszterelnök által a Bizottságba delegált Jourová a Der Spiegelnek adott interjújában arról beszélt, hogy Orbán Viktor beteg demokráciát épít, és féltő, hogy a magyar közvélemény egy napon arra döbbsen rá, hogy „*a legutóbbi választás volt az utolsó, amelyet még szabadnak lehetett nevezni*”. Orbán szerint ezek a kijelentések „*sértőek Magyarországra és a magyar emberekre*”. Emellett ellentétesek a Bizottság Lisszaboni Szerződésben deklarált semleges és objektív intézményi szerepével. „*A biztos asszony kijelentései összeegyeztethetetlenek a bizottságban elfoglalt pozíciójával, ezért tiszttségéből való távozása elengedhetetlenül szükséges. Amíg ez nem történik meg, addig a magyar kormány Věra Jourovával felfüggeszti a kétoldalú politikai kapcsolatokat*”. Gyorsan megérkezett az EB válasza: „*Věra Jourová, az Európai Bizottság elnökének, Ursula von der Leyennek a teljes bizalmát élvezi.*” Jourová válasza másnap a Politicónak: „*Sosem bántottam a magyar embereket, ellenkezőleg, nagy tisztelettel vagyok irántuk és a döntéseik iránt*”, de ez nem jelenti azt, hogy ne beszélne továbbra is kritikusan az egyes kormányok lépéseiről. „*Egy demokráciában semmi sem állhat a kritika felett.*”

Másnap közzétették a vitát okozó dokumentumot, az Európai Bizottság első éves jogállamisági jelentését, amely aggasztónak nevezte a magyar igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos átalakításokat, és külön kitért arra, hogy „*a korrupciós ügyekben a magas beosztású hivatalnokok felelősségre vonása egyelőre elmaradt*”. A sajtószabadságot pedig több irányból fenyegetik kormányzati lépések. Varga Judit igazságügyi miniszter válasza: „*annak érdekében, hogy a kettős mércét el lehessen kerülni, a jogállamiság tiszteletben tartását a tagállamokban objektív és pártatlan eszközökkel, nem politikai folyamatokon keresztül kell mérni. A Bizottság jelentése azonban nem felel meg ezeknek a kritériumoknak ... abszurd és valótlan*”. Gulyás Gergely miniszter szerint „*Soros György mondta tollba*”.

Szeptember 30. A Fővárosi Közgyűlés ülése előtt néhány órával, 29-én késő este kormányrendelet jelent meg, amely már előre érvénytelenítette a Városligeti Építészeti Szabályzat tervezett megváltoztatását, vagyis Karácsony Gergely főpolgármester és csapata egyik legfőbb

választási ígéretének megvalósítását, a még el nem kezdett épületek (az Új Nemzeti Galéria, a Magyar Innováció Háza és a Fővárosi Városligeti Színház) felépítésének megakadályozását. Bár Orbán Viktor miniszterelnök a 2019-es önkormányzati választás után azt mondta: „Magyarország kormánya nem kíván olyan fejlesztéseket végrehajtani Budapesten, amit a főváros felelős vezetői nem akarnak”, most a kormány tovább ment, és kimondta: az említett létesítményeknek szánt helyeken „épület és építmény létesíthető” a rendeletben megjelölt részletes beépítési szabályok betartása mellett. És „ha a Városligeti Építési Szabályzat vagy az OTÉK [Országos Településrendezési és Építési Követelmények] a beépítés [e jogszabály] (2)–(6) bekezdésében, valamint a 4/A. §-ban meghatározott sajátos szabályaival ellentétes vagy azzal nem összeegyeztethető előírást tartalmaz, akkor a Városligeti Építési Szabályzatot és az OTÉK-ot nem lehet alkalmazni”.

A főpolgármester felháborodottan nyilatkozott erről a módszerről a közgyűlésen: „olyan ez az ügy, mint amikor valakinek a saját telkére rátette a lakásmaffia a kezét, és a tudta és beleegyezése nélkül széljegyre került haszonélvezőként egy idegen a tulajdonán. ... Aztán képzelje el mindenki, hogy kimegy a telkére, és azt veszi észre, hogy éppen egy lakóparkot alapoznak a diófája helyén idegen alakok. ... a kormány egy rendelettel belenyúlt az önkormányzat elidegeníthetetlen jogába, hogy a saját tulajdonán megmondja, mi épülhet és mi nem.” De „mi viszont tartjuk magunkat a programunkhoz, elveinkhez, ha úgy kell, hát megküzdünk értük”. Baán László, az új nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes koncepciójáért felelős kormánybiztos ezzel szemben így reagált: „Magyarország kormánya semmilyen fővárosi önkormányzat által hozott rendelkezést nem írt felül a városligeti építési szabályozás ügyében. A kormánynak – csak úgy, mint a Fővárosi Önkormányzatnak – törvény adta joga, hogy rendelkezzen a Városliget építési szabályairól, és ezen jogával élve a jelenleg is hatályos [tehát az éppen megváltoztatni kívánt] fővárosi építési szabályzat sarokpontjait emelte kormányrendeleti szintre. A kormány az elmúlt egy évben sem kezdett építési munkálatokba az Új Nemzeti Galéria, a Magyar Innováció Háza és a Városligeti Színház területén, és ezt a jövőben is mindaddig fenntartja, amíg e tárgyban a Fővárossal egyetértésre nem jut.” Arra nem adott magyarázatot a kormánybiztos, hogy miért éppen az új szabályzatot tárgyaló közgyűlés előtti este kellett kormányrendeleti szintre emelni az előzőt, amelyet a főváros 2019-ben választott vezetői elutasítottak.

A fővárosi közgyűlés heves vita után a történetek ellenére, 18:10 arányú többséggel úgy módosította a Városligeti Építési Szabályzatot (VÉSZ), hogy megakadályozza a közparkba a Liget Projekt keretén belül tervezett, de még el nem kezdett épületek megépítését. A fővárosi FIDESZ szerint ez törvényellenes volt, mert szembement a kormány előző éjjel közzétett rendeletével. Karácsony Gergely főpolgármester szerint viszont a kérdéses kormányrendelet ment szembe a kormánypártok által elfogadott Liget-törvénnyel, mert az éppen a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe adta, és feladatául szabta a VÉSZ megalkotását.

Október 1. Az első önkormányzati választások 30. évfordulóján Budapest díszpolgára lett két volt főpolgármester: Demszky Gábor (1990-2010) és Tarlós István (2010-2019). Karácsony Gergely Facebook-bejegyzése erről: „Egy olyan országban hiszek, ahol a politikai vitapartnerek lehetnek ellenfelek, de soha nem lehetnek ellenségek. Egy olyan országban, ahol gondolhatunk mást és máshogyan a világról és a nemzetről, de soha senki nem vitathatja el a másik jogát a hazaszeretethez. ... Nekem ezer dologban volt vitám Tarlós Istvánnal. Azért indultam el a választáson a kihívójaként, hogy ezt a vitát megvívjuk. Erős felhatalmazást kaptam a választóktól arra, hogy az övétől merőben eltérő politikát csináljak Budapesten. De ettől még én soha, egyetlen pillanatra sem vitatom el Tarlós Istvántól, hogy teljes szívéből szereti ezt a várost, hogy rengeteget tett Budapestért. Sok-sok nagyszerű dolgot is megvalósított. És biztos vagyok benne, hogy Demszky Gáborral is jó sok vitánk lenne számos kérdésben. De hogy Budapest ügyét mindig a szívéen viselte, és keményen dolgozott ezért a városért, azt sosem kérdőjelezném meg. Irányítása alatt egy szocialista nagyvárosból valódi világváros lett.” A DK nem szavazta meg Tarlós elismerését. Gy. Németh Erzsébet főpolgármester-helyettes közleménye szerint ő kilenc éven át „nem a budapesti

polgárokat, hanem a hatalmat szolgálta ... vezetése alatt a felére csökkent a főváros költségvetése ... és kiszolgáltatta Budapestet a kormányzati korrupció csillapíthatatlan étvágyának”.

Megkezdődött az előre bejelentett sztrájk a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, amelynek épületeit hetek óta blokád alatt tartották a hallgatók. Vidnyánszky Attila kuratóriumi elnök az intézménybe jól beilleszkedett, a kuratórium által is pár napja megerősített Vonderviszt Lajos kancellár helyére váratlanul egy – saját megfogalmazása szerint már „nem hivatásos állományú” – katonatisztet nevezett ki: Szarka Gábor ezredest, volt honvédelmi miniszteri kabinetfőnököt, aki műszaki, jogi és újságírói képzettséggel is rendelkezik, és közvetlenül kinevezése előtt a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen volt főigazgató. A hallgatók nem engedték be az épületbe. Pályázat és a szenátus megkérdezése nélkül rektorhelyettségé neveztek ki Zalán János színészt, a Pesti Magyar Színház igazgatóját és Novák Emil operatőr-filmrendező, akiket a sztrájkolók szintén nem ismertek el. Novák szerepvállalása („a Filmakadémia korábban kiadott nyilatkozatával ellentétes, összeegyeztethetetlen és morálisan vállalhatatlan döntése”) miatt azonnal szétrobbant az általa vezetett Magyar Filmakadémia: az elnökség nagy része tiltakozásul lemondott, őt pedig leváltották. Ugyanígy szétesett a Magyar Operatőrök Társasága, amelyből Novák miatt kilépett a tagok jelentős része, köztük a leghíresebb művészek. Az új vezetőség rögtön 15% béremelést ajánlott fel a dolgozóknak, ha abbahagyják a sztrájkot, de ők ezt elutasították, mert fontosabb követelésnek tartották az egyetem szabadságának visszaállítását. A kormány kétszeresére emelte az intézmény költségvetését, de közben folyamatosan azt kommunikálta, hogy nincs köze a váratlanul, egyeztetés nélkül hozott törvény miatt kialakult helyzethez, mert az egyetem immár egy „magánalapítványé”, nem állami, bár az alapítvány vezetőit Palkovics László miniszter nevezte ki, egyetlen jelöltet sem véve figyelembe az egyetem javaslatából. → június 21., július 3., július 31., október 16., november 6., november 27.

Október 3. Elfogadta a kormány a Magyar Orvosi Kamara által előterjesztett, soha korábban nem látott méretű béremelést tartalmazó javaslatot, és a hálapénz kivezetéséről is megállapodtak – jelentette be a Facebookon Orbán Viktor miniszterelnök. „Az orvosi kamara és a kormány között jó az együttműködés” – hangzott el, ami nagy előrelépés volt azután, hogy a Kincses Gyula vezette új kamarai elnökséget 2019-es megválasztása után a kormány ellenségesen kezelte. A megállapodás szerint a kezdő rezidens több lépésben bekövetkező emelés végén havi 680 000 forintot, a bértábla másik végén a 40 évnél régebben praktizáló orvos csaknem 2,4 milliót kapna, ami jóval több a nem képviselő miniszterek fizetésénél. Ez egyúttal mutatta azt a problémát, hogy az orvosok és minden más értelmiségi szakma között milyen bérfeszültségek keletkezhetnek. Nem volt szó az ápolók és más szakdolgozók bérééről, pedig e területen még nagyobb volt a létszámhiány és az elmaradás. Ezt a szakszervezetek és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara rögtön szóvá is tették. (A kormány szerint ők már kaptak nagy béremelést.) Ami a hálapénzt illeti, a jelenség felszámolása – mondta Kincses Gyula – a béremelés előfeltétele, de a béremelés önmagában nem megoldás a hálapénz ellen. A hálapénz miatt vesztegetésért fogják büntetni azokat, akik adják, és megbüntetik azokat az orvosokat is, akik elfogadják. A vonatkozó törvényjavaslatot a kormány október 5-én benyújtotta, és az szigorú összeférhetlenségi, mellékállás-vállalási tilalmakat, az állami és a magánellátás különválasztását is tartalmazta, továbbá vészhelyzetben kívül is megengedte orvosok akár egy évre szóló máshová „vezénylését”. A tervezetet számos bírálat érte, egyebek közt azért, mert kimaradtak belőle a vállalkozó házi orvosok, és mert túl gyorsan, drasztikusan kívánta elérni a változásokat. A kormány azt állította, hogy a törvényalkotási bizottságban október 5-én este minden kamarai módosító javaslatot elfogadtak, de ez nem volt egyértelmű.

Október 4. Magyarországon vannak jogszabályok, amelyek a homoszexualitásra vonatkoznak. „A 'jelenséget' a magyarok türelmesen, toleránsan kezelik, ám van egy vörös vonal, amit nem lehet átlépni: hagyják békén a gyerekeinket.” Ezt mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Kossuth rádióban arról a mesekönyvről, amely fogyatékos, színesbőrű, meleg és más kisebbségekhez tartozó hősöket mutatott be ismert mesék átíratában, a sokszínűség elfogadására, toleranciára nevelés jegyében. Ezzel nyíltan a könyvet nyilvánosan ledaráló volt jobbikos

szélsőjobboldali Duró Dóra képviselő és pártja, a tiltakozásokat szervező A Mi Hazánk mellé állt azokkal a pedagógusokkal, közéleti személyiségekkel és a Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésével szemben, akik tiltakoztak a náci időkre emlékeztető könyvmegsemmisítés ellen, és elmagyarították, miért van szükség már kicsi korban a világ sokféleségének megismerésére és megértésére. A könyv egyébként nagyon sikeres volt, a politikai visszhang hatására elkapkodták.

Október 5. Áder János köztársasági elnök az addig Varga Zs. Andrásként szerepelt Varga Zsolt András alkotmánybíró, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezető professzorát jelölte a Kúria elnökének az év végével lejáró mandátumú Darák Péter helyére. Ő Polt Péter legfőbb ügyész egyik legközelebb bizalmasa, 2000-2006-ban és 2010-2013-ban helyettese volt. 2014 óta dolgozott alkotmánybíróként. Egy korábbi törvénymódosítás adta lehetőséggel élve, amely szerint minden, a nyugdíjkorot el nem ért alkotmánybíró kinevezhető bírónak, és ha az AB-ról távozik, kötelezően és pályázat nélkül kúriai tanácselnöki megbízást kell kapnia, az államfő júliusban öt másik AB-taggal együtt Varga Zs. András is kinevezte. Kúriai elnökké választásának tehát egyetlen feltétele volt, hogy mondjon le az alkotmánybírói tisztségről. Szakmai körökből sok bírálat érte ezt a szabályozást, mert így jogilag képzett, de bírónak soha nem dolgozott, ítélezési tapasztalatot nem szerzett, a független bírói lét étoszát meg nem élt emberek kerülhetnek a legfőbb bírói testületbe, sőt annak az élére. Kifogásolta ezt az Országos Bírói Tanács is, amely október 9-én 13:1 arányban nem támogatta a jelölést: *„bár elismerik Varga Zsolt András tudományos területen szerzett érdemeit, alkotmánybíróként és a legfőbb ügyész helyetteseként szerzett tapasztalatát, valamint személyes kvalitásait és felkészültségét, nem lehet elvonatkoztatni attól a tényről, hogy a jelölt korábban a bírósági szervezetrendszerben egyáltalán nem végzett ítélezési tevékenységet, tárgyalótermi tapasztalattal nem rendelkezik, a peres ügyek és a bírósági igazgatás terén gyakorlati múltja nincs”*. Ennek azonban nem volt befolyása az eseményekre. Az országgyűlés igazságügyi bizottságának kormánypárti többsége már október 8-án 9:2 arányú szavazással elfogadta a jelöltet. Az 57 éves Darák Péter megválasztása egy újabb 9 éves ciklusra nem merült fel, pedig ennek nem lett volna jogszabályi akadály. → október 19.

Október 6. Az országgyűlés kivételes eljárásban, benyújtása után alig 30 órával 165 szavazattal, egyhangúlag elfogadta „az egészségügyi szolgálati jogviszonyról” szóló – és ezzel az állami egészségügyben dolgozók közalkalmazotti jogállását megszüntető – törvényt, benne a jelentős korlátozásokkal egybekötött jelentős orvosi béremelést. Szakmai körökben ennek ellenére súlyos aggályok merültek fel: a másodállások átgondolatlan és hirtelen tilalma megbéníthat nagyon sok kórházat és rendelőintézetet, amelyekben fontos feladatokat nem főállású orvosok és ápolók látnak el. A katonás hangzású „átvezénylés” lehetősége pedig – akár két évre az ország távoli részébe – újra kivándorlásra kényszeríthet sok szakembert a jelentősen felemelt bérek ellenére. Megdöbbenést váltott ki, hogy a kormány két nappal e törvényjavaslat benyújtása előtt az Orvosi Kamarával tárgyalva – és a béremelésre, valamint a hálapénz tilalmára vonatkozó javaslatait elfogadva – egy szóval sem említette az akkor már nyilván kész, az orvosok érdekeit más pontokon súlyosan sértő tervezetet.

Sérti az uniós jogot a magyar nemzeti felsőoktatási törvény CEU-ellenes 2017-es módosítása, ezért ezeket a rendelkezéseket meg kell semmisíteni – mondta ki az Európai Bíróság. A következő területeken állapított meg jogsértést: a lex CEU sérti a Világkereskedelmi Szervezet keretében kötött, a Szolgáltatások Kereskedelméről szóló Általános Egyezményt, sérti a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elveit, valamint a belső piaci szolgáltatásokról szóló uniós irányelvet, a kifogásolt rendelkezések a tudományos élet szabadságára, az oktatási intézmény alapításához való jogra, továbbá a vállalkozás szabadságára vonatkozó EU-s rendelkezésekkel is ellentétesek. A bíróság megvizsgálta a származási országban folytatott képzési tevékenységre vonatkozó követelményt. Megállapították többek között, hogy ez a rendelkezés indokolatlanul korlátozza mind az uniós alapító okiratban biztosított letelepedési szabadságot, mint pedig a szolgáltatásoknak a szabad mozgását.

A döntés után sajtótájékoztatót hívott össze az azóta már Bécsbe költözött Central European University, amelyen Michael Ignatieff elnök-rektor kijelentette, hogy „*most a CEU szabad*”, és szabadon oktathatja amerikai akkreditációjú programjait Budapesten. Jelezte: azt még nem döntötték el, pontosan mely programokat és mekkora számban hoznak vissza a magyar fővárosba, de a bíróság döntése megadta a lehetőséget arra, hogy egyáltalán gondolkodjanak rajta, ami már jelentős előrelépés. (Egyik helyette azonban azt mondta, hogy egyelőre nem hoznak vissza képzést.) Azt is kiemelte, hogy az Európai Bíróság döntése megerősítheti az egyetemi autonómiáért küzdőket nemcsak Magyarországon, hanem Európa-szerte. „*Örülök, hogy részt vehettünk ebben a harcban, de nagy ára volt: az 1930-as évek óta az első egyetem, amit Európa egy országából kitiltottak*” – fogalmazott Ignatieff, aki megköszönte Ausztriának, hogy befogadta őket, és megerősítette, hogy „*most már Bécs marad az otthonunk*”.

Varga Judit igazságügyi miniszter elfogadhatatlannak nevezte a döntést, mondván, hogy a jogszabályokat minden egyetemnek egyformán be kell tartania Magyarországon. Arról azonban nem szólt, hogy a szóbanforgó törvényt kizárólag a CEU eltávolítására hozták. „*Nem lehet olyan törvényt alkotni, amely a Soros-egyetemet előnyösebb helyzetbe hozza a magyar egyetemeknél*” – tette még hozzá Varga, de azt is mondta, hogy az Európai Bíróság ítéletét, mint mindig, Magyarország „*a magyar emberek érdekének megfelelően végre fogja hajtani*”.

Az ellenzék saját korábbi álláspontjának megerősítését látta az ítéletben, és elmarasztalta a kormányt, amiért ilyen helyzetet hozott létre.

Soros György közleménye: „*Az Európai Bíróság döntése, miszerint Magyarország megsérti az európai jogot, az Európai Unió alapértékeinek győzelme. A döntés túl későn jött a CEU számára. Nem térhetünk vissza Magyarországra, mert a jelenlegi törvények nem felelnek meg az akadémiai szabadság követelményeinek. A magyar kormány továbbra is lábbal tiporja az uniós jogot, a legújabb áldozat a világhírű Színház- és Filmművészeti Egyetem.*”

Október 7. „*Katonák nem leszünk. A magyar orvostársadalom a fő céllal, a tiszta, átlátható egészségügy kialakításával egyetért, ezért azt gondoljuk, a kialakult helyzet szakmai alapon nyugvó valódi összefogással menthető.*” – nyilatkozta a Magyar Orvosi Kamara az előző napon elfogadott törvényről, amelyet ugyan a bértáblát tekintve az ő javaslatuk alapján hoztak meg, de más részeit – így az átvezénylés lehetőségét – tudtuk nélkül, képtelenül rövid véleményezési időt adva fogalmazta meg a kormány. Javaslatokat fognak tenni a törvénymódosításra – közölte a kamara. „*Most járvány van, ez élet halál kérdése. Ha menni kell, akkor menni kell.*” – válaszolta erre a miniszterelnök a HírTV-ben. Csakhogy a törvény általánosságban, nem csak veszélyhelyzetben tette lehetővé a vezénylést, de erre a riporter nem kérdezett rá. Orbán Viktor emellett azt is bejelentette, hogy 2022. december 31-ig ismét 5 %-os lesz a lakásépítési áfa.

Október 8. November 1-től 20 %-kal, 2022 január 1-től további 30 %-kal emelik az ápolók bérét – jelentette be Gulyás Gergely miniszter a kormányinfón, reagálva az előző napok vitáira. Az orvosok vezényléséről ezt mondta: egészségügyi veszélyhelyzetben indokolt, de békeidőben, normális helyzetben csak kivételes lehet, például tömegszerencsétlenség esetén. Az elfogadott törvénytövegeben azonban nem ez volt.

Október 11. A júliusban motorbalesetben elhunyt Koncz Ferenc FIDESZ-KDNP-képviselő lánya, Koncz Zsófia (jogász, volt Fidelitas-alelnök, az utóbbi időben a washingtoni nagykövetség munkatársa) nyerte az időközi országgyűlési választást a tiszaujvárosi választókerületben, és ezzel megmaradt a kormánypártok kétharmados többsége. → július 10. (Bár a rendszeresen a kormánnyal szavazó Ritter Imre német nemzetiségi képviselő jóvoltából ténylegesen amúgyis megmaradt volna.) A 2018-asnál (52 865 fő, 66.81%) jóval alacsonyabb részvétel mellett (35 369 fő, 45.52%) Koncz Zsófia 17 700 (50.51%) szavazatot kapott [édesapja 2018-ban 25 662-t (49.3%), vagyis akkor a több ellenzéki induló együttesen 50% fölé került], míg a közös ellenzéki jelölt, Bíró László tarcali vállalkozó 1487-tel kevesebb, 16 213 szavazatot (46,27%) [2018-ban Jobbikoként 16 469-t

(31.64%)]]. Három további jelölt együtt se kapott annyi voksot, mint amennyivel Bíró lemaradt, tehát nem rajtuk múlt az eredmény.

Az ellenzéki összefogás sikerét több bonyodalom nehezítette. Azért állt a Jobbikos Bíró László mellé az MSZP, a DK, a Párbeszéd, az LMP és a Momentum, mert a 2018-as választáson ő volt a második helyezett, tehát ő látszott a legesélyesebb helyi jelöltnek a körzethez családirag igen, de munkájában nem kötődő kormánypárti ellenféllel szemben. Csakhogy hamar kiderültek Bíró viszonylag közelmúltbeli, elfogadhatatlan antiszemita és cigányellenes megjegyzései. Budapestet „*Judapestnek*” nevezte egy kommentben., és panaszkodott, hogy a tarcali wellness-szállodák vendégei között sok a külföldi zsidó („*a kutyám majd megveszik, amikor a tetűcsúzdások elmennek a ház előtt*”). Olyan állításokat is egyetértőleg idézett a nácikat dicsőítő szélsőjobboldali portálról, mint hogy „*kikapcsolták a zsidó uzsora-banktőkét a gazdaságból, megszüntették a háborús jóvátételként eufeminizált kozmopolita rablás kifizetését.*” Bíró ugyan nem ismerte el, hogy az idézett kommentek valódiak lennének, de a Facebook-oldalán általánosságban bocsánatot kért vállalhatatlan kijelentései miatt. „*Keresztény, istenfélő emberként elismerem, hogy hibát követtem el, amikor a közösségi médiában lefolytatott viták hevében évekkal ezelőtt vállalhatatlan kijelentéseket tettem. A bűnömért bocsánatot kérek mindazoktól, akiket megbántottam*” – írta. Emellett a kormánypárti sajtóban olyan – bár általa cáfolt, de tanúk által névvel vállalt – állítások is megjelentek, hogy vállalkozóként tisztességtelenül viselkedett, adósa maradt a dolgozóknak.

Mindez rendkívül nehéz helyzetbe hozta az öt jelölő pártokat, már csak azért is, mert több tekintélyes, e pártokat általában támogató ellenzéki személyiség követelte, hogy ne indítsák Bíró Lászlót. Új jelölt felépítésére azonban már nem volt idő, továbbá a Jobbikon kívüli jelölő pártok a FIDESZ elleni, az ellenzéki választók jelentős része által elvárt összefogás jegyében nem akarták felborítani együttműködésüket a Jobbikkal, ezért kénytelenek voltak kiállni a jelölt mellett, azzal érvelve, hogy a vitathatatlanul elítélendő kijelentések miatti megbánását és bocsánatkérését őszintének és hitelesnek tekintik, ami Gyurcsány Ferentől vagy a „*Judapest*” ellenére mellette kampányoló (és ezért a FIDESZ által élesen támadott) Karácsony Gergelytől nem hangzott meggyőzően. Gyurcsány egyebek közt így érvelt: ma sokkal inkább a FIDESZ, mint a Jobbik a szélsőjobboldali párt Magyarországon. „*A Jobbikot még sokáig kísérteni fogják vezetőinek elfogadhatatlan mondatai, és az ellenzéknek lesznek még ilyen bajai a Jobbikkal, de ha elfogadjuk, hogy Orbán Viktor liberális, Soros-ösztöndíjjal tanuló politikusból libernyákozó és sorosozó politikus lett, akkor miért ne lehetne elfogadni tisztességesnek a Jobbik törekvését arra, hogy jobbközép párttá váljon. Persze nem 100 %-ban nyugodt a lelkünk ez ügyben*”. A problémákat tetézte, hogy végül éppen a Jobbik nem szerepelhetett a szavazólapon jelölőként – bár a kampányban részt vett –, mert kiderült, hogy a januárban megválasztott pártvezetőséget a bíróság ismeretlen okból még nyáron sem vette nyilvántartásba, ezért a jelölést bejelentő vezetőket erre jogosulatlanul utasították el, és így Bíró László formálisan annak az öt ellenzéki pártnak a jelöltjeként szerepelt, amelyekhez korábban semmi köze nem volt.

A FIDESZ ünnepelte az eredményt, és az ellenzéki összefogás bukásáról beszélt, az ellenzék viszont vigasztalta és biztatta magát. Tóth Bertalan MSZP-társelnök kijelentette: „*Ha az ellenzék közös jelöltekkel, közös listával, közös miniszterelnök-jelölttel és közös programmal lép fel a 2022-es választásokon, ledönthetik a FIDESZ elnyomó uralmát, és építhetnek egy szebb országot, amely esélyteremtő, igazságos, szabad, szolidáris és zöld.*” A másik társelnök, Kunhalmi Ágnes: „*Becstelen kampány volt, tele hazugságokkal, álhírekkel, ingyen krumplival, ingyen laptoppal. Szavazatot lehet vásárolni, de becsületet nem. Ezeket a módszereket is legyőzzük. Az ellenzéki pártok együttműködése ezúttal is példás volt, ennek így is kell maradnia. 2022-ben ezt a körzetet is megnyerjük. Mert ami ma 46, az holnap 51 %.*” Jakab Péter Jobbik-elnök értékelése szerint az összellenzéki Bíró László komoly eredményt ért el őszinte és tisztességes kampányával (a választókerület székhelyén, a korábban rendszerint baloldalra szavazó Tiszaújvárosban kétharmados többséggel ő nyert, a falvak fordították meg a végeredményt), miközben „*a kormánypárti propagandagépezet hazugságai és lejárató agitációi*” folyamatos nyomás alatt tartották a borsodi embereket. Az ellenzéki összefogásnak nincs alternatívája, csak így lehet leváltani az Orbán-

kormányt 2022-ben. Ha az ellenzék 50 nap alatt erre volt képes, akkor „*retteghet a FIDESZ*”, hogy 2022-ben mire lesznek képesek.

Október 15. „*Szerintünk erős ajánlat, hogy eddig nem loptunk és nem hazudtunk, és ezután sem tervezzük ilyet tenni*” – hangzott el az Új Világ Néppárt bemutatkozó tájékoztatóján, amelyet Pálincás József, az első Orbán-kormány oktatási minisztere (2001-2002), a Magyar Tudományos Akadémia (2008-2014) és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (2015-2018) volt elnöke alapított. „*Pragmatikus néppártnak*” nevezték, amelyből 2022-re kormányzóképes alternatívát akarnak csinálni. Különböző pártokból érkeztek az alapítók, köztük Szent-Iványi István, a Szabad Demokraták Szövetségének egykori országgyűlési (1990-2004) és európai parlamenti (2004-2009) képviselője, volt külügyi államtitkár (1994-1997). (Maga Pálincás is a Magyar Demokrata Fórumban, majd a Magyar Demokrata Néppártban politizált, mielőtt a FIDESZ-be került, amellyel azonban 2018 óta nagyon megromlott a viszonya. „*Nem én változtam, hanem a FIDESZ, nem én távolodtam el a politikai közösségtől, melynek hosszú éveken át tagja voltam, hanem a politikai közösség tőlem*” – mondta erről egy interjúban.) Addig nem politizáló, de szakcikkei miatt ismert személyiség volt még Lantos Gabriella egészségügyi menedzser.

Október 16. Az SZFE kancellárja a járvány miatti fertőtlenítésre hivatkozva és az őszi szünetet előre hozva elrendelte az egyetem kiürítését, sőt a kollégiumból is el akarta küldeni a vidéki és külföldi hallgatókat. Ezt a diákok megakadályozták, sőt az előző napon lezárt Ódry Színpadot is visszafoglalták. Sok ismert művész megjelent az ő támogatásukra. Az egyetem az Alkotmánybírósághoz fordult a rá vonatkozó törvénnyel szemben. → június 21., július 3, július 31., október 1., november 27.

Október 18. Áder János köztársasági elnök számos szakmai szervezet kérése ellenére aláírta az október 6-án elfogadott egészségügyi törvényt. Arra hivatkozott, hogy az „*ritkán tapasztalható szakmai, politikai, szakbizottsági konszenzussal született meg*” (arról nem szólt, hogy ez csak a jogszabály egy részére volt igaz), és egyhangúlag szavazta meg az országgyűlés. Az államfő szerint „*a törvénnyel szemben megalapozott alkotmányos kifogás nem támasztható, a még nyitott kérdésekre a végrehajtási rendeletek – a törvény hatálybalépéséig – választ adhatnak*”. Az ellenzők által neki megírt alkotmányossági problémákra nem reagált.

Október 19. Az országgyűlés 135 szavazattal megválasztotta Varga Zsolt Andrást a Kúria elnökévé. → október 5. Mivel a tiszaujvárosi időközi választás győztese még nem tett esküt, az átmenetileg 198 fős testületből 132 szavazat lett volna a minimálisan szükséges kétharmad. A titkosan leadott 135 voks azt mutatta, hogy a 132 kormánypártin és a velük rendszerint együtt szavazó, tehát feltehetőleg most is ezt tevő Ritter Imre német nemzetiségi képviselőkön kívül még két ellenzéki vagy független is támogatta a jelöltet. 26-an adtak le ellenszavazatot, 37 képviselő nem szavazott.

Szokatlan nyilvános konfrontációra került sor a kormány egy tagja és egy katolikus főpap között. Miután Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Kar újraválasztott elnöke egy interjúban ezt mondta: „*virágozik a számomra még mindig nagyon fájdalmas lombikprogram. Ezt teljesen ki kéne iktatni a gyakorlatból, súlyos bűnöket követünk el vele!*”, Novák Katalin, a családokért felelős, frissen kinevezett tárca nélküli miniszter közölte: a magyar kormány továbbra is támogatja a lombikbébi-programot. „*Szeretnék megnyugtatni minden olyan párt, aki meddősségi problémákkal küzd, hogy a magyar kormány segít nekik, amiben csak tud. Ezért támogatjuk a lombikbeavatkozásokat is, ezért emeltük meg duplájára a rendelkezésre álló forrásokat. Hiszen az a célunk, hogy minden vágyott, tervezett gyermek megszülethessen Magyarországon.*”

Október 20. Szokatlan módon egyszerre három törvényt hozott e napon az országgyűlés teljes egyetértéssel, ellenszavazat és tartózkodás nélkül. Ezek egy kisebb jelentőségű nemzetközi

szerződésen kívül a bűnügyi áldozatvédő intézkedések erősítéséről és „*az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről*” szóltak, mely utóbbi egyebek közt a hiteltörlesztési moratóriumok meghosszabbítását jelentette.

Október 23. A járványügyi intézkedések miatt a szokásosnál szerényebbek voltak a nemzeti ünnepen a hivatalos megemlékezések, nagy politikai beszédek nem hangzottak el.

Nagy tüntetés volt azonban Budapesten a Színház- és Filmművészeti Egyetem védelmében (amelynek sztrájkját a bíróság első fokon törvénysértőnek minősítette, de a másodfok ezt fellebbezés után megváltoztatta) több más egyetem képviselőinek, szakszervezeteknek és ellenzéki politikusoknak a támogatásával. A megmozdulás kiindulópontja az 1956-ban fontos szerepet játszott Műegyetem volt.

Kövér László, az országgyűlés elnöke Tisza István-szobrot avatott a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Cégénydányádon. Az egykori házelnököt és miniszterelnököt „*a nemzeti hűség államférfijának*” nevezte és kijelentette: „*A nemzeti hűség a magyar politikában azt a vágyat, akaratot és küzdelmet jelenti, amely révén helyreállítható a történelmi ország területi egysége, a magyar állam önrendelkezési képessége és a szülőföldjén élő magyarság nemzeti szabadsága és összetartozása.*”

Október 26. A járvány terjedése miatt az országgyűlés szigorította a karantén szabályokat és a szabályszegők büntetését. Az egy napos ülést csak ennek sürgős elfogadására hívták össze.

Október 30. A miniszterelnök a Kossuth Rádióban azt mondta, úgy számol, hogy december végén, január elején megérkezik az első adag koronavírus elleni vakcina. Ezzel a krónikus betegeket és az idősek közül a legveszélyeztetettebbeket már januárban be tudjuk oltani. Orbán Viktor szerint a nagyobb tömegek áprilisban juthatnak hozzá az oltáshoz. „*Áprilisban nagy valószínűséggel győzelmet hirdethetünk a járvány ellen*” – jelentette ki.

Egy megyeszékhelyen felbomlott a 2019-es önkormányzati választáson győztes ellenzéki koalíció: az egri közgyűlésben egy momentumos és egy LMP-s képviselő szakított a vezetői módszerei miatt bírált volt jobbikos Mirkóczki Ádám polgármesterrel, aki így elveszítette többségét. Ugyancsak az egri önkormányzati testületben nem az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott Blaskó Balázs addigi igazgatót nevezték ki a Gárdonyi Géza Színház élére, hanem Szöcs Artúr színész-rendezőt, akinek pályázatát a képviselők többsége jobbnak tartotta. Mivel ez a színház a törvény szerint közös finanszírozású, és mind a szakmai bírálóbizottság, mind a társulat többsége Blaskó mellett állt, a minisztérium a közgyűlési döntést a megállapodás felrúgásának nevezte, és megfenyegette a várost, hogy a színház költségvetésének tőle függő felét, 300 millió forintot nem adja oda. Ez igazolta az ellenzéknek azt a félelmét, hogy a közös finanszírozás lényegében kormánydiktátumot jelent, az önkormányzatot tulajdonképpen megfosztja tulajdonosi jogától. A tárca viszont a szocialista vezetésű, szintén ellenzéki többségű szombathelyi közgyűlésre hivatkozott jó ellenpéldaként, ahol mind az állam, mind a képviselőtestület egységesen Szabó Tibor színészt támogatta a Weöres Sándor Színház éléről nyugdíjba vonuló Jordán Tamás utódként.

Mirkóczki Ádám polgármester november 11-én közölte: a kinevezési döntést az önkormányzati többség és saját akarata ellenére hatályon kívül kell helyeznie, és arra kényszerül, hogy mégis újra kinevezze a kormány által támogatott igazgatójelöltet, a színházat tíz éve vezető Blaskó Balázst. „*A helyzetet nem tudom máshogy értékelni, mint hogy Blaskó Balázst nem az egri közgyűlés nevezte ki a Gárdonyi Géza Színház élére, hanem az Emberi Erőforrások Minisztériuma, amely ehhez anyagi pressziót alkalmazott.*” A törvényben nem az szerepel, hogy a minisztériumnak vétőjoga lenne az igazgatóválasztásban, csak annyi, hogy ahhoz „*megegyezés*” szükséges a kormány és a városvezetés között, ám az egri példa mutatta: valójában már a kormány döntött az önkormányzati színházak igazgatójáról, csak nem a törvény, hanem a pénz erejével.

November 3. *„Ma éjjeltől ismét bevezetjük a rendkívüli jogrendet”*, mert a járvány terjedése felgyorsult, az idősek és krónikus betegek életét veszélyezteti – közölte Orbán Viktor miniszterelnök a Facebook-oldalán. Kéri az országgyűlést, hogy ezt 90 nappal hosszabbítsa majd meg. → november 10.

A kormány arról döntött, hogy rendezvényeken, sportrendezvényeken, mozikban, színházakban csak minden 3. széken lehet ülni, és a maszk használata kivétel nélkül kötelező. Mivel a szórakozóhelyeken lehetetlen kikényszeríteni a szabályok betartását, az operatív törzs javaslatára a kormány úgy döntött, hogy ezeket bezárják. Éjféltől és reggel 5 között kijárási korlátozást léptettek életbe. Orbán szerint az orvosok és ápolók továbbra is világszínvonalon végzik a munkájukat, és mindent megtesznek, hogy meggyógyíthassák a betegeket. Ez sok, szinte ember feletti, de mégsem elég. A végső megoldás a vakcina, ami már látótávolságon belül van.

Ellenzéki reakciók: Gyurcsány Ferenc DK-elnök szerint Orbán *„mintha nem tudná, hogy mi van ebben az országban. Teljes képtelenség, hogy nincs egy szava az iskolákról, tanárokról, diákokról, orvosokról és ápolókról, és legfőképpen a tömeges és ingyenes tesztelésről.”* A momentumos Fekete-Győr jóval rövidebben kommentált: *„Orbán Viktor bejelentette: még mindig lehet meccsre járni”*. Tóth Bertalan MSZP-elnök véleménye: *“Amit a miniszterelnök bejelentett, az egy lufi. Látszólag nagy, de belül üres”*. Az ingyenes parkolástól nem lesz kevesebb halott, a kijárási tilalomtól sem kevesebb fertőzött, és nem büntetni kéne, hanem életet menteni. *“Csökkenteni kellene azokat a kontaktusokat, amik a vírus terjedését segítik. 100 %-os táppénzt a karanténba kényszerülőknek!”* Jobbik: *“Szomorú karácsony vár a magyar emberekre az Orbán-kormány felelőtlensége miatt! Hiszen nyilvánvaló, hogy egy meglepetésszerű első hullám megbetegedési és halálozási számait egy valóban alapos felkészülés esetén a mostani járvány nem hagyhatná le. ... Felelős kormányzást, teljes körű, ingyenes tesztelést, ingyenes maszkokat, valamint a kieső bérek pótlását, a munkájukat elvesztő emberek megsegítését”* követelte a párt a közleményben. *„Az ingyenes parkolás és a járvány megfékezése között alighanem nincs olyan szoros összefüggés, mint az ingyenes parkolás és sok önkormányzat nehezen kezelhető bevételkiesése között”* – írta Karácsony Gergely főpolgármester.

November 5. Balog Zoltán lelkészt, volt minisztert választotta püspökévé hat évre a Dunamelléki Református Egyházkerület. Balla Pétert, a Károli Gáspár Református Egyetem volt rektorát győzte le a szavazáson kétharmados többséggel. Először fordult elő, hogy korábbi politikus, kormánytag került főpapi tisztségbe. 2019-ben a választási szabályzat e mondatából, hogy a jelölés feltétele *„legalább tízévi folyamatos önálló lelkészi szolgálat”*, törölték a *„folyamatos”* szót, és már akkor elterjedt, hogy ez a politikai pályafutása alatt lelkészi működését felfüggesztő Balog érdekében történt, bár erre a zsinat illetékesei azt válaszolták, hogy neki már korábban megvolt a tíz év folyamatos szolgálata. Az 1958-ban született Balog Zoltán a 90-es évek óta volt a szintén református vallású Orbán Viktor tanácsadója, 2006 és 2018 között a FIDESZ országgyűlési képviselője párton kívüli frakciótagként, 2010-2012-ben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára, 2012-2018-ban az emberi erőforrások minisztere.

November 6. *„Órákon belül döntés született a kockázat nélkül halasztható műtétek kezeléséről, hogy minél több ágyat szabadítsanak majd fel”* – mondta a miniszterelnök a Kossuth rádióban. Az operatív törzs értékelése szerint november 21-én szükség lesz majd 2240 olyan intenzív ágyra, amihez van lélegeztetőgép, december 10-re pedig majd 4480 intenzív ágyra lesz szükség, amihez szükség van ápolónőre, orvosra, itt van nagyjából az egészségügy teljesítőképességének a határa. (Ezt – sőt ennél kevesebbet, legfeljebb 3000 intenzív ágy kezelhetőségét – mondták azok is, akik szerint értelmetlen volt tavasszal hatalmas összegért, 300 milliárd forintért 16 000 lélegeztetőgépet vásárolni, részben homályos hátterű cégektől és zavaros szerződéses feltételekkel, mert ezek működtetéséhez nincs elég szakképzett kezelőszemélyzet. A Külgazdasági és Külügyminisztérium el is kezdte árulni a fölösleges gépeket, illetve kisebb részüket a kormány elajándékozta néhány környező országnak.) Orbán Viktor azt is elmondta: a

járvány miatt bezártak 98 óvodát, 7 iskolában szünetet rendeltek el, ott távoktatás sincs, mert nem tudták megszervezni. 23 iskolában távoktatás zajlik, 78-ban pedig vegyes. *„Megpróbáljuk nem bezárni az iskolákat, ameddig csak lehet.”* A kormányfő arról is beszélt, hogy a tavaszi helyzettel ellentétben azért szerepel 90 napos határidő az országgyűlésnek benyújtott, a veszélyhelyzeti rendeletek megerősítéséről szóló törvényjavaslatban – amelynek támogatását ennek jóvoltából ezúttal az ellenzék is valószínűsítette –, mert *„most látszik az alagút vége, mivel egyre megbízhatóbb információk vannak a vakcinákról”*. Hozzátette: *„természetesen a következő hetekben is ülésezni fog a parlament, így a 90 napos rendkívüli jogrendi időszakban is”*.

A Színház- és Filmművészeti Egyetem új vezetősége februárig bezárta az épületeket, a tanévet felfüggesztette. Szarka Gábor kancellár szerint *„az egyetemet megbénító blokádnak miatt a vezetőség immár több mint egy hónapja nem tud bejutni az egyetem létesítményeibe, felelős döntéseket csak korlátozottan tud hozni, az oktatás tényleges folyamatait, a létesítmények rendeltetésszerű működését ellenőrizni nem tudja”*. Azt állította, hogy *„a tárgyalásokat a hallgatók és az oktatók elutasították”*, noha valójában csak az illegitimnek tartott kuratóriummal nem akartak tárgyalni, Palkovics László innovációs és technológiai miniszterrel, a kuratórium kinevezőjével viszont igen, ám erre ő nem volt hajlandó. Bár az órák az érintettek szerint dokumentáltak, rendben folytak az épületfoglalás alatt, a kuratórium kijelentette, hogy *„a 2020/2021-es tanév első félévében felvett tárgyakhoz tartozó kreditek teljesítéséről meggyőződni nem lehet, így azok elismerésére nincsen mód”*.

Hozzátették ugyanakkor, hogy a fenntartói döntések a hallgatók jogviszonyának fennállását nem érintik, nem eredményezik a hallgatói jogviszonyok szünetelését vagy megszűnését. Az intézkedések nem érintik továbbá a hallgatói munkaszerződéseket és a diákhitel-szerződéseket, és a hallgatók szociális és tanulmányi ösztöndíjait a rájuk vonatkozó szabályok szerint utalják ki. → június 21., július 3., július 31., október 1., október 16., november 27. *„A tanszabadsághoz való jogot teljességben sérti a cselekvéssorozat, amit egyetem általunk el nem ismert vezetése az elmúlt hetekben próbál véghez vinni. Az egyetem hallgatói konzultáltak jogászokkal, az intézmény bezárásának szerintük nincs jogalapja, ezért az oktatás hétfőn [november 9-én] folytatódni fog az SZFE-n”* – reagált a hallgatók képviselője.

November 7. Orbán Viktor volt a visegrádi négyek egyetlen vezetője, aki nem gratulált Joe Biden megválasztott amerikai elnöknek, miután az elnökválasztás utáni 4. nap estéjére kiderült, hogy ő győzött. A környéken rajta kívül Janez Janša szlovén miniszterelnök és Aleksandar Vučić szerb elnök viselkedett így. Másnap aztán megtette, de nem az elnökké választáshoz gratulált, hanem *„a sikeres kampányhoz”*, tekintettel arra, hogy a vesztes Trump elnök nem ismerte el vereségét.

November 9. A járvány terjedésének lassítása érdekében Orbán Viktor miniszterelnök szigorú korlátozásokat jelentett be, melyek november 11-én 0 órától léptek érvénybe 30 napra. (Ezt újabb szokása szerint a messze nem mindenki számára hozzáférhető Facebook-on tette, de aztán minden médium azonnal átvette a hírt.) Az intézkedések: este 8 és hajnal 5 között kijárási tilalom, ebben az időszakban csak munkavégzés, munkából hazajárás vagy egyéb rendkívüli indokkal lehet az utcán közlekedni. Minden gyülekezést megtiltottak. Az éttermek bezártak, csak házhoz szállítás lehetséges. Az üzletek, fodrászatok, kisipari szolgáltatók 19 órakor bezártak. Családi összejövetelen, magánrendezvényen is legfeljebb 10 fő vehetett részt. Temetésre csak 50 ember mehetett egyszerre. Esküvőn csak a szertartáshoz szükséges személyek, a tanúk, a szülők és a testvérek vehettek részt, lakodalom nélkül. A sportmérkőzéseket csak zárt kapuk mögött tarthatták meg. (A kormány bírálói ezt hiányolták leginkább az előző hetekben, de a döntést nyilván nehezítette, hogy több fontos, Budapesten tartott nemzetközi futballmérkőzésre tízezerszám adtak már el jegyeket, amelyeket így vissza kellett váltani.) Szabadtéren az amatőr tömegsport is tilos lett. Bezárták a múzeumokat, színházakat, edzőtermeket, mozikat, állatkerteket. A felsőoktatás átállt online üzemmódba. (Ez a Színház- és Filmművészeti Egyetem hallgatóit és tanárait nem szándékolta, de a kormánynak kedvező mellékhatásként rákényszerítette a 3. hónapja tartó egyetemfoglalás

feladására. Azonban azt ígérték, hogy az ellenállást valamilyen formában folytatják.) A középiskolákban a 8. osztálytól újra bevezették a digitális oktatást. (A november 6-i szokásos rádiós interjúban a miniszterelnök még határozottan ellenezte a középiskolák bezárását.) A bölcsődék, óvodák, általános iskolák nyitva maradtak a 14 év alattiak számára. Orbán Viktor – közvetetten vitatkozva az ellenzékkel – kifejtette: *„minden rendelkezésre áll a kórházakban az ágytól, maszkoktól a védőfelszereléseken át a lélegeztetőgépekig. A kórházi személyzet emberfeletti munkát végez, de az ő számuk és energiájuk is véges, és ha ilyen ütemben nő a fertőzöttek száma, akkor az egészségügy képtelen lesz megbirkózni a rájuk nehezedő teherrel”*. (Szeptember 12-i nyilatkozata: *„kórházi kapacitás szinte korlátlanul állnak rendelkezésre. Tehát elállítatlanul egyetlen magyar ember sem marad, ha elkapja a vírust”*.) Ezért kell csökkenteni a fertőzések számát a meghozott intézkedésekkel, mondta a kormányfő.

„Akkor most kapitulált Orbán. Beismerte, hogy elkésett, és most idegesen megnyomta a STOP-gombot Magyarországon. ... a koronavírus elleni küzdelem első frontján a kormányfő belátta: eddig elrontott mindent. ... Cserben hagyta az országot. Most javítani próbál. Elkésett. Ezek halála lesz az ára ennek.” – kommentált Gyurcsány Ferenc DK-elnök. Karácsony Gergely főpolgármester: *„Szükséges és indokolt lépéseket jelentett be a miniszterelnök, de korábban is azok lettek volna, hiszen a járvány kontrollja hetekkel ezelőtt kicsúszott a kormány kezéből. ... nem lehet elmenni szó nélkül amellett, hogy az ostoba kormányzati politikai támadások nehezítik a védekezést”*. Szerinte ezt igazolja például az is, hogy a kormány most *„olyan szűrési [tömeges gyorsteszt] programot jelentett be, amelyért egy nappal ezelőtt még 'lehiülték' a fővárosi önkormányzatot”*.

November 10. Az országgyűlés csaknem egyhangúlag hozzájárult a házszabálytól eltéréshez (ami négyötödös többséget igényel, és ezt tavasszal az ellenzék a határidő nélküli kormányfelhatalmazás miatt nem adta meg), és hosszú vita után, de ugyanígy elfogadta *„a koronavírus világméretű második hulláma elleni védekezésről”* szóló törvényt. Az egyetlen ellenszavazatot Székely Sándor független képviselő adta le, néhány más független előre bejelentett távolmaradásával fejezte ki kétségeit. → március 23., március 30., november 3.

„Ha így mennek tovább a dolgok, akkor ötven százalék esélye van annak, hogy a kórházakban el tudjuk látni a betegeket. Nem lehetett tovább várni a döntéseket most kellett meghozni” – mondta a miniszterelnök a közszolgálati televízióban. Az egy ember által ellátható betegek mennyiségét lehet növelni, de egy embernek nem lehet 20-30 gépet figyelni. *“Van egy határ, amit figyelembe kell vennünk, és az orvosok azt jelezték, lesz egy határ, ami felett ennyi beteget nem tudnak felelősségteljesen ellátni.”* (Mindezt a szakemberek és az ellenzéki politikusok már rég mondták, de Orbán Viktor akkor visszautasította az ilyen véleményeket, és az egészségügy tökéletes felkészültségéről beszélt.) Azt is bejelentette, hogy éjféltől a közterületeken is kötelező lesz maszkot hordani. Utóbb tisztázták, de még mindig csak egy Facebook-közleményben, nem jogszabályban: a 10 ezer főnél nagyobb települések egyes közterein lesz kötelező a maszkhasználat, ezek kijelölése a polgármesterek feladata lesz. Az interjú este 8 órai elhangzásakor még mindig nem jelent meg a Magyar Közlönyben a néhány óra múlva hatályba lépő rendelet, amely nélkül fontos részleteket nem lehetett tudni. Csak 22.30-kor jelent meg a köztársasági elnök által azonnal aláírt aznapi törvénnyel együtt.

Akik erősen megkésettnek tartották az egyébként helyes intézkedéseket, a miniszterelnököt hibáztatva felidéztek szeptember 21-i Magyar Nemzet-interjút, amelyben az ellenőrizhetetlen *„nemzeti konzultációra”* és *„a magyar emberek”* ott állítólag kifejtett akarására hivatkozva ezt mondta: *„Magyarországnak működnie kell! Nem hagyhatjuk, hogy a vírus újra megbénítsa az országot, a gazdaságot, az iskolákat, a mindennapi életet”*. E nyilatkozat és november 10. között halt meg a járvány márciusi hazai kitörése óta koronavírus-fertőzésben összesen elhunytak háromnegyede.

November 13. *„Ha elfogadjuk ezt a jogszabályt, amit az EP és a német elnökség kidolgozott, akkor az Európai Unióból Szovjetuniót csinálunk”* – jelentette ki Orbán Viktor a Kossuth rádióban.

Szerinte a tervezet ideológiai alapon akar zsarolni országokat, és nem lehet fellebbezni. „Az alapegysége az uniónak a tagállamok, és nem a parlament és a bizottság”. Ezzel a jogállami követelmények érvényesülése és a költségvetés összefüggésbe hozására utalt, amihez főleg az Európai Parlament többsége ragaszkodott, és szigorította az Európai Bizottság javaslatát. A magyar és a lengyel miniszterelnök emiatt néhány nappal korábban az egész költségvetés megvívóztatását helyezte kilátásba.

Olyan törvénymódosítást rendelt el a kormány a veszélyhelyzeti felhatalmazás alapján, amilyenről egyébként az országgyűlésnek kellett volna döntenie (és a következő heti ülésen kivételes eljárással vagy a házszabálytól eltérve egy nap alatt meg is tudta volna tenni), és amelyre először mondták azt a vendéglátó vállalkozók, hogy komoly segítség: az elvitelre és a házhozszállítva kínált ételek (de nem a házhozszállítás) 27%-os áfáját 5%-ra szállították le, ami a helyben felszolgált ételek adókulcsával azonos.

November 16. A magyar kormány mind az Európai Unió hétéves keretköltségvetését, mind a helyreállítási alaphoz szükséges úgynevezett saját források rendeletét megvívózza, mert *„semmiről sincs megállapodás, ameddig nincs megállapodás mindenről”* – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök. (Ez egyelőre nem jelentett hivatalos formális, vagyis jogi vétót, csak politikait.) Közölte: veszélyezteti a tagállamok közötti bizalmat, emellett Magyarország érdekeit, ha a következő hétéves költségvetést, illetve a rendkívüli helyreállítási csomagot olyan feltételekhez kötnék, amelyek pontosan nem határozzák meg, hogy mi a vélt jogsértés, és önkényesen vezethetnek politikai alapú költségvetési szankcióhoz kettős mérce alkalmazásával. *„Magyarország számára alapvetőek a közös értékek, beleértve a jogállamiságot, ezek érvényesülését és alkalmazását a magyar embereknek kell megítélniük, akik erre ugyanúgy képesek, mint bármely más európai nép.”* Varga Judit igazságügyi miniszter közösségi oldalán azt írta: *„a felelősség azoké, akik hagyták, hogy az ideológiai viták túsul ejtsék a mentőcsomagot és megsértették az állam és kormányfők júliusi megállapodását.*

Magyarország végig tisztességesen betartotta az uniós szerződéseket és a júliusi alkut. Sosem árult zsákbamacskát. Magyarország sorsáról csak a magyar emberek dönthetnek.” Összesen 1824,3 milliárd euróról volt szó, amelynek része egy 750 milliárdos gazdaságélénkítő csomag a járvány elleni gazdasági károk megsegítésére.

Ugyane napon az uniós nagykövetek a tagállamokat képviselő diplomaták minősített többséggel megszavazták az uniós pénzek felhasználását a jogállamisági feltételekhez kötő rendelet tervezetét, ehhez ugyanis elegendő volt 15 tagállam azonos szavazata is, vagyis e rendelet elfogadását nem akadályozta a magyar és a lengyel kormány vétója. Navracsics Tibor volt uniós biztos (2014-2019), korábban az Orbán-kormány minisztere (2010-2014) az Indexnek azt írta: *„példátlan költségvetési válságot”* idézne elő, ha Magyarország (és Lengyelország) véglegesen vétózna. *„Bár kétségtelenül az egész vita leggyengébb pontja az, hogy mind a mai napig nincs a jogállamiságnak egy mindenki által elfogadott, nem vitatott meghatározása, mára, úgy tűnik, a lengyel és a magyar kormány számára már nem ez a probléma, nem a kifizetések ügye a tét, hanem a nemzeti identitás és szuverenitás.”* Donald Tusk, az Európai Néppárt elnöke Twitter-kommentárja: *„Aki a jogállamiság ellen van, az Európa ellen van. Tiszta álláspontot várok ezt illetően az Európai Néppárt minden tagpartjától. Alapvető értékeink ellenzőit senki nem védelmezheti többé.”*

November 17. Országos Kórházi Főigazgatóságot hozott létre a kormány az emberi erőforrások minisztere alá rendelve, de szinte teljes irányítási joggal., Vezetője szakmailag felügyeli a megyei kórházakat, és pályázat nélkül nevezheti ki a városi kórházak vezetőit. Két nap múlva Jenei Zoltánt nevezték ki erre a tisztségre, aki nem orvos, hanem igazgatási tapasztalattal rendelkező közigazdász. Egyebek közt volt az Országos Rendőr-főkapitányság gazdasági főigazgatója, 2002 és 2006 között a Belügyminisztérium közigazdász és informatikai helyettes államtitkára, majd a második Gyurcsány-kormányban 2006-2007-ben az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium rendészeti szakállamtitkára, 2015-2020-ban a Pécsi Tudományegyetem kancellárja. Ezzel a járvány idejére létrehozott, rendészeti jellegű országos kórházfőparancsnok (Halmosi Zsolt

tábornok, országos főkapitány-helyettes) mellett egy állandó kórházirányító szerv élére is egy volt rendőrtábornok került. Igaz, helyettesei orvosok lettek, továbbá egy védőnő.

November 18. Orbán Viktor nyilatkozata ugyanerről: Brüsszelben csak azt az országot tekintik jogállamnak, aki „*beengedi a migránsokat*”. Állítása szerint a jelenlegi javaslat elfogadása után nem lenne akadálya annak, hogy a tagországoknak járó pénzeket a bevándorlás támogatásához kössék, a migrációt ellenző országokat pedig költségvetési eszközökkel megszarolhatnák. „*Annak ellenére, hogy a gazdasági válság közös hitelfelvétellel történő kezelését sosem tartottuk megfelelőnek, elköteleztük magunkat az európai szolidaritás mellett és támogatjuk, hogy a pénzügyi segítségre szoruló államok a lehető leggyorsabban forrásokhoz jussanak*”. Szerinte a bevándorlási viták közben vált a jogállamra hivatkozás jogi helyett „*politikai és ideológiai eszközzé*”. Európa egységét aláásó súlyos hiba lenne a pénzügyi, gazdasági kérdések politikai vitákkal való összekapcsolása – tette hozzá. Álláspontja szerint bármely új tagállamokat büntető mechanizmus bevezetése csak a szerződések egyhangú módosításával lehetséges.

Manfred Weber, az Európai Néppárt strasbourg-i frakcióvezetője a Bild Zeitungban arra szólította fel Orbán Viktort, hogy „*térjen végre észhez*”, mert Európa zsákutcába jutott, de nem szabad, hogy az EU búcsút mondjon a saját alapértékeinek. Ha Orbán folyton azt állítja, hogy nincs semmi hiba a magyar demokrácia körül, akkor mi oka van arra, hogy féljen az új szabályozástól? – kérdezte. A CSU EP-képviselője történelmi eredménynek tartotta, hogy a jövőben a tagországok csak a demokratikus szabályok betartása esetén kaphatnak közösségi támogatást. Közben a DK, az MSZP, a Jobbik, az LMP és a Párbeszéd vezetői felhívást intéztek az Európai Tanács és az Európai Bizottság elnökéhez, valamint a soros német elnökséghez, hangsúlyozva: „*Orbán Viktor és kormánya nem egyenlő Magyarországgal. Azzal, hogy az Orbán-kormány akadályozza az európai, benne a magyar válságkezelést, az európai és a magyar polgárok érdekeivel és jogos elvárásaival szemben cselekszik.*” Kérték, találjanak olyan megoldást, amely nem fosztja meg a magyar embereket a nekik járó uniós támogatásoktól a kormány magatartása miatt.

„*Az EU nem engedheti meg magának a kompromisszumot a jogállamisági záradék ügyében. Hogy hogyan reagál az Orbán és Kaczyński jelentette kihívásra, az meghatározza, hogy képes lesz-e az értékeihez hű nyitott társadalomként túlélni*” – ezt viszont a kormány által folyamatosan támadott, 91. évében járó Soros György írta a Project Syndicate-nek. Orbán Viktor válasza a Kossuth rádióban november 20-án: Soros gátlástalanul hazudik, „*a világpolitika legkorruptabb embere*”, aki nagyon sok politikust fizet: azokat, akik most zsarolják, támadják Magyarországot és Lengyelországot.

November 19. „*A kormány mindent megtesz, hogy ellehetetlenítse a főváros munkáját, így a következő időszakban minden energiámmal a kormányváltásért dolgozva szeretném szolgálni a budapestieket és Magyarországot*” – ezzel indokolta lemondását Dorosz Dávid (Párbeszéd) budapesti főpolgármester-helyettes, egykori LMP-képviselő. Levelében így érvelt: „*Csak ezen a héten négy és félszeresére emelték a Főváros Vízművek által fizetendő vízszolgáltatási közműadót, amelynek így évente 3,2 milliárd különadót kell fizetnie. Ez a példa önmagában is bizonyítja: minden szakmai eredmény mellett politikai választ kell adni az újabb és újabb, egyre aljasabb kormányzati támadásokra, Budapest és általában az önkormányzatok kivéreztetésének romboló politikájára. Felelős kormányzás helyett a városok, elsősorban Budapest kifosztása folyik. Fejlesztésekért is felelős helyettesként nem nézhetem tétlenül, hogy Orbán Viktor és budapesti kijáróemberei minden fejlesztést ellehetetlenítenek.*” Másnap kiderült: helyét nem töltik be, feladatát a főpolgármester szétosztja a többi helyettes között. Ezzel burkoltan elfogadta azt a bírálatot, hogy öt helyettes túl sok, korábban nem volt ennyi – amúgyis takarékoskodásra kényszerült. Városházi hírek szerint egyébként az is szerepet játszhatott Dorosz lemondásában, hogy a vezetőség elégedetlen volt a munkájával.

November 23. Végleg kormányközelbe került a korábban legnagyobb, de a nyár óta küszködő hírportál, az Index. Az Indamedia, amely korábban fogadkozott, hogy kizárólag a

hirdetési felületek értékesítésével foglalkozik és nincs köze a tartalomhoz, most az Index részvényeit felvásárolva a portál tulajdonosa lett. Bő három hónap után távozott Szombathy Pál vezérigazgató-főszerkesztő. Az Indamedia egyik tulajdonosa Vaszily Miklós, a kormánypárti TV2 csoport elnöke volt, aki korábban döntő szerepet játszott az origo, majd az elvben közszolgálati MTVA kormánypropaganda-szócsővé alakításában, vezette a radikálisan jobboldali – később megszüntetett – Echo TV-t, Mészáros Lőrinc üzlettársaként pedig néhány hónapja részt vett egy újabb radikális jobboldali csatorna, a Pesti TV megalapításában. Az Indamedia másik 50%-os tulajdonosa, Ziegler Gábor kijelentette: „A függetlenség kérdése szubjektív.” Kiszorították Bodolai László igazgatósági elnököt, az Indexet addig tulajdonló Magyar Fejlődésért Alapítvány vezetőjét is, aki korábban önmagát és pozícióját nevezte a függetlenség garanciájának. Mindezek után igazolva látták félelmeiket nem csak a nyáron felmondott és a telex.hu portált megalapító munkatársak, hanem mindazok, akik már akkor az Index függetlenségének felszámolásától tartottak, és hamisnak ítélték azokat az állításokat, hogy csak egy vállalkozáson belüli viszályról volt szó, amelyhez a hatalomnak, a kormánypártnak semmi köze.
→ június 21., július 24.

November 25. *„Ha egy helyzet bonyolult, vissza kell térni az alapvető szándékokhoz. A rászoruló országok gyorsan akarnak pénzt - adjuk oda a pénzt. Más országok új jogállamisági szabályokat akarnak - rendben, beszéljük meg. Az első dolgot azonnal meg kell tennünk, a második dolog kevésbé sürgős. A jogállamiság köszöni, jól van, egy új szabályzás várhat még néhány hónapig. Mi nem kapunk pénzt az uniótól; ezt a többi tagállam által nálunk megtermelt profitért kapott kompenzációnak tekintjük, ezért nem érint meg minket, ha pénzzel zsarolnak.”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Die Zeitnek.

November 26. Budapesten tárgyalt Mateusz Morawiecki lengyel miniszterelnök. Közös sajtótájékoztatójukon Orbán Viktor hangsúlyozta a szolidaritást a másik vétőzővel: nem szavaz meg semmit az EU-ban, amit a lengyelek elleneznek. Lengyelországot ugyanazok a bírálatok érték, mint Magyarországot a jogállam leépítése miatt. Orbán „hazafias kötelességének” nevezte a vétőt, amire a DK azt válaszolta: *„Orbán Viktor ma is elárulta a nemzeti érdeket, és a járványtól és válságtól szenvedő Magyarországot. Ha Orbán Viktornak fontos lenne, hogy mi Európa és hazánk érdeke, akkor nem vétőzna, nem mímelné látszatharcot az EU ellen, hanem hagyná, hogy Európa segítsen a magyarokon, ha már ő nem tette.”* Donáth Anna, a Momentum EP-képviselője: *„ennél hazafiatlanabb lépést nehéz elképzelni: mivel a jogállamisági mechanizmus miatt nem tudnák tovább sikkasztani az EU-s pénzeket, inkább sértettségből odadobnak tízmillió magyar polgárt a válságnak, lemondanak a 16 milliárd eurónyi helyreállítási forrásról, és elárulnak 25 másik országot”.*

November 27. A Színház- és Filmművészeti Egyetem kuratóriuma egy külön e célra hozott kormányrendeletet kihasználva érvénytelenítette a hallgatók félvét annak ellenére, hogy ők és tanáraik dokumentáltan megtartották az órákat a blokád alatt is. A rendelet olyan helyzetről szólt, amelyben *„valamilyen rendkívüli helyzet miatt nem lehet teljesíteni jogszerűen a tanulmányi kötelezettségeket”.* Ilyen lehet közegészségügyi ok, közbiztonsági ok, természeti csapás, a tanév rendjét és a hallgatói jogok érvényesülését közvetlenül fenyegető, elháríthatatlan helyzet. Az SZFE hallgatói szerint az egyetemen a felsorolt okok közül egy sem állt fenn, ám az új jogszabály megszüntette az emiatt általuk az Oktatási Hivatal ellen indított közigazgatási per halasztó hatályát. Ugyanakkor Aáry-Tamás Lajos, az oktatási jogok biztosa közölte: semmilyen törvényi alapja nincs a kuratórium lépésének, sőt, azzal, hogy megtiltja az oktatást, *„a hallgatók alkotmányos jogát is sérti”.* Ezt írták a diákok is: *„A tanév rendjét és a hallgatói jogok érvényesülését közvetlenül éppen a tanulmányi félév felfüggesztése, közvetve pedig az alapítványi átállás módja fenyegeti – ezen veszélyeket elháríthatónak találjuk, amennyiben az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az alapítói jogok törvényes gyakorlója az ellenérdekű fenntartóval szemben fellép”.* → június 21., július 3, július 31., október 1., október 16., november 6.

November 29. December 31-ével lemondott európai parlamenti mandátumáról Szájer József, a FIDESZ egyik legismertebb, 59 éves politikusa, aki 1990-től 2004-ig a magyar országgyűlés, azóta pedig az Európai Parlament képviselője volt. Ezt írta az EP elnökének: *„Döntésem egy hosszabb ideje tartó gondolkodás végére tesz pontot. A lemondás nincs összefüggésben az európai szinten most zajló, minden eddiginél ádagabb küzdelem tartalmával. A mostani vitában egyetérték a magyar kormány álláspontjával, azt támogatom. ... Egy ideje a napi politikai küzdelemben való részvétel egyre nagyobb lelki megterhelést jelent számomra, márpedig akik a küzdőtéren vannak, azoknak harcrakész állapotban kell lenniük. Harminc éve szolgálom Magyarországot hivatásos politikusként. Ennek túlnyomó részében az európai terepen dolgoztam. Feladataimat igyekeztem lelkiismeretesen ellátni, a magyar emberek, a választóim érdekeit képviselni.”*

Két nap múlva azonban egészen más körülmények derültek ki. Szájer újabb, december 1-i közleménye szerint: *„A belga sajtóban ma megjelent egy újsághír egy pénteki [november 27-i] brüsszeli házibuliról, amelyen jelen voltam. A rendőrségi igazoltatás után jeleztem, hogy képviselő vagyok, mert igazolvány nem volt nálam, a rendőrség az eljárást lefolytatta, szóbeli figyelmeztetésben részesítettek, majd hazavittek. Kábítószerrel nem foglalkoztam, a rendőrségnek helyben felajánlottam, hogy készüljön hivatalos teszt, de ezt nem tették. A rendőrség szerint extasy tablettát találtak. [A belga ügyészség szerint az ő hátizsákjában, emiatt fel is jelentették.] Az nem az enyém, arról hogy ki és miképp helyezte el, nincs tudomásom. A rendőrségnek erről nyilatkozatot tettem. Sajnálom, hogy megsértettem a gyülekezésre vonatkozó szabályokat, ez felelőtlenség volt részemről, az ezért járó szankciókat vállalom.”* A Néppártnak írt levelében ezt kiegészítette: *“... bejelentett lemondásommal levontam a személyes és politikai következtetést. Bocsánatot kérek a családomtól, a kollégáimtól és a szavazóimtól.”* Arra kérte őket, hogy a *“szigorúan személyes botlást”* az elmúlt harminc év odaadó és kemény munkájának tükrében értékeljék. Azt is hozzátette Szájer, hogy csak ő maga tartozik felelősséggel a *“félrelépésért”*, és kérte, hogy emiatt se a hazáját, se a politikai közösségét ne vonják felelősségre. A helyi sajtó nem egyszerűen házibuliról, hanem egy melegbárban (a szervező nyilatkozata szerint a lakásán, amely azonban lapértesülés szerint *„a Monroe koktélbár fölött”* található) tartott gang bang orgiáról írt, amelyen 25-en vettek részt, főként férfiak, akiket a rendőrök meztelenül találtak. Szájer az ereszcsontról próbált elmenekülni, de elfogták. A Blikk megtalálta a bulit szervező 29 éves doktoranduszt, David Manzhelejt, aki elmondta: Szájer nem volt a meghívottak között, de sokan elhozták a barátait is. A sokféle nyilatkozó és ellentmondásokba keveredő, homályos személyazonosságú szervező a lapnak nem tagadta, hogy melegszelexpártiról volt szó, a rendőrség tényleg meztelenül találta őket, azt azonban visszautasította, hogy drogot fogyasztottak volna. Szavai szerint csak iszogattak, mint egy kávézóban, *„és persze, közben a vendégek egymással szexeltek”*, hiszen kizárólag ezért jöttek össze. A hazai ellenzéki politikai és publicisztikai reagálások ugyanazt hangsúlyozták, mint a külföldiek zöme: az nem baj, ha egy felnőtt ember önkéntes partnerekkel, akár azonos neműekkel szexpartyt tart. Az eset a hazugság, képmutatás miatt visszataszító, mert egy olyan párt tekintélyes politikusa keveredett bele, amely állandóan keresztény értékekről és a család szentségéről beszél, és diszkriminálja a melegeket.

December 1. Az országgyűlés az igazságügyi bizottság kezdeményezésére megszüntette a 2004 óta csendben, de eredményesen működő, évente többszáz jogsérelmet orvosló Egyenlő Bánásmód Hatóságot, és hatáskörét átadta az alapvető jogok biztosa hivatalának. Ezzel az ombudsman egy addigi jogállásától idegen, hatósági jogkörrel, bírsággal járó feladatot kapott. Érdemi indoklás nem hangzott el, csak annyi, hogy célszerűbb összevonni a külön szervezeteket, de Vejkey Imre (KDNP) bizottsági elnök kijelentette: hatékonyabb lehet az egyenlő jogok érvényesítése, ha nem önálló hatóság ügyel rá.

December 2. Szájer József a FIDESZ-ből is kilépett, amelynek 1988-ban egyik alapítója volt. Orbán Viktor pártelnök reagálása: *„Amit Szájer József képviselőtársunk tett, az a mi politikai közösségünk értékrendjébe nem fér bele. Harmincéves munkáját nem fogjuk elfelejteni és*

megtagadni, de cselekedete nem elfogadható, és nem védhető. A történetek után az egyetlen helyes döntést hozta, amikor bocsánatkérés mellett Európai Parlamenti mandátumáról lemondott, és a FIDESZ-ből kilépett.” Ez az origo-n jelent meg, amelynek olvasói – az összes többi kormány médium olvasóival és nézőivel, hallgatóival együtt – egyáltalán nem tudhatták, hogy miről van szó, ezek ugyanis eleinte semmi másról nem tudósítottak, mint hogy a politikus megszegte az összejöveteleket korlátozó járványügyi szabályokat. Önmagában ebből pedig nem következtek volna a súlyos következmények.

Másnap azonban a markánsan jobboldali Földi László, az Információs Hivatal egykori műveleti igazgatója a kormánypárti Magyar Nemzetnek kijelentette: „*aki ismeri a titkosszolgálatok működését, annak világosan kirajzolódik, hogy mi történt. Azt valószínűsítem, hogy titkosszolgálati művelet áldozata lett a magyar politikus, aki mint célszemély nyilván maga is tett azért, hogy ilyen helyzetbe kerüljön. Ez Szájer József részéről végzetes hiba volt. ... A magyar politikusról számomra teljesen nyilvánvalóan minden titkosszolgálat tudta, hogy a neki az identitását tekintve hová tartozik, milyen közösségeket látogat.*” Bogár László volt államtitkár, a FIDESZ gazdasági szakértője pedig ezt mondta a HírTV-ben: „*Ennek a kockázatát harminc éve tudja mindenki a Jóskával kapcsolatban.*”

Nagy Jánost, az Agrárminisztérium földügyekért felelős helyettes államtitkárát őrizetbe vették egy korrupciós ügy miatt. A miniszterelnök azonnal leváltotta.

December 7. „*A szigorot fenn kell tartani*” – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök, miután a koronavírus miatt elhunytak száma változatlanul magas maradt. A kijárási tilalom és a szigorú szabályok január 11-éig érvényben maradnak, tehát este 8 és reggel 5 között továbbra is tilos lesz az utcán tartózkodni. December 21-én dől el, hogy szentestére enyhíthetnek-e, az viszont már biztos, hogy szilveszterre nem fognak. „*Azt gondolom, hogy egy jó utcabálért vagy egy buliért nem érdemes kockára tenni mindazt, amiért hónapokon keresztül együtt dolgoztunk.*” A megoldás a vakcina, mondta, amelyre másnapról lehetett előre feliratkozni.

December 9. Kiderült, hogy Orbán Viktor előző napi váratlan varsói villámlátogatása után, az EU német soros elnöksége javaslata alapján mégis lesz megegyezés az Unió költségvetéséről és a rendkívüli újjáépítési alapról, a magyar és a lengyel kormány nem vétőzik.

A kompromisszum lényege: lesz jogállamisági mechanizmus abban a változatban, ahogy azt november elején az EP és a Tanács elnöksége egyszer már a két ország ellenzése ellenére elfogadta, de ezt addig nem használják a mechanizmust, amíg az EU bírósága el nem dönti, hogy a törvény összhangban van-e az EU-s joggal. A két ország szerint ugyanis nincs. Nem hivatalosan ezt úgy is kommentálták, hogy a 2022-es magyar választások előtt nem lép életbe a szabály, és Orbán Vikornak ez volt a ki nem mondott célja. A mechanizmus alkalmazásának lehetőségeiről kézikönyvet készít az Európai Bizottság, amelyben nyomatékosítják, hogy a tagállami hatáskörbe tartozó témákra (például a bevándorlók befogadásának vagy a melegházasság elfogadásának kikényszerítésére) nem használhatják. A magyar és a lengyel kormány ugyanis erre hivatkozva tiltakozott, noha erről korábban sem volt szó. A jogállam érvényesülését kizárólag abból a szempontból vizsgálják, hogy a demokratikus elvek megsértése érinti-e az uniós költségvetést is. Vagyis nem foglalkozhatnak általában a bíróságok függetlenségével, csak ha kifejezetten EU-pénzek elsikkasztását nem tárják fel.

A várható megállapodást a kormányoldal győzelemként tüntette fel. Deutsch Tamás, a FIDESZ EP-küldöttségének vezetője ezt írta: „*Na, ugye. Győztünk! Győzött Magyarország, győzött a lengyel-magyar szövetség, győzött Európa! Megéri kiállni a hazánkért.*”

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter: „*Mégsem lehet politikai vagy ideológiai feltételekhez kötni a Magyarországnak járó európai uniós források lehívását. Győzelmet arattunk, sikert értünk el, mert harcoltunk a nemzeti érdekért. Hogyha nem tettük volna, akkor holnap olyan döntés született volna Brüsszelben, hogy illegális bevándorlókat kellene befogadnunk, és ha nem tennénk, akkor nem járnának az európai uniós források.*”

Az origo kommentárja: „Magyarország és Lengyelország hatalmas győzelmet aratott az uniós költségvetéssel kapcsolatos vitában. Az unió soros elnökének szerepét betöltő Németország kormányfője, Angela Merkel kancellár elfogadta Orbán Viktor és Mateusz Morawiecki feltételeit, ezzel elhárul a lehetősége annak, hogy homályos politikai feltételek – különösen a bevándorlással és a genderkérdésekkel kapcsolatban – alapján próbáljanak megbüntetni országokat.”

Ezzel teljesen ellentétesen értékelte a fejleményeket Dobrev Klára, a DK EP-képviselője: „Ez egy teljes és feltétel nélküli fegyverletétel. ... Orbán meg akarta akadályozni a jogállamisági mechanizmus létrejöttét - a jogállami mechanizmus márpedig létrejön. Orbán próbálta ellehetetleníteni az Európai Parlament feltételeit - a feltételek maradéktalanul megmaradtak. A miniszterelnök azt mondta, hogy ő csak jogi garanciákban hisz, ehhez képest nem kapott jogi garanciát semmire, az általa kért tanácsí értelmező nyilatkozat nem jogszabály, hanem egy darab papír, egy deklaráció, minden jogi hatály nélkül. Az EU Tanácsa ugyanis önállóan nem alkothat szabályokat. Orbán 'megkapta', hogy az Európai Bírósághoz fordulhat. Csakhogy Orbán az Európai Bírósághoz enélkül is fordulhatott volna. ... a magyar kormány az összes ilyen jelentős perét elvesztette az Európai Bíróságon. Ezt is el fogja bukni. ... A 'megállapodás' legfontosabb eredménye: a jogállam kötelező és csak annak jár uniós támogatás, aki betartja a jogállamiság normáit. Orbán ezt is elbukta és az maradt, ami volt: az EU örök vesztese. Az Európai Unióban pedig új időszámítás kezdődik. Többé nem lehet ellopni a támogatásokat. Mert ezt is jelenti a jogállam.”

Ujhelyi István, az MSZP EP-képviselője így fogalmazott: „Orbán Viktor győztesnek mondja magát, de kapufát rúgott, a 'bűnös zsarolással' ugyanis az alapvető szándékát, miszerint újtát állja a jogállamisági mechanizmus bevezetésének, nem sikerült elérnie. A jogállamisági kritériumok jövőre életbe lépnek és kötődni fognak az uniós források tisztességes és megfelelő felhasználásához.” Ugyanő másnap: „A vétóval fenyegető Orbán-kormány kapitulált az észérvek és az Európai Unió előtt, a mai tanácskozáson elfogadták az európai közösség kompromisszumos javaslatát.” Történelmi előrelépésről, Orbán vereségéről nyilatkozot a Momentum és a Jobbik is.

Ezzel teljesen ellentétes volt néhány ellenzéki személyiség és sajtóorgánium véleménye. A 24.hu ezt írta: „Megint úgy fest, a németeket addig érdekli a jogállam, amíg nem kockáztatják vele a gazdaság működését. Orbánnak pedig ezúttal csak az volt fontos, hogy 2022 előtt ne veszítsen el uniós pénzt.” A 444.hu szerint „Magyarország és Lengyelország lényegében megkapta, amit akart. Az Európai Parlament pedig szinte mindent elveszített, amit november elején szuszakolt bele a jogállamisági mechanizmusnak nevezett törvénytervezetbe.” Hadházy Ákos független országgyűlési képviselő: „Ha az EU elfogadja a most kiszivárgott egyezséget Orbánnal, az nem kompromisszum, hanem meghajlás, sőt lefekvés a magyar miniszterelnök előtt. Amit eddig tudunk, aszerint minimum további két évig szabadon lophatja az EU pénzt és finanszírozhatja belőle az EU-t szétverni szándékozó autokrata politikát.” Vásárhelyi Mária publicista, szociológus az értelmiség egy csoportjának jellegzetes véleményét fogalmazta meg a Facebook-on: „az Európai Unió most is cserbenhagyta a magyar demokratákat, és mentőövet dobott Orbán Viktornak a 2022-es parlamenti választásokra is. ... És nekem senki ne mondja, hogy Orbán Magyarország problémája és nekünk kell megoldani, mert képtelenség ezt a magyar demokratáknak megoldani, amíg az EU Orbán Viktort támogatja. A magyar ellenzék olyan szinten nem rendelkezik erőforrásokkal, hogy nemhogy a diktátor elleni sikeres küzdelemhez, hanem a túléléshez sincs elegendő forrása. Lehet, hogy Angela Merkel most abban a szerepben tetszeleg, hogy megőrizte Európa egységét, szerintem azonban éppen ellenkezőleg, Európa egységének sírásója.”

Az ennyire eltérő értékeléseket az magyarázta, hogy a megállapodásba semmi új dolog nem került bele a Budapest és Varsó által korábban elutasítotthoz képest, csak jobban hangsúlyoztak néhány pontot, ami a két lázongó országnak fontos volt – ezért mondhatták az „uniópártiak”, hogy Orbán Viktor és Mateusz Morawiecki nem ért el semmit. Ugyanakkor a jogállam számonkérésének mechanizmusa csak késve és erős korlátok között kezdhetett érvényesülni – ezért érezték úgy mások, hogy a két ország győzött, az EU pedig magára maradt az üres frázisaival.

December 10. *„Minden tárgyaláson túl vagyunk, minden előkészítő megbeszélést lefolytattunk. Összes barátunkat összegyűjtöttük, az ellenfeleinket semlegesítettük. A józan és győzelméért küzdünk. Irány a farkasverem.”* – ezt közölte az EU csúcstalálkozója előtt, már Brüsszelben Orbán Viktor. Estére pedig az Európai Tanács egyhangúlag elfogadta a költségvetési keretmegállapodást, a helyreállítási alapot és a források lehívását szabályozó jogállamisági feltételrendszert. *„Három dolgot mindenképpen elértünk: Megvédtük az európai alkotmányt. Elhárítottuk azt a veszélyt, hogy költségvetési eszközökkel rákényszerítsenek a magyarokra olyan döntéseket, amiket mi nem akarunk elfogadni. Megvédtük a magyarok pénzét, ami a következő évek gazdasági fejlődésénél jól jön majd!”* Ugyanakkor a holland választók érdekeit védő Mark Rutte holland miniszterelnök, akit Orbán Viktor fő ellenfelének tartott, szintén úgy érezhette, hogy követelései teljesültek: *„A jogállamisági kompromisszumtervet fogadja el az Európai Parlament. Az Európai Tanács jogi szolgálata garantálja, hogy nem lehet az EP-képviselők korábbi megállapodását visszaminősíteni. A jogállamiság megsértését visszamenőleg is büntethető január 1-től, még akkor is, ha a mechanizmus gyakorlatba ültetése csúszik.”*

A reagálások továbbra is ellentétesek voltak. Varga Judit igazságügyi miniszter: *„Megőriztük szuverenitásunkat: senki sem zsarolhat bennünket politikai alapon, senki sem kényszeríthet ránk migránsokat vagy gender ideológiát. Megőriztük forrásainkat: a Magyarországnak és a magyar embereknek járó pénzt senki sem veheti el tőlünk. Megőriztük hitelességünket: megakadályoztuk, hogy az uniós szerződésekkel ellentétes szabályokat alkalmazni lehessen. Megőriztük az európai szolidaritást: lehetővé tettük, hogy a segítség eljuthasson a leginkább rászoruló tagállamokhoz.”*

Jakab Péter, a Jobbik elnöke: *„...hirtelen kompromisszumot is lehetett kötni Brüsszellel. Az okos ember ezt persze megteszi önként, mert tudja, hogy egy közösség csak kompromisszumok mentén működhet hatékonyan. A butának ehhez a felismeréshez kell egy pofon. Orbán kapott is egy akkorát, hogy az eresz adta a másikat. ... Persze itthon majd fújják a győzelmi kürtöt, hátha elnyomja a pofon csattanását, az eresz nyikorgását. Pedig jobb lenne csendben maradniuk itthon is, és tanulni a pofonból. Különben jön majd az újabb.”*

Donáth Anna (Momentum) EP-képviselő: *„Nem érte el Orbán Viktor, hogy a jogállamisági mechanizmus ne terjedjen ki migrációra és családpolitikára, mert erre valójában soha nem terjedt ki. Nem érte el Orbán Viktor, hogy szűküljön a jogállamisági mechanizmus alkalmazási köre, hiszen a jogszabály szövegét tekintve változatlanul, a Fidesz által kritizált formában lép életbe. Nem érte el Orbán Viktor, hogy meg tudja támadni bíróságon a jogszabályt, ez a jog ugyanis a 2004-es EU csatlakozás óta megilleti a magyar kormányfőt minden uniós jogszabály tekintetében.”*

Soros György a Project Syndicate-en: *„Orbán Viktor miniszterelnök magyarországi kleptokratikus rendszere és kisebb részben Lengyelországban az illiberális Jog és Igazságosság (PiS) kormánya szemtelenül vitatja azokat az értékeket, amelyekre az Európai Unió épült. Ha provokációjukat legitim politikai álláspontként kezelik, amely elismerést és kompromisszumos megoldást érdemel, akkor csak – masszívan – növelik azokat a kockázatokat, amelyekkel az EU most szembenéz. ... Azt is megértem, hogy a német kancellár miért nem akarja, hogy egy másik ország, Magyarország az ő felügyelete alatt jelentse be az EU-ból való kilépési szándékát. Állítólag erre készült Orbán a napokban, mert nem engedheti meg magának, hogy rendszere korrupciójának mértékét leleplezzék. ... Miközben ezt írom, egyértelműnek tűnik, hogy Merkel kompromisszumot kötött Orbánnal és Lengyelország tényleges vezetőjével, Jarosław Kaczyński miniszterelnök-helyetessel. Az a megállapodás, amelyet Németország kötött az EU két szélhámos tagállamával, lehető legrosszabb az összes lehetséges változat közül. ... Az EU-csúcs végén elfogadandó nyilatkozat veszélyes precedenst teremt: az Európai Tanács túllépi a hatáskörét azzal, hogy korlátozza az Európai Bizottságot abban, hogy saját maguk értelmezhesék és végrehajthassák a megszavazott EU-s törvényeket. ... Annyit tehetek, hogy kifejezzem azoknak az embereknek az erkölcsi felháborodását, akik az EU-ban mint az európai és egyetemes értékek védelmezőjének hittek.”*

„Soros György krokodilkönnyeket hullat” – válaszolta Orbán Viktor az MTI-n keresztül december 13-án. *„A brüsszeli ülés valódi tétje az volt, ki fogja irányítani Európát a jövőben: a*

tagállamok polgárai által megválasztott kormányok és a belőlük álló tanács vagy Sorosnak sikerül felépítenie egy új hatalmi struktúrát, egy hálózatot, ami a liberális, poszt-nemzeti és poszt-keresztény ideákat terjesztő NGO-kból, az eszméiket szállító és felerősítő, nemzetközi fősodratú bal- és jobboldali médiából, az EP-képviselők jelentős csoportjából, az Európai Bizottságba bejuttatott 'Soros-megbízottakból' és az ezeket összekapcsoló, jogállamiságinak nevezett mechanizmusból áll. ... A terv szerint a nemzeti szuverenitásukhoz, keresztény gyökereikhez és a hagyományos családmódelhez ragaszkodó országokat, mint Lengyelország és Magyarország, 'erre a jól megfont kötéltre kell felakasztani', a vonakodókat pedig, mint a jobb sorsra érdemes közép-európai országok és a renitenskedő skandinávok, ki kell rendelni a nyilvános autodaféra, hogy megérthessék a liberális érvelés lényegét. ... Nincs magyarázat arra, hogy mi, európaiak miért tőrjünk, hogy egy amerikai spekuláns amerikai pénzzel uniós befolyásolási rendszert építsen és vásároljon" – írta Orbán, jelezve, hogy amíg az európai vezetők ezt az utolsó lépést nem teszik meg, újra és újra hatalomátvételi kísérletekkel kell szembenézni a jövőben is. „Ideje lenne pontot tenni Soros György európai ámokfutásának végére.”

Érdekes háttérrel nyújtott mindehhez, hogy miközben Orbán és lengyel partnerei győzelemként ünnepelték a brüsszeli megállapodást, a lengyel kormány egyik, radikális kisebb pártja, a Zbigniew Ziobro igazságügyi miniszter vezette Szolidáris Lengyelország a szuverenitás feladásaként, az uniós szerződésekkel és a lengyel alkotmánnyal ellentétes lépésként elítélte, és vezetősége december 12-én csak 12:8 arányban döntött úgy, hogy benn marad a koalícióban, vagyis a lengyel kormány kis híján felbomlott és kisebbségbe került a parlamentben a Mateusz Morawiecki miniszterelnök és formális helyettese, a nagyobbik kormánypárt elnöke, az országot ténylegesen vezető Jarosław Kaczyński által támogatott döntés Ziobro pártja részéről történt elutasítása miatt.

December 15. Az országgyűlés – a kormánypártokon kívül Ritter Imre német nemzetiségi és Volner János független képviselő szavazatával – kilencdszer módosította a 2012-ben hatályba lépett és akkor „gránitszilárdságúnak” nevezett Alaptörvényt. A legfontosabb változás: ahhoz a bekezdéshez, amely szerint „Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.”, hozzátették: „Az anya nő, az apa férfi.”

Novák Katalin, a családokért felelős tárca nélküli miniszter még novemberben a Hír TV műsorában ezt a meglepő szövegezést azzal magyarázta, hogy „Az olyan evidenciákat, mint hogy az édesanya nő, az édesapa pedig férfi, egyre többen kérdőjelezik meg. Eddig azt gondoltuk, ez olyan evidencia, mint hogy keleten kel fel a nap és nyugaton nyugszik. ... azt, hogy egy kislánynak joga van ahhoz, hogy kislányként nőjön fel, egy fiúnak ahhoz, hogy fiúként, ezek ma olyan dolgok, amelyek a világ számos részén már nem természetesek, amit megkérdőjeleznek és mi ezért is szeretnénk egy ilyen szintű védelmet adni a magyar családoknak, hogy ez ne legyen Magyarországon és ne is lehessen kérdés. Ezek az evidens dolgok.” Ezzel az Alaptörvénybe emelték be azt a törvényi rendelkezést, amely – annak biológiai és pszichológiai indoklásától függetlenül – megtiltotta a nemváltást, ami transznemű emberek százainak okozott tragédiát. Továbbá miniszteri engedélyhez kötötték, hogy egyedülálló személyek gyermeket fogadhassanak örökbe, ami jórészt a meleg / lesbikus párok kizárását jelentette, gyermeknevelésre alkalmasságuktól függetlenül, hiszen ők mindig egyedülállóként kapták meg a lehetőséget akkor is, ha együtt éltek azonos nemű párjukkal.

Ezt a vonalat erősítette a módosítás következő része: ahhoz a mondathoz, hogy „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”, hozzáfűzték: „Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát [valójában ezzel nem jogot adtak, hanem jogtól fosztották meg az érintetteket, mert kötelezővé tették a születési, vagy akár a születéskor tévesen megállapított nemből megmaradást], és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.” Ugyanakkor benn maradt az Alaptörvényben az is, hogy „A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.”, de nem adtak megoldást arra

az ellentmondásra, hogy a szülő a keresztény kultúrán alapulótól eltérő értékrendű nevelést is kívánhat.

Nagy vitát váltott ki az is, hogy sarkalatos – azaz csak minősített többséggel elfogadható és módosítható – törvény tárgyává tettek „*a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodásról, működéséről, megszüntetéséről, valamint közfeladatai ellátásáról*” szóló szabályozást, hozzátéve, hogy „*Közpénz az állam bevétele, kiadása és követelése.*”

Az ellenzéki bírálatok szerint ezzel felülírták azt a jónéhány bírósági ítéletet, amely egyebek közt a Nemzeti Bank alapítványairól és az átengedett adót (tao) felhasználó sport- és kulturális intézményekről mondta ki, hogy közpénzt használnak, tehát gazdálkodásuknak nyilvánosnak kell lennie. Az új alaptörvényi szöveg, amelyet már az Alkotmánybíróság sem minősíthet, ezek eltitkolását tette lehetővé. Ugyanezért bírálták az egyre gyakoribb közérdekű vagyongazdálkodás alapítványok sarkalatos törvényhez kötését, mert ez azt jelenti, hogy egy következő legitím, de minősített többséget nem szerző kormányzat nem tud ezekhez hozzájárulni. Ilyen alapítványok kezébe adtak egyre több – valójában állami vagyomból működő, állam által kinevezett kuratórium által irányított, mégis magánegyetemnek minősített – felsőoktatási intézményt (ugyane napon döntöttek a „*Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemnek*” átnevezett és a Kaposvári Egyetemmel egyesített gödöllői Szent István Egyetem és a veszprémi Pannon Egyetem ilyen átalakításáról), a magánintézményként alakult, de részben állami tulajdonba vett Matthias Corvinus Collegium elitképzőt és egyebeket.

Ellenzéki reagálások: Fekete-Győr András Momentum-elnök szerint „*Orbán Viktor most is a közpénzek ellopására és hatalomtechnikázásra használja a járványhelyzetet. Ezért módosítják a választási törvényt, ezért menekítik alapítványokba a közpénzek egy részét, és ezért kezdenek identitáspolitikai csatákba akkor, amikor naponta több mint száz halmag hal meg a koronavírustól.*” Demokratikus Koalíció: ez „*valójában azonban a FIDESZ álszent és kirekesztő családpolitikájának írásba foglalása*”. Mivel a DK nem fogadja el legitímnek a mostani Alaptörvényt, ezért az annak módosításáról szóló szavazáson sem vett részt. „*A pánikkormány és gyáva miniszterelnöke jobban tenné, ha a Borkai-, Szájer- és Kalota-ügyek után nem akarná erkölcsből és kereszténységből kioktatni a magyar társadalmat.*” LMP: „*az Alaptörvény újabb átalakításával a FIDESZ ismét bebizonyította, hogy csak a saját hatalmának megőrzése és a gazdagodás érdekli. Az 'anya nő, apa férfi' kitétellettel árt az örökbefogadásra váró gyerekeknek és a Szájer-ügy fényében nevetségessé teszi önmagát. Álságos és képmutató, saját tagjait, szimpatizánsait is arra kényszeríti, hogy az életük jelentős részét hazugságában, a lebukástól, kiközösítéstől való félelemben éljék le. ... A kormánynak a válság, a járvány kellős közepén is csak az jár az eszébe, hogy miként lehet lenyúlítani mindent, hogyan lehet megoldani, hogy az alapítványokba átszivattyúzott több százmilliárd forint elveszítse közpénzjellegét.*” Párbeszéd: „*a FIDESZ alaptörvénybe foglalja a lopást. ... A bíróság már egyszer kimondta, hogy a közpénz nem vesztetheti el közpénz jellegét, Orbánék ezért módosították az Alaptörvényt, hogy legyen mire hivatkozni. Továbbá azt hiszik, azzal, hogy Alaptörvénybe foglalják a lopást, majd a kormányváltás után, 2022-ben nem lehet visszaszerezni ezt a közpénzt, jogi eszközökkel. Dehogynem!*”

Módosították a választási törvényt. Szigorították a listaállítás feltételeit. A kormány javaslata 27-ről 50-re kívánta növelni azon egyéni választókerületek számát (a 106-ból), amelyekben önálló jelöltet kell indítani az országos listát állítani kívánó pártoknak. Majd váratlanul elfogadták Volner János független képviselő (a Jobbik volt frakcióvezetője, egy darabig A Mi Hazánk – a Jobbikból kivált szélsőjobboldali csoport – tagja, majd a saját nevét viselő párt alapítója) módosító indítványát, amely a választókerületek számát 71-re emelte, és ezeket nem 9, hanem legalább 14 megyében és Budapesten kell állítani. Ezzel a kormánypárti többség lényegében rákényszerítette az ellenzéket a közös listára, amelyről az érintett pártok jórészt megegyeztek már, de voltak ellenvélemények. Lehetetlen helyzetbe került a többi ellenzéki párttal együtt nem működő, de a FIDESZ-kormányt leváltani kívánó, tehát az ellenzék győzelmét akadályozni sem akaró Magyar Kétfarkú Kutya Párt, amely csak 27 helyen akart indulni. Volner és kormánypárti

támogatói mindezt az úgynevezett kamupártok elleni fellépésként adták elő, míg az ellenzék szerint annak eszköze a polgárok többes ajánlási lehetőségének megszüntetése és a jelölteknek járó támogatások kincstári számlára utalása lehetne, nem az ellenzék ellehetetlenítése.

Az utolsó pillanatig úgy látszott, hogy még egy ellenzéki módosítást fogadnak el, amelynél érthetetlen volt, hogy azt miért nem a kormány nyújtotta be. A törvény szerint egyetlen választókerület választói létszáma sem lehet több mint 20%-kal nagyobb az országos átlagnál (75 000 főnél), márpedig Pest megye 12 választókerülete közül néhányban ez a helyzet alakult ki. A Nemzeti Választási Iroda elnöke, Pálffy Ilona már a nyár végén, nyugdíjba vonulásakor felhívta erre a figyelmet, és arra is, hogy szintén a törvény szerint ezt még 2020-ban rendezni kell, mert a választás előtti évben már nem szabad a törvényhez hozzányúlni. Ennek ellenére nem történt semmi. Szabó Timea (Párbeszéd) végezte el a kormány munkáját, benyújtotta Pálffy Ilona javaslatát, és a törvényalkotási bizottság – ellenzéki indítványokra nem jellemző módon – ezt december 10-én nagy többséggel támogatta. Így rendezhették volna a Pest megyei körzetek határait, és még az a gyanú sem merülhetett fel, hogy az új körzethatárok a FIDESZ érdekeit szolgálják. Ám a FIDESZ-frakció december 12-én erről a pontról külön szavazást kért, és 15-én leszavazta a módosítást. Nemmel szavazott Hende Csaba, a törvényalkotási bizottság elnöke, aki a bizottsági indítványt 10-én benyújtotta, és a bizottság összes kormánypárti tagja, aki azt akkor támogatta, valamint egy kivétellel az összes többi FIDESZ- és KDNP-képviselő. Ezzel fennmaradt a törvénytörő helyzet, amelyet rendezni is már csak törvénytörően lehetne. Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető másnap azt mondta: „*megváltozott a többségi álláspont*”, mert nem csak Pest megyében kellene változtatni a választókerületeken, és most már a 2022-es választásokig nem nyúlnak ehhez hozzá. Azt nem indokolta meg, hogy miért tartanak fenn egy törvénytörő állapotot, és miért nem a kormány nyújtotta be augusztus óta a megfelelő törvényjavaslatot, akár Pálffy Ilona javaslata alapján, akár másképp.

December 16. Az országgyűlés határozathozatalok tömegével fejezte be 2020-as munkáját. A két utolsó ülésnapon összesen 42 törvény zárószavazására került sor.

187 tag közül 133 igen és 6 nem szavazat mellett döntött Deutsch Tamás jogfosztásáról az Európai Néppárt, miután korábban mintegy 40 képviselő a kizárását kezdeményezte a Néppárt frakciójából. A FIDESZ-politikustól megvonták azt a jogot, hogy a képviselőcsoport nevében az EP plenáris ülésén felszólaljon, egyes ügyek előadójaként vagy árnyékelőadójaként dolgozzon, és bármilyen tisztséget töltsön be az EP-ben, ami elsősorban a Költségvetési és Ellenőrzési Bizottság alelnöki mandátumát jelentette. Az ok: Deutsch két tévéinterjúban arról beszélt, hogy Manfred Weber frakcióvezető egyik kijelentése a náci Gestapo és a magyar kommunista titkosrendőrség, az ÁVO módszereire emlékeztet. Utóbb bocsánatot kért ugyan, de ezt bírálói nem tartották kielégítőnek. Deutsch Tamás a Facebook-bejegyzése szerint tudomásul vette a döntést. Azt írta, „*én szeretem az Európai Néppártot*”. Hozzátette, hogy ő „*az Európai Néppárt (Kereszténydemokraták) Európai Parlamenti képviselőcsoportjának tagja és az Európai Néppárt (Kereszténydemokraták) Európai Parlamenti képviselőcsoportja magyar nemzeti delegációjának vezetője*.” A FIDESZ a szavazás előtt azzal fenyegetett, ha Deuschot kizárják, a többi képviselő is távozik a frakcióból vele együtt. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter pedig az előző napokban látványosan végiglátogatta Dánia, Finnország, Hollandia és Ausztria ellenzékben lévő és az ottani választásokon gyengén szereplő szélsőjobboldali pártjainak vezetőit, akikhez a FIDESZ-képviselők esetleg csatlakozhattak volna az Európai Parlamentben, ha kilépnek vagy kizárják őket a Néppártból.

Nyilatkozatot adott ki a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének nevében Fabiny Tamás püspök és Fábri György felügyelő Donáth László lelkész-politikus ügyében, aki 1996 és 2010 között pártonkívüliként az MSZP országgyűlési frakciójának tagja volt az észak-őbudai egyéni választókerület képviselőjeként. A Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház (ahol lelkészként dolgozott) egyik takarítónője jelentette fel, hogy bántalmazta őt, fogdosta, szexuális ajánlatot tett neki. Büntetőeljárás is indult emiatt, az ügyészség ugyanezen a napon közölte, hogy hamarosan dönt a folytatásról. Az egyház most szólalt meg először hivatalosan. A nyilatkozat szerint „*elkötelezett, hűséges*” hívők jelezték, hogy „*évtizedekkel*

korábban Donáth László evangélikus lelkész olyan módon közeledett hozzájuk testi érintkezéssel is, ami számukra elfogadhatatlan, bántó, zaklató volt.

Az elnökség 2019 ősze és 2020 tavasza között személyes, szakembereket is bevonó beszélgetésekkel tárta fel a bejelentések tartalmát. Mindezek alapján számunkra az elbeszélések életszerűnek és hitelesnek bizonyultak. Ezt követően az elnökség (természetesen megtartva a bejelentők anonimitását) testvéri beszélgetések, majd a tényfeltárás keretében rákérdezett Donáth Lászlónál a jelenség valóságtartalmára, azonban kitérő, illetve a panaszokban megfogalmazottakat elhárító válaszokat kaptunk. Számunkra ez csalódást okozott. ... mélységesen elítéljük és elfogadhatatlannak tartjuk, ha egy lelkész vagy bármilyen egyházi szolgálattelvő visszaél a hivatásából és pozíciójából adódó bizalommal, és a rábízott hívek körében az érintettek számára zaklatóan, bántóan cselekszik. ... Az egyházkerületi elnökség az egyház nevében megköveti azokat, akik áldozatként, vagy akár áldozatnak érezvén magukat nem kaptak olyan segítséget, segítő közeget, amely megvédte volna őket a zaklatásoktól, azok utóhatásaitól. ... Donáth László időközben nyugdíjba vonult. Bár a gyülekezet presbitériuma és lelkész úr is élni kívánt azzal a joggal, hogy további 2 évig aktív lelkészként szolgáljon, az egyházkerület püspöke ehhez nem járult hozzá. Végezetül határozottan kijelentjük, a legteljesebb mértékben elhatárolódunk azoktól a rosszízű, keresztényietlen és immorális sajtómegnyilatkozásoktól, amelyek a politikai kampányok méltatlan eszközeivel igyekeztek kihasználni mások fájdalmát, rágalmaszásokkal sértve ezzel Donáth László családját is. Nyomatékkal felhívjuk azok figyelmét, akik jelen állásfoglalásunkat ilyen módon használnák a médiában vagy az egyházban, hogy tettükkel sértik a keresztényi és polgári normákat.” Ez utóbbi kijelentés arra vonatkozott, hogy a kormánypárti média az ügy kapcsán Donáth László lányát, Donáth Annát, a Momentum EP-képviselőjét is megpróbálta belekeverni az ügybe.

December 18. A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség presbitériuma ellennyilatkozatot adott ki, amely szerint az egyházkerület vezetőségének közleményével ellentétben „az eltelt tizenöt hónapban nem került sor sem 'testvéri beszélgetésekre', sem 'hárító válaszokra'. Teljes körű tényfeltárás sem történt, amelynek alapján a panaszok hitelességét meg lehetne állapítani. A közlemény tehát inszINUÁCIÓ, amelyet a gyülekezet elutasít. Az egyházközség elfogadhatatlannak tartja, hogy az egyházkerület vezetősége több mint harminc évvel ezelőtti panaszokra hivatkozva kívánja eltávolítani a gyülekezet megválasztott, 1988 óta szolgáló lelkészét. Teszi mindezt úgy, hogy információk hiányában megfosztja őt a válasz, illetve a védekezés lehetőségétől. Elfogadhatatlan és nem csupán a lelkész, de az egyházközség semmibe vételét jelenti az a tény, hogy a kerület vezetése a lelkészt és a gyülekezetet a korhatár betöltését megelőzően két nappal, minden indoklás nélkül tájékoztatta szándékáról. ... Ezzel súlyosan sérti az egyházközség és intézményei autonómiáját, érdekeit, működésének nyugalmit és biztonságát. A presbitérium ... ezért a kerületi vezetés döntését nem fogadja el, és Donáth Lászlót az elkövetkező két esztendőben továbbra is a gyülekezet parókus lelkészének tekinti.”

December 19. A kis- és középvállalkozások, továbbá az egyéni vállalkozók iparüzési adóját januártól a felére csökkentik, mert „ezek adják a legtöbb munkahelyet, és ők a legsérülékenyebbek” – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök. Hozzátette: a 25 000 fő alatti települések pénzügyi támogatást kapnak, a nagyobb önkormányzatok helyzetét egyenként tekintik át. „Hát akkor ez kész, ennyi volt. Orbán Viktor ma bejelentette a magyar önkormányzatiság kivégzését” – fogalmazott a közösségi oldalán Karácsony Gergely. A főpolgármester rámutatott: az iparüzési adó harminc éve az önkormányzatok által végzett közszolgáltatások legfontosabb alapja, szerinte a megfelezése nem kezeli, hanem mélyíti a válságot. Egyébként is bevétel alapján kell fizetni: aki bajban van, eleve kevesebbet fizet. „Ennek a miniszterelnöki bejelentésnek semmi köze a gazdasági válság kezeléséhez, ennek a cinikus hatalmi politizáláshoz van köze csak.” Több más ellenzéki vezetésű önkormányzat és szövetség is tiltakozott, míg a kormánypárti polgármesterek – változó lelkesedéssel – támogatták a kormányt, de hangsúlyozták, hogy szükségük lesz támogatásra. Kocsis Máté FIDESZ-frakcióvezető „hisztizésnek” nevezte a főpolgármester reakcióját, és sokadszor

elmondta azt, amit a főváros mindig cáfolt, hogy 100 milliárd forint tartaléka van. Az előző napokban a kormány megtiltotta a helyi adók, illetve az önkormányzatok és intézményeik, cégeik különböző díjainak emelését, újak bevezetését, a meglévő – esetleg csak a 2020-as évre szánt – kedvezmények csökkentését is, vagyis miközben az önkormányzatok feladatai egyebek közt a járvány miatt nőttek, gazdálkodási lehetőségeiket az állam folyamatosan szűkítette. A kormánydöntések sok esetben már törvényesen elfogadott és kihirdetett önkormányzati rendeleteket írtak felül.

December 20. Az ellenzéki pártelnökök eldöntötték: az ellenzék (Demokratikus Koalíció, Jobbik Magyarországért Mozgalom, Lehet Más a Politika, Magyar Szocialista Párt, Momentum Mozgalom, Párbeszéd Magyarországért Párt) közösen indul a 2022-es országgyűlési választáson, *„ezzel is kifejezve a nemzet egységét, amely egység egyszerre fogja elhozni a kormány- és a korszakváltást Magyarország számára. ... szövetségük célja megteremteni a független, élhető és büszke Magyarországot”*. Mind a 106 körzetben előválasztáson kiválasztott közös jelöltekkel és közös miniszterelnök-jelölttel, közös programmal és közös országos listával indulnak. Csak olyan embereket indítanak képviselőjelöltként, akik nem vettek részt korrupciós bűncselekményben, nem tettek emberi méltóságot sértő kijelentéseket és nem játszottak össze a FIDESZ-szel. A pártok megígérték, hogy minden valós társadalmi támogatottságú politikai párt és a civil társadalom bevonásával új alkotmányt hoznak létre, amelyet népszavazással erősítenek meg, helyreállítják a sajtószabadságot, és új választási törvényt alkotnak, amely nem kedvez egyoldalúan egyetlen politikai szervezetnek sem, viszont képes megakadályozni a kamupártok közpénzrablását.

December 21. Hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt nyújtottak be vádiratot Boldog István FIDESZ-képviselő és nyolc társa, köztük Fehér Petra önkormányzati képviselő ellen a Fővárosi Törvényszéken – közölte a Központi Nyomozó Főügyészség. A vádirat szerint a Boldog Istvánhoz köthető elkövetői kör hivatali helyzetével, befolyásával visszaélve, jogellenesen befolyásolta a megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázati eredményeit, majd elérte a kivitelezők irányított kiválasztását is. Mindezekért a vállalkozóktól jogtalan anyagi előnyt kértek és 2019 májusában 20 millió forintot kaptak. → április 2.

Áder János köztársasági elnök az Alkotmánybírósághoz fordult a december 15-én elfogadott hulladékgyártási törvénymódosítás ügyében.

Az államfő alaptörvényellenesnek tartotta, hogy a törvény elvonja a termelési és ipari hulladékok tulajdonjogát, miközben semmilyen kártalanításról nem gondoskodik. Ellenkezik az alaptörvénnyel az is, hogy a koncessziós társaságok a törvénymódosítással egyoldalú erőfölényt szereznek. A köztársasági elnök kifogásolta továbbá, hogy az új jogszabály nem biztosít kellő garanciákat arra az esetre, ha egy koncessziós vállalkozás megszűnteti tevékenységét, ez pedig szerinte veszélyeztetheti az állampolgárok alkotmányos jogát az egészséges környezethez.

Hosszú és kemény vita után, szinte az utolsó pillanatban megszületett a megállapodás Norvégia és Magyarország között az Európai Gazdasági Térség országaitól származó és a Norvég Alapok felhasználásáról – jelentette be a budapesti norvég nagykövetség. A támogatási összeg 214,6 millió euró. A pénz azért késett, mert a magyar kormány a civil szervezeteket segítő programok itteni kezelése miatt került konfliktusba a norvégokkal: bele akart szólni, mely szervezetek kezelhetik a civileknek járó pénzt. A közlemény szerint a most született megállapodások független pénzforrásokat teremtenek a civil szervezetek részére és az előző időszaknál nagyobb összeggel támogatják a klímavédelmi és energetikai kezdeményezéseket, az üzleti fejlesztéseket és innovációt, továbbá jelentős támogatást adnak helyi és regionális fejlesztésekre, valamint a roma lakosság társadalmi integrációjára. A norvégok feltételként szabták, hogy a civil szervezeteknek nyújtott támogatásokról egy független alapkezelő döntsön, az erről szóló megegyezés pedig alapfeltétele annak, hogy kifizessék a pénzeket. Ez az EGT és a Norvég Alapok valamennyi támogatási forrásának folyósítására vonatkozott, nem csupán a civil szervezeteknek járóra. *„Számunkra különösen fontos, hogy legyenek a civil szervezetek részére*

hozzáférhető források, és ezek kezelése a magyar hatóságoktól függetlenül történjen” – mondta Ine Eriksen Søreide norvég külügyminiszter, aki azt is elismerte, hogy nehéz és hosszú tárgyalásokat folytattak Magyarországgal. A megállapodásról szóló magyar hivatalos közlemény egy szóval sem érintette a vitát.

December 26. Elkezdődött a koronavírus elleni oltás Magyarországon: a Pfizer cég vakcinájával karácsony másodnapján először egészségügyi dolgozókat oltottak be.

December 30. A munkáltatók és a szakszervezetek képviselőinek nem sikerült megegyezniük a minimálbér emeléséről, amelytől pedig sok szociális juttatás is függ, de a kormány a veszélyhelyzeti felhatalmazással élve elrendelte, hogy a Munka törvénykönyvétől eltérően januárban folytathassák a tárgyalást.